

วิทยานิพนธ์

V74185

การพัฒนาชุดการสอน ~~สำหรับนักเรียน~~ เพื่อสร้างเจตคติที่ดี
ต่อการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้าน

THE DEVELOPMENT OF BASIC ATTITUDE TEACHING KIT
FOR THE GOOD ATTITUDE CONSTRUCTION FOR
LEARNING OF THE HOUSEHOLD WARES

นางสาวนงลักษณ์ เล็ดรอด

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วัน เดือน ปี..... 30 ก.ค. 2551

เลขทะเบียน..... 00215992

เลขเรียกหนังสือ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน

พ.ศ. 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

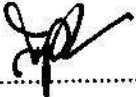
วิทยานิพนธ์ การพัฒนาชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติเพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้
เรื่องของใช้ภายในบ้าน

โดย นางสาวนงลักษณ์ เล็ดรอด

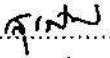
สาขา หลักสูตรและการสอน

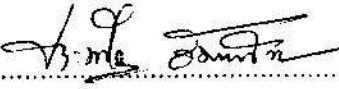
ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	ดร.ประเทือง	อัมพรภักดิ์
กรรมการ	ผศ.ดร.เปรมสุรีย์	เชื่อมทอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

 ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

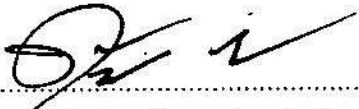
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
(รศ.ดร.สุศักดิ์ หลาบมาลา)

 กรรมการ
(ดร.ประเทือง อัมพรภักดิ์)

 กรรมการ
(อาจารย์ประนอม เขียมประยูร)

 กรรมการ
(รศ.มุกดา พิภพลาภอนันต์)

 กรรมการและเลขานุการ
(อาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเป็นรูปเล่มด้วยดีเนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์อย่างดีจากอาจารย์ ดร.ประเทือง อัมพรภักดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เปรมสุริย์ เชื้อมทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ซึ่งท่านได้ให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านอย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา ประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์มุกดา พิภพลาภอนันต์ อาจารย์ทวิศักดิ์ จงประดับเกียรติ กรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ที่มีความกรุณาตรวจสอบ ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเป็นวิทยานิพนธ์ที่สมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์จรัส แหวนทอง อาจารย์วัฒนา รวยสำราญ ศิกษานิเทศก์ ผู้เชี่ยวชาญระดับ 9 สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานสมุทรปราการเขต 1 อาจารย์ทวิศักดิ์ จงประดับเกียรติ อาจารย์นงลักษณ์ ดีสุคนธ์ หัวหน้าสายชั้นอนุบาลโรงเรียนอนุบาลพระสมุทรเจดีย์ และนายนพดล อารมณฺ์สุขโข ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดครุโน ที่กรุณาพิจารณาตรวจและให้คำแนะนำ ในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเก็บข้อมูล

ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน คณะครูและขอบคุณเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียน วัดกลาง ที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการทดลองเครื่องมือในการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน คณะครูและขอบคุณเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียน วัดครุโนที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการวิจัยอย่างดี

ขอขอบพระคุณพ่อสวัสต์ เล็ดรอด คุณแม่บุญปลูก เล็ดรอด ที่ได้อบรมดูแลและให้กำลังใจ อาจารย์ยุพา ไร่เจริญ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ พี่สาว น้องสาวและเพื่อนๆ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรและการสอนที่เป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยเป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดามารดา ครูบาอาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยและผู้มีพระคุณทุกท่านที่เมตตากรุณาให้ผู้วิจัย ประสบความสำเร็จในการศึกษาและอาชีพ

นางลักษณ์ เล็ดรอด

การพัฒนาชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติเพื่อสร้างเจตคติที่ดี
ต่อการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้าน

THE DEVELOPMENT OF BASIC ATTITUDE TEACHING KIT FOR THE GOOD
ATTITUDE CONSTRUCTION FOR LEARNING OF THE HOUSEHOLD WARES

บทคัดย่อ
ของ
นางสาวนงลักษณ์ เลิศรอด

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน

พ.ศ. 2550

นงลักษณ์ เล็ดรอด (2550). การพัฒนาชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เรื่องของใช้ภายในบ้าน. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. คณะกรรมการควบคุม:
 ดร.ประเทือง อัมพรภักดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เปรมสุริย์ เชื้อมทอง

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้าน โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชาย-หญิงที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียน วัดครุใน อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ คือ ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ แบบวัดเจตคติ แบบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ เรื่องของใช้ภายในบ้านและแบบประเมินค่าเจตคติต่อการเรียนรู้โดยผู้ปกครอง ดำเนินการทดลองโดยใช้เวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 30 นาที แบบแผนการทดลองเป็นแบบ The single group Pretest – Posttest design

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์จากชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์จากชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

THE DEVELOPMENT OF BASIC ATTITUDE TEACHING KIT FOR
THE GOOD ATTITUDE CONSTRUCTION FOR LEARNING OF THE
HOUSEHOLD WARES

MISS. NONGLUX LEDROD

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education program in Curriculum and Instruction
at Bansomdejchaopraya Rajabhat University

2007

9

NONGLUX LEDROD. (2007).THE DEVELOPMENT OF BASIC ATTITUDE TEACHING KIT
FOR THE GOOD ATTITUDE CONSTRUCTION FOR LEARNING OF THE HOUSEHOLD
WARES. GRADUATE SCHOOL, BANSOMDEJCHAOPRAYA RAJABHAT UNIVERSITY.
ADVISOR. DR.PRATHAUNG AMPORNPUCKDI
ASSISTANT PROFESSOR DR.PREMSUREE CHUEMTHONG

Abstract

This research aimed to study the development Basic Attitude Teaching Kit for the good attitude construction for learning of household wares. The sample of this study were 30 school boys and girls age ranges 5 – 6 years, studying in Kindergarten II in the second semester of the academic year 2006 at Wat Krunai school, Phrapradaeng district, Samutprakarn province, The instruments used in the research were " Basic Attitude Teaching Kit" Attitude Teaching Materials, attitude measurement forms, achievement test and effectiveness measurement forms. The experiments lasted 4 weeks, 5 days a week, 30 minutes a day. The single group, pretest – posttest design was used as a trial plan.

The results of this research were as follows :

1. The Kindergarten pupils who underwent the experience program by using the basic attitude teaching kit had better understanding and better behavior after the experiment than before at the .01 level of significance.
2. The Kindergarten pupils who underwent the experience program by using the basic attitude teaching kit had better learning achievement after the experiment than before at the .01 level of significance.

สารบัญ

	หน้า
ประกาศคุณูปการ.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗ - ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง - จ
สารบัญ.....	ฉ - ฮ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ

บทที่

1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
สมมุติฐานของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับการจากการวิจัย.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย.....	10
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546.....	18
การสร้างชุดการสอน.....	21
แนวคิดเกี่ยวกับโปรแกรมมาตาล.....	26
การใช้เกมและเพลงในการเรียนการสอน.....	34
การสร้างและวัดเจตคติ.....	39
ภูมิหลังโรงเรียนวัดครุโน.....	51
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	52

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
ตอนที่ 1 การพัฒนาชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ.....	56
ตอนที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย.....	57
ตอนที่ 3 การทดลองใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ.....	59
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
การเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน.....	66
5 อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	72
สรุปผลการวิจัย.....	73
อภิปรายผล.....	74
ข้อเสนอแนะ.....	77
บรรณานุกรม.....	79

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก.....	86
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	87
ภาคผนวก ข หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	89
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลและทดลองเครื่องมือวิจัย.....	95
ภาคผนวก ง คู่มือครูชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติเรื่องของใช้ภายในบ้าน.....	97
ภาคผนวก จ แบบทดสอบวัดเจตคติเรื่องของใช้ภายในบ้าน.....	182
ภาคผนวก ฉ แบบวัดผลสัมฤทธิ์เรื่องของใช้ภายในบ้าน.....	185
ภาคผนวก ช แบบประเมินค่าเจตคติต่อการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้าน.....	196
ภาคผนวก ซ ผลระดับค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เรื่องของใช้ภายในบ้าน.....	198
ภาคผนวก ฌ ประวัติผู้วิจัย.....	203

สารบัญตาราง

ตาราง

	หน้า
1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดกับเนื้อหาการเรียนรู้ในแต่ละหน่วย.....	29
2 แสดงแนวคิดการจัดลำดับความรู้สึกรักของแครชโวลและคณะ.....	50
3 ผลการเปรียบเทียบการประเมินค่าต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในเรื่อง ของใช้ภายในบ้าน ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ ของผู้ปกครอง.....	64
4 ผลการเปรียบเทียบเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในเรื่องของใช้ภายในบ้านของเด็กปฐมวัย ก่อน และหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ.....	65
5 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านของเด็กปฐมวัยก่อนและ หลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ.....	66

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ		หน้า
1	แผนภูมิกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปรับตัวของคนเราให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ตั้งแต่แรกเกิดและตลอดชีวิตของคนเรา การเรียนรู้เริ่มจากสภาพแวดล้อมความรักความอบอุ่นและความเอาใจใส่ของครอบครัวจนเข้าสู่ระบบการเรียนรู้ในโรงเรียน จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลให้เกิดการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะหมวดที่ 4 แนวทางจัดการศึกษาโดยการปฏิรูปการเรียนรู้ ที่ถือเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา เช่น มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ พัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 15) อย่างเหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยสามารถปรับตัวให้เข้ากับความก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่าง ๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ จึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญาและมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 1) แต่ในสังคมปัจจุบันเยาวชนของไทยกำลังได้รับผลกระทบจากค่านิยมของการจัดการศึกษาตามความเชื่อของผู้ปกครองที่เน้นการเรียนรู้อย่างมากเกินวัยแต่ในระบบการจัดการศึกษาเน้นในเรื่องการพัฒนาเด็กและการปลูกฝังการเป็นคนใฝ่เรียนรู้ รักการแสวงหาความรู้เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินชีวิตทั้งต่อตนเองและสังคม ดังนั้นอนาคตของประเทศไทยขึ้นอยู่กับให้ความสำคัญกับเด็กและเยาวชนในวันนี้เพราะในโลกยุคใหม่การแข่งขันขึ้นอยู่กับความรู้และความสามารถของคนในชาติ การศึกษาของประเทศไทยจึงจำเป็นต้องปฏิรูปการเรียนรู้โดยเร็วที่สุดเพื่อให้คนในชาติมีทักษะในการจัดการ มีคุณธรรม มีค่านิยมที่ดีและรักการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2544 : ข) โดยการเรียนรู้นั้นต้องเป็นการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย ทำให้เด็กเกิดความสุขจากการเรียนรู้ เป็นคนดีและมีปัญญาในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปีบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 3) และจากผลสอดคล้องกับการปฏิรูปการ

เรียนรู้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยดังที่กล่าวมาแล้ว จึงมีการเพิ่มเติมคุณลักษณะที่พึงประสงค์จากหลักสูตรก่อนประถมศึกษาพุทธศักราช 2540 ในด้านการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 31) โดยให้ความสำคัญกับการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในเด็กปฐมวัยเป็นการปลูกฝังการรักการเรียนรู้ตั้งแต่เยาว์วัย และเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาการเรียนรู้ในสาระวิชาต่าง ๆ ต่อไป โดยเน้นให้เห็นถึงความจำเป็นของการสร้างรอยเชื่อมต่อระหว่างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในช่วงอายุ 3-5 ปีกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อการเชื่อมโยงการศึกษาในการพัฒนา การจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 46) ซึ่งการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยนั้นต้องคำนึงถึงทฤษฎีพัฒนาการและทฤษฎี การเรียนรู้เป็นพื้นฐานเพื่อพัฒนาและสนับสนุนผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพทั้งทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์-จิตใจ และสติปัญญา (สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. 2545 : 11) แต่ในสังคมปัจจุบันเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่มักถูกคาดหวังให้เรียนรู้ในด้านเนื้อหาวิชาการที่เกินวัยเพื่อเข้าศึกษาต่อหรือสนองตอบต่อความต้องการของผู้ปกครอง ในขณะที่การศึกษาพบว่าผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพส่วนหนึ่งมิได้สำเร็จมาจากโรงเรียนที่พ่อแม่ปรารถนาแต่มาจากความสุขและความพร้อมในการเรียน (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2549 : 96) ดังนั้นการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญในการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กปฐมวัย

เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้เป็นเรื่องที่น่าสนใจที่จะนำมาศึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของการเรียนการสอนในโรงเรียน ทั้งนี้เจตคติที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นส่วนประกอบที่สำคัญซึ่งสามารถชี้ให้เห็นว่านักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนมากน้อยเพียงใด กล่าวคือถ้านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อครูต่อวิชาที่เรียนแล้ว จะทำให้นักเรียนเรียนด้วยความสนุกไม่เบื่อหน่าย ซึ่งจะมีผลต่อคะแนนสอบด้วยตนเองเดียวกัน ถ้าหากว่านักเรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อครูผู้สอนหรือวิชาที่เรียนแล้ว ก็จะทำให้ให้นักเรียนรู้สึกไม่อยากเรียน อาจถึงกับหนีโรงเรียน ซึ่งมีผลกระทบต่อคะแนนสอบต่อไป ดังนั้นเพื่อป้องกันมิให้เด็กล้มเหลวในการเรียน หรือช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียนเราจึงควรมีการศึกษาในเรื่องของเจตคติว่า มีวิธีการอย่างไรที่จะช่วยปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ให้กับเด็กได้ (วงพิกตร์ ภูพันธ์ศรี และ ศิรินันท์ ดำรงพล. 2538 : 218) และจากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาโมทัศน์ทางเรขาคณิตและเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและปานกลางมีเจตคติต่อการเรียนรู้สูงเช่นกัน (วัชรสันต์ อินธิสาร. 2547) จะเห็นได้ว่าเจตคติที่ดีจะมีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ดังนั้นถ้าจะมีการพัฒนาการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชน การให้ความสำคัญกับการสร้างเจตคติที่ดีควรเริ่มตั้งแต่ในระดับปฐมวัย ซึ่งเจตคติในเด็กปฐมวัยสามารถเกิดขึ้นได้พร้อม ๆ กับพัฒนาการ ทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์ และจิตใจ โดยจะเป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับพื้นฐานทางศีลธรรมความประพฤติและ

เจตคติ (มัจฉานี พุ่มสุวรรณ. 2543 : 23) ทำให้เด็กสามารถปรับตัวตามสภาพแวดล้อมของสังคม ที่ตนอยู่ได้อย่างมีความสุข โดยถือเป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่ที่ควรปลูกฝังลักษณะนิสัยพื้นฐานที่ดี การ มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เช่นการมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในงานบ้าน หรือการให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น ๆ (มัจฉานี พุ่มสุวรรณ. 2543 : 89) จึงเป็นการสร้างเจตคติที่ ดีต่อการเรียนรู้เรื่องเครื่องใช้ในบ้าน เพื่อส่งเสริมความมีระเบียบวินัยและพัฒนาบุคลิกภาพ

ในช่วงปฐมวัยสมองของเด็กมีการเจริญเติบโต และพัฒนาโครงสร้างอย่างรวดเร็ว การ เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว เป็นการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของเด็ก เด็ก ได้มีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยเฉพาะการใช้สิ่งของต่าง ๆ ภายในบ้าน ทั้งที่เป็นอุปกรณ์เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เครื่องใช้ไฟฟ้า ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ในการ ทำสวน การก่อสร้าง การทำครัว เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ใช้ในชีวิตประจำวันของเราทุกคน โดยจะเป็นการเริ่มต้นการเรียนรู้ในเรื่อง สี ขนาด พื้นผิว จำนวน ตัวเลข การใช้เครื่องมือเครื่องใช้ ต่าง ๆ ในการอำนวยความสะดวก ใช้ในการทำงาน ขณะเดียวกันก็ต้องระมัดระวังในการใช้ เพราะ อาจเกิดอันตรายได้ ถ้าใช้ผิดวิธีหรือใช้ผิดประเภท ตลอดจนเรื่องการทำความสะดวกและการ จัดเก็บ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 26)

การจัดกิจกรรมที่让孩子ได้ลงมือกระทำ เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นและสัมผัสด้วยตนเอง อย่างมีความหมาย จะสร้างการเรียนรู้ได้สูง เป็นการเรียนรู้แบบองค์รวม (Whole Child) ให้เด็กมี การพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม ปัญญาที่สมบูรณ์และมีสุขภาพดี (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2549 : 92) ดังนั้นการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยนั้นนอกจากการมีสุขภาพแข็งแรง ได้รับอาหารอย่าง เหมาะสมเพียงพอกับความต้องการของร่างกายแล้ว ยังต้องอาศัยประสาทสัมผัส ประสพการณ์ เรียนรู้กับปฏิสัมพันธ์ทางอารมณ์และสังคมที่เหมาะสม บุคคลจึงจะมีพื้นฐานที่มั่นคงสำหรับการ เจริญเติบโตและพัฒนาการขั้นต่อ ๆ ไป ทั้งนี้การเรียนรู้ทักษะบางอย่างจะเกิดขึ้นได้ดีที่สุดเฉพาะใน ช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งครูหรือผู้ที่ดูแลเด็กปฐมวัยควรส่งเสริมพัฒนาการเพื่อเป็นการเปิดหน้าต่างของ โอกาสในการเรียนรู้ (Sensitive period หรือ Window of opportunity) (นิตยา คชภักดี. 2543 : 12-25) ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข มีคุณภาพเต็มตามศักยภาพและเหมาะสมกับวัย

ระบบแห่งการเรียนรู้ที่เป็นพื้นฐาน คือระบบการสื่อสารสัมพันธ์กับโลกทางอินทรีย์ 6 คือ หู ตา จมูก ลิ้น กายและใจ จะเห็นว่ากระบวนการของชีวิตดำเนินมาโดยไม่แยกจากกัน เมื่อมี พฤติกรรมในการเรียนรู้สนองความต้องการ คือ สมองความใฝ่รู้ ก็เกิดความสุขจากการใฝ่รู้ จิตใจก็มีความสุข พร้อมกับเกิดปัญญาขึ้น เราจึงพูดถึงการเรียนรู้ด้วยความสุขซึ่งเป็นกระบวนการ ของการเรียนรู้ด้วยความสุข ถ้าการเรียนรู้เป็นไปอย่างถูกต้องความสุขก็จะตามมาในตัวของมันเอง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2541 : 36-37) ความสุขสำหรับเด็กเท่านั้นยังไม่พอ ควรมีความสุขด้วย ครูหลายคนคงตระหนักได้ดีว่า เด็กสามารถเรียนรู้ได้ดีที่สุดเมื่อมีความสุขกับสิ่งที่เรียน

(มิ่งขวัญธรรม จำขึ้นเมือง. 2542 : 16) ดังนั้น การนำเด็กอนุบาลไปสู่การเรียนรู้ จึงต้องอาศัยองค์ประกอบจากตัวผู้เรียนทั้งทางด้านวุฒิภาวะ ความพร้อม ตลอดจนสถานการณ์ที่จัดให้กับเด็กดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งเป็นการรับรู้ข้อมูลจากสื่อหรือรูปแบบการเรียนการสอนและความเชื่อถือจนมีอิทธิพลต่อเจตคติที่เกิดการเรียนรู้ที่จะเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงพฤติกรรมเพื่อสนองต่อสถานการณ์ที่ได้รับ (พัชรีย์ สอนแก้ว. 2536 : 40)

ดีนา สตาเซล (Dina Stachel) ได้นำโปรแกรมมาตาล (The MATAL Early Childhood Science Teaching Program) มาใช้ในการสอนวิทยาศาสตร์ในระดับปฐมวัยก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้เด็กได้ฝึกการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 สังเกตสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่เด็กสามารถพบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน พิสูจน์ได้ด้วยตัวเองว่าความรู้ที่เขาได้รับนั้นเป็นเรื่องจริง เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้กระบวนการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ การใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น ทำให้เด็กรู้จักวิธีตอบสนองอันดีต่อโลกรอบตัว และต่อตนเองตั้งแต่วัยเยาว์ เด็กจะได้รู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (คุชฎี บริพัตร ณ อยุธยา. 2546 :11) โดยเริ่มเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรมสนองตอบต่อพัฒนาการตามวัยของเด็ก ซึ่งอีริกสัน (Erikson) เชื่อว่าเด็กในวัย 3-5 ปี เป็นวัยที่อยากรู้ อยากรู้อยากเห็น มีความสงสัยในสิ่งต่าง ๆ ชอบซักถาม ชอบเรียนรู้บทบาทของตนเองและมีพัฒนาทางความคิดจากการเล่น (อารี พันธุ์ณี. 2546 : 56) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการของเพียเจต์ ที่กล่าวว่าเด็กปฐมวัย คือผู้ที่พยายามศึกษาสำรวจโลกของตัวเขาทั้งที่เป็นวัตถุสิ่งของและบุคคล จากการที่เด็กได้มีโอกาสปะทะสัมพันธ์ (Interaction) กับสิ่งแวดล้อมรอบข้าง ทำให้เด็กเกิดความคิดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรมและพัฒนาการต่อไปเรื่อย ๆ จนสามารถคิดในสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ (พรณี ชูทัย เจนจิต. 2545 :64)

ครูผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เด็กมีความสุข สนุกมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมลักษณะนิสัย ระเบียบวินัย ทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม และจริยธรรมเพื่อการดำรงชีวิตอย่างถูกสุขลักษณะ และปลอดภัยโดยนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้ทางวิชาการในช่วงอายุต่อไปอย่างมีคุณภาพ ซึ่งในเด็กปฐมวัยการเล่นจะมีผลกระตบต่อการเจริญเติบโตทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา เด็กจะสนุกกับการใช้มือ แขน ขา ในการเล่นและการเรียนรู้จากการเล่นเกมของเด็กจะช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการในการเล่นแบบรูปธรรมต่าง ๆ ทำให้เด็กเกิดความคล่องแคล่ว มั่นคง เรียนรู้ที่จะเล่นร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขยอมรับกฎกติกาในการเล่น รู้จักควบคุมอารมณ์ มีอารมณ์ดี มีความมั่นใจในตนเอง ความมีไหวพริบตลอดจนการมีสมาธิในการเรียนรู้ (สุทธิดา เปลี่ยนสายสืบ. 2548: 14-15)

นอกจากนี้การที่จะทำให้เด็กปฐมวัยมีความสุขได้อีกประการหนึ่งก็คือการได้ร้องเพลงและแสดงออกในสิ่งที่ตนเองชอบ โดยเด็กเริ่มที่จะฟังเสียงและพยายามที่จะฮัมเพลงตามทำนองของตน ซึ่งแสดงว่าเด็กมีพัฒนาการในการร้องเพลง และตั้งใจแสดงออกด้วยเสียงเพลง จึงกล่าวได้ว่าการร้องเพลงเป็นการแสดงออกที่เด็กสามารถทำได้ (คันสนีย์ สุกุลณี. 2544 : 59) โดยกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเพลง เช่น การฟังเพลง การร้องเพลงจะทำให้เกิดความเพลิดเพลินและสนุกสนาน ซึ่งในประเทศญี่ปุ่น มีวิธีการสอนดนตรีให้แก่เด็ก ๆ โดยการให้เป่าขลุ่ยเลียนเสียงเพลงจากวิทยุตามความรู้สึก เพื่อพัฒนาทางด้านอารมณ์-จิตใจ มีความรักในดนตรี เกิดความรู้สึกมั่นใจและกล้าแสดงออก เป็นสื่อกลางในการพัฒนาทางด้านสังคม ทำให้เด็กรู้จักปรับตัวเข้ากับผู้อื่น และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ นอกจากนี้การร้องเพลง ยังทำให้เด็กได้ฝึกการออกเสียงให้ถูกต้อง ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งพัฒนาบุคลิกภาพไปพร้อม ๆ กัน (ชัยวัฒน์ เหล่าสืบสกุลไทย. 2546 : 1-2) ดังนั้นเพลงจึงเป็นกิจกรรมที่ตอบสนองความสนใจตามวัยของเด็กปฐมวัย อันจะนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้ ความเข้าใจและซาบซึ้งในเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับวัย

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การใช้โปรแกรมมาตาล เพลง และเกม มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย และมีความสัมพันธ์กับการเกิดเจตคติที่ดีของเด็กต่อการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ในเรื่องของใช้ภายในบ้านสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้การพัฒนาชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ ที่มีทั้งโปรแกรมมาตาล เพลง และเกมมาเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติเพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนรู้ในเรื่องของใช้ภายในบ้านของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนวัดครุโน อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานสมุทรปราการเขต 1 จำนวน 30 คน ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ

ตัวแปรตาม ได้แก่ 1. เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้าน

2. ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้าน

ระยะเวลาในการทดลอง

การทดลองครั้งนี้จะจัดให้มีขึ้นในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ใช้เวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 30 นาที

สมมุติฐานของการวิจัย

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์จากชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในเรื่องของใช้ภายในบ้านหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์จากชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

เด็กปฐมวัย หมายถึง นักเรียนชาย-หญิงอายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนวัดครุโน อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานสมุทรปราการเขต 1

เจตคติ หมายถึง ระดับความมากน้อยของความรู้สึกในด้านบวกหรือลบที่มีต่อของใช้ภายในบ้าน ซึ่งความรู้สึกเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างว่าดี มีประโยชน์ หรือไม่ดี มีโทษ ชอบ พอใจ หรือไม่พอใจ และความพร้อมที่จะกระทำ กระทำอย่างเต็มใจหรือไม่กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามความรู้สึกของตน โดยมีการแสดงออกของความรู้สึกด้านบวกคือ การรับรู้เป็นการแสดงความสนใจ การตอบสนองเป็นการแสดงความรู้สึกชอบซึ่งพึงพอใจในการตอบสนอง และการเห็นคุณค่าเกิดเป็นเจตคติ ชื่นชอบ ผูกพันยึดถือ

การเรียนรู้ หมายถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันสืบเนื่องมาจากการเรียนการสอนตามแนวการจัดประสบการณ์ โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ผสมผสานระหว่างการเรียนรู้และการเล่นจนสามารถวัดพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงได้จากการสังเกต สทนา ตอบคำถามและการแสดงออกของพฤติกรรม

ของใช้ภายในบ้าน หมายถึง สิ่งของ เครื่องใช้ต่าง ๆ ภายในบ้าน เช่น โทรศัพท์ แก้วน้ำ จาน แปรงสีพื้น เป็นต้น ซึ่งบอกถึงลักษณะ การจัดประเภท รูปร่าง จำนวน ตำแหน่ง วิธีใช้ และการดูแลรักษาอุปกรณ์ของใช้ภายในบ้าน

ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ หมายถึง ชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมตามแนวการจัดประสบการณ์โดยบูรณาการเนื้อหาสิ่งของต่าง ๆ ภายในบ้านจัดหมวดหมู่ตามลำดับความเหมาะสมในการเรียนรู้ใช้เพลงและเกมเป็นขั้นนำความสนใจในการรับรู้นำไปสู่ขั้นสอนโดยใช้โปรแกรมมาดาสสร้างคามพึงพอใจในการตอบสนองอย่างสมเหตุสมผลและขั้นสรุปทบทวนความรู้ เห็นคุณค่าเกิดเป็นเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้าน

โปรแกรมมาดาส หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนทางวิทยาศาสตร์ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคิดจากกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรมด้วยการลงมือกระทำเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ไปสู่สิ่งที่ป็นนามธรรม

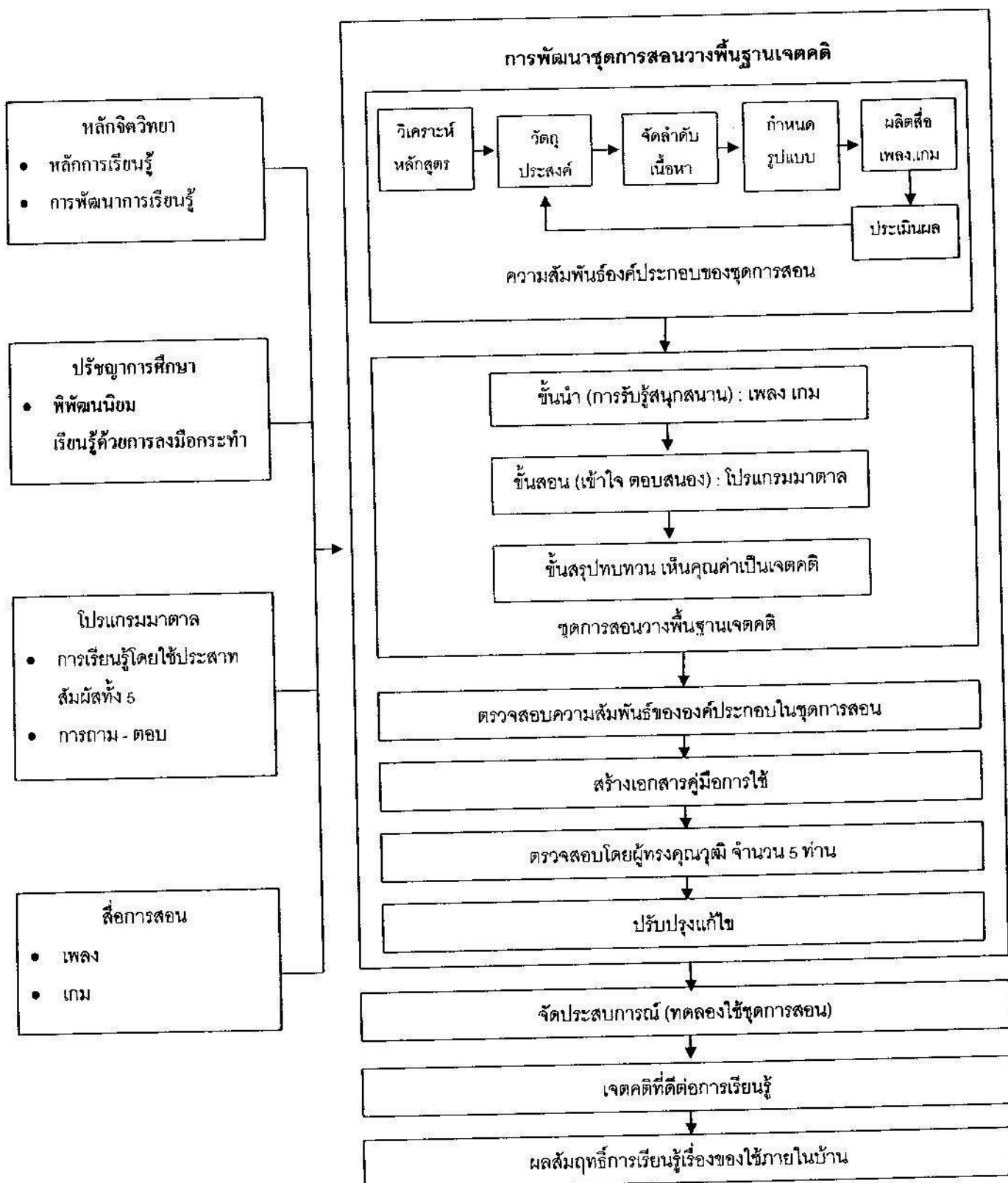
ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถทางด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่เป็น การวัดจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในเรื่องเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ภายในบ้าน เช่น การสังเกต การเปรียบเทียบรูปร่าง และขนาด การเรียงลำดับเหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของภาพกับจำนวน เป็นต้น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติสำหรับสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้าน ในเด็กชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2
2. เป็นแนวทางในการพัฒนาเจตคติในเด็กปฐมวัยตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ รวมทั้งปลูกฝังลักษณะนิสัยรักการเรียนรู้เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาการเรียนรู้ในช่วงขั้นต่อไป
3. ส่งเสริมให้มีพัฒนาการที่ดีทั้งทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์-จิตใจและสติปัญญาจนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่อสังคม คือ เป็นเด็กที่เก่ง ดี และมีความสุข
4. เด็กได้รับการพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้าน

กรอบความคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพัฒนาชุดการสอนโดยใช้หลักจิตวิทยาพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยยึดแนวปรัชญา皮พัฒนนิยมที่เน้นการเรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำ ในกิจกรรมตามแนวของ โปรแกรมมาตาล มีเกมและเพลง เกิดเป็นแผนผังกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการนำมาเสนอตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

- 1.1 ความหมายของพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
- 1.2 ความสัมพันธ์ของพัฒนาการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
- 1.3 ทฤษฎีพัฒนาการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

2. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

- 2.1 หลักการและจุดมุ่งหมาย
- 2.2 สาระการเรียนรู้

3. การสร้างชุดการสอน

- 3.1 ความหมายของชุดการสอน
- 3.2 ประโยชน์ของชุดการสอน
- 3.3 การสร้างชุดการสอน
- 3.4 ประเภทของชุดการสอน
- 3.5 องค์ประกอบของชุดการสอน

4. แนวคิดเกี่ยวกับโปรแกรมมาตาล

- 4.1 หลักการของโปรแกรมมาตาล
- 4.2 กระบวนการของโปรแกรมมาตาล
- 4.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมมาตาล

5. การใช้เกมและเพลงในการเรียนการสอน

- 5.1 ความหมายของเกม
- 5.2 ประเภทของเกม
- 5.3 จุดมุ่งหมายของการใช้เกมประกอบการสอน
- 5.4 ความหมายของเพลง
- 5.5 เพลงที่เหมาะสมสำหรับเด็ก
- 5.6 จุดมุ่งหมายของการใช้เพลงประกอบการสอน

6. การสร้างและการวัดเจตคติ

- 6.1 ความหมายและความสำคัญของเจตคติ
- 6.2 การสร้างเจตคติ
- 6.3 การวัดและการประเมินด้านเจตคติของเด็กปฐมวัย
- 6.4 องค์ประกอบของชุดการสอน

7. โรงเรียนวัดครุใน

- 7.1 บริบทของโรงเรียน
- 7.2 การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 8.1 งานวิจัยในประเทศ
- 8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

1. ความหมายของพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการของเด็กเป็นสิ่งสำคัญในการศึกษาเรื่องของเด็กปฐมวัยเนื่องจากทำให้เราทราบถึงลำดับขั้นตอนของการเปลี่ยนแปลงหรือผลกระทบของสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับเด็กจนมีอิทธิพลต่อการพัฒนาพฤติกรรมของเด็ก

เฮิร์ลอค (Hurlock. 1972 : 27) และนักการศึกษาหลายท่าน เช่น ทวีรัสมิ ธนาคม (2524 : 25-26) ศรีธรรม ณะภูมิ (2535 : 1) และถวิล ธาราโกชน และ ศรัณย์ คำวิสุทธิ (2545 : 27) ได้ให้ความหมายของคำว่าพัฒนาการในทำนองเดียวกันคือ กระบวนการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพอย่างมีลำดับแบบแผนและมีขั้นตอน โดยมีทิศทางไปในทางก้าวหน้า แต่ศรีเรือน แก้วกังวาล (2531 : 19) มีความเห็นว่าการพัฒนาเป็นการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ของคนตลอดชีวิตทั้งรูปแบบที่เจริญขึ้นหรือถอยลง

อารี พันธมณี (2546 : 45) ได้เพิ่มเติมความหมายของพัฒนาการในด้านการเจริญเติบโตว่าเป็นกระบวนการเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของบุคคล โดยเปลี่ยนแปลงทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ เช่น พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการทางบุคลิกภาพ เป็นต้น

สรุปได้ว่าพัฒนาการหมายถึง การเปลี่ยนแปลงทุกด้านในตัวบุคคลอย่างมีทิศทางและมีลำดับขั้นตอนตลอดชีวิตโดยมีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ

การพัฒนาเด็กระดับปฐมวัยซึ่งอยู่ในวัยเริ่มแห่งการเรียนรู้แล้วสามารถพัฒนาอย่างเหมาะสมกับโอกาสในการเรียนรู้ตามศักยภาพของวัยให้มีคุณภาพสนองต่อสังคมแห่งการเรียนรู้ กล่าวคือ สามารถเรียนรู้ได้อย่างไม่มีขอบเขตจำกัด และพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต ดังนั้นการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยจึงมีความสำคัญมาก

สุชา จันทรโณม (2540 : 6) ถวิล ธาราโกชน และ ศรัณย์ ดำริสุข (2545 : 63) และอารี พันธุ์ณี (2546:47) ความหมายของการเรียนรู้ว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ ทั้งในด้านการเรียนการสอน หรือการได้รับการฝึกฝน จนมีประสบการณ์เกิดเป็นการเรียนรู้ เป็นพฤติกรรมต่าง ๆ ที่คงทนถาวร สอดคล้องกับสมพิศ แสงศิริรักษ์ (2545 : 13) ซึ่งกล่าวว่าเป็นกระบวนการจัดระบบ การสร้างความรู้ของผู้เรียน โดยมีส่วนร่วม ไม่ว่าความรู้นั้นจะไดมาจากหนังสือการพูดคุย หรือจากประสบการณ์รอบตัว

บลูม (Bloom) (อ้างถึงไวยากรี พันธุ์ณี . 2546 : 176) และปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์(2546 : 32) เน้นในเรื่องของการเกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ โดยที่การเรียนรู้ในแต่ละครั้งจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นถึง 3 ประการ คือ

1. การเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้ ความคิด ความเข้าใจ (Cognitive Domain) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสมอง เช่น การเรียนรู้ความคิดรวบยอด เป็นต้น
2. การเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์หรือความรู้สึก (Affective Domain) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ เช่น ความเชื่อ ความสนใจ เจตคติ ค่านิยม เป็นต้น
3. การเปลี่ยนแปลงทางด้านการเคลื่อนไหวของร่างกายเพื่อให้เกิดความชำนาญหรือทักษะ (Psychomotor Domain) เช่น การว่ายน้ำ การเล่นกีฬาต่าง ๆ การเล่นดนตรี เป็นต้น

โดตี้ เกวน (Dotie Kwaen) (อ้างถึงใน คัดนางค์ มณีศรี. 2546:19) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ หมายถึง การสะสมความรู้ที่ได้มา ความเข้าใจทักษะ แนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมจนเป็นลักษณะนิสัย และภาวะอารมณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการสะสมสิ่งเหล่านี้เข้าด้วยกัน

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ในด้านความรู้ (Knowledge) ความรู้สึก (Feeling) และทักษะ (Skill) ซึ่งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่องอันเป็นผลมาจากประสบการณ์ จนมีแนวโน้มเป็นพฤติกรรมใหม่ที่ค่อนข้างถาวร

การเรียนรู้มีส่วนสำคัญในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ โดยโครงการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2541:31) ได้กล่าวว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ทำงานใน 3 ระบบ คือ

1. เป็นระบบปัจจัยของชีวิต
2. เป็นระบบสื่อสารสัมพันธ์กับโลกทางอินทรีย์ 6
3. เป็นระบบสัมพันธ์ของปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

อาดัม คู (Adam Koo) (อ้างถึงใน ธัญญา ผลอนันต์.2544:11) ได้กล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ โดยมีลำดับการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกัน 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การรู้จักเทคนิคการเรียนรู้อย่างถ่องแท้
2. การเดินทางสู่ความสำเร็จ โดยการเพิ่มพลังของการตั้งเป้าหมาย
3. ทักษะการสอบ โดยให้อยู่ในสภาพความพร้อมสูงสุด

มัจจอรานี พุ่มสุวรรณ (2543 : 43-46) ได้กล่าวถึงพัฒนาการเรียนรู้ในเด็กปฐมวัยว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงขนาดหรือปริมาณ เช่นทักษะใหม่ ๆ หรือการพัฒนาความสามารถ ตามวัยของเด็กซึ่งได้รับอิทธิพลทางพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม เป็นความสามารถที่ได้รับจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ต่าง ๆ โดยมีพัฒนาการจากระดับหนึ่งไปอีกระดับหนึ่ง มักจะมีขั้นตอนซับซ้อนยากมากกว่าขั้นที่ผ่านมา

ดังนั้นพัฒนาการการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย จึงหมายถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็ก ในด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา โดยมีลำดับขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณ ซึ่งเกิดจากการที่เด็กปฐมวัยได้รับประสบการณ์ จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก จนทำให้เกิดเป็นพฤติกรรม ที่แสดงถึงเจตคติและบุคลิกภาพ

2. ความสัมพันธ์ของการพัฒนาการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

การพัฒนาการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยมีความสัมพันธ์กัน เนื่องจากเมื่อเราทราบถึงพัฒนาการเรียนรู้ เราจึงจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม ซึ่งผู้เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กควรคำนึงถึงเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับพัฒนาการขั้นต่อไป

การจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความสอดคล้องกับคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543: 8) ที่กล่าวถึงพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยว่า เกิดจากการที่เด็กได้รับประสบการณ์ตรงโดยการลงมือกระทำด้วยตนเอง (Learning by doing) เกิดการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมโดยผ่านกระบวนการเล่น

จึงกลุยา ดันติพลาชีวะ (2549: 90) กล่าวว่า การเล่นเป็นกิจกรรมแห่งการเรียนรู้เปิดโอกาสให้เด็กเล่นและสัมผัสด้วยตนเองอย่างมีความหมาย จะสร้างการเรียนรู้ได้สูง เมื่อเด็กมีประสบการณ์มากเท่ากับเป็นการสร้างเขาวงกตปัญญาที่ออกมาให้แก่เด็ก

สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 4) กล่าวถึงการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยว่าเซลล์สมองของเด็กจะมีการเชื่อมโยงอย่างรวดเร็วมากในวัยนี้ สิ่งที่สำคัญคือประสบการณ์ที่เด็กได้รับจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ จะพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของเด็ก วิชิตคิด และการแสดงออกเฉพาะตัว นอกจากนี้การมีสุขภาพที่แข็งแรงมีอาหารเหมาะสมเพียงพอแล้ว ยังต้องอาศัยประสาทสัมผัส ประสบการณ์เรียนรู้กับปฏิสัมพันธ์ของอารมณ์ สังคมที่เหมาะสม บุคคลจึงจะมีพื้นฐานที่มั่นคงสำหรับการเจริญเติบโตและพัฒนาการขั้นต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 12)

สุมพร เค-ไพบูลย์ (2544 : 69) กล่าวถึงการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยว่ามีลักษณะพัฒนาการเฉพาะบุคคลเกิดจาก ปฏิสัมพันธ์ของสภาพแวดล้อมทางจิตที่สัมผัสได้ด้วยประสาททั้ง 5 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คำนิยาม เจตคติ และความเชื่อ อันเป็นสภาพแวดล้อมในลักษณะนามธรรม ซึ่งมีอิทธิพลต่อคนเรามากกว่ารูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับที่แก้วคำทิพย์ ไชยสำน (2540 : 10) ได้กล่าวไว้ว่า เด็กจะเรียนรู้การแสดงความรู้สึกได้จากการเปิดโอกาสให้แสดงความรู้สึก อาจเป็นความคิด หรือการกระทำในแง่บวกหรือลบ เพราะในวัยนี้เป็นวัยที่เด็กกำลังสร้างเจตคติพื้นฐานที่ดีเกี่ยวกับอารมณ์และความรู้สึก

คันสนีย์ จัตรคุปต์ (2545 : 150) ได้กล่าวถึงการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยว่า สมองของเด็กเกิดการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา โดยที่เซลล์สมองได้สร้างเครือข่ายเชื่อมโยงเป็นเส้นใยสมองอย่างรวดเร็ว จะทำให้เซลล์สมองและเส้นใยสมองกลุ่มนี้มีความคงทน ยิ่งถูกใช้งานครั้งแล้วครั้งเล่าก็จะอยู่คงทนตลอดไปโดยเฉพาะเด็กในวัยอายุก่อน 7 ปี โรงเรียน คุณครูและเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อสมองของเด็ก กล่าวคือเด็กสามารถรับรู้ เรียนรู้ความรู้ทางวิชาการได้อย่างไม่มีขอบเขตจำกัด แต่ไม่ควรยึดเยียด เพราะเด็กอาจเกิดความเครียดได้ แต่หากไม่มีการเรียนเลยก็ไม่ได้ เด็กก็จะไม่ได้รับข้อมูลไปพัฒนาสมอง ดังนั้นเด็กจึงควรเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัย ด้วยเทคนิคที่สนุกและน่าสนใจ

รักธินา (นามแฝง. 2545 : 66) กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยว่ามาจากความอยากรู้อยากเห็นตามวัย ถ้าได้รับการสนองตอบจะทำให้เกิดการพัฒนาความอยากรู้อยากเห็นต่อไปและความรู้นั้นจะคงทน

ซูมาลิน วงศ์มณี (2546 : 47-51) ได้กล่าวถึงการพัฒนาการเรียนรู้ระดับปฐมวัยในโรงเรียน St. Michael's Gramma School ประเทศออสเตรเลียว่า เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์อย่างมีอิสระ ไม่มีคำว่า "ห้าม" หรือ "อย่า" ให้นักเรียนสมัครใจทำ โดยครูมีหน้าที่จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ วางแผน เลือกกิจกรรมตามความสนใจได้อย่างเหมาะสมกับวัย จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ นอกจากนี้ คิง มากาเร็ตและการ์ทเรล แดน (King Margaret and Gartrell Dan.2003 : 33-36) ได้กล่าวถึง การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ในโรงเรียนอนุบาล โดยครูควรจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ มีเกม การเล่นที่แปลกใหม่ ตื่นเต้น ดึงดูดความสนใจของเด็ก เพื่อพัฒนาทางด้านร่างกาย ฝึกระเบียบวินัย ความเป็นมิตรชอบ พัฒนาพฤติกรรมทางด้านสังคม อารมณ์และจิตใจ นอกจากนี้ยังทำให้เด็กได้ สนุกสนานกับการเรียน ยินดีร่วมทำกิจกรรม ต่าง ๆ กับเพื่อนและมองโลกในแง่ดีเป็นการเตรียมความพร้อมในการเรียนที่เป็นผลดีต่อเด็กในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กในระดับชั้นต่อไป (พัฒนา ชัยพงศ์ 2538 : 18)

โจนส์ เอลิซาเบท (Jones Elizabeth.2003 : 32-36) ได้กล่าวถึงการพัฒนาการเรียนรู้ในเด็กระดับปฐมวัยว่าเป็นช่วงเวลาที่สำคัญที่สุดที่เด็กเริ่มเรียนรู้จากการเล่น โดยครูผู้สอนต้องเข้าใจธรรมชาติของเด็ก ดูแลและจัดกิจกรรม เตรียมอุปกรณ์หรือสถานการณ์เพื่อสนองความต้องการและเป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็ก การเล่นเป็นกิจกรรมที่เด็กชอบเป็นการฝึกทักษะในการแก้ปัญหา ออกกำลังกาย แลกเปลี่ยนความคิด มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากประสบการณ์จริง ได้แสดงออกตามความคิดสร้างสรรค์ เป็นการเรียนรู้ที่ไม่มีกฎกติกาตายตัว เด็กสามารถสร้างกติกาขึ้นเองในการลองผิดลองถูกและสามารถเปรียบเทียบขณะเล่นจนเป็นการพัฒนาและเกิดการเรียนรู้

สรุปได้ว่าการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยหมายถึงการพัฒนาทางสมองอันเกิดจากพันธุกรรมและการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมตามความต้องการตามวัยและสนองตอบความอยากรู้อยากเห็นของเด็กระดับปฐมวัยในการมีอิสระที่จะเรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ ที่น่าตื่นเต้น ดึงดูดความสนใจจากสิ่งแวดล้อมกิจกรรมหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จัดขึ้น แล้วเกิดการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการเล่นหรือเรียนปนเล่น โดยการใช้เทคนิคการเรียนการสอนที่สนุกและน่าสนใจ เพื่อพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นการปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ตั้งแต่ระดับปฐมวัย

นอกจากนี้ มิ่งขวัญธรรม จ้ำื่นเมือง (2542: 53-55) ยังได้กล่าวถึงการพัฒนาการเรียนรู้ว่าจะเกิดขึ้นได้จากปัจจัย 3 ประการ คือ

1. ความเบิกบาน คือชั้นเรียนที่ตั้นต้องมีบรรยากาศของความสนุกสนาน ไม่เครียด ผู้เรียนเกิดความสนุก อยากมาเรียนและรักการเรียน
2. จิตนอกสำนึก คือความรู้สึกที่เราพยายามซ่อนจากสำนึก มักจะแสดงออกเด่นชัดในจิตนอกลำนึก ซึ่งเด็กส่วนใหญ่มักจะมีสัมผัสที่ไวเป็นพิเศษ เช่น ขณะที่เรากำลังอ่านหนังสือแต่จิตนอกลำนึกอาจกำลังคิดว่า "เริ่มหิวแล้ว" เป็นต้น
3. ความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเอง คนเรามีความสามารถแท้จริงที่ถูกซ่อนอยู่ภายใน ซึ่งส่วนใหญ่จะไม่นำออกมาใช้เนื่องจากความเชื่อของคนส่วนใหญ่ การไม่นำศักยภาพมาใช้อย่างเต็มที่ เป็นเรื่องของคนปกติ ความสามารถส่วนตัวเหล่านั้นก็คือศักยภาพ

จะเห็นได้ว่าจากปัจจัยทั้ง 3 ประการ เป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ในเด็กระดับปฐมวัยเนื่องจากเด็กเป็นวัยที่ชอบเล่น สนุกสนาน สามารถแสดงออกความรู้สึกได้ทั้งกริยาท่าทาง คำพูด และผลงานที่แสดงถึงพัฒนาการอย่างแท้จริง จิตนอกลำนึกจึงเป็นสิ่งที่เด็กควรมีความรู้สึกถึงความสนุกสนาน มีความสุขเชื่อในเรื่องที่กำลังเรียนว่าเป็นเรื่องที่ย่างและอยากเรียนรู้ในสิ่งที่จะเรียนต่อไป ซึ่งความเชื่อมั่นในศักยภาพของเด็กระดับปฐมวัยจะเรียนรู้ในสิ่งที่ใหม่สำหรับเด็กอยู่เสมอ ดังนั้นเด็กทุกคนจึงมีความเชื่อมั่นว่าจะสามารถประสบความสำเร็จได้ ซึ่งจากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่าการพัฒนาการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยที่ถูกวิธีจะเป็นการปูพื้นฐานสำหรับการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้สำหรับสังคมแห่งการเรียนรู้ต่อไปในอนาคต

3. ทฤษฎีพัฒนาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

การศึกษาการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยมีความสำคัญต่อแนวการจัดการเรียนรู้ในเด็กระดับปฐมวัยเป็นอย่างมาก นักจิตวิทยาหลายท่านได้กล่าวถึงการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

3.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget)

เพียเจต์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยว่า เด็ก คือผู้ที่พยายามศึกษาสำรวจโลกของตนเองทั้งที่เป็นวัตถุสิ่งของและบุคคลจากการที่เด็กได้มีโลกาสปะทะสัมพันธ์(interaction)กับสิ่งแวดล้อมรอบข้าง ทำให้เด็กเกิดความคิดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรม และมีพัฒนาการต่อไปเรื่อยๆ จนในที่สุดสามารถคิดในสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ ซึ่งเราเชื่อว่า เด็กที่อยู่ในช่วงอายุ 4-7 ปี การคิดของเด็กมีเหตุผลขึ้นแต่จะออกมาในลักษณะของการรับรู้มากกว่าความเข้าใจเด็กจะมีปฏิกิริยาต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น คือสนใจอยากรู้อยากถามมากขึ้น เด็กวัยนี้เริ่มเขียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่ที่อยู่รอบข้าง ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการคิด ความเข้าใจขึ้นอยู่กับสิ่งที่รับรู้จากภายนอกหรือสิ่งที่เห็นด้วยตา(ทรรณิ รุทัย เจนจิต. 2545 : 64, 73)

3.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางสมองของบรูเนอร์ (Bruner)

บรูเนอร์ เชื่อว่าความพร้อมของเด็กเป็นสิ่งที่เตรียมได้เมื่อถึงวัยที่เหมาะสม โดยกล่าวถึง การพัฒนาทางความคิดของเด็กในวัย 5-7 ขวบ ว่า อยู่ในขั้นของการมองเห็นและการใช้ประสาทสัมผัสต่าง ๆ โดยเด็กสามารถถ่ายทอดประสบการณ์หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยการมีภาพแทนในใจ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความรู้ความเข้าใจที่จะเพิ่มขึ้นตามอายุ ทั้งนี้เพราะเด็กรู้จักที่จะถ่ายทอดประสบการณ์ออกมาเป็นสัญลักษณ์ หรือภาษา และการแสดงออก นอกจากนี้ เด็กในวัยนี้ยังชอบบรรยากาศของความสนุกสนานผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียดและยังต้องการ การตอบสนอง ความพึงพอใจอย่างทันที่ทั้งที่ภายหลังที่ทำงานเสร็จ การเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออก ... แสดงความรู้สึกรัก ความคิดเห็น ซึ่งเป็นการแสดงถึงความคิดและเจตคติต่อสิ่งต่าง ๆ ก่อให้เกิดเป็นบุคลิกภาพที่มั่นใจในตนเองต่อไป (พรณี ชูทัย เจนจิต. 2545 : 107, 110)

3.3 ทฤษฎีพัฒนาการของฟรอยด์ (Freud)

ฟรอยด์ (Freud) มีความเชื่อว่าประสบการณ์ในเยาว์วัยจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลในภายหลังโดยเฉพาะประสบการณ์ในระหว่างวัย 6 ปีแรกของชีวิต เขากล่าวถึงพัฒนาการของเด็กในช่วงอายุ 3-6 ปี ว่าเป็นระยะที่เกี่ยวข้องกับอวัยวะสืบพันธุ์ คือเด็กจะเกิดความสนใจและความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับสภาพทางร่างกายซึ่งแตกต่างกันไปตามเพศ เด็กจะเรียนรู้ถึงบทบาททางเพศของตนโดยเลียนแบบพ่อแม่ ดังนั้นช่วงอายุในวัยนี้เด็กต้องการความสุข ความพอใจ ความรักและความอบอุ่นจากพ่อแม่ แต่เนื่องจากเด็กในวัยนี้เริ่มเข้าสู่ระบบของสังคมในโรงเรียนคุณครูจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทในการให้ความรักความอบอุ่นความรู้สึกเป็นกันเอง พร้อมกับการจัดประสบการณ์อย่างเหมาะสมกับวัยโดยเขาเชื่อว่าเด็กที่ประสบความสำเร็จในระยะต่าง ๆ ตามวัยจะมีพฤติกรรมที่สนองตอบในทางที่ดีถ้าได้รับประสบการณ์ทางการเรียนรู้ที่ดีซึ่งเป็นการส่งเสริมบุคลิกภาพให้เป็นคนที่มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ (พรณี ชูทัย เจนจิต. 2545 : 21-23)

3.4 ทฤษฎีพัฒนาการของอีริกสัน (Erikson)

อีริกสัน (Erikson) เขาเชื่อว่าการพัฒนาการในแต่ละขั้นจะได้รับอิทธิพลจากขั้นที่มาก่อนและในแต่ละขั้นจะพัฒนาได้ขึ้นอยู่กับการปฏิสัมพันธ์ของเด็กแต่ละคนที่มีต่อตนเองและต่อสิ่งแวดล้อมว่าได้รับการสนองตอบต่อสิ่งที่ตนเองพึงพอใจ ซึ่งเขาให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์โดยเฉพาะในช่วงปฐมวัยที่เด็กมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว สิ่งที่เราใฝ่ใจมาตั้งแต่ต้น มีการเลียนแบบผู้ใกล้ชิด หรือสิ่งที่ได้มีปฏิสัมพันธ์ด้วย เด็กเริ่มเรียนรู้และยอมรับค่านิยม สอนตอบความอยากรู้ เป็นเสมือนเปิดหน้าต่างโอกาสของการเรียนรู้ให้กับเด็กได้ติดตามศักยภาพของวัยส่งผลต่อความรู้สึกของจิตใจและเจตคติที่ดี (พรณี ชูทัย เจนจิต. 2545 : 50-52)

3.5 ทฤษฎีพัฒนาการของฮาวิกเฮอรัสท (Havighurst)

ฮาวิกเฮอรัสท (Havighurst) กล่าวถึงพัฒนาการของเด็กในแต่่วัยว่า

สามารถแสดงออกมาได้ทั้งทางบวกและทางลบซึ่งในแต่ละวัยจะมีงานประจำวัยซึ่งเป็นงานที่เด็กแต่ละคนควรจะทำให้ในช่วงวัยนั้น ๆ เพราะเมื่อประสบความสำเร็จในการทำงานจะมีอิทธิพลต่อการปรับปรุงพฤติกรรมหรือการทำงานอื่น ๆ ให้สำเร็จและมีประสิทธิภาพในระยะหลัง ซึ่งเรามีแนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการในเด็กปฐมวัยว่า เด็กในวัยนี้มีความคิดรวบยอดง่าย ๆ เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวทั้ง พ่อ แม่ ครู โรงเรียน และสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กเกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน โดยเด็กสามารถถ่ายทอดความคิดมีการพัฒนาการทางภาษาแสดงออกได้จากการพูดคุย การสนทนา และการคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับการกระทำต่าง ๆ โดยผ่านการจัดประสบการณ์จากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวในรูปแบบของการจัดกระบวนการเรียนการสอนทางวิทยาศาสตร์เด็กได้สังเกต คิดวิเคราะห์จากสิ่งที่เป็นรูปธรรมไปสู่สิ่งที่เป็นนามธรรมมากขึ้น (พรณี ชูทัย เจนจิต. 2545 : 60-61)

จะเห็นได้ว่าจากทฤษฎีและแนวคิดนี้เหมาะสำหรับผู้เรียนที่เป็นเด็กระดับปฐมวัยเนื่องจากมีระดับวุฒิภาวะในด้านการพัฒนาการเรียนรู้สำหรับการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมหรือสถานการณ์ที่เข้ามาเกี่ยวข้องและผู้เรียนมีสภาวะทางจิตใจที่พร้อมจะเปิดรับความเชื่อใหม่ ๆ ซึ่งในเด็กปฐมวัยทุกสิ่งทุกอย่างจะเป็นการเรียนรู้สิ่งใหม่สำหรับเขาและสามารถทำได้สำเร็จ ดังเช่น Spencer Johnson (อ้างถึงใน ชมนารณ. 2545: 42) ได้กล่าวถึงการเสริมแรงทางบวกต่อสิ่งที่ดีที่ถูกต้องในเด็กระดับปฐมวัย โดยการชมเชย จับตามอง โอบกอดอย่างจริงใจ และส่งเสริมให้เด็กรู้จักชมเชยผู้อื่นโดยเริ่มจากบุคคลใกล้ตัวก่อนซึ่งเป็นการปลูกฝังบุคลิกภาพความมั่นคงทางจิตใจไปตลอดชีวิต ดังนั้นผู้ปกครองหรือครูควรเปิดโอกาสและสนับสนุนให้เด็กมีความเชื่อมั่นว่าสามารถทำสิ่งนั้นได้จริง เพื่อเป็นการพัฒนาเจตคติที่ดี และบุคลิกภาพที่มั่นคงสำหรับการเจริญเติบโตในวัยต่อไป

จากทฤษฎีพัฒนาการดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าพัฒนาการของเด็กจะเป็นกระบวนการที่มีลำดับขั้นตอนตามวุฒิภาวะความพร้อมและการแสดงออกทางพฤติกรรมของการทำงานประจำวัยโดยการจัดประสบการณ์เพื่อเตรียมความพร้อมให้เหมาะสมกับวัยจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่องซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนาการขั้นต่อไป

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546

1. หลักการและจุดมุ่งหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้สนองความต้องการตามธรรมชาติของผู้เรียนโดยคำนึงถึงหลักจิตวิทยาพัฒนาการเด็กทำให้สามารถพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างเต็มศักยภาพเหมาะสมกับวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เป็นหลักสูตรที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กอายุตั้งแต่ 0-5 (5 ปี 11 เดือน 29 วัน) การกำหนดหลักสูตรขึ้นเพื่อให้ผู้จัดการศึกษาในระดับนี้ใช้เป็นแนวทางให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ ในด้านการจัดการที่เหมาะสมกับธรรมชาติของการจัดการศึกษา วัย และพัฒนาการของเด็กถูกต้องตามหลักวิชาการและกฎหมายสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งเหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น (สุชาติดา วัยวุฒิ. 2546 : 14)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ.2546:5) กล่าวถึงหลักการว่า เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ และมีความสุข

5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนในเด็กระดับปฐมวัยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะเด็กวัยนี้เป็นวัยที่กำลังเติบโต พัฒนาทุกด้านเป็นไปอย่างรวดเร็ว เด็กจะเรียนรู้ได้ดีจากการเล่น การมีประสบการณ์การเรียนรู้จากชีวิตประจำวัน เพราะฉะนั้นการสอนและการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยนี้จึงควรเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านให้เหมาะสมกับวัยและปลูกฝังเจตคติที่ดีในการเรียน การทำงาน การคิด การสังเกต และการแก้ปัญหาโดยให้เด็กมีความสุขในการเรียนรู้เป็นเด็กที่ เก่ง ดี และมีความสุขเป็นที่พึงปรารถนาของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงได้มีการกำหนดจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546:31)

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง สามารถใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
3. มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
4. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบ

ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
10. มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

จากหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยดังที่กล่าวแล้วข้างต้น ในที่นี้ ผู้วิจัยกล่าวถึงมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพิ่มเติมข้อที่ว่า การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เพราะเป็นสิ่งที่จะปูพื้นฐานความรู้สึกรักต่อการเรียนรู้สนองต่อความต้องการตามวัยอย่างมีความสุข เพื่อพัฒนาให้กับเด็กทุกด้านเป็นการหล่อหลอมบุคลิกภาพให้เป็นคนที่เหมาะสมกับสังคมแห่งการเรียนรู้

2. สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเ็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งนี้สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการและคุณลักษณะ หรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม

ผู้สอนหรือผู้จัดการศึกษา อาจนำสาระการเรียนรู้มาจัดในลักษณะหน่วยการสอนแบบบูรณาการหรือเลือกใช้วิธีการที่สอดคล้องกับปรัชญาและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย สาระการเรียนรู้กำหนดเป็น 2 ส่วนดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ.2546:35)

2.1. ประสบการณ์สำคัญ

2.1.1 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ได้แก่

- การทรงตัวและการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อใหญ่
- การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็ก
- การรักษาสภาพ
- การรักษาความปลอดภัย

2.1.2 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ ได้แก่

- คนตรี
- สุนทรียภาพ
- การเล่น
- คุณธรรม จริยธรรม

2.1.3 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ได้แก่

- การเรียนรู้ทางสังคม

2.1.4 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ได้แก่

- การคิด
- การใช้ภาษา
- การสังเกต การจำแนกและการเปรียบเทียบ
- จำนวน
- มิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ)
- เวลา

2.2 สาระที่ควรเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรม ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการและความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญที่ระบุไว้ข้างต้น ทั้งนี้อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก สาระที่เด็กอายุ 3-5 ปี ควรเรียนรู้ มีดังนี้

2.2.1 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรรู้จักชื่อ นามสกุล รูปร่าง หน้าตา รู้จักอวัยวะต่าง ๆ วิธีระวังรักษาร่างกายให้สะอาด ปลอดภัย การรับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะ เรียนรู้ที่จะเล่น และทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองคนเดียว หรือกับผู้อื่น ตลอดจนเรียนรู้ที่จะแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และแสดงมารยาทที่ดี

2.2.2 เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรมีโอกาสรู้จักและรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน รวมทั้งบุคคลต่าง ๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้อง

หรือมีโอกาสใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน

2.2.3 ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรระได้รู้จักสิ่งมีชีวิตที่เป็นต้นไม้ ดอกไม้ สัตว์ รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของโลกที่แวดล้อมตัวเด็กตามธรรมชาติ เช่น ฤดูกาล กลางวัน กลางคืน

2.2.4 สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรระได้รู้จักสี ขนาด รูปร่าง รูปทรง น้ำหนักผิวสัมผัสของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ และการสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้สาระที่ควรเรียนรู้เรื่องสิ่งต่าง ๆ รอบตัว โดยรวบรวมเนื้อหาสาระสิ่งที่เด็กควรรู้และอยู่รอบตัวเด็กในชีวิตประจำวัน คือเรื่องของใช้ภายในบ้าน ซึ่งรวมทั้งสิ่งของวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ตลอดจนเครื่องใช้ไฟฟ้า โดยคำนึงถึงการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับวัย ทำให้เด็กเกิดประสบการณ์สำคัญพัฒนาทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์-จิตใจ และสติปัญญา

การสร้างชุดการสอน

การจัดการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จมีประสิทธิภาพและผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ขึ้นอยู่กับ การเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ และกิจกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกัน ตลอดจนการศึกษาคู่มือการใช้อย่างละเอียด ชุดการสอนจึงเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่สะดวกต่อครูในการนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

1. ความหมายของชุดการสอน

ชุดการสอนเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างหนึ่ง ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้โดยเป็นเครื่องมือช่วยสอนของครู นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายและคำจำกัดความของชุดการสอนไว้ดังนี้

นักการศึกษาหลายท่าน เช่น ชัยยงค์ พรหมวงศ์และคณะ (2520:18) สมศักดิ์ อภิบาลศรี (2544:106-109) และศรีมณฑล เทพเรณู (2545: 344) ได้ให้ความหมายของชุดการสอนไว้เหมือนกันว่า เป็นการนำสื่อประสม ที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วยมาช่วยในการเรียนการสอนเพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยอินทรีา บุญยาพร (2542:133-134) ได้เพิ่มเติมในเรื่องผลของการจัดประสบการณ์จากชุดการสอนจะพัฒนาผู้เรียนได้ตามความสามารถของตน โดยมีผลสัมฤทธิ์ตามจุดหมายที่กำหนดไว้

จากความหมายของชุดการสอนที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ชุดการสอนหมายถึง ชุดประสบการณ์ การเรียนการสอนที่ประกอบด้วยสื่อประสม ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเนื้อหาของหน่วยการเรียนรู้ อันจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และเต็มตามศักยภาพของผู้เรียน

2. ประโยชน์ของชุดการสอน

การใช้ชุดการสอนเป็นการลดภาระในเรื่องของการเตรียมการสอนให้กับครูผู้สอนได้เป็นอย่างมากเพราะครูสามารถจะดำเนินการสอนตามคำแนะนำในการใช้งานต่อการเตรียมการสอน อีกทั้งยังสามารถเพิ่มประสบการณ์การสอนของครูให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523:181-182) และปราณี ปัญจาละ (2528 : 22-23) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดการสอนไว้ดังนี้ คือ

1. ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน เนื่องจากเป็นชุดการสอนที่มีคุณภาพ
2. สามารถจัดการเรียนการสอนให้กับเด็กได้เป็นจำนวนมากและมีมาตรฐานความรู้แนวเดียวกัน มีการเรียงลำดับเนื้อหา เพื่อสะดวกต่อการเรียนรู้ขั้นต่อไป
3. ช่วยในด้านการลดภาระของครู โดยสามารถปฏิบัติตามคู่มือครู ใช้สื่อ มีกิจกรรม และแบบฝึกที่สอดคล้องกัน สามารถวัดผลการเรียนรู้ได้ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้
4. ช่วยในด้านผู้เรียนคือ สามารถใช้กับการศึกษานอกระบบและทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ตามโอกาส และความสามารถของตนเอง

นอกจากนี้ สมศักดิ์ อภิบาลศรี (2544: 13) ได้กล่าวถึงเพิ่มเติมเรื่องประโยชน์ของชุดการสอนในด้านความเกี่ยวข้องกับสภาพจิตใจคือ ช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจให้แก่ผู้สอน ช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียน เป็นอิสระจากบุคลิกภาพและอารมณ์ของผู้สอน และลดปัญหาการใช้สื่อการสอนที่มีราคาแพง

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าชุดการสอนเป็นเครื่องมือที่ช่วยลดภาระการสอนของผู้สอนให้ดำเนินการสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และสามารถประเมินผลได้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ โดยผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถของตนเอง ซึ่งจะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. การสร้างชุดการสอน

ชุดการสอนเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดจากแนวคิดตามปรัชญาการศึกษาเป็นการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีลักษณะการเรียนรู้ที่เป็นกลุ่มหรือรายบุคคล จึงเป็นนวัตกรรมที่สอดคล้องกับการศึกษายุคปัจจุบันที่เน้นเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2520 : 119-120) และกาตาเรลลี (Gardarelli) (อ้างถึงในจินทิรา บุญยาทร 2542 : 134-135) มีแนวการสร้างชุดการสอนที่เหมือนกันคือ

1. ดำเนินถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล สนองตอบต่อความสนใจและความสามารถของผู้เรียน ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับสภาพแวดล้อม การมีปฏิสัมพันธ์โดยกระบวนการกลุ่ม การค้นคว้าสำรวจ ตลอดจนการเผยแพร่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
3. ยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้โดยคำนึงถึงบทบาทของผู้เรียน มีอิสระที่จะเลือกตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม ยอมรับและสนองตอบผลของการกระทำได้ด้วยตนเอง

โดยชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2520: 119-120) ได้เพิ่มเติมด้านจิตวิทยาในเรื่องของการเสริมแรงโดยให้เด็กมีประสบการณ์แห่งความสำเร็จ และมีลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้จากง่ายไปสู่ยากขึ้น

ส่วนสมศักดิ์ อภิบาลศรี (2544: 4-5) ได้เน้นในเรื่องของการสร้างชุดการสอนแผนจุฬาไว้ 10 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์
2. กำหนดหน่วยการสอน
3. กำหนดหัวเรื่อง
4. กำหนดคโมในทัศน์และหลักการ
5. กำหนดวัตถุประสงค์
6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้
7. กำหนดการประเมินผล
8. เลือกและผลิตสื่อการสอน
9. การหาประสิทธิภาพชุดการสอน
10. การใช้ชุดการสอน

สรุปได้ว่า หลักในการสร้างชุดการสอนคือกระบวนการผลิตชุดการสอนอย่างมีลำดับขั้นตอน ตลอดจนความเหมาะสมสอดคล้องของหัวเรื่อง จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อ และการประเมินผล โดยเน้นที่ผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามความต้องการ ความสนใจและความสามารถของผู้เรียน โดยครูผู้สอนมีหน้าที่จัดเตรียมสื่อประสมเพื่อช่วยนักเรียนอย่างเหมาะสมจัดสภาพแวดล้อมบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ของผู้เรียน และมีประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนการสอน

4. ประเภทของชุดการสอน

ชุดการสอนเกิดจากแนวคิดทางปรัชญาการศึกษา ดังนั้นจึงมีลักษณะที่แตกต่างกันตามลักษณะของการจัดการเรียนการสอนและเป็นการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

อินทิรา บุญยาทร (2542 :135-136)และสมศักดิ์ อภิบาลศรี (2544 : 6-7) ได้แบ่งชุดการสอนที่เหมือนกันเป็น 3 ประเภท คือ

1. ชุดการสอนประกอบการบรรยายหรือชุดการสอนสำหรับครู เป็นชุดการสอนที่กำหนดกิจกรรมและสื่อการสอนให้ผู้สอนได้ใช้ประกอบการสอนแบบบรรยาย เพื่อเปลี่ยนบทบาทให้ผู้สอนพูดน้อยลงเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น ชุดการสอนประกอบการบรรยายมุ่งช่วยขยายเนื้อหาสาระให้ชัดเจนขึ้น ช่วยให้ผู้สอนพูดน้อยลงและให้สื่อการสอนทำหน้าที่แทน ชุดการสอนประกอบการบรรยายจะมีเนื้อหาเพียงอย่างเดียว โดยแบ่งหัวข้อที่จะบรรยาย และประกอบกิจกรรมไว้ตามลำดับขั้น สื่อที่ใช้อาจเป็นแผ่นคำสอน สไลด์ประกอบเสียงบรรยายในเทป แผ่นภูมิ แผ่นภาพ ภาพยนตร์ โทรทัศน์

2. ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม เป็นชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน ซึ่งอาจจะจัดการเรียนอยู่ในรูปของศูนย์การเรียนรู้ หรือกลุ่มกิจกรรม ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม จะประกอบด้วยชุดการสอนย่อยที่มีจำนวนเท่ากับศูนย์ ที่แบ่งไว้ในแต่ละหน่วยในแต่ละศูนย์ จะมีสื่อการเรียนหรือบทเรียนครบชุดตามจำนวนผู้เรียน ในศูนย์กิจกรรมนั้น สื่อการเรียนอาจจัดในรูปของรายบุคคล หรือให้ผู้เรียนทั้งศูนย์ใช้ร่วมกันก็ได้

3. ชุดการสอนรายบุคคล เป็นชุดการสอนที่จัดระบบขั้นตอน มุ่งให้ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองตามลำดับความสามารถของแต่ละคน เพื่อให้ผู้เรียนก้าวไปข้างหน้าตามความสามารถ ความสนใจและความพร้อมของผู้เรียน จากนั้นจะทำการทดสอบประเมินความก้าวหน้าและศึกษาชุดอื่นต่อไปตามลำดับ เมื่อมีปัญหาผู้เรียนจะปรึกษากันได้ระหว่างเรียน ผู้สอนพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือทันทีในฐานะผู้ประสานงานหรือชี้แนะทางการเรียน

นอกจากนี้ อินทรา บุญยาทร (2542 : 136) ได้เพิ่มเติมประเภทของชุดการสอนอีกคือ ชุดการสอนทางไกล เป็นชุดการสอนที่ผู้สอนกับผู้เรียนอยู่ต่างถิ่นต่างเวลากัน การสอนมุ่งให้ผู้เรียน ศึกษาได้ด้วยตนเองโดยไม่จำเป็นต้องมาเข้าชั้นเรียน ประกอบด้วยสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และการสอนเสริมตามศูนย์บริการการศึกษา

จะเห็นได้ว่า ชุดการสอนจำแนกได้หลายประเภทดังกล่าว การเลือกใช้ชุดการสอนให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนนั้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และความเหมาะสมกับเนื้อหา ซึ่งครูผู้สอนเป็นผู้พิจารณาว่าให้ชุดการสอนประเภทใดจึงจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพัฒนาชุดการสอนโดยใช้ชุดการสอนประกอบการบรรยายและแบบกลุ่มกิจกรรมซึ่งในเด็กปฐมวัยนั้น ครูผู้สอนมีการแนะนำเพื่อเป็นแนวทางให้เด็กมีความสนใจ ในกิจกรรมการเรียนการสอน เสริมประสบการณ์อันเหมาะสมกับเพลง สื่อประสม มีทั้งการบรรยายของครู รวมทั้งเด็กได้เรียนรู้จากประสาทสัมผัส การมีปฏิสัมพันธ์ กับสื่อและเกม ในกิจกรรมกลุ่ม เช่น การทำงานกลุ่มหรือการแข่งขันในแอม เป็นต้น

5. องค์ประกอบของชุดการสอน

ชุดการสอนเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่แบ่งเนื้อหาสาระย่อยเป็นการสอนจบสำเร็จในตัว ดังนั้นในการพัฒนาชุดการสอน ผู้วิจัยต้องมีความเข้าใจรายละเอียดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย ลำดับขั้นตอนการใช้สื่อและกิจกรรมการประเมิน เพื่อให้การดำเนินการสอนมีประสิทธิภาพ

นักการศึกษาหลายท่าน คือ ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2522, 153) สมศักดิ์ อภิบาลศรี (2544 : 139) และศรีมงคล เทพเรณู (2545 : 344) ได้ให้ความสำคัญกับองค์ประกอบของชุดการสอน โดยเรียงลำดับความสำคัญดังนี้ คือ

1 คู่มือครู เนื่องจากจะมีคำชี้แจงถึงวิธีการใช้ ขั้นตอนการใช้อย่างละเอียดเพื่อให้การใช้ชุดการสอน มีประสิทธิภาพสูงสุด

2 สื่อ โดยให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์ที่จัดในการเรียนการสอน เช่น ดัดโด่ รูปภาพ เทปบันทึกเสียง แผ่นภาพโปรงใส หุ่นจำลอง เป็นต้น

3. แบบทดสอบและการประเมินผล ซึ่งเป็นการประเมินผลจากแบบฝึกหัดหรือประเมินผลจากการทำกิจกรรม เพื่อเป็นการสรุปบทเรียน วัดผลสัมฤทธิ์ และตรวจสอบผลการเรียนรู้

นอกจากนี้ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2522, 153) ได้เพิ่มเติมในเรื่องของบัตรคำสั่ง เพื่อเป็นการชี้แจงผู้เรียน ขณะประกอบกิจกรรมในชุดการสอนแบบกลุ่มหรือรายบุคคล

แต่ฮุสตัน (Houston) (อ้างถึงในอินทรา บุญยาพร. 2542 : 134) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดการสอนไว้ 4 ส่วนดังนี้คือ

1. คำชี้แจง
2. จุดมุ่งหมาย
3. การประเมินผลเริ่มต้น
4. การประเมินผลครั้งสุดท้าย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าชุดการสอนจำเป็นต้องมีองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้สอนได้ศึกษาให้เกิดความเข้าใจถึงลักษณะและขอบเขตการใช้ต่อชุดการสอน สะดวกในการนำมาใช้ได้อย่างถูกต้อง ทำให้การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งนับว่าผู้สอนได้ประสบความสำเร็จในการสอน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดแบ่งองค์ประกอบของชุดการเรียนการสอนไว้ 3 ส่วนคือ

1. คู่มือครู
2. สื่อการสอน
3. แบบทดสอบและประเมินผล

แนวคิดเกี่ยวกับโปรแกรมมาตาล

โปรแกรมมาตาลเป็นโปรแกรมการสอนวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยแบบมาตาล (The MATAL Early Childhood Science Teaching Program) เป็นโปรแกรมการสอนวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยซึ่งเกิดจากความร่วมมือทางการศึกษาของประเทศไทยกับประเทศอิสราเอล เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ และพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพของวัย

โปรแกรมมาตาล เป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์ระดับปฐมวัย ซึ่งเป็นโครงการร่วมมือระหว่างศูนย์การสอนวิทยาศาสตร์กับกระทรวงศึกษาธิการ และวัฒนธรรมของประเทศอิสราเอล (Israel Center for Science Teaching and the Ministry of Education and Culture)

1. หลักการของโปรแกรมมาตาล

กระบวนการเรียนการสอนทางวิทยาศาสตร์เป็นหลักสำคัญประการหนึ่ง ในการปฏิรูปการเรียนรู้ที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดจากกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ จึงเหมาะสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีความพร้อมกับการเรียนรู้ในสิ่งที่เป็นรูปธรรม โดยการลงมือกระทำแล้วจึงพัฒนาต่อมาเป็นสิ่งที่เป็นนามธรรมได้

สมศักดิ์ สันธะเวชญ์ (2547: 25) กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ในเด็กปฐมวัย จะช่วยให้เด็กมีเจตคติที่ดี เมื่อมีเจตคติที่ดีต่อวิทยาศาสตร์ก็สามารถจะนำวิธีการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้ในการทำงานและการดำเนินชีวิต เพราะจะทำให้เป็นคนคิดเป็นเหตุเป็นผล ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องส่งเสริมความอยากรู้อยากเห็นตามธรรมชาติของเด็ก กระตุ้นให้เด็กสำรวจทดลอง ฝึกสังเกตสิ่งของ และปรากฏการณ์ต่าง ๆ รอบตัว

ผกามาลย์ เกษมศรี (2542:94-95) ได้กล่าวถึงหลักการของโปรแกรมมาตาลไว้ดังนี้ การสอนวิทยาศาสตร์ในระดับปฐมวัยตามโปรแกรมมาตาลนี้จะมุ่งเข้าถึงวิธีการเรียนการสอน การช่วยให้เด็ก ๆ เข้าใจกระบวนการขั้นพื้นฐานของวิทยาศาสตร์และหนทางที่ตรวจสอบความรู้ที่ถูกต้อง เป็นโปรแกรมที่จัดการเรียนการสอนให้เด็กเป็นศูนย์กลาง (child-centered) มุ่งให้ผู้เรียนเกิดปฏิสัมพันธ์กับโลกรอบตัวตั้งแต่วัยเยาว์ เด็กจะได้มีความรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในด้านกายภาพและรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติและรู้สึกรับผิดชอบต่อสิ่งเหล่านั้นด้วยจุดมุ่งหมายเชิงเจตคติดังต่อไปนี้

1. เพื่อช่วยให้เด็กเกิดความสุข และมีความสุขในการทำงานได้สำเร็จลุล่วงยอมรับความจริงเมื่อเผชิญกับความล้มเหลว
2. เพื่อพัฒนาจิตใจให้เปิดกว้างและรู้จักยืดหยุ่น เพื่อฝึกความสามารถที่จะให้และรับการวิพากษ์วิจารณ์
3. เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ความคิดริเริ่ม และความตระหนักในสุนทรีย์ และส่งเสริมการทำงานเป็นหมู่คณะ

โปรแกรมนี้นประกอบด้วยเนื้อหา 4 หน่วย ซึ่งจะสร้างเสริมความเข้าใจและแนวคิดพื้นฐานอย่างเป็นขั้นตอน มุ่งการพัฒนาความคิดรวบยอดขั้นพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติอันพึงประสงค์ที่เปลี่ยนแปลงไปไม่ตายตัว ซึ่งในแต่ละหน่วยได้จัดเรียงลำดับหัวข้อจากง่ายไปหายาก นอกจากนี้ความสัมพันธ์ทางเนื้อหาได้คำนึงถึงแนวคิดที่ปรากฏในหน่วยและระหว่างหน่วย โดยยึดหลักการดังต่อไปนี้

1. การบ่งชี้และบอกรูปพรรณได้ (Identity objects)
2. ความหลากหลายและลักษณะเฉพาะ (Diversity and Individuality)
3. ความสืบเนื่องและการเปลี่ยนแปลง (Continuity and change)
4. ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างและประโยชน์ใช้ (Relationships between structure and action)

จากหลักการดังกล่าว สรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนของโปรแกรมมาตาลนี้ มุ่งให้เด็กเรียนรู้จากธรรมชาติอย่างมีจุดมุ่งหมายตามความสัมพันธ์ของเนื้อหาจากง่ายไปยาก จากรูปธรรมไปสู่นามธรรม เพื่อให้เด็กเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย

2. กระบวนการของโปรแกรมมาตาล

กระบวนการของโปรแกรมมาตาลได้แบ่งเนื้อหาของโปรแกรมออกเป็น 4 หน่วย ดังต่อไปนี้

(คุชฎี บริพัตร ณ อยุธยา. 2542 : 12)

หน่วยที่ 1 การสังเกตโลกรอบตัวเรา (Observing the World around Us)

หน่วยที่ 2 การรับรู้ทางประสาทสัมผัสและการเรียนรู้ (Sensing and Knowing)

หน่วยที่ 3 รูปทรงและสิ่งเกี่ยวข้อง (Shaping and Relating)

หน่วยที่ 4 การจัดหมู่และการจำแนกประเภท (Sorting and classifying)

หน่วยที่ 1 การสังเกตโลกรอบตัว เด็ก ๆ จะทำความเข้าใจกับห้องเรียน เนื้อหา และสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว เพื่อเรียนรู้ที่จะบอกลักษณะของสิ่งของต่าง ๆ ได้เข้าใจความแตกต่าง ความหลากหลาย การใช้งานและเฝ้าสังเกตการเปลี่ยนแปลงของวัตถุหรือสิ่งรอบตัว จนได้ค้นพบความสามารถของตนเองที่จะมองเห็นความเปลี่ยนแปลง หน่วยที่ 1 มีเนื้อหา 6 บท คือ บทที่ 1 การสังเกตสิ่งของในห้องเรียนหรือบ้าน บทที่ 2 การสังเกตคุณสมบัติของสิ่งของ บทที่ 3 การสังเกตวัฏธรรมาชาติ/วัฏดุติบ บทที่ 4 การสังเกตและการบรรยายวัตถุ บทที่ 5 การสังเกตท้องฟ้าและอากาศ บทที่ 6 การสังเกตพืชและสัตว์

หน่วยที่ 2 การรับรู้ทางประสาทสัมผัสและการเรียนรู้ เด็กได้มีโอกาสสังเกตโลกภายนอกตัวเอง โดยผ่านการรับรู้ของตนเองและด้วยการเปรียบเทียบกับตนเอง ในขณะเดียวกันเขาก็พยายามที่จะเข้าใจความหมาย ความรู้สึกนึกคิดอันลึกซึ้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รวมทั้งการตอบสนอง ความรู้สึกนึกคิดเหล่านั้นด้วย มีเนื้อหาทั้งหมด 7 บท คือ บทที่ 1 ตัวเราและร่างกายเรา บทที่ 2 การรับรู้ทางสายตาและความเข้าใจในสิ่งที่พบเห็น บทที่ 3 การรับรู้ทางหูและเข้าใจในสิ่งที่ได้ยิน บทที่ 4 การรับรู้ทางจมูกและเข้าใจในสิ่งที่ได้กลิ่น บทที่ 5 การรับรู้ทางลิ้นและเข้าใจในสิ่งที่ได้ลิ้มรส บทที่ 6 การรับรู้ทางผิวสัมผัสและเข้าใจในสิ่งที่สัมผัส บทที่ 7 การรับรู้ทางประสาทสัมผัสและการเรียนรู้

หน่วยที่ 3 รูปทรงและสิ่งเกี่ยวข้อง เด็ก ๆ จะเรียนรู้ที่จะเชื่อมโยงตนเองกับสิ่งต่าง ๆ จนเกิดความคิดในเรื่องมิติสัมพันธ์ขึ้น โดยอาศัยการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการ ที่ต้องสัมพันธ์กันกับวัตถุในพื้นที่ต่าง ๆ หน่วยนี้มีเนื้อหา 5 บท คือ บทที่ 1 รูปทรงของวัตถุ บทที่ 2 รูปร่างของเส้น บทที่ 3 รูปทรงแบนราบ บทที่ 4 เส้นและรูปทรง บทที่ 5 รูปทรงตันและวัตถุพื้นที่ว่าง

หน่วยที่ 4 การจัดหมู่และการจำแนกประเภท กิจกรรมในหน่วยนี้มุ่งเน้นการค้นหาคุณลักษณะที่เป็นส่วนร่วมของวัตถุ เพื่อให้เด็กสามารถจัดหมวดหมู่และแยกแยะสิ่งของได้ มีเนื้อหา 3 บท คือ บทที่ 1 องค์ประกอบที่มีลักษณะร่วมของวัตถุ บทที่ 2 การแบ่งแยกประเภทโดยใช้เกณฑ์แบ่งคุณสมบัติข้อเดียว บทที่ 3 การแบ่งประเภทโดยใช้เกณฑ์แบ่งคุณสมบัติสองข้อ

คุชฎี บริพัตร ณ อยุธยา.(2542 : 16-18) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดกับ
เนื้อหาการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยไว้ ดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดกับเนื้อหาการเรียนรู้ในแต่ละหน่วย

หน่วย/ แนวคิด	การสังเกตโลก รอบตัวเราและ การเรียนรู้	การรับรู้ทาง ประสาทสัมผัส	รูปทรงและสิ่งที่ เกี่ยวข้อง	การจัดหมวดหมู่ และการจำแนก
การรู้จักรูปพรรณ สัณฐาน (Identity)	- ให้อ่านเกี่ยวกับวัตถุใน ห้องเรียนและใน สิ่งแวดล้อมใกล้ตัว - ให้อ่านเกี่ยวกับการใช้ ประโยชน์จากวัตถุ - ให้อ่านเกี่ยวกับพืช และสัตว์ใน สิ่งแวดล้อม - ให้อ่านเกี่ยวกับ ปรากฏการณ์ตาม ธรรมชาติ - ให้อ่านเกี่ยวกับ คุณสมบัติของวัตถุ	- ให้อ่านเกี่ยวกับสรีระ และอารมณ์ของ ตนเอง - รู้ว่าข้อมูลต่าง ๆ ที่ รับรู้ต้องผ่าน ประสาทสัมผัสต่าง ๆ ก่อน - รู้ว่ามีความจำเป็น ที่จะใช้ประสาท สัมผัสไปด้วยกัน เพื่อที่จะทำให้อ่าน ข้อมูลที่ได้รับมี คุณภาพดีขึ้น ต้อง มีการฝึกใช้ประสาท สัมผัสหลาย ๆ ทาง เพื่อที่จะได้ข้อมูล ของวัตถุแต่ละชิ้น - ความรู้สึกต่าง ๆ ที่ผ่านประสาท สัมผัสต่าง ๆ ที่มีต่อ วัตถุเป็นสิ่งที่ต้อง คำนึงถึงตลอดเวลา	- รู้จักรูปทรงต่าง ๆ ของวัตถุ - รูปทรงจะเป็นสิ่ง บ่งบอกว่าเป็นวัตถุ อะไร - เข้าใจความหมาย ของรูปทรงจาก รูปทรงของวัตถุเอง - มองเห็นรูปทรง ของวัตถุได้แม้จะ เปลี่ยนที่ตั้งของวัตถุ นั้น - รู้ว่าสถานภาพของ วัตถุและรูปทรงจะ คงเดิมแม้จะ เปลี่ยน มุมมอง	- รู้จักคุณสมบัติ ของวัตถุต่าง ๆ - คุณสมบัติจะเป็น สิ่งที่บ่งบอกว่าเป็น วัตถุอะไร - การจัดกลุ่มวัตถุ โดยอาศัย คุณสมบัติร่วม - รู้ว่าแม้จะมีการ เปลี่ยนวิธีจัดวาง วัตถุในกลุ่ม ก็ไม่ ทำให้สภาพของ กลุ่มเปลี่ยนไป

ตารางที่ 1 (ต่อ)

หน่วย/ แนวคิด	การสังเกตโลก รอบตัวเราและ การเรียนรู้	การรับรู้ทาง ประสาทสัมผัส	รูปทรงและสิ่งที่ เกี่ยวข้อง	การจัดหมวดหมู่และ การจำแนก
ความหลากหลาย และลักษณะ เฉพาะตัว (Diversity and Individuality)	- รู้จักความเหมือนกันและต่างกันของวัตถุ - รู้จักความเหมือนกันและต่างกันของวัตถุ - รู้จักความเหมือนกันและต่างกันของการกระทำที่มีต่อวัตถุ (ประโยชน์ใช้) - รู้จักความเหมือนกันและต่างกันระหว่างบุคคล(ทางสรีระสังคม และอารมณ์)	- ค้นเคยกับความเหมือนกันและความต่างกันระหว่างคน - ค้นเคยกับวิธีการที่มนุษย์แสดงต่อวัตถุว่ามีทั้งเหมือนและต่างกัน - ค้นเคยกับข้อมูลอันหลากหลายที่ได้จากประสาทสัมผัสที่ต่าง ๆ กัน - ค้นเคยกับข้อมูลที่น่าประหลาดสัมผัสแต่ละทางที่แตกต่างกันอย่างสุดขีด	- ค้นเคยกับรูปทรงต่างกันในวัตถุชนิดเดียวกัน รูปทรงที่เหมือนกันในวัตถุที่ต่างชนิดกัน - เข้าใจถึงภาพรวมในลักษณะผสมผสานของรูปทรงอันต่างกันในวัตถุเดียวกัน	- ชี้และบ่งบอกได้ว่ากลุ่มใดมีส่วนประกอบที่เหมือนกัน - ชี้และบ่งบอกได้ว่ากลุ่มใดที่มีส่วนประกอบที่แตกต่างกัน - รู้ว่าในกลุ่มเดียวกันมีวัตถุที่ต่างกัน - มองเห็นความเหมือนกันในวัตถุที่ต่างชนิดกัน - มองเห็นคุณสมบัติที่หลากหลาย ซึ่งนำมาใช้แบ่งกลุ่มวัตถุและกำหนดความหมายของกลุ่มวัตถุ
ความสืบเนื่อง ความต่อเนื่องและ ความเปลี่ยนแปลง (Continuity and Change)	- สังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในวัตถุ	- รู้และมองเห็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในมนุษย์	- สังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในรูปทรงของวัตถุ	- การแบ่งแยกประเภทของวัตถุออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้เกณฑ์เดียว แล้วแบ่งวัตถุกลุ่มเดียวกันได้อีกโดยใช้เกณฑ์อื่น

ตารางที่ 1 (ต่อ)

หน่วย/ แนวคิด	การสังเกตโลก รอบตัวเราและ การเรียนรู้	การรับรู้ทาง ประสาทสัมผัส	รูปทรงและสิ่งที่ เกี่ยวข้อง	การจัดหมวดหมู่และ การจำแนก
	- สังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงในสิ่งมีชีวิต(ความเติบโตและพัฒนาการ) - สังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปรากฏการณ์ธรรมชาติ - รู้ถึงความสามารถที่มีในมนุษย์ที่จะก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในวัตถุและให้มีขึ้นในคุณสมบัติ	- รู้และมองเห็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในวัตถุหรือในการรับรู้ของเราที่มีต่อวัตถุ	- สังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสัดส่วนหรือมิติของวัตถุ - สร้างความเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในรูปทรงและในมิติของวัตถุ	- การแบ่งแยกประเภทตามเกณฑ์ 2 เกณฑ์หรือมากกว่านั้นในคราวเดียวกัน
ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างและประโยชน์ใช้ (Relationships between Structure and Action)	- มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างของวัตถุกับการกระทำหรือการใช้วัตถุนั้น ๆ - ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างของวัตถุและการกระทำที่อาจจะมีขึ้นได้กับวัตถุนั้น	- สังเกตเห็นการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่างโครงสร้างของกายภาพของวัตถุกับการกระทำต่อวัตถุนั้น - ความสัมพันธ์ระหว่างกายภาพของสัตว์และการกระทำของมัน	- สังเกตเห็นความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงของวัตถุและประโยชน์ใช้ของวัตถุนั้น ๆ	- สังเกตเห็นความสัมพันธ์ระหว่างความคิดของกลุ่มและการแบ่งแยกประเภท

ตารางที่ 1 (ต่อ)

หน่วย/ แนวคิด	การสังเกตโลก รอบตัวเราและ การเรียนรู้	การรับรู้ทาง ประสาทสัมผัส	รูปทรงและสิ่งที่ เกี่ยวข้อง	การจัดหมวดหมู่และ การจำแนก
ทักษะการใช้ ประสาทสัมผัส (Sensory skills)	- ชี้อะไรบ่งบอกได้ว่า เป็นวัตถุอะไร - ชี้อะไรบ่งบอกได้ว่า ทำอะไร	- รู้จัก สี ขนาด เสียง ผิวสัมผัส อุณหภูมิ	- รู้จักรูปทรงของ วัตถุ - การรู้มิติส่วนตัว - ใช้รูปทรงและมิติ บ่งบอกวัตถุ	- ใช้ประสาทสัมผัสเป็น เครื่องเลือกสรรวัตถุ
ทักษะทางมิติ สัมพันธ์ (Spatial Skills)	- รู้จักสถานที่โดย อาศัยวัตถุเป็น เกณฑ์ - รู้ว่าวัตถุเป็นอะไร โดยอาศัยสถานที่ที่ มีวัตถุเหล่านั้น	- พัฒนาการรู้สึก ว่าร่างกายอยู่ ณ ที่ ใด - ประสบการณ์กับ เนื้อที่ที่ใช้ เคลื่อนไหว (Action Space) และระยะทิศทาง ของวัตถุ (Object Space)	- รู้จักวัตถุจาก มุมมองต่าง ๆ - การแยกรูปทรง ต้นออกจากรูปทรง แบนราบ - การนำเอา รูปทรงแบนราบมา ก่อสร้างใหม่ ให้ เป็นรูปทรงตัน	- การเคลื่อนไหวบน เส้น และตามช่องที่ เขียนบนพื้นห้อง - การเคลื่อนไหวใน ทิศทางที่ต่างกัน ตาม คำสั่งด้วยวาจา - การแบ่งแยกประเภท วัตถุโดยให้รูปทรงและ ขนาดเป็นเกณฑ์
ทักษะการวัดชั่ง ตวง (measurement Skills)	- การรู้ความเหมือน การต่างกัน - การเปรียบเทียบ การจัดคู่ การ ผสมผสาน และการ แยกออกจากกัน		- การเปรียบเทียบ ความยาวของเนื้อ ที่ - การเรียงลำดับ วัตถุ	

ที่มา ดุษฎี บริพัตร ณ อยุธยา. 2542: 14-18

อาจกล่าวได้ว่าเนื้อหาของโปรแกรมมาตาล เริ่มให้เด็กมีพัฒนาการด้านการเรียนรู้โดยเริ่มต้นจากการสังเกต การมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงจากประสาทสัมผัสทั้ง 6 จนเป็นการสร้างเจตคติต่อการเรียนรู้ จนสามารถปฏิบัติการและแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่เห็นเป็นรูปธรรม คือ การจัดหมวดหมู่หรือแยกสิ่งของได้ตามความเข้าใจทางคณิตศาสตร์หรือพฤติกรรมภายในด้านการตอบสนองต่อความรู้สึกที่มากกระทบทางด้านจิตใจและอารมณ์

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้หน่วยที่ 1 การสังเกตโลกรอบตัว เลือกบทที่ 2 การสังเกตคุณสมบัติของสิ่งของ หน่วยที่ 2 การรับรู้ทางประสาทสัมผัสและการเรียนรู้ เลือกบทที่ 7 การรับรู้ทางประสาทสัมผัส และการเรียนรู้ หน่วยที่ 3 รูปทรงและสิ่งที่เกี่ยวข้อง เลือกบทที่ 1 รูปทรงของวัตถุ หน่วยที่ 4 การจัดหมวดหมู่และการจำแนกประเภท บทที่ 2 การแบ่งแยกประเภท โดยใช้เกณฑ์แบ่งคุณสมบัติข้อเดียว

เหตุผลในการเลือกหัวข้อของโปรแกรมมาตาลดังกล่าวในการพัฒนาชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติเนื่องจากมีลำดับของเนื้อหาจากง่ายไปยาก จากสิ่งที่เป็นรูปธรรมสัมผัสได้ พิสูจน์ได้ด้วยตนเอง เช่น สิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านซึ่งเป็นสิ่งใกล้ตัว และใช้ในชีวิตประจำวัน โดยพูดถ่ายทอดความรู้สึกและผ่านการใช้กระบวนการคิดเช่น การคิดแบบเชื่อมโยง การจัดหมวดหมู่และจำแนกประเภท รวมทั้งเพิ่มเติมการเรียนรู้สิ่งที่เป็นนามธรรมในด้านของเจตคติที่ดีไปสู่เด็กได้

3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมมาตาล

โปรแกรมมาตาลเป็นกระบวนการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน สำหรับเด็กปฐมวัย ทำให้เกิดการเรียนรู้จากการพิสูจน์ด้วยตนเอง ผูกกระบวนการคิดทางวิทยาศาสตร์ เกิดความคิดริเริ่ม การทำงานร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนมีความกล้าแสดงออกทางความคิดและการกระทำ จึงเป็นการพัฒนาทางสติปัญญาในเด็กปฐมวัย และแนวคิดทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางความรู้ และความเข้าใจหรือทางสติปัญญาว่า การที่บุคคลสามารถปรับตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมสามารถดัดแปลงความคิดและการแสดงออกของตนได้อย่างดี เกิดจากการรับเอาประสบการณ์ต่าง ๆ มาเป็นประสบการณ์เฉพาะตน และการเก็บแล้วปรุงแต่ง เพื่อปรับประสบการณ์เดิมให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ โดยการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองให้เหมาะสม (สุชา จัณฑ์เฒ. 2540:33) โดยเพียเจต์ได้จำแนกพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยระดับก่อนที่จะคิดเป็นรูปธรรม ซึ่งแบ่งได้เป็น ดังนี้ (อ้างถึงใน กุลยา ตันติพิลาชีวะ. 2542:30)

อายุแรกเกิด -2 ปี ขั้นสัมผัสทางกาย (Sensorimotor) เด็กจะพัฒนากรอบความรู้ (Schema) ด้วยสัมผัสทางกาย เป็นการเรียนรู้โดยใช้ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดจากกิจกรรมทางกาย

อายุ 2-7 ปี ขั้นก่อนปฏิบัติการ (Preparation stage) เป็นขั้นของการพัฒนาภาษา การใช้สัญลักษณ์ มีการเรียนรู้ แต่ยังไม่มีความคิดได้ เริ่มใช้เหตุผลแต่เป็นโดยสัญชาตญาณยังไม่

เป็นระบบตามแนวความคิดของเพียเจท์นั้น สรุปได้ว่า การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเด็กจะเรียนรู้ได้จากการสัมผัสวัตถุโดยตรงและเกิดความคิดได้โดยใช้สัญชาตญาณ

จากแนวคิดทฤษฎีนี้จะเห็นได้ว่ามีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการจัดประสบการณ์ที่ใช้โปรแกรมมาตาล เพราะเด็กได้ลงมือกระทำสัมผัสกับวัตถุโดยตรง ได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 โดยมีครูเป็นผู้ช่วยเหลือในด้านการให้ความรู้ความเข้าใจเพื่อให้เด็กตอบคำถาม หรือแสดงความคิดเห็นกับวัตถุนั้น

การใช้เกมและเพลงในการเรียนการสอน

ในโลกของเด็กปฐมวัยเกมเป็นกิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน อาจใช้เนื้อหาสาระในบทเรียนมาประยุกต์ให้เหมาะสม สนุก และน่าสนใจ หรือเป็นกิจกรรมนันทนาการเพื่อผ่อนคลายความเครียด ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาเด็กด้านร่างกายสังคม อารมณ์ และจิตใจ

1. ความหมายของเกม

การเล่นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิตของเด็ก เพราะเป็นสัญลักษณ์ของการถ่ายทอดประสบการณ์ของเด็ก ซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการของเด็กในปัจจุบันและสามารถถ่ายทอดประสบการณ์ไปยังอนาคตของเด็ก (พัชรี สวนแก้ว, 2536:58)

พัชรี สวนแก้ว (2536:58) ได้กล่าวถึงความหมายของการเล่นว่า เป็นกิจกรรมหรือการกระทำใด ๆ ที่ให้ความสนุกสนานแก่เด็ก โดยที่เด็กไม่คำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นการเล่นเกิดจากความสมัครใจไม่มีการบังคับใด ๆ ทั้งสิ้น

ไพเราะ พุ่มมัน (2544:39) ได้กล่าวว่า เกมเป็นสถานการณ์ในการสอนอย่างหนึ่งที่กำหนดกติกาการเล่น กำหนดกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้ผู้เล่นได้มีส่วนร่วมทางอารมณ์ มีความสนุกสนาน มีทั้งการเล่นแบบเดี่ยว แบบคู่และเป็นกลุ่ม การเล่นเกมจะทำให้เกิดการเรียนรู้ การเล่นเกมจะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพตนเอง และยังช่วยให้ผู้สอนได้ทราบพฤติกรรมของผู้เรียน

อุทัย สงวนพงศ์ (2544:117) ได้กล่าวว่า เกมหมายถึง กิจกรรมการเล่นอย่างหนึ่งที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อให้ผู้เข้าร่วมเล่นได้เกิดความสนุกสนานพึงพอใจ

กรรณิการ์ เจริญศิลป์ชัย (2545 : 34) ได้กล่าวว่า หมายถึงกิจกรรมการเล่นที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นกิจกรรมที่มีกฎกติกาไม่ซับซ้อน เข้าใจง่าย มีการแข่งขันที่กำหนดจุดมุ่งหมาย จำนวนผู้เล่น และวิธีการเล่นที่ก่อให้เกิดความสนุกสนาน ผิดทักษะและสามารถนำไปพัฒนาให้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ หรือเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

จากข้อความข้างต้น สรุปได้ว่า เกมเป็นกิจกรรมการเล่น ที่ก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน โดยมีการกำหนดกติกาการเล่นเพื่อฝึกทักษะให้เด็กเกิดการเรียนรู้ มีส่วนร่วมทางอารมณ์ การรับรู้ความรู้สึกอารมณ์ของผู้อื่น และการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เป็นการพัฒนา

บุคลิกภาพของเด็ก ซึ่งทำให้เด็กมีความสุขได้รับการเรียนรู้อย่างไม่รู้ตัว ซึ่งสอดคล้องกับ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2549 : 94-95) ที่กล่าวว่า เด็กปฐมวัยจะเรียนรู้ได้จากการเล่น การเล่นคืองานของเด็ก การได้จับ สัมผัส จะทำให้เด็กซึมซับความรู้ การคิด การแก้ปัญหาและการสร้างปฏิสัมพันธ์ ขณะเล่น ครูจะเป็นผู้เตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็ก เพื่อให้เด็กเรียนรู้อย่างมีความหมาย จากการเล่นหรือทำกิจกรรมนั้น ๆ

2. ประเภทของเกม

เกมสำหรับเด็กปฐมวัยไม่ได้หมายถึงเกมทางการศึกษาเพียงอย่างเดียวที่มีเนื้อหาสาระในหน่วยการเรียนรู้ ผูกพัฒนาการทางสติปัญญาแต่ไม่มีความสนุกสนาน หรือเกมในกิจกรรมกลางแจ้ง ที่เป็นการฝึกกล้ามเนื้อพัฒนาด้านร่างกาย ที่เด็ก ๆ ส่วนใหญ่ชอบเพราะได้เคลื่อนไหว และมีความสนุกสนาน ดังนั้นในการเลือกประยุกต์ใช้ประเภทของเกมให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นในการทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียนการสอน

ไพเราะ พุ่มมัน (2544:40) ได้กล่าวถึงประเภทของเกมไว้ 3 ประเภทคือ

1. เกมที่เล่นในร่ม คือ เกมที่ครูสามารถจัดกิจกรรมให้เด็กเล่นในบริเวณอาคารหรือในห้อง
2. เกมที่เล่นกลางแจ้ง คือ เกมที่ครูให้เด็กเล่นกันในสนามเด็กเล่น หรือนอกอาคารเป็นการฝึกความสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อ
3. เกมที่มีเสียงเพลงหรือดนตรีประกอบ ได้แก่ เกมที่เล่นโดยใช้ดนตรีหรือเพลงประกอบอาจจะเป็นการเคาะจังหวะหรือเปิดเทป ซึ่งเล่นได้ทั้งในร่มและกลางแจ้ง

อุทัย สงวนพงศ์ (2544:178) กล่าวถึงประเภทของเกมไว้ 6 ประเภท คือ

1. เกมเล่นเป็นนิยาย (Story Plays Game)
2. เกมเลียนแบบ (Mimetics Game)
3. เกมเบ็ดเตล็ด (Low Organization Game)
4. เกมนำ (Lead-up Game)
5. เกมประกอบเพลง (Singing Game)
6. เกมใหม่ (New Game)

จากประเภทของเกimdังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าเกมเป็นกิจกรรมที่มีกตติกาในการเล่นซึ่งใช้ในการจัดการเรียนการสอนอาจมีเพลง หรือดนตรีประกอบสามารถเล่นได้ทั้งในร่มหรือกลางแจ้ง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ประยุกต์เกมการศึกษาและกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่สามารถจัดในห้องเรียนได้ มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ควรรู้จากเรื่องของใช้ภายในบ้านตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ของโปรแกรมมาศาลในการพัฒนาชุดการสอนโดยเด็กได้เคลื่อนไหวร่างกาย และปฏิบัติตามกติกาของเกมมีความสนุกสนานและเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

3. จุดมุ่งหมายของการใช้เกมประกอบการสอน

การใช้เกมประกอบการสอนนั้นต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของการใช้เกม เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยนำทักษะต่าง ๆ ของตนไปประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสถานการณ์ของแต่ละเกม

พระพงษ์ บุญศิริ และมาลี สุรพงษ์ (2536 : 9) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการใช้เกมไว้ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้มีพัฒนาการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างสมบูรณ์
2. เพื่อสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน
3. เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและผ่อนคลายอารมณ์เครียด
4. เพื่อส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์และการรวมกลุ่ม
5. เพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเล่นและออกกำลังกาย
6. เพื่อให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
7. เพื่อส่งเสริมบุคลิกภาพและการเคลื่อนไหว
8. เพื่อส่งเสริมคุณธรรมทางจิตใจและน้ำใจนักกีฬา
9. เพื่อส่งเสริมสุขภาพความสมบูรณ์ของร่างกาย

สุดธิดา เปลียนสายสืบ (2548 : 14-15) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการใช้เกมไว้ดังนี้

1. พัฒนาทุกส่วนของร่างกายให้ประสานสัมพันธ์กัน
2. พัฒนาอารมณ์ของเด็กในการอยู่ร่วมกัน และเล่นอย่างมีความสุข
3. ฝึกความคิดสร้างสรรค์มาสร้างจินตนาการในการเล่นรูปแบบต่าง ๆ
4. ช่วยให้เด็กรู้จักการเล่นอย่างถูกวิธีและปลอดภัย
5. พัฒนาทางด้านสติปัญญา และไหวพริบ
6. จัดการพลังงานที่สะสมและไร้ทิศทางของเด็กเพื่อให้เกิดสมาธิในการเรียนรู้

สรุปได้ว่า เกมเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ ที่จัดอยู่ในรูปของการเล่นรูปแบบต่าง ๆ โดยเป็นกระบวนการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ – จิตใจ รวมทั้งสอดแทรกในเรื่องของคุณธรรม สร้างเจตคติที่ดีต่อการเล่น และก่อให้เกิดสมาธิในการเรียนรู้

4. ความหมายของเพลง

ในเด็กปฐมวัยดนตรีเป็นสิ่งที่กระตุ้นการทำงานของสมอง ถือว่าเป็นจังหวะทองในการหล่อหลอมบุคลิกภาพ เกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา (อุสา สุทธิสาคร. 2544:3) นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมการกล้าแสดงออก เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ในเรื่องของจังหวะ ทำนอง ภาษาที่ใช้ ตลอดจนความคิดสร้างสรรค์ในการคิดทำทางประกอบเพลง

ไพเราะ พุ่มมัน (2544:45) ได้กล่าวถึงความหมายของเพลงว่า เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กแสดงออกเพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลินและเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาและจังหวะดนตรี

คันสนีย์ สกุลณี (2544:59) ได้กล่าวว่า เพลงเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่อยู่กับมนุษย์มาช้านานแล้ว เด็กทารกเริ่มส่งเสียงออกมาในลักษณะของการร้องเพลงตั้งแต่ยังพูดไม่ได้ ถ้าเสียงที่ได้ยินเป็นเสียงเพลงเด็กก็จะพยายามร้องตาม ซึ่งระยะแรกอาจจะฟังดูไม่เป็นทำนองแต่ในเวลาต่อมาเด็กอาจจำเพลงได้เป็นทำนองด้วยตนเอง ซึ่งแสดงว่าเด็กเริ่มมีพัฒนาการในการร้องเพลง มีความสนใจและตั้งใจแสดงออกด้วยเสียงเพลง อาจกล่าวได้ว่า การร้องเพลงเป็นการแสดงออกที่เด็กสามารถทำได้ ซึ่งเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่ความเข้าใจและซาบซึ้งในเรื่องราวต่าง ๆ ต่อไปได้ดี

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า เพลงเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านการแสดงออกของเด็กตั้งแต่แรกเกิด เด็กมีความสนใจที่จะเรียนรู้จากเพลงทำให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน

5. เพลงที่เหมาะสมสำหรับเด็ก

เพลงที่ใช้สำหรับเด็กปฐมวัยอาจเป็นเพลงที่ใช้ประกอบดนตรี หรือเนื้อหาในเพลงจะเป็นสิ่งกระตุ้นพัฒนาการทางด้านภาษา โดยการทำให้เนื้อหาสาระที่เรียนรู้มีความสอดคล้อง จดจำได้ง่าย และถ้ามีกิจกรรมเคลื่อนไหวที่สนุกสนานจะเป็นการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กเป็นอย่างมาก

สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2541:165) ได้กล่าวถึงเพลงที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยว่ามีลักษณะ ดังนี้คือ ควรมีเนื้อเพลงที่สั้นพอสมควร สาระของเนื้อเพลงเหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก คำที่ใช้ร้องควรเป็นคำศัพท์ที่เด็กเข้าใจ ทำนองเพลงง่าย เสียงเพลงไม่สูงหรือต่ำ มีจังหวะชัดเจน เด็ก ๆ ชอบเพลงที่มีทำนองสนุกสนาน เด็กเล็ก ๆ ร้องตามจังหวะเร็วไม่ได้แต่โตขึ้นเด็กจะร้องเพลงเร็วได้เอง

ไพเราะ พุ่มมัน (2544:45) ได้กล่าวถึง เพลงที่เหมาะสมกับเด็กควรมีลักษณะดังนี้

1. มีเนื้อร้องสั้น ๆ ได้ใจความ
2. มีถ้อยคำที่ชวนให้เด็กเกิดความสนุกสนานมีอารมณ์ขัน
3. ให้ง่าย ๆ เด็กเข้าใจไม่มีศัพท์ยากแก่การที่เด็กจะจดจำ
4. เนื้อร้องเป็นเรื่องที่เด็กสนใจ เด็ก ๆ ชอบและสนใจเกี่ยวกับตัวเองและ

ธรรมชาติรอบตัว

5. ทำนองเพลงง่าย ๆ ไม่ต่ำหรือสูงเกินไปหรือเสียงกึ่ง ๆ ซึ่งจะทำให้เด็กร้องยากควรใช้ทำนองที่ใกล้เคียงกับเสียงพูดของเด็ก

6. มีความหมายและให้ความรู้แก่เด็ก เพื่อเป็นการสอดแทรกความรู้และปลูกฝังคุณธรรม
7. สามารถแสดงท่าทางประกอบได้ง่าย

นอกจากนี้ ดนู จีระเดชากุล (2541 : 110-111) กล่าวถึง ข้อควรคำนึงถึงในการสอนร้องเพลงสำหรับเด็ก ไว้ดังนี้

1. เด็กทุกคนมีพัฒนาการและภาวะความพร้อมทางร่างกายและจิตใจแตกต่างกัน ครูจึงควรเข้าใจไม่คาดหวังความสามารถของเด็กว่าจะร้องเพลงได้เหมือนกันทุกคน เด็กบางคนอาจจดจำ เนื้อเพลงและสามารถร้องเพลงตามได้ไว ในขณะที่บางคนพยายามทำแล้วแต่ก็ไม่สามารถทำได้ไว หรือทတ်เทียมได้

2. เพลงสำหรับเด็กควรเป็นเพลงง่าย ๆ เริ่มต้นจากเพลงที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งที่เด็กได้รู้จักพบเห็นในชีวิตประจำวันหรือเกี่ยวข้องกับตนเอง

3. การสอนเพลงในแต่ละครั้ง ไม่ควรสอนเพลงหลายเพลงมากเกินไป เด็กจะสับสนจำไม่ได้ ควรสอนไม่เกิน 3 เพลงในแต่ละครั้ง

จากลักษณะของเพลงที่เหมาะสมสำหรับเด็ก สรุปได้ว่าเพลงที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยควรมีเนื้อเพลงที่สั้น ทำนองง่าย ๆ เป็นคำที่สนุกสนานสนใจ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับตนเองหรือสิ่งที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน และควรมีทำทางประกอบเพลง นอกจากนี้ควรคำนึงถึงศักยภาพของเด็กและความแตกต่างระหว่างบุคคล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกเพลงที่มีเนื้อหาสั้น มีทำนองสนุกเหมาะสำหรับเด็กปฐมวัย โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านมาบูรณาการในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ในการพัฒนาชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติเรื่องการใช้ภายในบ้าน

6. จุดมุ่งหมายของการใช้เพลงประกอบการสอน

การใช้เพลงประกอบการเรียนการสอนจำเป็นต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมายว่าจัดเพื่ออะไร มิใช่เพื่อความสนุกสนานเพียงอย่างเดียว แต่ควรส่งเสริมเพื่อให้เกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ

ชัยวัฒน์ เหล่าสีบลกุลไทย (2546 : 1-2) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการใช้เพลงไว้ดังนี้คือ

1. เพื่อให้เกิดความรู้สึกเพลิดเพลินและสนุกสนาน
2. เพื่อให้เด็กรู้จักปรับตัวเข้ากับสังคม
3. รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
4. ส่งเสริมในด้านความมั่นใจและการกล้าแสดงออก
5. เพื่อให้เด็กเห็นคุณค่า และปลูกฝังให้มีความรักในการร้องเพลงและดนตรี
6. ฝึกการออกเสียงให้ถูกต้อง
7. ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมรวมทั้งพัฒนาบุคลิกภาพ

แฮมมอนด์ (Hammond อ้างถึงในดนู จีระเดชากุล. 2541 : 110) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ได้กล่าวถึงคุณค่าของเพลงและเสียงดนตรีที่มีผลต่อพัฒนาการของเด็กในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ทางด้านร่างกาย เสียงเพลงและเสียงดนตรี จะกระตุ้นให้เด็กมีการเคลื่อนไหวให้เข้ากับจังหวะเพลง เช่น การเต้น การกระโดด การสไลด์ การควมบ้า และแสดงท่าทางต่าง ๆ

2. ทางด้านโสตประสาทเด็กจะฝึกหัดฟังเสียงเพลง และเสียงดนตรีรู้จักแยกแยะเสียงร้องและเสียงอุปกรณ์ดนตรีต่าง ๆ และยังสามารถที่จะฝึกหัดร้องตาม

3. ทางด้านอารมณ์ เสียงเพลงและเสียงดนตรี สามารถขับกล่อมเปลี่ยนแปลงอารมณ์ของเด็กเพราะเสียงดนตรีเป็นทั้งศิลปะและศาสตร์แห่งความนิ่มนวล สามารถลดความรู้สึกก้าวร้าวทางอารมณ์ของเด็ก ลดความตึงเครียดความกดดันของระบบประสาทได้ด้วย

4. ทางสติปัญญา เสียงเพลงและเสียงดนตรี เป็นสิ่งช่วยส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในเด็ก เมื่อเด็กได้ยินเสียงก็จะเกิดจินตนาการมองเห็นภาพ บางครั้งเราอาจเคยถูกเด็กถามว่าเพลงนั้นหมายถึงอะไร เพลงนี้มีความหมายว่าอย่างไร แสดงว่าเด็กเกิดความริเริ่มมีความอยากรู้ถึงความหมายและความเป็นมาของเพลง

5. ทางด้านสังคม เสียงเพลงและเสียงดนตรี เป็นพื้นฐานแห่งสื่อทางสังคมของเด็ก การที่เด็กได้ร้องเพลง และร่วมกิจกรรมทางดนตรีเป็นกลุ่มหรือเป็นหมู่คณะ ในโอกาสพิเศษต่าง ๆ เด็กได้มีโอกาสเข้าสังคมได้พบปะรู้จักกับผู้อื่นนำไปสู่แนวทางการอยู่ร่วมกันในสถาบันสังคมที่ดี

จะเห็นได้ว่า จุดมุ่งหมายในการใช้เพลงประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากเพื่อความสนุกสนานแล้ว ควรเป็นการส่งเสริมพัฒนาการในด้านร่างกาย สังคม อารมณ์-จิตใจ และสติปัญญา มีการสอดแทรกความรู้ คุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งส่งเสริมการกล้าแสดงออก สร้างความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม และพัฒนาบุคลิกภาพ

การสร้างและการวัดเจตคติ

1. ความหมายของเจตคติและความสำคัญ

เจตคติมาจากภาษาอังกฤษว่า "Attitude" ซึ่งเดิมเราจะใช้คำว่า "ทัศนคติ" ต่อมาเปลี่ยนเป็น "เจตคติ" และในปัจจุบันจะใช้คำว่า "เจตคติ" (วงพัทตร์ ภูพันธ์ศรี และศิรินันท์ ดำรงผล. 2538 : 218) เจตคติเป็นเรื่องราวของความรู้สึกของคนเราที่มีทั้งความชอบและความไม่ชอบซึ่งเป็นความพึงใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมที่มีผลกระทบกับความรู้สึกของคนเรา จนเกิดอารมณ์ที่ควบคู่ไปกับการรับรู้ นั่น ส่งผลต่อความคิดและปฏิกิริยาที่แสดงออกมาหรือที่เก็บเอาไว้ภายในใจ

ดวงเดือน พันธมนาวิน (2527: 1) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง สิ่งที่เป็นตัวชี้นำพฤติกรรม ซึ่งสามารถทำนายแนวโน้มของบุคลิกภาพ และการแสดงออกทางพฤติกรรมทั้งทางที่พึงปรารถนา และไม่พึงปรารถนา โดยขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของพื้นฐานทางจิต คือ สติปัญญา สุขภาพจิต และ ประสบการณ์ทางสังคม อันจะนำไปสู่การพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม ความเชื่อในผลแห่งการกระทำของตน และความสามารถควบคุมตน (ดวงเดือน พันธมนาวิน .2527 : 24)

โดยนักการศึกษาหลายท่านเช่น ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 243) แสงเดือน ทวีสิน (2545 : 67) และพรณี ชูทัย เชนจิต (2545 : 310) ได้ให้ความหมายของคำว่าเจตคติคล้ายคลึงกัน คือ เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้าและมีแนวโน้มเป็นพฤติกรรมภายใน โดย วงศ์พัคตร์ ภูพันธ์ศรี และศิรินันท์ ดำรงผล (2538 : 119) ได้เพิ่มเติมความหมายของเจตคติว่า ความรู้สึกที่แสดงออกของบุคคลนั้นอาจเป็นความรู้สึกในทางที่ดีหรือไม่ดีก็ได้และมีลักษณะค่อนข้างคงที่

นอกจากนี้ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543: 18) ได้กล่าวถึงเจตคติว่าเป็นความรู้สึกของคนที่มีลำดับความเข้มข้นจากน้อยไปมาก จนยึดติดเป็นลักษณะนิสัยได้ ซึ่งสอดคล้องกับสิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2545: 152-153) ที่กล่าวถึงเจตคติว่าเป็นสภาพจิตใจที่ตอบสนองต่อปรากฏการณ์จนพัฒนาเป็นบุคลิกภาพ

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกทางสภาพจิตใจของคนเราที่มีลำดับความเข้มข้นต่อสิ่งใด หรือสถานการณ์ใดก็ตาม โดยมีทิศทางแนวโน้มพฤติกรรมเป็นบวกหรือลบแล้วแต่มวลประสบการณ์ของบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับพื้นฐานทางจิต อันจะมีผลทำให้แสดงพฤติกรรมภายในหรือภายนอกตามความรู้สึกนั้นซึ่งมีลักษณะค่อนข้างคงที่ และพัฒนาเป็นบุคลิกภาพได้

องค์ประกอบของเจตคติตามที่นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้ดังนี้

ดวงเดือน พันธมนาวิน (2538 : 3) กล่าวถึงองค์ประกอบของเจตคติว่าบุคคลจะมีพฤติกรรม ที่น่าพึงปรารถนามีสาเหตุมาจากจิต 2 กลุ่ม คือกลุ่มแรกประกอบด้วย สติปัญญา ประสบการณ์ทางสังคม และสุขภาพจิต ซึ่งจะเป็นสาเหตุของการพัฒนาจิตกลุ่มที่ 2 คือ เป็นการพัฒนาจิตลักษณะ 5 ด้านคือ เหตุผลเชิงจริยธรรม มุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง ความเชื่อ อำนาจตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และเจตคติ คุณธรรม ค่านิยม

นอกจากนี้ นักการศึกษา อีก 3 ท่านคือ วงศ์พัคตร์ ภูพันธ์ศรี และศิรินันท์ ดำรงผล (2538 : 219-220) แสงเดือน ทวีสิน (2545 : 69) และปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 247-248) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของเจตคติไว้เหมือนกัน 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านความคิดความเข้าใจ (Cognitive Component)

เป็นลักษณะของการที่สมองรับรู้บุคคล สิ่งของและสถานการณ์ต่าง ๆ จนเกิดความรู้ความเข้าใจ จากการสรุปความคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล กลายเป็นความเชื่อต่อสิ่งต่าง ๆ ขึ้น คือ ถ้าหากเรามีความรู้หรือเกิดความเข้าใจในสิ่งใดอย่างดียิ่งก็จะทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น และในทางตรงกันข้ามถ้าเกิดการรับรู้ในทางที่ไม่เข้าใจก็จะทำให้เกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้นขึ้นได้ เช่น การสอนของครู ถ้าครูสอนคณิตศาสตร์แล้วทำให้นักเรียนเข้าใจสามารถทำการบ้านได้ถูกต้อง เด็กจะมีเจตคติที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์ และในทางตรงกันข้ามถ้าเด็กเรียนไปแล้วทำการบ้านไม่ได้จะทำให้เด็กมีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชานี้ เช่นเดียวกัน

2. องค์ประกอบด้านอารมณ์ (Affective Component)

เป็นองค์ประกอบด้านความรู้สึกรหรืออารมณ์ของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเร้าเป็นผลเนื่องมาจากการที่บุคคลประเมินผลสิ่งเร้าตามข้อมูลที่ได้รับรู้ และคล้อยตามองค์ประกอบทางปัญญา ซึ่งความรู้สึกละนี้จะมี 2 ลักษณะ คือ ความรู้สึกทางดี (ทางบวก) ได้แก่ พอใจ ชอบ เห็นใจ และความรู้สึกที่ไม่ดี (ทางลบ) ได้แก่ ไม่พอใจ ไม่ชอบเกลียดกลัว เป็นต้น เช่น ในการที่ครูสอน ถ้านักเรียนรู้สึกสนุก สบายใจหรือชอบแล้วก็จะทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อครูและวิชาที่เรียน แต่ถ้านักเรียนมีความรู้สึกตึงเครียด อึดอัด กลัวครูเพราะครูดุหรือเพื่อนเยาะเย้ยก็ย่อมจะทำให้เกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อครู และวิชาเรียนเช่นเดียวกัน

3. องค์ประกอบพฤติกรรม (Behavioral Component)

เป็นลักษณะของความพร้อมที่จะกระทำหรือตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมีทิศทาง ซึ่งเป็นผลมาจากองค์ประกอบทางด้านความคิด ความเข้าใจและอารมณ์ของบุคคลต่อสิ่งเร้าเป็นแสดงออกทางพฤติกรรมของเจตคติอย่างแท้จริง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อหรือความรู้สึกของบุคคลที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมที่คิดจะแสดงออกมาสอดคล้องกับความรู้สึกที่มีอยู่ ในทิศทางที่จะสนับสนุนหรือคัดค้าน เช่น ถ้านักเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์แล้วเข้าใจได้รับความรู้มากมาย เรียนแล้วรู้สึกสนุกก็จะทำให้นักเรียนอยากเข้าเรียนทุกชั่วโมงไม่อยากจะเรียนถึงแม้จะมีภาระจำเป็น แต่ในทางตรงกันข้ามถ้านักเรียนรู้ว่าเข้าเรียนวิชาคณิตศาสตร์แล้วไม่เข้าใจ ไม่สนุก ตอบคำถามครูไม่ได้ แกรมครูก็ชอบพูดดูถูกหรือเพื่อนหัวเราะเยาะ ก็จะทำให้นักเรียนแสดงพฤติกรรม ขาดเรียน หลบหน้า หนีเรียนและไม่อยากเข้าร่วมกิจกรรมด้วย

สรุปได้ว่าเจตคติมีองค์ประกอบ 3 ประการคือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Component) คือการที่บุคคลมีความรู้ความเข้าใจต่อสิ่งนั้นจากสติปัญญาจนเชื่อว่าเป็นเหตุเป็นผลในการประเมินสิ่งเร้านั้นได้
2. องค์ประกอบด้านอารมณ์ (Affective Component) เป็นความรู้สึกของบุคคล ซึ่งมีความสัมพันธ์กับสิ่งเร้าขณะนั้นเป็นประสบการณ์ที่ได้รับจนเกิดมีความรู้สึก 2 ลักษณะคือ ทางบวก หรือทางลบ
3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) คือเป็นแนวโน้มพฤติกรรมของบุคคลที่จะแสดงออกขึ้นอยู่กับสภาพจิตอย่างมีทิศทางต่อสิ่งเร้าตามความเข้าใจและความรู้สึก

2. การสร้างเจตคติ

วงพักตร์ ภูพันธ์ศรี และศิรินันท์ ดำรงผล (2538 : 218) กล่าวถึงเรื่องการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนของนักเรียนว่า เจตคติเป็นเรื่องที่นำศึกษาสำหรับพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอนในโรงเรียน ทั้งนี้เพราะเจตคติที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่จะสามารถชี้ให้เห็นว่านักเรียนจะประสบความสำเร็จในการเรียนมากหรือน้อยเพียงใดได้ กล่าวคือ ถ้านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อครู ต่อวิชาที่เรียนแล้วจะทำให้นักเรียนอยากจะเรียน ไม่เบื่อหน่าย เรียนด้วยความสนุก ซึ่งจะมีผลต่อคะแนนที่สอบด้วย และทำนองเดียวกันถ้าหากนักเรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อครูผู้สอนหรือวิชาที่เรียนแล้วก็จะทำให้นักเรียนไม่อยากเรียน เกิดความเบื่อหน่าย อาจถึงกับหนีเรียนทำให้คะแนนในการสอบไม่ดี

วงพักตร์ ภูพันธ์ศรี และศิรินันท์ ดำรงผล (2538 : 221-223) ได้กล่าวถึงแหล่งกำเนิดของเจตคติว่ามาจากเหตุผล 4 ข้อ ดังนี้

1. เจตคติเกิดจากการรวบรวมความรู้สึกที่สะสมมานาน ในกรณีเช่นนี้เจตคติไม่ได้เกิดขึ้นมาอุปบัพจากประสบการณ์เดียว แต่เกิดขึ้นจากความรู้สึกหลาย ๆ อย่างที่เราได้รับและทำให้ทำที่ของเราเป็นเช่นนั้นที่ละน้อย
2. เจตคติเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของบุคคล ถ้าหากว่ามีเหตุการณ์ใดหรือบุคคลใดทำให้เกิดความพอใจหรือประทับใจแก่เรา เราก็จะมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่ถ้าหากว่าเหตุการณ์หรือบุคคลใดนำมาซึ่งความทุกข์ ความโหดร้าย ความเจ็บปวดก็จะทำให้เรามีเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น เช่น การที่ครูสอนวิชาคณิตศาสตร์แล้วทำให้นักเรียนไม่เข้าใจ โดนครูดุบ่อย ๆ และทำโทษแบบฝึกหัดไม่ได้ก็เลยพาลให้นักเรียนไม่ชอบครูที่สอนและไม่ชอบวิชาคณิตศาสตร์ไปด้วย หรือกรณีลูกสาวถูกพ่อตนเองข่มขืนก็จะมีความรู้สึกและมีเจตคติที่ไม่ดีต่อพ่อ และผู้ชายทุกคนเป็นต้น

3. เจตคติเกิดจากการเลียนแบบผู้อื่น ตามปกติคนเราเมื่อเกิดความนับถือยกย่องหรือให้ความเคารพต่อใครแล้วก็มักจะยอมรับแนวความคิดและยึดเป็นแบบอย่าง เนื่องจากการเลียนแบบย่อมทำให้เรามีความรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกับเขา ทำให้รู้สึกปลอดภัยและบุคคลส่วนใหญ่ที่เด็กมักเลียนแบบ ได้แก่ พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง ครู อาจารย์ เช่น ถ้าพ่อแม่ไม่ชอบตำรวจ ลูกก็จะไม่ชอบตามไปด้วย เป็นต้น

4. เจตคติเกิดจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ได้แก่ พ่อแม่ ครู สื่อมวลชน และวัฒนธรรมต่าง ๆ สิ่งแวดล้อมทั้งหลายเหล่านี้สามารถสร้างภาพพจน์หรือหล่อหลอมเจตคติได้

พรพนี ชูทัย เจนจิต (2545 : 310) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดเจตคติมาจากเหตุผล 4 ข้อ คือ

1. เจตคติเป็นเรื่องของการเรียนรู้ เนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูตั้งแต่เล็กเป็นไปในลักษณะค่อยๆ ดูดซึมจากการเลียนแบบพ่อแม่และคนข้างเคียง ไม่ต้องมีใครสอน (Attitudes are caught not taught)

2. เกิดจากประสบการณ์ของบุคคล

3. เกิดจากการรับถ่ายทอดจากเจตคติที่มีอยู่แล้ว เช่น การรังเกียจผิว

4. จากสื่อมวลชน

แสงเดือน ทวีสิน (2545 : 68-69) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดเจตคติ มาจากเหตุผล 3 ข้อ กล่าวคือ

1. เจตคติเกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล โดยการรวบรวมจากประสบการณ์ต่าง ๆ ในอดีต ประสบการณ์ที่เก็บสะสมได้ มนุษย์จะทำการจำแนกแยกแยะออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ชอบ-ไม่ชอบ ดี-ไม่ดี สนใจ-ไม่สนใจ การจำแนกนี้จะอาศัย "หลักเกณฑ์" ที่แต่ละคนเก็บสะสมจากประสบการณ์ในอดีต เป็นตัวประเมินตัดสินใจเพื่อกำหนดทิศทางของเจตคติของตนเอง และหลักเกณฑ์ดังกล่าวจะถูกหล่อหลอมมาจาก "ความเชื่อ" (Belief) ที่มนุษย์แต่ละคนมีแตกต่างกัน

2. เจตคติเกิดจากการรับเจตคติของผู้อื่นมาเป็นของตน การรับเจตคติของผู้อื่นมานั้น มักจะเป็นในกรณีที่บุคคลนั้นมีความสำคัญ เป็นที่น่าเชื่อถือและยกย่องชื่นชมอย่างมาก

3. เจตคติจากประสบการณ์ที่ประทับใจมาก ประสบการณ์บางอย่างที่ประทับใจมากทั้งทางด้านดีและด้านไม่ดี เพียงครั้งเดียวก็อาจก่อให้เกิดเป็นเจตคติได้อย่างรวดเร็ว

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 260,265) ได้กล่าวถึงอิทธิพลที่มีต่อการเกิดและเปลี่ยนแปลงเจตคติมาจากสาเหตุ 4 ข้อดังนี้

1. แหล่งข่าวสาร รวมถึงผู้ให้ข่าวสาร ซึ่งเป็นแหล่งให้ความรู้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด เจตคติ เช่น ผู้ให้ข่าวเป็นคนน่าเชื่อถือ เป็นผู้ที่น่ารักใคร่ เป็นบุคคลสำคัญก็จะเกิดการถ่ายทอดความรู้สึกหรืออารมณ์ด้วย
2. ผู้รับข่าวสาร ผู้รับข่าวสารจะถูกชักจูงให้เปลี่ยนเจตคติได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับสติปัญญา วิจารณ์ญาณ ความเชื่อในตนเองของผู้รับ ผู้รับเป็นผู้เชื่อง่ายก็จะเปลี่ยนได้ง่าย
3. ข่าวสารหรือสื่อที่ใช้ สื่อที่ใช้ในการได้รับข่าวสารนั้นถ้าได้ทำบ่อยและซ้ำ พร้อมทั้งให้ความรู้สึกหรืออารมณ์ตรงกับผู้รับก็จะทำให้ผู้รับเปลี่ยนง่ายขึ้น
4. ปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ สภาพแวดล้อม เช่น เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่ทำให้ผู้รับรู้สึกว่คนอื่นได้เปลี่ยนเจตคติแล้วก็จะเกิดการเลียนแบบเขาอย่างขึ้น

เหตุและปัจจัยของการเกิดเจตคติข้างต้น ทำให้สรุปได้ว่าการที่เราจะสร้างเจตคติที่ดีให้แก่เด็กได้นั้น จำเป็นที่จะต้องรู้ถึงแหล่งกำเนิด เพื่อก่อให้เกิดปัจจัยในการสร้างเจตคติได้ว่มาจากสาเหตุสำคัญ 4 ข้อ คือ

1. เกิดจากตัวผู้รับและเจตคติที่รวบรวมเจตคติจากสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์
2. เกิดจากแหล่งข่าวสารหรือประสบการณ์ รวมถึงผู้ให้ข่าวสารที่มีผลต่อเจตคติของผู้รับ
3. เกิดจากตัวข่าวสารหรือสื่อที่ได้กระทำบ่อยหรือซ้ำ จนเกิดการหล่อหลอมให้เป็นเจตคติ
4. เกิดจากการเลียนแบบจากผู้อื่น

จากข้อความข้างต้น สรุปได้ว่า เจตคติต่อการเรียนรู้ในที่นี้ หมายถึง เจตคติต่อการเรียนรู้ในระบบของการเรียนรู้ในโรงเรียน หมายถึง ความรู้สึกของเด็กนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของครู ตัวครูหรือสื่อ อันจะมีผลให้เด็กนักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทั้งทางบวกและทางลบ ได้ตามความรู้สึกนั้น ซึ่งมีลักษณะค่อนข้างคงที่

พรรณี ชูทัย เจนจิต (2545 : 311-312) ได้กล่าวถึงการสร้างเจตคติในโรงเรียน ดังนี้ คือ

1. เขียนรายชื่อ เจตคติ ที่ต้องการจะปลูกฝัง
2. พยายามอย่างดีที่สุดในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยสร้างเจตคติ เช่น
 - 2.1 การฝึกให้เด็กเป็นคนมีมานะพากเพียร ด้วยการที่ครูวางโครงการไว้ตลอดปี โดยในระยะต้นปีให้เด็กทำโครงการ ซึ่งเป็นลักษณะง่าย และปลายปีให้โครงการที่ยากขึ้น
 - 2.2 ถ้าต้องการฝึกให้เด็กมีนิสัยรักทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน ให้เน้นถึงความสำคัญของการรักษาทรัพย์สินสมบัติ
 - 2.3 กระตุ้นให้เด็กสนใจในการเรียน ด้วยการสอนให้รู้จักเก็บรวบรวมผลงานที่ทำเพื่อให้ทราบถึงการพัฒนาในการทำงานของตน

3. ใช้เหตุการณ์ประจำวัน แทรกเกี่ยวกับเจตคติ เช่น

3.1 ถ้าเด็กทำของผู้อื่นเสียหาย ให้ถามถึงความรู้สึกของเด็ก ถ้ามีใครมาทำของของตนเสียหาย ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการที่ต้องคำนึงถึงสมบัติของผู้อื่น

3.2 แนะนำให้เด็กอ่านหนังสือเกี่ยวกับการสร้างเจตคติ เช่น หนังสือชุดเกี่ยวกับสัตว์

4. นำทฤษฎีการเรียนรู้มาใช้ในการเชื่อมโยงประสบการณ์ที่พึงพอใจเข้ากับพฤติกรรมและค่านิยมที่ต้องการจะเน้น พยายามทำชั้นเรียนให้น่าอยู่ ให้เด็กรู้สึกรว่าการเรียนเป็นสิ่งที่น่าสนุก น่าสนใจ พร้อมกันนี้แทรกสิ่งที่ต้องการจะปลูกฝัง

5. จัดหาตัวอย่างที่ดีให้เป็นแบบอย่าง เด็กเป็นผู้ที่พร้อมจะเลียนแบบโดยเฉพาะครู ฉะนั้นครูจะต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี

6. รู้จักควบคุมอารมณ์ อย่าให้เด็กเห็นถึงอคติต่าง ๆ ที่ครูมี มิฉะนั้นแล้วเด็กจะรับความคิดนั้นไปเป็นของตน

7. กระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความคิดของตนออกมาอย่างอิสระในสภาพของชั้นเรียนที่มีลักษณะอบอุ่น เป็นกันเอง ทั้งนี้เพื่อครูจะได้ทราบถึงความคิดของเด็ก เพื่อจะได้แนะให้ถูกทาง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้จากง่ายไปยาก มีการเสริมแรง และฝึกทักษะการคิดให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยให้เด็กรู้สึกรว่าการเรียนเป็นสิ่งที่สนุก น่าสนใจ พร้อมกันนี้ได้สอดแทรกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน อย่างถูกวิธี มีระเบียบวินัย และรู้จักช่วยเหลือผู้ปกครองได้อย่างเหมาะสมกับวัย

3. การวัดและการประเมินด้านเจตคติของเด็กปฐมวัย

การวัดและประเมินผลมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งเมื่อมีการสอนก็ต้องมีการวัดและประเมินผลควบคู่ไปด้วยเสมอ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทราบความก้าวหน้าของผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม อันพึงประสงค์ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548 : 15) โดยนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการวัดไว้ดังนี้

ประดินันท์ อุปรมัย (2532 : 26) ให้ความหมายว่า การวัดเป็นการสังเกตหรือทดสอบพฤติกรรมของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง และกำหนดตัวเลขหรือคะแนนให้กับสิ่งที่วัดตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ศิริชัย กาญจนวาสี (2542 : 8) ให้ความหมายว่า การวัด (Measurement) เป็นกระบวนการกำหนดตัวเลข (Assignment of numerals) ให้กับสิ่งต่าง ๆ ตามกฎเกณฑ์ การวัดผลจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน คือ 1) จุดมุ่งหมาย ของการวัดต้องมีความชัดเจนว่าต้องการอะไร ในสถานการณ์เช่นไร และวัดไปทำไม 2) เครื่องมือที่ใช้วัดเช่น แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการ แบบสัมภาษณ์ มาตราแบบประเมินค่า การสังเกต โดยตรง เป็นต้น โดยเครื่องมือต้องมีหน่วยที่ใช้ในการวัดมาตราเปรียบเทียบกับหน่วยที่ได้จากการวัดผล 3) การแปลผลและนำไปใช้

เยาวยา เดชะคุปต์ (2542 : 72) กล่าวว่า การวัดสำหรับเด็กปฐมวัย หมายถึง การวัดเพื่อดูว่าการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กนั้นได้บรรลุเป้าหมายเพียงใด

ดังนั้น การวัดสำหรับเด็กปฐมวัย หมายถึง การตรวจสอบการจัดประสบการณ์ที่ให้กับเด็ก โดยให้เครื่องมือตามความเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัดและมีเกณฑ์การวัด โดยกำหนดเป็นตัวเลขหรือคะแนน เพื่อการแปลผลและนำไปใช้

การวัดมักจะใช้ควบคู่กับการประเมินผลเสมอ โดยให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและแนวการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนในระดับปฐมวัย เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการประเมินผลไว้ดังนี้

วรรณวิ ม้าลำพอง (2525 : 3-5) ให้ความหมายของการประเมินผลว่า เป็นกระบวนการพิจารณาตัดสินคุณภาพ หรือคุณลักษณะของพฤติกรรม หรือปริมาณของพฤติกรรมว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการสอนหรือไม่

เยาวยา เดชะคุปต์ (2542 : 72) การประเมินผลสำหรับเด็กปฐมวัยหมายถึง การประเมินว่าเด็กมีความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาเพียงใด

สรุปได้ว่าการประเมินผลสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นกระบวนการพิจารณาตัดสินคุณภาพ หรือปริมาณของพฤติกรรมความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา

จะเห็นได้ว่า การวัดและการประเมินผลสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นกระบวนการพิจารณาใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัดและประเมินเพื่อตัดสินคุณภาพและปริมาณพฤติกรรมของเด็ก จนเกิดเป็นความพร้อมทุกด้านจากการจัดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การวัดและประเมินผล เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การจัดการศึกษาบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่คาดหวัง ระบบและเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลที่ชัดเจน เพียงตรงและเชื่อมั่นได้จะช่วยนำกระบวนการเรียนเข้าสู่ทิศทางที่ถูกต้อง ตั้งแต่วัดผลประเมินผลครั้งแรก ช่วยในการวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในขณะศึกษา และแสดงถึงประสิทธิผลของการเรียนรู้

(กระทรวงศึกษาธิการ. 2548 : 1)

การวัดและการประเมินผลเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้สอนเพื่อให้ทราบถึงพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในด้านร่างกาย สังคม อารมณ์-จิตใจและสติปัญญาเพื่อนำผลกลับมาพัฒนาเด็กทำให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพ

นภเนตร ธรรมบวร (2544 : 31-63) ได้กล่าวถึงวิธีวัดและประเมินผล พัฒนาการเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้คือ

1. การสังเกตพฤติกรรมเด็ก (Observation) เป็นการเฝ้าดูและการฟัง มีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการสังเกต และการสังเกตอย่างสม่ำเสมอ
2. การสัมภาษณ์ (Interview) อาจเกิดขึ้นระหว่างครูกับเด็ก หรือครูกับพ่อแม่เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก
3. การเขียนบันทึกเกี่ยวกับเด็ก (Anecdotes) เป็นการเขียนเรื่องราวสั้น ๆ เกี่ยวกับเด็กขณะที่สังเกตหรือเมื่อเหตุการณ์ผ่านไปแล้ว
4. แฟ้มผลงานเด็ก (Portfolios) เป็นวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่มีจุดประสงค์และกระทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
5. การใช้แบบประเมินพัฒนาการ (Checklists) เป็นวิธีช่วยให้ครูเข้าใจพฤติกรรมเด็กได้ดีขึ้นโดยมีการตั้งวัตถุประสงค์แล้วนำมาสร้างแบบประเมินผลพัฒนาการ
6. การเขียนบันทึก (Journals) เป็นการเขียนบันทึกประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน อาจเน้นเฉพาะเด็กรายที่ต้องการศึกษา หรือเฉพาะศูนย์การเรียนรู้หนึ่ง ๆ
7. การทำสังคมมิติ (Sociogram) เป็นแผนภาพที่สร้างขึ้นเพื่อแสดงความสัมพันธ์ทางสังคมในกลุ่มของเด็กปฐมวัย
8. การใช้แบบทดสอบ (Test) ควรทำอย่างระมัดระวังโดยรอบครอบ เพราะมีผลต่อความเข้าใจของครู และมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็ก สมาคมอนุบาลศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกา (อ้างถึงใน นภเนตร ธรรมบวร. 2544 : 63) ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ถึงการสอบว่า มีขึ้นเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนสำหรับเด็ก และเพื่อตรวจสอบว่าเด็กได้รับผลดีจากการจัดประสบการณ์ทางการศึกษา

สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2545: 151-153) ได้กล่าวถึงการวัดและการประเมินเด็กปฐมวัยโดยแบบทดสอบมีจุดมุ่งหมายทางการศึกษาในการวัดและการประเมินครอบคลุม 3 หมวดหมู่ใหญ่ คือ ด้านสติปัญญา ด้านความรู้สึก และด้านทักษะ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายมุ่งวัดประเมินเด็กโดยส่วนรวมทุกด้าน (the whole child) ดังนี้คือ

1. ขอบเขตด้านสติปัญญา (Cognitive Domain) เป็นจุดมุ่งหมายทางการศึกษาในการประเมินสิ่งที่เด็กทำได้ (what a child can do) เป็นการวัดและประเมินพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ทางด้านความถนัด และผลสัมฤทธิ์ ซึ่งการวัดความถนัด เพื่อดูว่าเด็กแต่ละคนจะสามารถเรียน หรือพัฒนาอะไรบ้าง มากน้อยเพียงใด ในอนาคตเป็นอย่างไร นับเป็นการประเมินความรอบรู้ของเด็กก่อนสอนซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตัวครูในการตัดสินใจวางแผนจัดแนวประสบการณ์ หรือกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะกับเด็ก การวัดสัมฤทธิ์ผลเป็นการวัดดูว่าเด็กสามารถเรียนรู้อะไรมากน้อยเพียงใด เป็นการตรวจสอบความรู้ของเด็กขณะเรียนขณะสอนหรือตอนสิ้นสุดลงปลายเทอม การวัดและประเมินนี้เป็นประโยชน์ต่อการติดตามดูความก้าวหน้าหรือพัฒนาการในการเรียนรู้ตลอดจนจุดบกพร่อง ในการเรียนของนักเรียน ซึ่งเบนจามิน บลูม (Benjamin S. Bloom) (อ้างถึงในสิริมา ภิญโญนันตพงษ์, 2545: 152) ได้จำแนกพฤติกรรมในขอบเขตด้านนี้ออกเป็นระดับใหญ่ ๆ คือ พฤติกรรมขั้นพื้นฐาน ได้แก่ พฤติกรรมด้านความรู้และ พฤติกรรมขั้นสูง ได้แก่ทักษะ โดยความสามารถ ต่าง ๆ นี้ จำแนกออกเป็น 6 ระดับ คือ ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า สำหรับในเด็กปฐมวัยเป็นสมรรถภาพทางสติปัญญาในการเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ กับตนเอง การรับรู้ รู้จักสังเกต วิเคราะห์ สังเคราะห์ การรู้คิด รู้เหตุผล และความสามารถในการแก้ปัญหา

2. ขอบเขตด้านความรู้สึก (Affective Domain) เน้นวัดและประเมินสิ่งที่เด็กจะทำ (What a child will do) เป็นการวัดและประเมินพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ (emotional development) พัฒนาการทางด้านสังคม (Social Development) หลักการข้อนี้เน้นเป็นการวัดและประเมินเพราะความรู้สึกของบุคคลเป็นสิ่งที่มักเก็บซ่อนไว้มากกว่าจะแสดงออกอย่างเต็มที่ องค์ประกอบของบุคลิกภาพที่ควรวัดในเด็กปฐมวัย ได้แก่

2.1 ลักษณะนิสัย เป็นคุณสมบัติที่สังคมยกย่องว่าเป็นส่วนดีหรือส่วนเสีย อาทิ ความรู้สึกผิด ชอบชั่ว ดี คุณธรรม ซื่อสัตย์ ความมีน้ำใจ การแบ่งปัน การร่วมมือ

2.2 การปรับตัว เป็นระดับความสามารถของเด็กที่ควบคุมตนเองช่วยเหลือตนเองรู้จักการแสดงออกและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.3 อารมณ์ เป็นคุณลักษณะที่เกี่ยวกับกำลังใจ ความรู้สึกตอบโต้ สิ่งที่มาปะทะตน อารมณ์ของเด็กเป็นความรู้สึกผิวเผินและกว้าง อาทิ ชอบ ไม่ชอบ อารมณ์ที่ละเอียดอ่อนลึกซึ้ง อาทิ รัก มีความสุข โกรธ เกลียด เศร้า เสียใจ และการรู้จักอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น

2.4 ความสนใจ เป็นสภาพจิตใจอย่างหนึ่งที่อยากจะกระทำในสิ่งที่มี
ความพอใจ

2.5 ทศนคติ เป็นสภาพจิตใจของเด็กที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองปรากฏการณ์

ต่าง ๆ โดยแสดงออกถึงความสนใจ มองหน้า ฟังเสียง หรือเลียนแบบพ่อแม่ ครู ผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดและมีโอกาสใกล้ชิดนานพอและมีปฏิสัมพันธ์บ่อยมากพอ กลายเป็นความผูกพัน ซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาบุคลิกภาพต่อไป

จุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่เกี่ยวกับความรู้สึกปรุงแต่งทางจิตใจ เพราะเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นภายในของแต่ละบุคคล มีความละเอียดอ่อน และซับซ้อนมากกว่าการเรียนรู้ทางสิ่งแวดล้อมแล้วเกิดปฏิกิริยาโต้ตอบสิ่งแวดล้อม แล้วขยายกลายเป็นความรู้สึกต่าง ๆ จนกลายเป็นค่านิยมระดับต่าง ๆ แล้วพัฒนาต่อไปเป็นความคิดในอุดมคติ ซึ่งเป็นตัวควบคุมทิศทางของพฤติกรรมของคนนั้น ๆ ขอบเขตด้านนี้จำแนกออกเป็น 5 ระดับ คือ การรับรู้ การตอบสนอง การสร้างค่านิยม การสร้างมโนภาพ การจัดระบบค่านิยม และลักษณะนิสัยที่เกิดจากค่านิยม สำหรับในเด็กปฐมวัยเป็นสมรรถภาพทางด้านจิตใจ อารมณ์ และสังคม ด้านจิตใจ-อารมณ์ (emotional development) เป็นความสามารถในการรู้สึก และแสดงความรู้สึก เช่น พอใจ ไม่พอใจ รัก ชอบ โกรธ เกลียด และเป็นสุข ความสามารถในการ แยกแยะ ความลึกซึ้งและควบคุมการแสดงออกของอารมณ์อย่างเหมาะสมเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ จนการสร้างความรู้สึกที่ดีและนับถือตนเอง (self-esteem) ด้านสังคม (social development) เป็นความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ภาพ มีทักษะการปรับตัวในสังคม สามารถทำหน้าที่ตามบทบาทของตนร่วมมือกับผู้อื่นมีความรับผิดชอบ ความเป็นตัวของตัวเอง รู้กาลเทศะ การช่วยตัวเองในชีวิตประจำวัน (personal-social) พัฒนาการด้านจิตวิญญาณ คุณธรรม ทำให้รู้จักแยกแยะความรู้สึกผิด ชอบชั่ว ดีซึ่งสอดคล้องกับแคว้นไฉไลและคณะที่ได้ลำดับคุณลักษณะด้านจิตพิสัย โดยเริ่มต้นจากการเกิดความรู้สึกความสนใจ (Interest) เป็นลำดับแรก ตามด้วยความซาบซึ้ง (Appreciation) เจตคติ (Attitude) ค่านิยม (Value) และการปรับตัว (Adjustment) ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้มีลำดับความรู้สึกทั้ง 5 ขั้น ร่วมกันในบางส่วน (สุวิมล ว่องวานิช. 2546:197-198) ดังตารางที่ 1

การวัดเจตคติเป็นวิธีการที่ทำให้คนเข้าใจเจตคติของบุคคลและสามารถทำนายพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ ได้ (สุชา จันทน์อม. 2540:227) การแสดงพฤติกรรมเช่นไร นั้นแสดงถึงความรู้สึกของบุคคลที่ได้รับจากการเรียนรู้ประสบการณ์ และปลูกฝังความรู้สึกจนหล่อหลอมเป็นบุคลิกภาพของบุคคลนั้นซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพระพุทธเจ้าว่าบุคลิกภาพของคนเกิดจากความสนใจชอบซึ่ง เจตคติ ค่านิยม และบุคลิกภาพ (อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543: 18)

สรุปได้ว่าการวัดและประเมินด้านเจตคติเป็นการประเมินจิตพิสัยของบุคคลที่ต้องอาศัยข้อมูลหลายด้านมาประกอบการพิจารณาโดยส่วนใหญ่สามารถวัดได้โดยอ้อมจากรูปแบบของการวัดแบบต่าง ๆ กับเกณฑ์ที่ชัดเจนน่าเชื่อถือเพื่อให้ได้เจตคติที่ตรงกับความคิดความรู้สึกจนเป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงเจตคติของผู้ถูกวัดได้

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการวัดและประเมินด้านเจตคติต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นความรู้สึกที่แสดงถึงค่านิยมที่อยู่ภายในจิตใจของเด็กปฐมวัยโดยแบ่งเป็นการวัดและการประเมินด้านเจตคติ 3 ด้านคือ

1. การประเมินทางด้านสติปัญญา เป็นการวัดเจตคติในเรื่องของความรู้ความเข้าใจ เช่น รูปร่างลักษณะ การใช้สิ่งของ ความสัมพันธ์ และประโยชน์ เป็นต้น ตลอดจนการเห็นคุณค่าของสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน
2. การประเมินทางด้านอารมณ์-จิตใจ เป็นการวัดเจตคติในเรื่องของความรู้สึกความสุข สนุก การยอมรับ เลือกใช้ ความชื่นชอบ และยินดีปฏิบัติอย่างมีความสุข
3. การประเมินด้านสังคมเป็นการวัดเจตคติด้านพฤติกรรม ความพร้อมและแนวโน้มในการกระทำ การแสดงออกต่อการใช้ การช่วยเหลือและสนับสนุนอย่างเต็มที่

โรงเรียนวัดครุโน

บริบทของโรงเรียน

โรงเรียนวัดครุโนเป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ โรงเรียนตั้งอยู่บริเวณวัดครุโน ถนนสุขสวัสดิ์ซึ่งเป็นที่ดินของวัดห่างจากอำเภอพระประแดงประมาณ 4 กิโลเมตรตั้งอยู่ในเขตชุมชน เปิดทำการสอนครั้งแรกเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ.2476 นายอำเภอเป็นผู้จัดตั้งโดยใช้ศาลาการเปรียญของวัดครุโนเป็นที่เรียน ต่อมาเจ้าอาวาสวัดครุโนคือ พระครูสมุทรวาจารย์(หลวงปู่พันธุปีตะนิลานนท์)ได้บริจาคเงินส่วนตัวซื้อเรือนเก่าต่อด้วยไม้สักมาสร้างอาคารเรียน 1 หลัง 4 ห้องเรียน ในปี พ.ศ.2494 และได้ให้ชื่อโรงเรียนว่า โรงเรียนวัดครุโน(ปีตะนิลานนท์ศึกษา) ต่อมาความเจริญของท้องถิ่นมากขึ้นมีถนนสุขสวัสดิ์ผ่านใกล้วัด การคมนาคมสะดวกและทางราชการให้งบประมาณสร้างอาคารเรียนเพิ่มอีก 6 อาคาร หลังจากนั้นได้มีโรงเรียนเพิ่มขึ้นในบริเวณใกล้เคียงอีกหลายโรงเรียน

ทำให้ปริมาณนักเรียนลดลงและอาคารเรียนเก่าทรุดโทรมจึงทำการรื้อถอน และข้อมูลปัจจุบันของโรงเรียนวัดครุไในปี พ.ศ. 2549 มีอาคารเรียน 4 หลัง บ้านพักครู 3 หลัง โรงฝึกงาน 1 หลัง โรงอาหาร 1 หลัง ห้องน้ำ 4 หลัง มีครู 25 คน (โรงเรียนวัดครุไ.2549 : 1-5)

การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนระดับปฐมวัย

โรงเรียนวัดครุไเปิดทำการสอนชั้นอนุบาลศึกษาถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนทั้งหมด 774 คน นักเรียนชาย 416 คน นักเรียนหญิง 358 คน โดยแบ่งเป็นระดับประถมศึกษาชั้นละ 3 ห้องเรียนและระดับอนุบาลศึกษาชั้นละ 2 ห้องเรียน ในที่นี้ผู้วิจัยขอกล่าวถึงจำนวนนักเรียนในระดับปฐมวัยโดยแบ่งเป็นชั้นอนุบาล 1 มีจำนวนนักเรียนชาย 32 คน นักเรียนหญิง 27 คน รวมเป็น 59 คน และชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีจำนวนนักเรียนชาย 41 คน นักเรียนหญิง 28 คน รวมเป็น 69 คน (โรงเรียนวัดครุไ.2549 : 9)

งานวิจัยเกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

อภิญา มนูญศิลป์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการเล่นกลางแจ้งแบบมีการเล่นน้ำ เล่นทราย เล่นมุมช่างไม้กับการเล่นกลางแจ้งแบบไม่มีการเล่นน้ำ เล่นทราย เล่นมุมช่างไม้ ที่มีผลต่อความสามารถในทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้านการสังเกต และด้านการจำแนกของเด็กปฐมวัย โดยทำการทดลองกับเด็กปฐมวัยอายุ 4-5 ปี แบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 15 คน และกลุ่มควบคุมควบคุมจำนวน 15 คน พบว่ากลุ่มทดลองที่เล่นกลางแจ้งแบบมีการเล่นน้ำ เล่นทราย เล่นมุมช่างไม้ มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ด้านการสังเกต และการจำแนกสูงกว่ากลุ่มควบคุมซึ่งได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นสร้างสรรค์แบบอิสระ

นางเยาว์ คลินิกฉาย (2543:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้เพลงประกอบ โดยทำการทดลองกับเด็กปฐมวัยอายุ 5-6 ปี ซึ่งกลุ่มทดลองได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้เพลงประกอบ และกลุ่มควบคุมได้รับกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามปกติพบว่าเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้เพลงประกอบมีความสามารถด้านการฟังและการพูดสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามปกติ

รุ่งทิพย์ ชุมเปีย (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาการสังเกตของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวโปรแกรมมาตาลโดยทำการทดลองกับเด็กนักเรียนอายุ 5-6 ปี จำนวน 9 คน สุ่มอย่างง่ายพบว่าหลังการทดลองใช้แผนการจัดประสบการณ์ตามแนวโปรแกรมมาตาลเด็กปฐมวัยมีทักษะการสังเกตทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะ ด้านการกะประมาณ และด้านการเปลี่ยนแปลงมีการพัฒนาสูงขึ้น

โสพล วิวรรณมงคล (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับความมีเจตคติและจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนนาร่องที่เกิดจากกิจกรรมโครงการเยาวชนคนดีศรีสุพรรณ ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมมีค่าสหสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 คือความมีเจตคติของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อแยกพิจารณารายเป้าหมาย พบว่านักเรียนมีเจตคติอยู่ในระดับสูงทุกด้านและความมีจริยธรรมของนักเรียนอยู่ในระดับสูง และเมื่อแยกพิจารณารายเป้าหมายพบว่า นักเรียนมีจริยธรรมอยู่ในระดับสูงทุกด้าน

วัชรสันต์ อินธิสาร (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการพัฒนามโนทัศน์ทางเรขาคณิตและเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยใช้โปรแกรม The Geometer's Sketchpad ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงและปานกลางมีเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์หลังเรียนโดยใช้โปรแกรม The Geometer's Sketchpad สูงกว่าก่อนเรียน และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ต่ำมีเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ ก่อนเรียนและหลังเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชุติมา โชติจิรพรรณ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการเล่นเกมและพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นจากบิดามารดาที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย โดยทำการทดลองกับเด็กปฐมวัยอายุ 4-5 ปี จำนวน 48 คน ที่มีคะแนนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ต่ำ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่บิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นสูง และกลุ่มที่บิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นต่ำ และในแต่ละกลุ่มแบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อยคือ กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่นเกมและกลุ่มที่ได้รับการเรียนตามปกติ พบว่าเด็กที่ได้รับการเล่นเกมมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการเรียนตามปกติ

พิมพ์พรรณ ทองประสิทธิ์ (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ทำการทดลองกับเด็กนักเรียน อายุ 5-6 ปี จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 15 คน พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์มีความสามารถทางพหุปัญญาทุกด้าน ได้แก่ ความสามารถทางภาษา คณิตศาสตร์ มิติสัมพันธ์ ด้านร่างกาย ดนตรี ความสามารถด้านการเข้าใจผู้อื่น เข้าใจตนเอง และความสามารถด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่สูงขึ้นตลอดในช่วงเวลาของการจัดกิจกรรม

2.งานวิจัยในต่างประเทศ

มาสแตนต์อุโอโน (Mastantuon.1971) ได้ศึกษาการทดสอบเจตคติทางคณิตศาสตร์ 4 แบบ เพื่อที่จะทดสอบเจตคติทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนเกรด 3 และเกรด 5 ในโรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้แบบวัดเจตคติทางคณิตศาสตร์ คือ เทคนิคของเทอร์สโตน เทคนิค ซีแมนติก และดิฟเฟอเรนเชียล ซึ่งใช้วัดความคิดรวบยอดเรื่องคณิตศาสตร์และตัวฉัน ส่วนแบบวัด อื่น ๆ ที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานไอโอวา (IOWA Test of Basic Skills) และแบบทดสอบเซาท์ปัญหาของธอร์นไคค์ สำหรับเด็กเกรด 3 และแบบทดสอบวัดทางด้านจิตใจ และวัดระดับสติปัญญาของเด็กเกรด 5 ซึ่งผลการวิจัยสรุปว่า ความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดเจตคติทางคณิตศาสตร์ทั้ง มีความสัมพันธ์ที่ระดับ .01และคะแนนเจตคติทางคณิตศาสตร์ มีส่วนช่วยอย่างมากในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์

แมคโดเวล (Mcdowell. 1974) ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้ดนตรีได้ข้อสรุปว่า การจัดโปรแกรมดนตรีสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนควรเป็นโปรแกรมการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวนาน ถ้าต้องการให้เด็กมีพัฒนาการด้านดนตรี ทั้งนี้เป็นเพราะการเรียนรู้ดนตรีของเด็กก่อนวัยเรียนเป็นไปในลักษณะค่อยเป็นค่อยไปที่ละเล็กละน้อย การจัดโปรแกรมดนตรีตลอดระยะเวลาที่เด็กเรียนควรสอดแทรกกิจกรรมด้านดนตรีไว้ในกระบวนการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้เด็กมีการพัฒนาด้านดนตรีอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะการเรียนรู้ศัพท์ พัฒนาการด้านร่างกาย และช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ได้เนื่องจาก เนื้อเพลงที่นำมาร้องมักจะเป็นเรื่องราวกับวิชาใดวิชาหนึ่ง เช่น เกี่ยวกับสัตว์ ต้นไม้ สังคม หรือแม้แต่คณิตศาสตร์ เป็นต้น

เซย์โบลด์ (Seybold. 1975) ได้วิจัยถึงบทบาทของดนตรีในการสอนพูด นักเรียนที่พูดช้า ผลปรากฏว่า การใช้กิจกรรมทางดนตรีจะช่วยนักเรียนบางระดับให้พูดได้อย่างคล่องแคล่ว แม้ความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้ดนตรีและกลุ่มควบคุมไม่เป็นผลมากนัก แต่ก็แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ดนตรีเป็นเครื่องมือที่มีผลสำหรับสอนมโนทัศน์ทางภาษาแก่นักเรียนที่พูดช้า และเพิ่มพูนความคล่องแคล่วในการพูดด้วยและเสนอแนะว่าในการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนภาษาแก่ผู้มีปัญหาเรื่องการพูด ดนตรีจะช่วยสร้างบรรยากาศให้เพลิดเพลินและจูงใจให้พูดคล่องแคล่ว

แฟรงค์เคนเบอร์เกอร์ (Frankenberger. 1979) ได้ศึกษาผลของการใช้ดนตรีร่วมกับการฝึกอบรมผ่อนคลาัยกับเด็กที่มีการเรียนรู้ช้าและมีความก้าวร้าว ผลปรากฏว่า การใช้ดนตรีร่วมกับการฝึกอบรมแบบผ่อนคลาัย ช่วยทำให้เด็กมีการเรียนรู้ดีขึ้นและมีความก้าวร้าวทางอารมณ์ลดลง

วิกา และ มาเนล (Veiga & Manuel, 1998) ได้ศึกษาถึงเกมที่เป็นที่นิยมและการศึกษาใน Galicia โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนอนุบาล จำนวน 320 แห่งใน Galicia ผลการวิจัยพบว่า เกมที่เป็นที่นิยมกันมากในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างนั้นเป็นเกมที่ฝึกพัฒนาการทางกายซึ่งเป็นที่นิยมมากเท่ากับเกมที่ใช้สัญลักษณ์ซึ่งเกี่ยวข้องกับลักษณะโครงสร้างทางสังคม คุณค่า และวัฒนธรรมทางสังคมของ Galicia และการใช้เกมที่ใช้แบบฝึกหัดในการฝึกกิจกรรมในเรื่องต่าง ๆ นั้นเด็กไม่ชอบมากที่สุด

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่าเจตคติมีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากเจตคติมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในด้านของความรู้ความเข้าใจ และส่งผลต่อด้านอารมณ์ความรู้สึกเป็นพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น คุณธรรมและจริยธรรม

การนำโปรแกรมมาตาลซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ในระดับปฐมวัย ทำให้เด็กเกิดการพัฒนาการเรียนรู้รอบด้าน มีพื้นฐานในการสังเกต เข้าใจกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เมื่อนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเสริมประสบการณ์ในชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติเรื่องสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน โดยสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย และให้บทเรียนน่าสนใจขึ้น รวมทั้งสนองตอบต่อพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็ก ดังนั้นเพลงและเกมจึงถูกนำมาเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนแบบวิทยาศาสตร์โดยโปรแกรมมาตาลทำให้เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้ตอบปัญหาและแสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นสิ่งที่พัฒนาทางด้านรูปธรรม ส่วนเกมและเพลงจะเป็นสิ่งที่พัฒนาในด้านของนามธรรม กล่าวคือ เพลงช่วยผ่อนคลายทางด้านอารมณ์-จิตใจ การแสดงออกและพัฒนาทางภาษา ส่วนเกมจะส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม อารมณ์-จิตใจ ความเชื่อมั่นในตนเอง การยอมรับผู้อื่นซึ่งเป็นพื้นฐานของการหล่อหลอมให้มีบุคลิกภาพและเจตคติ สนองความใฝ่รู้ใฝ่เรียนและพัฒนาเจตคติต่อการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงได้นำชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติเรื่องสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านมาจัดเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนในกิจกรรมเสริมประสบการณ์เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 เพื่อศึกษาว่าเจตคติของเด็กปฐมวัยสามารถสร้าง ปรับเปลี่ยนหรือพัฒนา ให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจ รักในการเรียนรู้ เป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยอันพึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยโดยผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การพัฒนา ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ

ตอนที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

ตอนที่ 3 การทดลองใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ

ตอนที่ 1 การพัฒนาชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ

การพัฒนาชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านสำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อให้มีความเหมาะสมสอดคล้อง เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีลำดับขั้นตอนในการพัฒนา ดังนี้

1. ดำเนินการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 คู่มือครู และวิเคราะห์เนื้อหาจากสาระการเรียนรู้เรื่องสิ่งต่าง ๆ รอบตัว กำหนดเป็นวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ การเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้าน

2. ดำเนินการตามหลักการสร้างชุดการสอนและกิจกรรมเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย คู่มือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ พัฒนาประสบการณ์สำคัญเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 โดยมีการกำหนดรูปแบบการสอนที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย

3. ดำเนินการตามขั้นตอนการสร้างเจตคติจากจิตวิทยาการศึกษาและพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยมีลำดับขั้นตอนการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้จากขั้นนำ การรับรู้สนุกสนานโดยใช้เพลงหรือเกม ขั้นสอน พึงพอใจตอบสนองโดยใช้โปรแกรมมาตาล และขั้นสรุป เห็นคุณค่าเป็นเจตคติ

4. สร้างชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติเรื่องของใช้ภายในบ้านสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 โดยสร้างเป็นชุดการสอน จำนวน 4 ชุด ประกอบด้วย

ชุดที่ 1 รูปร่างลักษณะสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน

ชุดที่ 2 การจัดประเภท ของสิ่งของภายในบ้าน

ชุดที่ 3 การเปรียบเทียบมิติสัมพันธ์ของสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน

ชุดที่ 4 การใช้งานของสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านอย่างประหยัดและปลอดภัย

ชุดการสอนแต่ละชุดใช้สอนในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ 5 วัน วันละ 30 นาที และในแต่ละชุดประกอบด้วยคู่มือครู แผนการจัดประสบการณ์ สื่อ แบบฝึกหัด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 คู่มือครู โดยมีแผนการจัดประสบการณ์ประกอบด้วย

- (1) สาระสำคัญ
- (2) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- (3) กิจกรรมเสริมประสบการณ์
 - ชี้นำเข้าสู่บทเรียน
 - ชี้นำกิจกรรมการสอน
 - สรุปบทเรียน

4.2 สื่อการเรียนการสอน

- (1) จัดมุนิทรศการของใช้ภายในบ้าน
- (2) เพลง
- (3) เกม

4.3 แบบฝึกหัดและประเมินผล

5. นำชุดการสอนที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาและภาษา

6. นำชุดการสอนไปทดลองสอนที่โรงเรียนวัดกลาง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานสมุทรปราการเขต 1 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

ตอนที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ แบ่งออกเป็น 3 ฉบับ คือ

1. แบบวัดเจตคติ
2. แบบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้าน
3. แบบประเมินค่าเจตคติต่อการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้าน

ขั้นตอนในการสร้างแบบวัดเจตคติ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดเจตคติโดย

ศึกษาเทคนิคการวัดเจตคติของ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543 : 60-122) ศึกษาวิธีการวัดและการประเมินจิตพิสัยของสุวิมล ว่องวานิช (2546 : 195-214) ศึกษาคู่มือดำเนินการประเมิน

พัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยปีการศึกษา 2547 (กระทรวงศึกษาธิการ.2547 : 16-20) ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์สำหรับการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ปีการศึกษา 2547 (กระทรวงศึกษาธิการ.2547 : 4-6) คู่มือบันทึกข้อมูลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยปีการศึกษาธิการ 2547 (กระทรวงศึกษาธิการ.2547 : 4) โดยใช้แนวคิดการจัดลำดับการเรียนรู้ตามความรู้สึกรู้สึกของ แครธไวล และคณะ (อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช. 2546 : 198) โดยใช้ระดับพฤติกรรมเขียนเป็น ข้อความให้สะท้อนถึงพฤติกรรมที่เห็นคุณค่ามีเนื้อหาสอดคล้องกับแนวการจัดประสบการณ์ใน ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติเพื่อสร้างแบบวัดเจตคติ

2. สร้างคู่มือในการดำเนินการทดสอบวัดเจตคติ โดยให้สอดคล้องกับ แบบวัดที่สร้างขึ้น

3. นำแบบวัดเจตคติเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดผลและ ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 5 ท่าน

4. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5. นำไปทดสอบกับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดกลาง สังกัด

สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานสมุทรปราการ เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 28 คน แล้วนำ ผลการตอบมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) มีค่าเท่ากับ 0.85

ขั้นตอนในการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้าน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างดังนี้

1. ศึกษาการสร้างแบบทดสอบมาตรฐานสำหรับเด็กปฐมวัยของ สิริมา

ภิญโญนนตพงษ์ (2545 : 147-171)

2. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้าน

แบ่งเป็น 3 แบบ ดังนี้

2.1 แบบทดสอบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก 10 ข้อ

2.2 แบบทดสอบสมรรถภาพด้านเหตุผลโยงภาพที่สัมพันธ์กัน 5 ข้อ

2.3 แบบทดสอบสมรรถภาพด้านเหตุผลเรียงลำดับเหตุการณ์ 5 ข้อ

3. นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบ

รายละเอียดความเหมาะสมและความสอดคล้องของภาพ จำนวน 5 ท่าน

4. ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5. นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านไปทดลองใช้กับ

นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดกลาง สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานสมุทรปราการ เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 28 คน แล้วนำผลการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์จากแบบทดสอบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก ซึ่งมีค่าระหว่าง 0.24 – 0.56 ค่าความยากง่าย มีค่าระหว่าง 0.34 – 0.66 และความเชื่อมั่น (Reliability) มีค่าเท่ากับ 0.79

ขั้นตอนในการสร้างแบบประเมินค่าเจตคติต่อการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้าน

1. ศึกษาการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินเด็กปฐมวัยของสิริมา

ภิญโญนันตพงษ์ (2545 : 196-209) และนำมาเขียนเป็นระดับพฤติกรรมของการสร้างเจตคติในด้านความรู้ความเข้าใจด้านอารมณ์ความรู้สึกและพฤติกรรมด้านการกระทำ ด้านการแสดงออกของเด็กปฐมวัย

2. สร้างแบบประเมินค่าเจตคติต่อการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านของเด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครองเป็นผู้ประเมิน ก่อนและหลังทำการทดลอง

3. นำแบบประเมินค่าเจตคติต่อการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านของเด็กปฐมวัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบ จำนวน 5 ท่าน

4. ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาลชั้นปีที่ 2 โรงเรียนวัดกลาง สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานสมุทรปราการ เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 28 คน

ตอนที่ 3 การทดลองใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ โดยมีขั้นตอนดำเนินงานดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้เป็นนักเรียน ชาย – หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียน 2 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนวัดครุใน อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 30 คน ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การทดลองครั้งนี้ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 เป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 30 นาที ตั้งแต่เวลา 9.00 – 9.30 น. รวม 20 วัน โดยผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัยเพื่อทดลองการใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ
2. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้แบบวัดเจตคติและแบบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านกับกลุ่มตัวอย่าง และแบบประเมินค่าเจตคติต่อการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครองก่อนทำการสอน (Pre-test)
3. ผู้วิจัยดำเนินการจัดประสบการณ์ตามชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ ดังนี้
 - ชุดที่ 1 รูปร่างลักษณะสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน
 - ชุดที่ 2 การจัดประเภท ของสิ่งของภายในบ้าน
 - ชุดที่ 3 การเปรียบเทียบมิติสัมพันธ์ของสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน
 - ชุดที่ 4 การใช้งานของสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านอย่างประหยัดและปลอดภัย
4. หลังจากทดลองเสร็จสิ้นเป็นเวลา 4 สัปดาห์ จึงดำเนินการทดสอบกลุ่มตัวอย่าง (Post-test) โดยใช้แบบวัดเจตคติ แบบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านและแบบประเมินค่าเจตคติต่อการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นชุดเดิมแล้ว จึงนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐานคือ t-test dependent เพื่อเปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัดเจตคติ แบบวัดผลสัมฤทธิ์และแบบประเมินค่าเจตคติต่อการเรียนรู้ ก่อนเรียนและหลังเรียน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาเรื่องการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้าน โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ที่ตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียน
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\bar{D}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ
$S_{\bar{D}}$	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าเฉลี่ยของความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ
t	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณา (t – test for dependent)
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. รูปแบบการพัฒนาชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านของเด็กปฐมวัย
 - 1.1 ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของชุดการสอน
 - 1.2 โครงร่างของชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านของเด็กปฐมวัย

2. ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในเรื่องของใช้ภายในบ้านของเด็กปฐมวัย

2.1 การเปรียบเทียบเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในเรื่องของใช้ภายในบ้านของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ

2.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. รูปแบบการพัฒนาชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในเรื่องของใช้ภายในบ้านของเด็กปฐมวัย ซึ่งพัฒนาชุดการสอนโดยใช้หลักจิตวิทยาพัฒนาการ และการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยมีรายละเอียดของรูปแบบการพัฒนา ดังนี้

1.1 ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของชุดการสอน

โดยชั้นแรกได้วิเคราะห์เนื้อหาสาระสำคัญของหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช

2546 ซึ่งทำการศึกษาในเรื่องสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก และมีความสอดคล้องกับการจัดประสบการณ์สำคัญ เพื่อให้เกิดการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เนื่องจากการพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องเป็นการพัฒนารอบด้านอย่างสมดุล มีการบูรณาการอย่างต่อเนื่อง สำหรับการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กที่มีอายุ 5 – 6 ปี เกิดจากปัจจัยในด้านความเบิกบาน จิตนอกสำนึก และความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเอง ซึ่งก่อให้เกิดความสำคัญในการพัฒนาด้านเจตคติต่อการเรียนรู้ที่แสดงถึงความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และแนวโน้มการกระทำในด้านของสังคมและพฤติกรรม ดังนั้นการเลือกเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งที่ใกล้ตัวเด็กในชีวิตประจำวันจึงเป็นเนื้อหาที่เหมาะสมในชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ เพื่อให้เกิดพัฒนาการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน นำเนื้อหามาจัดและพิจารณาตามองค์ประกอบของชุดการสอน คือ สาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กิจกรรม สื่อ และแบบฝึกหัดประเมินผล โดยวางแผนการสอนให้เหมาะสมกับระยะเวลาในภาคเรียนที่ 2 สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ซึ่งมีพื้นฐานของการเรียนรู้ จากชั้นอนุบาลปีที่ 1 ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยและเต็มตามศักยภาพ

1.2 โครงร่างของชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในเรื่องของใช้ภายในบ้าน ของเด็กปฐมวัย โดยมีขั้นตอนดำเนินการ 3 ขั้น ดังนี้

1.2.1 ขั้นนำ ขั้นนี้เป็นกิจกรรมของเกมและเพลงซึ่งมีทั้งกิจกรรมกลุ่ม

และรายบุคคลสลับกันในแต่ละวัน ทำให้เกิดความสนุกสนาน ไม่เบื่อหน่าย เป็นการบูรณาการการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหา เกิดการพัฒนารอบด้าน ฝึกฝนทักษะด้านต่าง ๆ เช่น การใช้ภาษา การทำงานเป็นกลุ่ม กระบวนการคิด การกล้าแสดงออก เป็นต้น เด็กได้มีความสุข และ

สนุกสนาน ก่อนนำเข้าสู่บทเรียน ทำให้เด็กมีอารมณ์ที่มีความสุขอย่างที่จะเรียนรู้ ซึ่งเป็นความรู้สึกที่ดี มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

1.2.2 ขั้นสอน ขั้นนี้ใช้โปรแกรมมาตาล ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการ

สอนวิทยาศาสตร์ในเด็กปฐมวัยโดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ เสริมสร้างความเข้าใจ แนวคิดพื้นฐานมุ่งพัฒนาความคิดรวบยอด รวมทั้งเจตคติอันพึงประสงค์ เป็นการปูพื้นฐานของบุคลิกภาพให้กับเด็ก ซึ่งแนวคิดของเนื้อหาจะมีความเหมาะสมสอดคล้องกับชุดการสอนในเรื่องสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน โดยมีการเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก คือ หน่วยที่ 1 การสังเกตโลกรอบตัว เรื่องสังเกตคุณสมบัติของสิ่งของ จัดเป็นเนื้อหาเรื่องรูปร่างลักษณะของเครื่องใช้ภายในบ้าน หน่วยที่ 2 การรับรู้ทางประสาทสัมผัสและการเรียนรู้ เรื่องการรับรู้ทางประสาทสัมผัสและการเรียนรู้จัดเป็นเนื้อหาเรื่องการจัดประเภทสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน หน่วยที่ 3 รูปทรงและสิ่งที่เกี่ยวข้อง เรื่องรูปทรงของวัตถุจัดเนื้อหาเรื่องการเปรียบเทียบเรื่องมิติสัมพันธ์ของสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน หน่วยที่ 4 การจัดหมวดหมู่และจำแนกประเภท เรื่องการแบ่งแยกประเภทโดยใช้เกณฑ์แบ่งคุณสมบัติข้อเดียว จัดเป็นเนื้อหาเรื่อง การใช้งานของสิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและปลอดภัย โดยเนื้อหาของแต่ละเรื่องจะมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกันอย่างมีความสมเหตุสมผล ทำให้เกิดความเชื่อถือ และยอมรับในความเป็นจริงซึ่งเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสัมพันธ์กับสื่อที่ใช้ซึ่งเป็นของจริงในชีวิตประจำวัน เห็นคุณค่าของการใช้อย่างถูกวิธี ความปลอดภัย ความประหยัด ตลอดจนการสร้างค่านิยมในการช่วยเหลือผู้ปกครอง

1.2.3 ขั้นสรุป ขั้นนี้เป็นการให้นักเรียนช่วยกันสรุปความคิดรวบยอดที่

เกิดขึ้น โดยการตอบคำถามและแสดงความคิดเห็น เพื่อสะท้อนถึงการตกตะกอนของการเรียนรู้จากการเรียนการสอน และเพื่อให้มีความสุข สนุกสนาน และเป็นการทบทวน อานำเพลงหรือเกมที่เรียนมาแล้ว มาทบทวนหรือประยุกต์ให้เหมาะสม จะทำให้เด็กมีความสุขกับการเรียนรู้หลังจากนั้นจึงให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เพื่อเป็นการวัดและประเมินผลจากการเรียนรู้โดยที่แบบฝึกหัดมีความสอดคล้องกับเนื้อหาในขั้นสอน เพื่อให้บรรลุถึงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจากนักเรียน และนักเรียนจะไม่เกิดความคับข้องใจในการทำแบบฝึกหัด ซึ่งเด็กสามารถทำได้ด้วยตนเองเกิดความภูมิใจและเห็นคุณค่าในศักยภาพของตนเอง ยินดีที่จะแสดงผลงานของตนและชื่นชมต่อผู้อื่น ซึ่งนำไปสู่การวางพื้นฐานที่ดีต่อการเรียนรู้ เรื่องของใช้ภายในบ้านตามเนื้อหาของชุดการสอน

2. ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในเรื่องของใช้ภายในบ้าน ของเด็กปฐมวัย

2.1 เปรียบเทียบเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในเรื่องของใช้ภายในบ้านของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอข้อมูลที่ได้จากการทดลอง และผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการเปรียบเทียบคะแนนเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในเรื่องของใช้ภายในบ้านของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ โดยผลปรากฏในตาราง 3 และ 4

ตาราง 3 เปรียบเทียบการประเมินค่าต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในเรื่องของใช้ภายในบ้านของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติของผู้ปกครอง

ประเมินค่าต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	N	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	$S_{\bar{D}}$	t
ก่อน	30	11.53	2.75	5.03	2.50	11.04**
หลัง	30	16.57	2.24			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ปกครองมีการประเมินค่าต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในเรื่องของใช้ภายในบ้านของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 11.53 คะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.75 และหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 16.57 คะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.24 ซึ่งพบว่า คะแนนการประเมินค่าต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้เพิ่มขึ้น 5.03 คะแนนและเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.50 ซึ่งเมื่อทดสอบนัยสำคัญแล้ว พบว่า หลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ มีคะแนนการเฉลี่ยประเมินค่าต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4 เปรียบเทียบเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในเรื่องของใช้ภายในบ้านของนักเรียนระดับชั้น
อนุบาลปีที่ 2 ก่อน และหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ

เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	N	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	$S_{\bar{D}}$	t
ก่อน	30	34.27	3.75	7.63	4.00	10.46**
หลัง	30	41.90	1.90			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่านักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในเรื่องของใช้ภายในบ้าน ก่อนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 34.27 คะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 3.75 และหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 41.90 คะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.90 ซึ่งพบว่า คะแนนเฉลี่ยเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้เพิ่มขึ้น 7.63 คะแนน และเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.00 ซึ่งเมื่อทดสอบนัยสำคัญแล้ว พบว่า หลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ มีคะแนนเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอข้อมูลที่ได้จากการทดลอง และผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ โดยผลปรากฏในตาราง 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ

ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้	N	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	$S_{\bar{D}}$	t
ก่อน	30	20.10	5.29	10.70	3.92	14.94**
หลัง	30	30.80	4.85			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่า ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 20.10 คะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 5.29 และหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 30.80 คะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.85 ซึ่งพบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เพิ่มขึ้น 10.70 คะแนน และเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 3.92 ซึ่งเมื่อทดสอบนัยสำคัญแล้ว พบว่า หลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะได้รับการจัดประสบการณ์จากชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติเรื่องของใช้ภายในบ้านโดยผู้วิจัยขอเสนอผลการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ในด้านของความรู้ ความคิด ความเข้าใจ ด้านอารมณ์ ความรู้สึกและด้านการใช้ทักษะในการแสดงออกถึงพฤติกรรมกรเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ปัญหาที่พบ แนวทางในการแก้ปัญหาและการปรับใช้ชุดการสอน โดยเสนอตามลำดับของเนื้อหาในชุดการสอน ดังนี้

ชุดที่ 1 รูปร่างลักษณะสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน

ผู้วิจัยใช้เนื้อหาของสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ภายในบ้านเป็นเนื้อหาของชุดการสอนโดยในวันที่ 1 ชื่อของสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ภายในบ้านเนื่องจากเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวในชีวิตประจำวันเมื่อนำเข้าสู่บทเรียนด้วยเพลงจ.จ.จ.านซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนรู้จักถึงแม้เนื้อเพลงเด็กยังร้องไม่ได้แต่เมื่อครูพูดทวนเพื่อให้เด็กพูดตาม 2-3 ครั้งเด็กก็สามารถร้องได้และมีความสนใจในการที่จะเปลี่ยนเนื้อเพลงเป็นสิ่งของภายในบ้านชนิดอื่น ๆ แสดงถึงการที่เด็กเกิดการพัฒนาความคิด ความเข้าใจว่าสิ่งใดเป็น

สิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน เด็กมีความสนุกสนานในการร้องเพลงมีท่าทางกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมเมื่อได้สัมผัสสิ่งของโดยการนั่งเป็นวงกลมเพื่อส่งต่อสิ่งของเป็นการเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสที่ผสมผสานของการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 และในทุกกิจกรรมครูต้องมีข้อตกลงในเรื่องของการมีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามกติกาซึ่งเด็กเริ่มเรียนรู้และมีการแสดงออกเป็นพฤติกรรมทางภาษาในการแสดงความคิดเห็น เช่น เมื่อเด็กอยากตอบคำถามเพื่อแสดงความคิดเห็นของตน จะมีการแย่งกันพูดซึ่งครูต้องกำหนดข้อตกลงในการตอบคำถามคือ เมื่อใครต้องการตอบให้ยกมือขึ้น พูดทีละคนและผู้ฟังต้องเป็นผู้ฟังที่ดีเช่นกันคือไม่คุยกัน รู้จักตบมือและชื่นชมในความสามารถของเพื่อน วันที่ 2 ลักษณะของเครื่องใช้ โดยเน้นให้ความสำคัญเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันที่เป็นเครื่องใช้ไฟฟ้า ในชั้นนำมีการใช้เกมถ่วงปริศนาทำให้เด็กมีความสนใจ ตื่นเต้น อยากรู้ อยากสำรวจ การสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส การใช้กระบวนการคิดเชื่อมโยงในชีวิตประจำวันเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีความสุข สนุกกับการเรียนรู้และอยากอธิบายถ่ายทอดสิ่งที่ตนเองรู้ให้ผู้อื่นเข้าใจโดยครูต้องให้โอกาสเด็กในการแสดงความคิดเห็นและมีข้อตกลงของการเป็นผู้พูดที่ดีคือการยืนพูดอย่างตั้งใจ เสียงดังฟังชัดและมองผู้ฟัง ซึ่งมีเด็ก 2-3 คนที่พูดได้ดีแต่ครูต้องพยายามให้เด็กทุกคนได้ตอบคำถามหรือพูดแสดงความคิดเห็นให้ครบทุกคนจากกิจกรรมในชุดการสอนในแต่ละวันโดยถ้าเป็นกิจกรรมแสดงความคิดเห็นจะใช้เวลามากก็ควรมีวันละ 3-5 คนและไม่ซ้ำคนเดิมใน 1 สัปดาห์ วันที่ 3 คุณลักษณะของวัสดุเครื่องใช้ การใช้เกมเป็นชั้นนำมีการแข่งขันเพื่อให้เด็กมีความสุขได้ทำกิจกรรมกลุ่มที่ต้องมีการเรียนรู้เรื่องความสามัคคี ช่วยเหลือกันได้สัมผัสสิ่งของเพื่อสังเกตลักษณะที่แตกต่างของวัสดุแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้คำถามที่แสดงถึงผลของการใช้และประสบการณ์ในการใช้ เป็นการแสดงออกในการพูดถ่ายทอดความคิดความรู้สึกให้ผู้อื่นเข้าใจ วันที่ 4 สีสรรของเครื่องใช้ ซึ่งวัสดุบางชนิดจะมีสีที่เฉพาะเด็กเรียนรู้โดยเริ่มจากการร้องเพลงเกี่ยวกับสีเด็กได้สัมผัสสนทนา ตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสีและประโยชน์ เด็กมีความสุข สนุกในการร่วมกิจกรรม วันที่ 5 การใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าอย่างปลอดภัย เด็กได้เล่นเกมแข่งขันในกิจกรรมกลุ่มเรียนรู้ที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามัคคี การรู้แพ้รู้ชนะ รู้ภัย มีการรอยยิ้ม ในชั้นของการสอนเด็กเรียนรู้ในการสังเกต การคิดเชื่อมโยงในชีวิตประจำวันจากการตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นจากภาพการใช้ไฟฟ้าอย่างปลอดภัย นอกจากนี้ในกิจกรรมแต่ละวันของสัปดาห์จะมีกิจกรรมแบบฝึกหัดที่สอดคล้องกับเนื้อหาในแต่ละวันทำให้เด็กได้เรียนรู้ทบทวนความรู้โดยครูควรอธิบายทุกครั้งก่อนให้เด็กทำเพื่อความเข้าใจและขณะเด็กกำลังทำกิจกรรมครูควรเดินดูและแนะนำช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา นอกจากนี้แบบฝึกหัดในชุดการสอนทุกแบบฝึกหัดจะเป็นภาพที่ไม่มีสีเพื่อให้เด็กระบายสีได้เมื่อทำแบบฝึกหัดเสร็จเป็นการเรียนรู้ในเรื่องของความคิดสร้างสรรค์และมีสุนทรียภาพทางศิลปะของแต่ละบุคคลทำให้ผลงานที่เด็กทำนั้นเป็นผลงานที่เด็กทำได้ด้วยตนเองจนสำเร็จถูกต้องและสวยงามเป็นที่ภาคภูมิใจซึ่งจะสร้างความมั่นใจในตนเองให้กับเด็ก

ชุดที่ 2 การจัดประเภทสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน

ผู้วิจัยแบ่งเนื้อหาการเรียนรู้โดยการจัดสิ่งของเป็นประเภทและหมวดหมู่เครื่องใช้ตาม

ลักษณะการใช้งานเพื่อง่ายต่อการจดจำ วันที่ 1 อุปกรณ์ทำสวน นำเข้าสู่บทเรียนโดยใช้เกม เด็กได้สัมผัสอุปกรณ์จริง แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้งานของเครื่องมือทำสวนและขั้นสรุปโดยใช้ภาพการเรียงลำดับเหตุการณ์ที่มีขนาดใหญ่ในการปลูกต้นไม้เนื่องจากการเรียนรู้ทางสติปัญญา เรื่องเวลาของการเรียงลำดับเหตุการณ์ 5 ภาพเป็นสิ่งที่ยากสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้รับการฝึกในเรื่องของการเตรียมความพร้อมดังนั้นในชุดการสอนจึงมีภาพเรียงลำดับเหตุการณ์ขนาดใหญ่ เพื่อให้เด็กได้ฝึกสังเกตและครูแนะนำหลักการในการสังเกตให้กับเด็กว่าภาพในแต่ละภาพมีอะไรบ้าง ใคร ทำอะไร ที่ไหน เวลาใด อย่างไร ภาพใดควรจะเป็นภาพที่เกิดขึ้นก่อนเพราะอะไร ภาพใดควรเป็นภาพที่ 2 ที่ 3 ที่ 4 และภาพที่ 5 ซึ่งเป็นภาพสุดท้ายเพราะอะไร ทำให้เด็กได้แสดงออกถึงการเรียนรู้ในขั้นตอนของการปลูกต้นไม้โดยร่วมกันแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล การใช้ทักษะทางภาษาในการเล่าเรื่องจากภาพแล้วจึงให้เด็กทำกิจกรรมในแบบฝึกหัดที่ทบทวนภาพเรียงลำดับเหตุการณ์อีกครั้งเป็นรายบุคคลซึ่งเด็กบางคนยังสับสนในการทำเมื่อครูเดินดูและพบปัญหาจึงรวมเด็กนั้นเป็นกลุ่มแล้วมาทบทวนร่วมกันเป็นกลุ่มใช้การสังเกตภาพเล็กในแบบฝึกหัดของแต่ละคน โดยการช่วยกันสังเกต เพื่อนช่วยเพื่อนและครูแนะนำเพิ่มเติมจนเด็กสามารถทำได้ถูกต้อง วันที่ 2 อุปกรณ์เครื่องมือช่าง ชี้นำใช้เพลงในกิจกรรมเคลื่อนไหวตามจังหวะส่งต่ออุปกรณ์ทำให้เด็กได้สัมผัส สังเกต สนุกมีความพร้อมทางด้านอารมณ์จิตใจที่จะเรียนรู้ สนทนาโดยใช้คำถามเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย เด็กได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์และอาจเกิดอันตรายได้เพราะเป็นสิ่งที่ไม่ควรนำมาเล่นและมีการทบทวนความรู้ด้วยภาพการช่วยคุณพ่อซ่อมบ้านซึ่งถึงแม้เป็นงานของผู้ใหญ่แต่เด็กก็จะได้เรียนรู้ในเรื่องของคุณธรรม การมีน้ำใจ การปฏิบัติตนเป็นเด็กดีในบ้านซึ่งเด็กสามารถออกมาเล่าประสบการณ์ในการช่วยเหลือผู้ใหญ่ในการทำงานบ้านได้ วันที่ 3 อุปกรณ์ในห้องนอน การใช้เกมพาหมอนไปด้วยในชี้นำทำให้เด็กสนุกสนานในการร่วมกิจกรรมกลุ่มการใช้บัตรภาพ บัตรคำ ได้สัมผัส สนทนา ตอบคำถามแสดงถึงความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการรักษาความสะอาดและการใช้อย่างถูกสุขลักษณะเด็กมีความสุขกับการเรียนรู้เปิดใจที่จะเรียนรู้ในเนื้อหาสาระ เมื่อครูถามคำถามเด็กทุกคนแสดงความต้องการที่จะตอบคำถามซึ่งครูต้องยึดหลักข้อตกลงในการตอบคำถามเป็นหลักกติกาในการใช้ชุดการสอนนี้จนจบชุดทั้ง 4 ชุด เพื่อปลูกฝังความมีระเบียบวินัยการเป็นผู้ฟังและผู้พูดที่ดีและยึดหลักการเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงออกถึงความสามารถในการเรียนรู้โดยจะมีเด็กส่วนน้อย 2-3 คนที่ขี้อายไม่ค่อยพูดและสังเกตจะพบว่ามีความแววตาและท่าทางสนุกไปด้วยและต้องการที่จะพูดแสดงความรู้สึกแต่ไม่กล้าครูควรช่วยโอกาสนั้นให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นโดยครูต้องแสดงความสนใจในคำพูดของเด็ก ให้เพื่อนพูดตามหรือชมเชยจะทำให้เด็กมีพัฒนาการเรื่องของการกล้าแสดงออกและความมั่นใจในตนเองมากขึ้น วันที่ 4 อุปกรณ์ในห้องครัว มีการใช้เพลง การสัมผัส เรียนรู้จากเนื้อเพลง จ.จ.จ. เด็กเรียนรู้ที่

จะใช้ทักษะในการคิดเชื่อมโยงในชีวิตประจำวันมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการสนทนาและทำแบบฝึกหัดทบทวนซึ่งทุกคนทำได้ถูกต้องจนสำเร็จอย่างตั้งใจและมีชิ้นงานที่สมบูรณ์ วันที่ 5 อุปกรณ์ในห้องน้ำ มีการใช้เพลงในชั้นนำที่มีเนื้อเพลงยาวพอสมควรที่เด็กไม่สามารถจำได้ในระยะเวลาสั้นครูจึงควรใช้เทปเพลงขณะสอนจะทำให้การเรียนรู้การสอนน่าสนใจขึ้น การส่งต่อและสัมผัสอุปกรณ์ตามจังหวะเพลงเด็กมีสุนทรียภาพในการเรียนรู้ได้สังเกตใช้ทักษะในการคิดเชื่อมโยงได้แสดงความรู้ความคิดจากการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้อย่างประหยัดและปลอดภัย ในขั้นการสรุปทบทวนเป็นการให้เด็กแสดงความรู้สึกรู้สึกจากภาพว่า เด็กในภาพปฏิบัติเช่นไรถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใดเป็นการเรียนรู้ที่จะอธิบายแสดงเหตุผลความรู้สึกปลูกฝังเจตคติให้เด็กได้ตัดสินใจเลือกที่จะปฏิบัติในสิ่งที่คิดว่าดีและถูกต้อง

ชุดที่ 3 การเปรียบเทียบมิติสัมพันธ์ของสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน วันที่ 1 เปรียบเทียบเรื่องรูปร่างการใช้เพลงเพื่อนำเข้าสู่บทเรียนเด็กได้สนุก รู้จักรูปทรงเรขาคณิตของสิ่งของภายในบ้าน การใช้จินตนาการและได้ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม เรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกันจากเกมการต่อรูปทรงเรขาคณิต ได้สัมผัส สนทนาตอบคำถามเรียนรู้ในการใช้ความคิดเชื่อมโยงและทักษะทางภาษา วันที่ 2 เปรียบเทียบเรื่องขนาด ซึ่งเด็กได้สนุกและเรียนรู้จากเกมตักมะนาว เรียนรู้เรื่องขนาดจากการสังเกต การสนทนาและการใช้คำถามโดยเด็กมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สิ่งของที่มีขนาดเหมาะสมกับบุคคลหรือตามขนาดของรูปทรงและสิ่งของบางอย่างขนาดเล็กจะทำให้ประหยัดพลังงานได้ วันที่ 3 การเปรียบเทียบเหตุการณ์ โดยมีกิจกรรมที่ใช้เกมในการฝึกความมีระเบียบวินัย มีเด็กหลายคนต้องการได้รับการลงโทษในเกมเพื่อแสดงท่าทางตามบทเพลงแสดงถึงการกล้าแสดงออกและกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมซึ่งครูแก้ปัญหาโดยการเน้นในเรื่องของการเคารพกฎกติกาในการเล่นเกมที่เด็กสามารถปรับพฤติกรรมการเรียนรู้ในการเล่นร่วมกันได้ดี ในขั้นสอนและขั้นสรุปเด็กสามารถเล่าเรื่องเป็นรายบุคคล อธิบายเหตุผลจากเหตุการณ์ในภาพได้ วันที่ 4 เปรียบเทียบเรื่องจำนวน เด็กได้เรียนรู้เรื่องจำนวนจากเพลงมีการบวกที่แสดงความหมายของการเพิ่มจำนวนและการลบที่แสดงความหมายของการลดลงโดยครูควรใช้เทปเพลงประกอบเพราะเด็กจะได้ไม่ต้องคอยกังวลกับเนื้อเพลงแต่ให้ความสำคัญกับการทำความเข้าใจความหมายของจำนวนและหลักการในเนื้อเพลงที่กล่าวถึงจำนวนโดยครูต้องจัดเตรียมสื่อทั้งบัตรภาพและอุปกรณ์สิ่งของที่ทำให้เด็กได้เรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรมในการนับ บวกและลบเลขอย่างง่าย ๆ และให้เด็กได้สรุปทบทวนด้วยเกมพื้นฐานการบวก ทำให้เด็ก ๆ ได้เรียนรู้ในการทำงานเป็นกลุ่ม การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เด็กที่เก่งกว่าสามารถแนะนำเพื่อนที่ยังไม่ค่อยเข้าใจโดยการสอนเพื่อนนับรวมจำนวนแสดงออกถึงความรู้ ความเข้าใจ การมีน้ำใจต่อกัน ความมั่นใจในตนเองและความภูมิใจในผลงานที่สำเร็จของกลุ่ม วันที่ 5 เปรียบเทียบเรื่องความสัมพันธ์ของสิ่งของเครื่องใช้ โดยเด็กมีความเข้าใจในเรื่องการใช้สิ่งของที่เป็นคู่หรือสัมพันธ์กันซึ่งสังเกตได้จากการ

สนทนาและตอบคำถาม เด็กได้ใช้ทักษะการคิด การปฏิบัติในชีวิตประจำวัน บอกความเหมาะสม ในการใช้งานตลอดจนการไม่ควรนำของใช้มาเล่นเพราะอาจสกปรกและสิ้นเปลือง

ชุดที่ 4 การใช้งานของสิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและปลอดภัย

วันที่ 1 การแบ่งประเภทโดยใช้เกณฑ์แบ่งคุณสมบัติข้อเดียว เด็กได้เรียนรู้จากเกมที่มีการ ทดลองเปรียบเทียบลักษณะของผ้าที่มีความแตกต่างกันแต่มีคุณสมบัติในการใช้งานที่เหมือนกัน ทำให้เด็กได้ใช้ทักษะในการคิดเปรียบเทียบ วิเคราะห์ ในการจัดประเภทของสิ่งของจากคุณสมบัติ หรือลักษณะการใช้งานในชีวิตประจำวัน เมื่อเด็กได้สัมผัส สนทนาและตอบคำถามร่วมกันโดยครู ช่วยแนะนำเพิ่มเติม แล้วให้เด็กออกมาเล่าประสบการณ์เป็นรายบุคคล วันที่ 2 การใช้อย่างถูกวิธี เด็กได้ตอบคำถามอธิบายเกี่ยวกับการใช้สิ่งของอย่างถูกวิธีตามเกณฑ์คุณสมบัติได้อย่างมี คุณภาพโดยสามารถช่วยกันอธิบายเหตุผลในการแก้ไขสถานการณ์ที่ครูยกตัวอย่างได้และเด็กทุก คนมีความคิดเห็นตรงกัน แสดงถึงการเรียนรู้ การซึมซับความคิดของการใช้สิ่งของได้อย่าง เหมาะสมต่อไป วันที่ 3 การใช้อย่างมีมารยาทและปลอดภัย เด็กสนุกกับการเล่นเกมเป็นกลุ่ม เรียนรู้จากการปฏิบัติ การเล่นบทบาทสมมุติตามสถานการณ์ที่เหมือนจริงในชีวิตประจำวันเด็กได้ ปฏิบัติการใช้สิ่งของต่าง ๆ ที่ต้องระมัดระวัง แบ่งปัน การมีน้ำใจ มีมารยาทและความปลอดภัย จาก การตอบคำถามและการทำแบบฝึกหัดที่เป็นทางเลือกภาพเหตุการณ์ที่ควรปฏิบัติซึ่งเด็กสามารถ ทำได้เป็นที่น่าพอใจ วันที่ 4 การจัดเก็บ เด็กเรียนรู้อย่างมีความหมายในเรื่องของความมีระเบียบ วินัยในการจัดเก็บและการช่วยเหลือผู้ปกครองในชีวิตประจำวัน เด็กช่วยกันแสดงความคิดเห็น ตอบคำถามและเล่าเรื่องโดยทุกคนมีความกระตือรือร้นที่จะแสดงความคิดเห็นของตนโดยการ ปฏิบัติตามกติกาได้เป็นอย่างดีและเมื่อมีการทำแบบฝึกหัดทบทวนแสดงความรู้จากภาพ สถานการณ์เด็กสามารถสะท้อนความรู้ความคิด ความเข้าใจและแนวทางปฏิบัติที่ดี วันที่ 5 การใช้ อย่างประหยัด มีการใช้เนื้อเพลงในการสอนเรื่องการประหยัดน้ำและไฟฟ้าซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ใช้ใน ชีวิตประจำวัน เด็กเรียนรู้จากการทดลองปฏิบัติการใช้กรวยในการกรอกน้ำซึ่งมีเด็กบางคนปฏิบัติ จริงในการช่วยเหลือทางบ้านโดยมีทั้งใช้และไม่ใช้กรวยแต่เด็กทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็น ร่วมกันและสรุปได้เกี่ยวกับเหตุผลของการใช้น้ำและไฟฟ้าอย่างประหยัดเรียนรู้วิธีการช่วยเหลือ ผู้ปกครองในเรื่องของประหยัดค่าใช้จ่ายและการประหยัดพลังงาน โดยมีเด็ก 2-3 คนที่แสดงความ คิดเห็นในเรื่องภาวะโลกร้อนซึ่งเป็นการแสดงออกถึงการเรียนรู้จากข้อมูลข่าวสารและสื่อต่าง ๆ ทำ ให้ครูเพิ่มเติมเนื้อหาของการเรียนรู้การช่วยกันประหยัดน้ำมันหรือพลังงานและรักษาสิ่งแวดล้อม ของโลกและการแนะนำให้เด็กเป็นคนไม่เรียนรู้อยู่เสมอ หลังจากนั้นจึงสรุปทบทวนโดยแสดงความ คิดเห็นจากรูปภาพการประหยัดและไม่ประหยัดพลังงานซึ่งเมื่อเด็กแสดงความรู้สึกรูปภาพเป็น การแสดงแนวโน้มของการแสดงออกในการที่จะเลือกปฏิบัติอย่างประหยัดได้ทุกคน

การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ขณะใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคตินักเรียนมีการ แสดงออกการเรียนรู้ในด้านของความรู้ ความคิด ความเข้าใจ ด้านอารมณ์ ความรู้สึกและด้านการ

ใช้ทักษะในการแสดงออกถึงพฤติกรรมการเรียนรู้ จากการสังเกตสีหน้าท่าทาง ความกระตือรือร้น ในการปฏิบัติกิจกรรม การแสดงความคิดเห็นการตอบคำถาม การตั้งใจปฏิบัติงานให้สำเร็จอย่าง เต็มใจ โดยที่กิจกรรมที่นักเรียนได้รับมอบหมายต้องเหมาะสมกับวัย เด็กได้ระบายสี การใช้ จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ ครูดูแลและอธิบายขั้นตอนการทำงานอย่างเข้าใจ คอยชี้แนะ ให้ กำลังใจและคำชมเชยอย่างสม่ำเสมอตลอดทุกกิจกรรมในชุดการสอน ทำให้นักเรียนมีความสุข สนุกสนานกับการเรียนรู้ มีความมั่นใจในตนเอง ได้เรียนรู้อย่างมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของ ใช้ภายในบ้าน ใช้สื่อ เพลง เกม อย่างสมดุลเหมาะสมส่งเสริมการเรียนรู้ในเรื่องของความมี ระเบียบวินัย คุณธรรมจริยธรรม ได้พัฒนาเด็กทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและ สติปัญญาและการแสดงออกการเรียนรู้ในด้านทักษะทางภาษา การเคลื่อนไหว และการปฏิบัติ หรือเป็นแนวโน้มในการปฏิบัติที่แสดงพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับการสร้างเจตคติที่ดี ต่อการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้าน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เรื่องของใช้ภายในบ้านโดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อพัฒนาชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในเรื่องของใช้ภายในบ้านของเด็กปฐมวัย และเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนรู้ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ก่อนและหลัง ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชาย – หญิง อายุระหว่าง 5 – 6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนวัดครุใน อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 30 คน โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติเป็นตัวแปรต้น และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านเป็นตัวแปรตาม เพื่อทดสอบสมมติฐาน หลังจากที่ได้เด็กปฐมวัยได้รับการจัดประสบการณ์จากชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติจะมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านสูงกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์ โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้คือ แบบวัดเจตคติ แบบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ เรื่องของใช้ภายในบ้าน และแบบประเมินค่าเจตคติต่อการเรียนรู้

วิธีการดำเนินการวิจัย

ตอนที่ 1 การพัฒนาชุดการสอนโดยการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องการพัฒนา โดยการวิเคราะห์หลักสูตรสาระสิ่งต่าง ๆ รอบตัว กำหนดปรัชญาการศึกษา กรอบแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนรู้ การสร้างเจตคติโดยใช้หลักจิตวิทยาพัฒนาการในเด็กปฐมวัยสร้างเป็นชุดการสอนมี 3 องค์ประกอบคือ 1.โปรแกรมมาตลา 2. เพลง 3. เกม แล้วนำหลักการและเนื้อหาของสาระการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านมาบูรณาการกับแนวการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ โดยใช้โปรแกรมมาตลาจัดลำดับของความยาก – ง่ายของเนื้อหา การเลือกเพลงและเกม ว่าเหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยมาจัดเป็นโครงร่างของชุดการสอน 3 ชั้นคือ 1.ชั้นนำ 2.ชั้นสอน และ 3.ชั้นสรุปซึ่งในแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะแบ่งเป็น 5 ส่วนคือ 1.สาระสำคัญ 2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 3. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ 4. สื่อการเรียนการสอน และ 5. แบบฝึกหัด โดยจัดเป็นเนื้อหาในชุดการสอน 4 สัปดาห์ คือชุดที่ 1 รูปร่างลักษณะสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน ชุดที่ 2 การจัดประเภทของสิ่งของภายในบ้าน ชุดที่ 3 การเปรียบเทียบมิติสัมพันธ์ของสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน และชุดที่ 4 การใช้งานของสิ่งของ

เครื่องใช้ภายในบ้าน แล้วจึงนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบให้คำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข

ตอนที่ 2 การสร้างเครื่องมือในการวิจัยคือแบบวัดเจตคติ ดำเนินการโดยใช้เนื้อหาจากแนวการจัดประสบการณ์ในชุดการสอน โดยการวัดด้วยมาตราจำแนกจากแนวการจัดลำดับการเรียนรู้ตามความรู้สึกของครูใจและคณะให้ข้อความที่สะท้อนถึงพฤติกรรมการเรียนรู้ ขึ้นชอบเห็นคุณค่าและยึดถือ เป็น เจตคติ แล้วจึงนำแบบวัดเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านดังกล่าว ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข หากค่าความเชื่อมั่นแล้วนำไปใช้ทดสอบ แบบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านดำเนินการศึกษาการสร้างข้อสอบสำหรับเด็กปฐมวัย จากเนื้อหาแนวการจัดประสบการณ์ในชุดการสอน จัดเป็น 2 ตอนคือ แบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก 10 ข้อ โดยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปหาค่าอำนาจจำแนก ค่าความยากง่าย และค่าความเชื่อมั่น และแบบโยงภาพที่สัมพันธ์กันของสมรรถภาพด้านเหตุผล นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข และแบบสังเกตดำเนินการศึกษาการสร้างแบบสังเกตสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แบบประเมินค่าเจตคติโดยให้ผู้ปกครองเป็นผู้สังเกต นำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

ตอนที่ 3 การดำเนินการทดลองโดยดำเนินการทดลองกับนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดครุในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 30 คน ตามขั้นตอน ดังนี้คือ ทดสอบโดยใช้แบบวัดเจตคติ แบบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านและแบบประเมินค่าเจตคติต่อการเรียนรู้โดยผู้ปกครองก่อนสอนด้วยชุดการสอนแล้วจึงดำเนินการสอนด้วยชุดการสอน เป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 30 นาที รวม 20 วัน หลังการทดลองใช้ชุดการสอน ทำการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบวัดเจตคติ แบบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านและแบบประเมินค่าเจตคติต่อการเรียนรู้ชุดเดียวกันกับก่อนสอน แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านโดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ สรุปผลได้ดังนี้

1. จากการทดสอบแบบวัดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้าน หลังได้ทดลองใช้ชุดการสอนนักเรียนมีคะแนนเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้สูงขึ้น
2. จากการทดสอบแบบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านหลังได้ทดลองใช้ชุดการสอนนักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้สูงขึ้น

3. จากการทดสอบแบบประเมินค่าเจตคติต่อการเรียนรู้โดยผู้ปกครองหลังได้

ทดลองใช้ชุดการสอนนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยการประเมินค่าสูงขึ้น

อภิปรายผล

ผลการทดลองใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติที่พัฒนาจากการใช้เพลง เกมและโปรแกรมมาตาลเพื่อพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านมีผลตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้คือ หลังการทดลองใช้ชุดการสอนผลคะแนนเจตคติของเด็กปฐมวัยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แบบประเมินค่าต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับเจตคติต่อการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านของผู้ปกครองซึ่งมีส่วนในการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในชีวิตประจำวันภายในบ้านมีคะแนนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีคะแนนจากแบบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นกัน และขณะทำการทดลองใช้ชุดการสอนผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้โดยยึดหลักการเรียงตามลำดับของเนื้อหาในชุดการสอนทั้ง 4 สัปดาห์ เริ่มจากสัปดาห์ที่ 1 รูปร่างลักษณะสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน สัปดาห์ที่ 2 การจัดประเภทสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน สัปดาห์ที่ 3 การเปรียบเทียบมิติสัมพันธ์ของสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านและสัปดาห์ที่ 4 การใช้งานของสิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและปลอดภัยตามลำดับ แสดงว่าหลักการในการพัฒนาชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติมีผลต่อการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านโดยหลักในการพัฒนาชุดการสอนมีเนื้อหาและกิจกรรมที่เหมาะสมส่งเสริมต่อการเรียนรู้ในเด็กปฐมวัย ด้วยเหตุผล ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในชุดการสอน

ขั้นแรกต้องคำนึงถึงพัฒนาการของเด็ก ความพร้อมในการเรียนรู้ทำให้เกิดพัฒนาการในด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจและสติปัญญาซึ่งเด็กปฐมวัยชอบที่จะเล่น ซึ่งสอดคล้องกับ กุลยา ตันติพิลาชีวะ (2549:90) กล่าวว่าการเล่นเป็นกิจกรรมแห่งการเรียนรู้ เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นและสัมผัสด้วยตนเองอย่างมีความหมายจะสร้างการเรียนรู้ได้สูง ซึ่งจากการใช้เนื้อหาของสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน ซึ่งเป็นสิ่งที่เด็กได้สัมผัสและใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีความหมายและเหมาะสมโดยเมอร์เรย์ (อ้างถึงใน ศรีเรือน แก้วกังวาน, 2548:154) ได้ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม กล่าวถึงอิทธิพลของประสบการณ์อดีตโดยเฉพาะประสบการณ์วัยทารก และวัยเด็ก เป็นตัวกำหนดวางรากฐานบุคลิกภาพของบุคคล อันยากที่จะเปลี่ยนแปลง และแรงจูงใจได้สำนึก เน้นให้คุณค่าของสมรรถภาพในการสร้างจินตนาการ และการแสดงออกอย่างเสรี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการขัดเกลามนุษย์และควมมีสุขภาพจิตดี ซึ่งการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ควรเป็นการเรียนรู้แบบเรียนปนเล่น เรียนรู้อย่างมีความสุข

2. โครงร่างของชุดการสอน โดยมีขั้นตอนดำเนินการ 3 ขั้นตอนดังนี้คือ

2.1 ขั้นนำ ดำเนินการให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหา มีกิจกรรมกลุ่ม และ

รายบุคคล ใช้กิจกรรมเกม และเพลง เพื่อกระตุ้นให้เด็กมีความสุข เน้นการพัฒนาทางด้านอารมณ์ และจิตใจ โดยอุทัย สงวนพงศ์ กล่าววว่า (2544:177) เกมเป็นกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมเกิดความสนุกสนาน พึงพอใจ และเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ทุกคน นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2541:83) กล่าวว่า เพลงให้คุณค่าแก่เด็กมากมาย การที่เด็กได้ร้องเพลง ได้ทำท่าทางตามเนื้อเพลงหรือตามจังหวะจะช่วยไม่ให้เด็กเบื่อการเรียน ทั้งยังช่วยให้ทุกๆ ส่วนของกล้ามเนื้อตลอดจน ตา หู มือ เท้ามีความคล่องแคล่วว่องไว ซึ่งเป็นการช่วยพัฒนาทางด้านร่างกายเป็นอย่างดี อีกทั้งยังได้รับความสนุกสนานและความรู้อีกด้วย ทำให้เพลงและเกมเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย ที่จะกระตุ้นการพัฒนาทางด้านเจตคติ สอดคล้องกับปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546:246) กล่าวว่า เจตคติในด้านความรู้สึก หรืออารมณ์ เป็นประสบการณ์ที่คน หรือสิ่งของได้สร้างความพึงพอใจและความสุขใจ จะทำให้มีเจตคติที่ดี ต่อสิ่งนั้นหรือคนนั้น เจตคติทางด้านปัญญาเกิดจากความรู้ความเข้าใจที่มีความสัมพันธ์กับอารมณ์และความรู้สึกร่วม เกิดความรู้สึกซาบซึ้ง เห็นดีเห็นงามด้วยและ เจตคติด้านการกระทำ เป็นความพร้อมที่จะนำไปปฏิบัติเพื่อสนองความต้องการของบุคคลจากการเสริมแรงโดยรวมเจตคติทั้ง 3 ด้าน เรียกว่าเจตคติทางด้านความสมดุล เพื่อสนองตอบความต้องการพื้นฐานเพื่อเป็นที่ยอมรับของสังคม ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายของตน และเสริมแรงกระทำเพื่อสนองความต้องการของตน ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาเป็นบุคลิกภาพต่อไป

2.2 ขั้นสอน การให้โปรแกรมมาตาล ซึ่งมีแนวคิดของเนื้อหาที่ให้ความสำคัญกับ

ความยาก-ง่ายของเนื้อหา ซึ่งจะเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก โดย เลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับเรื่อง ของใช้ภายในบ้าน ในแต่ละหน่วย ครบทั้ง 4 หน่วยของโปรแกรม โดยมีเนื้อหาที่เหมาะสมกับ ปฐมวัย สอดคล้องกับ พรณี ข.เจนจิต (2545:63) กล่าวว่า ในการจัดการศึกษา ถ้าเด็กพลาด โอกาสที่จะได้เรียนทักษะใดทักษะหนึ่งในช่วงเวลาที่เหมาะสมจะก่อให้เกิดปัญหาตามมาใน ภายหลัง แต่ถ้าสอนความคิดรวบยอดเร็วไปเกินวัย เด็กจะสับสนคิดว่าตนเองด้อยกว่าเพื่อน ถ้า สอนช้าไปเกินวัยผ่านช่วงเวลาที่น่าสนใจไปแล้ว เด็กจะเบื่อเพราะเป็นสิ่งที่ง่ายเกินไป ดังนั้นครูควรจัด เนื้อหาในหลักสูตรให้เหมาะสมกับช่วงวัยของเด็กเพื่อจะได้เป็นสิ่งที่มีความรู้สึกลึกซึ้งถ่ายทอด ออกมาเป็นคำพูดแสดงความคิดเห็น โดยการถาม-ตอบจากการวิจัยของ ศรีนวล รัตนานันท์ (2540:66-67) พบว่าการใช้คำถามขณะเด็กทำกิจกรรมจะช่วยกระตุ้นให้เกิดความคิด และ สนใจที่จะหาคำตอบเป็นการส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ที่เหมาะสมกับวัย และการใช้สื่อ ของจริง ที่อยู่ใกล้ตัวเด็กในชีวิตประจำวันแล้วนำมาที่โรงเรียนจะทำให้เด็กตื่นเต้นเพราะ

สิ่งเหล่านั้นเป็นของใช้ภายในบ้านแต่นำมาเรียนรู้ร่วมกันเป็นการสร้างแรงจูงใจจากสื่อของจริงที่จับและสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสซึ่งสอดคล้องกับ เปียเจท์ (อ้างถึงใน พรหมณี ข. เจนจิต. 2545:

78-79) กล่าวว่าในเด็กเล็กวิธีที่ดีที่สุดคือเปิดโอกาสให้เด็กได้มีปะทะสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง เด็กจะเกิดการเรียนรู้และเข้าใจอย่างแท้จริง โดยวัฒนา ปุณณฤทธิ และปฐิกรณ์ ตุกชุตแสง (2545:9) กล่าวว่า การใช้ประสาทสัมผัสเป็นวิธีการเรียนรู้แบบอัตโนมัติตามธรรมชาติในการรับข้อมูล จะเกิดไปควบคู่พร้อมๆ กันและสะสมไว้เป็นข้อมูลพื้นฐานเปลี่ยนไปสู่การเข้าใจ การรู้สึกนึกคิด และเมื่อถูกบูรณาการจากความเข้าใจและความรู้สึกควบคู่กันไปทำให้เด็กเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมจากการใช้ประสาทสัมผัสที่เป็นรูปธรรมเกิดเป็นการพัฒนา ทั้งทางสติปัญญา และทางจิตใจควบคู่กันไป เป็นการส่งผลต่อการเสริมสร้างเจตคติต่อการเรียนรู้ ซึ่งมีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ 1 ด้านความรู้ความเข้าใจ 2 ด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ 3 ด้านพฤติกรรมที่เป็นความร่วมมือ หรือความโน้มเอียงที่จะปฏิบัติ สอดคล้องกับปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546:248) กล่าวว่า เจตคติที่บุคคลมีต่อสิ่งใดหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดจะต้องประกอบด้วยทั้ง 3 องค์ประกอบนี้เสมอ

2.3 ขั้นสรุป โดยการที่นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ทำแบบฝึกหัด และ

ประเมินผลจากกิจกรรม รวมทั้งการสังเกตพฤติกรรมจากการปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งเป็นการวัดทางด้านเจตคติที่เกิดขึ้นกับนักเรียน สอดคล้องกับสุวิมล ร่วงวานิช (2546:197-199) กล่าวว่า การประเมินเจตคติให้ใกล้เคียงกับคุณลักษณะภายในของบุคคลมากที่สุดต้องอาศัยข้อมูลหลายด้านมาประกอบการพิจารณาพร้อมกับเกณฑ์ที่ชัดเจนน่าเชื่อถือ เพื่อตัดสินคุณค่าของคุณลักษณะนั้น ซึ่งจากการวิจัยครั้งนี้ใช้ขั้นตอนการจัดลำดับความรู้สึกที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยโดยใช้เกณฑ์ 3 ระดับ คือ 1 การรับรู้เป็นการแสดงความสนใจโดยนักเรียนแสดงออกถึงความสนใจ 2 การตอบสนอง เป็นการแสดงความซาบซึ้ง โดยนักเรียนแสดงออกถึงความพึงพอใจในการตอบสนอง 3 การเห็นคุณค่า เป็นการแสดงออกถึงการเกิดเจตคติ มีการรับรู้คุณค่า ชื่นชอบ และผูกพันยึดถือโดยในกิจกรรมทุกวันจากชุดการสอน เป็นประสบการณ์การเรียนรู้ของการสะสมเจตคติที่ดี ที่ละน้อยเพิ่มขึ้นตามลำดับ ทำให้ผลสัมฤทธิ์จากแบบทดสอบวัดเจตคติ และแบบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้มีคะแนนมากขึ้น หลังจากทดลองสอน รวมทั้งการสังเกตการเรียนรู้เกี่ยวกับเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในเรื่องของใช้ภายในบ้านของผู้ปกครองก็มีคะแนนสูงขึ้นสอดคล้องกัน

จากการใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านเป็นการปูพื้นฐานการเรียนรู้ในสิ่งต่างๆรอบตัวในชีวิตประจำวันเป็นการแสดงออกซึ่งความสามารถของคนเราโดยอุมาพร ตรังคสมบัติ (2544:12-13) กล่าวว่า ความสามารถของคนเราแสดงออก 2 ด้านคือ 1 ความสามารถด้านความคิดในการวิเคราะห์ เข้าใจปัญหา สร้างความคิดเป็นยอด 2 ความสามารถด้านอารมณ์ เป็นการจัดเก็บอารมณ์อย่างมีประสิทธิภาพ มองโลกในแง่ดีปรับตัวเข้ากับสิ่งต่างๆ ได้ดี ซึ่งในเรื่องของความฉลาดทางอารมณ์นั้นสำคัญมาก เพราะคุณสมบัต

ปรับตัวเข้ากับสิ่งต่างๆ ได้ดี ซึ่งในเรื่องของความฉลาดทางอารมณ์นั้นสำคัญมาก เพราะคุณสมบัตินี้ไม่เพียงแต่จะมีความสำคัญต่อความสำเร็จในชีวิตเท่านั้น แต่ยังมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิตประจำวัน ความสัมพันธ์ที่เรามีต่อผู้อื่นและความสุขในตัวเองอีกด้วย โดยจากชุดการสอนได้มีขั้นตอนของการสร้างอารมณ์และความรู้สึก ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย คือได้ร้องเพลง เล่นเกม เสริมประสบการณ์ของเนื้อหาที่เหมาะสมจากโปรแกรมมาตาล ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้สังเกต ตอบคำถาม แสดงความคิดเห็นตลอด จนการประเมินผลที่สอดคล้องกับเนื้อหา ทำให้เด็กมีความสุข สนุกกับการเรียนรู้ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีเสริมสร้างค่านิยมของแรธส์ (Value Clarification) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2543:13) กล่าวว่า ค่านิยมเป็นสิ่งที่บุคคลเลือกยึดถือเป็นหลักหรือแนวทางในการดำเนินชีวิตของตน ถ้าบุคคลมีค่านิยมที่ชัดเจน จะสามารถคิดและตัดสินใจได้รวดเร็ว มีความมั่นใจในตนเอง มีเอกลักษณ์ของตนโดดเด่น ซึ่งครูผู้สอนมีหน้าที่ และบทบาทในการกระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาค่านิยมมาเป็นหลักในการดำรงชีวิต ช่วยให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในค่านิยมที่ตนเองยึดถือ หรือถ้าผู้เรียนกระตือรือร้นแล้วก็ยึดถือค่านิยมนั้นอย่างมั่นคงขึ้น

ด้วยเหตุผลสนับสนุนดังกล่าว การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านจึงเกิดจากการใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ และได้ผลการทดลองที่สูงขึ้นตามที่ปรากฏ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

จากผลการวิจัย ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 การใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ ครูควรอ่านและทำความเข้าใจกับกระบวนการใช้ เพื่อให้เกิดการบูรณาการของเนื้อหา และการดำเนินการของกิจกรรมอย่างราบรื่น ทำให้เด็กมีความสุข และสนุก อย่างได้เนื้อหาสาระเหมาะสมกับวัยเป็นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จากการเล่น

1.2 ขั้นตอนของกิจกรรมการสอนที่มีกิจกรรมกลุ่ม เช่น การเล่นเกมเป็นกลุ่มควรมีการคละเด็ก ทั้งเด็กกลุ่มเก่งและอ่อน เพื่อให้เกิดบทบาทเหมือนในชีวิตประจำวัน ทำให้เด็กได้เรียนรู้ในการรอคอย ช่วยเหลือ แบ่งปันต่อผู้อื่น และกล้าแสดงความสามารถของตนเองได้อย่างมั่นใจ และรู้จักยอมรับความสามารถของผู้อื่น และปฏิบัติตามกฎกติกาในการเล่น

1.3 ควรมีการ สนับสนุน ส่งเสริมให้กับเด็กที่มีความสามารถโดดเด่นในความสามารถของเด็กเฉพาะตัว ในกิจกรรมรายบุคคลมีการเสริมแรงโดยการให้คำชม ประทับมือ ชมเชยอยู่เสมอ ตลอดทุกกิจกรรม เพราะเป็นสิ่งสำคัญต่อการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในทุกเรื่อง นอกจากนี้การแสดงความคิดสร้างสรรค์ของเด็กในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การแสดงท่าทาง

ประกอบเพลง ควรส่งเสริมให้เด็กได้คิด กล้าแสดงออก และทำได้อย่างสร้างสรรค์ ยึดหลักประชาธิปไตย

1.4 ควรให้เวลากับเด็กในขั้นตอนการทำแบบทดสอบวัดเจตคติเนื่องจาก

เด็กปฐมวัยยังไม่มีความพร้อมในเรื่องของความเข้าใจทางภาษาของข้อความทางลบ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 ครูผู้สอนในช่วงชั้นที่ 1 สามารถนำชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติไปปรับใช้ในการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ในเรื่องอื่นๆ ได้อีก เช่น การเรียนคณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน

2.2 ศึกษาเปรียบเทียบผลของการสร้างเจตคติต่อการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ กับการใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติในการเสริมสร้างพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของเด็ก หรือเด็กที่ขาดความมั่นใจในตนเอง

2.3 ศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้ชุดการสอน โดยใช้เพลง เกม และโปรแกรมมาดาส เป็นใช้กิจกรรมในรูปแบบอื่น เช่น กระบวนการพหุปัญญา หรือรูปแบบการสอนอื่น เช่น รูปแบบการสอนแบบ 4 MAT รูปแบบการสอนแบบร่วมมือ

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ เจริญศิลป์ชัย. ผลของการใช้เกมฝึกลากเส้นที่มีต่อความพร้อมด้านการเขียน
ของเด็ก ปฐมวัย. คหกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2545
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. ผู้นำแนวคิดการศึกษาปฐมวัย. การศึกษาปฐมวัย. เล่มที่ 7 (2542:30)
- คุยปัญหาลูกปฐมวัย. กรุงเทพฯ: แอปป้าพรีนติ้ง. 2549
- แก้วคำทิพย์ ไชยล้ำน เรียบเรียง. จิตวิทยาเด็ก เชิงปฏิบัติการแนวธรรมชาตินิยม. กรุงเทพฯ:
ยูโรปาเพรส. 2540
- คัตนางค์ มณีศรี. กิจกรรมพัฒนา EQ สำหรับระดับอนุบาล-มัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ:
เอ็กซ์เปอร์เน็ทบุ๊คส์. 2546
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ. พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 1. พื้นฐานความเข้าใจทางจิตวิทยา.
กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช. 2545
- ชนนารถ แพล. คุณแม่ 1 นาที. กรุงเทพฯ: สรวงกิจการพิมพ์. 2521
- ชุติมา ไซติจิรพรรณ. ผลการจัดกิจกรรมเล่นเกมและพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นจากบิดา
มารดาที่มีต่อกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย. ศศ.ม. (สาขาวิชา
จิตวิทยาพัฒนาการ). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2547
- ชัยวัฒน์ เหล่าสีบสกุลไทย. เพลงเพื่อการสอนและการจัดกิจกรรมนันทนาการ. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2546
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์, สมเชาวน์ เนตรประเสริฐและสุดา สิ้นสกุล. ระบบสื่อการสอน. กรุงเทพฯ.
คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2520
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. เทคโนโลยี และการศึกษาหลักสูตร และแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ไทย
วัฒนาพานิช. 2522
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์. 2524
- รวบรวมบทความที่เกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนัก
นายกรัฐมนตรี. 2527
- ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมการวิจัยและการพัฒนาบุคคล. กรุงเทพฯ :
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. 2538
- ดุขฎิ บริพัตร ณ ออยุธยา. การสอนวิทยาศาสตร์ แนวใหม่สำหรับเด็กปฐมวัย. พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์. 2546
- คณู จีระเดชากุล. นันทนาการสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช. 2541

ถวิล ธาราโกชน์ และศรัณย์ คำวิสุทธิ. พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ,
พิมพ์ครั้งที่ 3 .2545

ทวีวิทย์ อนุคม. พัฒนาการเด็ก. กรุงเทพฯ: วชิรวิทย์การพิมพ์.2524

ธัญญา ผลอนันต์. เรียงเก่งเรื่องกล้วย ๆ . กรุงเทพฯ : ขวัญข้าว.2544

นกเนตร ธรรมบวร. การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. พิมพ์ครั้งที่ 2 .2544

นงเยาว์ คลินิกคลาย. ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
กิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้เพลงประกอบ. ศศ.ม. (สาขาวิชาการศึกษา
ปฐมวัย). บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.2543

นิตยา คชภักดี. ขั้นตอนการพัฒนาของเด็กปฐมวัยตั้งแต่ปฏิสนธิถึง 5 ปี สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา. 2543

ประติพันธ์ อูปรนัย. การศึกษาพฤติกรรมเด็ก. เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยเด็ก.
นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.2532

ปราณี ปัญจกะ. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยชุดการสอนกับครูเป็นศูนย์กลาง.
ปริญญาโทบริหารศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.2528

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริม. 2546

ผกามาลย์ เกษมศรี, ม.ล. มาตาล โปรแกรมหัตถศึกษาสำหรับเด็กอนุบาลในการเรียนรู้
ของเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : บริษัท ฟรันทิงกรุ๊ป จำกัด. 2542

พีระพงษ์ บุญศิริและมาลี สุรพงษ์. เกม. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.2536

พิมพ์พรรณ ทองประสิทธิ์. การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับ
การจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์. ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.2548

พัฒนา ชัยพงศ์. ชุดส่งเสริมพัฒนาการและการศึกษา. กรุงเทพฯ: รักลูก. 2538

พรรณิ ชูทัยเจนจิต. จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: เสริมสิน พรี่เพรส ชิด
เต็ม.2545

พัชรี สอนแก้ว. จิตวิทยาพัฒนาการและการดูแลเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: ดวงกมล. 2536

ไพเราะ พุ่มม้น. การพัฒนาคุณภาพนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาสู่ผลงานทางวิชาการ.
กรุงเทพฯ: ราไทยเพรสจำกัด. 2544

ปัจฉิราณี พุ่มสุวรรณ. พัฒนาการของทารกและเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ: บริษัทเวิลด์การ
พิมพ์. 2543

มิ่งขวัญธรรม จำเริญเมือง. อัจฉริยะเริ่มที่บ้านวิธีเลี้ยงลูกให้เป็นอัจฉริยะด้วยการศึกษาแบบ
องค์รวม. กรุงเทพฯ:ต้นธรรม. 2542

เยาวพา เดชะคุปต์. การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์ แม็ค
จำกัด. 2542

รุ่งทิพย์ ชุมเปีย. การพัฒนาการสังเกตของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนว
โปรแกรมมาตาล. สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ. 2546

รักษิณา เรียบเรียง. คู่มือเลี้ยงลูกยุคใหม่ ชุดแม่และเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ:อูษาการพิมพ์.
2545

โรงเรียนวัดครุฑ. แผนปฏิบัติการระดับปฐมวัย. สมุทรปราการ. 2549

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น. 2543

วงพักตร์ ภูพันธ์ศรี และศิรินันท์ ดำรงผล. จิตวิทยาพัฒนาการประยุกต์ทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่
ที่ 9. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2538

วรรณวดี ม้าลำพอง. การประเมินผลการเรียนการสอนระดับอนุบาลศึกษา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์โรงเรียนสตรีเนติศึกษา. 2525

วนิช สุภารัตน์. เอกสารคำสอน รายวิชาการศึกษาประยุกต์จิตวิทยาเพื่อการเรียนรู้. ครุศาสตร์:
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. 2544

วัชรสันต์ อินธิสาร. ผลของการพัฒนามโนทัศน์ทางเรขาคณิตและเจตคติต่อการเรียน
คณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยใช้โปรแกรม The
Geometer 's Sketchpad. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตร
การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2547

วัฒนา ปญญฤทธิ์และปฐิกรณ์ ตุกชูแสง. กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย(อายุ5-6ปี). กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์ปาเจรา. 2545

วิทย์ วงษ์ใหญ่. พัฒนาหลักสูตรการสอน(มิติใหม่). กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม. 2523

คันสนีย์ ฉัตรคุปต์. สร้างสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาสมองลูก. รักลูก ปีที่20 , ฉบับที่ 2365
(2545):150

คันสนีย์ สกุลณี. มาแต่งเพลงเพื่อสอนภาษาไทยกันเถอะ. วารสารวิชาการปีที่ 4 , ฉบับที่
2(2544):59-66

ศิริชัย กาญจนวาสี. รายงานการวิจัยการประเมินการเรียนรู้ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย.
กรุงเทพฯ: อัมรินทร์ พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด. 2543

ศรีธรรม ณะภูมิ. พัฒนาการทางอารมณ์และบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ: คณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล. 2535

ศรีนวล รัตนานันท์. ผลการจัดประสบการณ์หน่วยเน้นวิทยาศาสตร์นอกชั้นเรียนที่มีต่อทักษะ
การสังเกตของเด็กปฐมวัยสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. 2540

ศรีมงคล เทพเรณู. เอกสารคำสอนรายวิชาทักษะและเทคนิคการสอนครุศาสตร์. มหาวิทยาลัย
ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. 2545

ศรีเรือน แก้วกังวาล. รู้เขารู้เราด้วยจิตวิทยาบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน. 2531
_____. ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.
2548

ศึกษาธิการ, กระทรวง. คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ:
คุรุสภาลาดพร้าว. 2547

_____. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
2546

_____. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ. 2545

_____. ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์สำหรับการประเมินพัฒนาการ
นักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ปีการศึกษา 2547. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์. 2548

_____. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้น
พื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์. 2548

_____. การวัดและประเมินผลอิงมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์. 2548

_____. การวัดและประเมินผลอิงมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์. 2548

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ คู่มือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้พัฒนาการประสบการณ์
สำคัญเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กอนุบาล ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ. บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ. 2548

- สมพิศ แสงศิริรักษ์. ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ. นนทบุรี : แคนดิด มีเดีย. 2545
- สมศักดิ์ ลินธุระเวชญ์. คู่มือครู แผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้กิจกรรมพัฒนา พหุปัญญา
อนุบาลปีที่ 2 หลักสูตรการปฐมวัยพุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนา
พานิช จำกัด. 2547
- สมศักดิ์ อภิบาลศรี. การผลิตชุดการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2 ครุศาสตร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครราชสีมา. 2544
- สยามพร เค-ไพบูลย์. ทำอย่างไรเด็กจึงจะภูมิใจในตนเองและมีความสุข. กรุงเทพฯ: ไทยเจริญการ
พิมพ์. 2544
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. การวัดและการประเมินแนวใหม่เด็กปฐมวัย. คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2545
- สุชาติา วัยวุฒิปี. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546. วารสารวิชาการปีที่ 6, ฉบับที่
10 (2546 :14-21)
- สุชา จันทน์เอม. จิตวิทยาพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
2540
- สุมาลิน วงศ์มณี. ตามไปดูครูฝรั่งเตรียมความพร้อมให้เด็ก. วารสารวิชาการ ปีที่ 6, ฉบับที่
9(2545):47-51
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. 2544
- สุวิมล ว่องวานิช. การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. 2546
- สุดธิดา เปลี่ยนสายสืบ. กระโดดโลดเต้นการเล่นเพื่อเสริมพัฒนาลูกน้อย. กรุงเทพฯ: บริษัท
อัมรินทร์ พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด. 2548
- แสงเดือน ทวีสิน. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยแสง. 2545
- โสพล วิวรรณมงคล. ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้กับความมีเจตคติและจริยธรรมของ
นักเรียนนาร่องที่เกิดจากกิจกรรมตามโครงการเยาวชนคนดีศรีสุพรรณ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาพัฒนศึกษา.
มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2547

สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ, กรม. การจัดกิจกรรมที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง
การเรียนรู้ ระดับก่อนประถมศึกษา. สำนักงานนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา.
2541

..... การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทย ตามแนวการเรียนรู้ภาษาอย่างธรรมชาติ
แบบองค์รวม. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค. 2543

..... คู่มือการอบรมเลี้ยงดูเด็กระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษา. 2541

..... ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา. 2544

..... รายงานการพัฒนาและการเรียนรู้เพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย.

สำนักงานนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา. 2543

..... รายงานการวิจัยผลการศึกษาเทคนิคพัฒนาจิตพิสัยร่วมกับกระบวนการ
คิดของเด็ก ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค. 2543

อภิญา มนูญศิลป์. การจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็ก
ปฐมวัย. (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2540

อารี พันธมณี. จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนรู้การสอน. กรุงเทพฯ: โยใหม่. 2546

อินทิรา บุญยาทร. เอกสารคำสอนรายวิชาหลักการสอน. ครูศาสตร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏ บ้าน
สมเด็จพระเจ้าพระยา. 2542

อุทัย สงวนพงศ์. เกมสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: ไร่เขียว. 2544

อุมาพร ตรังคสมบัติ. สร้าง EQ ให้ลูกคุณ. กรุงเทพฯ: ชันดำการพิมพ์. 2544

อุสา สุทธิสาคร. คนตรีพัฒนาปัญญา IQ อารมณ์ EQ. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีจำกัด. 2544

เอกสารพัฒนากระบวนการเรียนรู้. โครงการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา
คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: ครูสภา. 2541

Baron, Robert A. Psychology: The Essential Science. Boston: Allyn and Bacon, 1989

Bhanthumanavin, D. Attitude is not enough: Third Asian Regional Conference Of The
IACCP. The National University of Malaysia, May 2 - 5th 1983

Jones Elizabeth. Yc naeyc Young children. May 2003

Frankenberger, "W.R. Relation Training with Aggressive Mentally Rearded Adults" Ogio >
40(7) : 142. 1979

Hurlock, Elizabeth B., Child Development. New York: Mc Graw - Hill, Inc., 1972

Jolly, A.B. "The Effectiveness of Learning With Concept Mapping on The Science Problem
Solving of Sixth of Childern" Dissertation Abstracts. 1998

King Margaret and Gartrell Dan. Yc naeyc Young children.. July 2003

Mastatuon, Albert Kenneth. "An Examination of Four Arithmetic Attitude Scales,"

Dissertation Abstracts International. 10 :248-A ; January 1971

Mcdowell, R.H. "The Development and Implementation of Rhythmic Ability Teat Designed for Four-Year-old Preschool Children", 35:2029 A. 1974

Seybold, C.D. Research in Music Behavior. New York : Teacher College press. 1975

Veiga, G. and F. Manuel. Popular games and Education in Galicia. Ph.F. Thesis.

Universidad de Santiago de Compostela (Spain). 1998

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. นางจวีรพร แหวนทอง ศึกษาพิเศษ 9 สำนักงานการศึกษาขั้น
พื้นฐาน สมุทรปราการ เขต 1
2. นางวัฒนา รวยสำราญ ศึกษาพิเศษ 9 สำนักงานการศึกษาขั้น
พื้นฐาน สมุทรปราการ เขต 1
3. นายทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมสาธิต มหา
วิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
4. นายนพดล อารมณีสุโข ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดครุใน
5. นางนงลักษณ์ คีลคุณ หัวหน้าสายชั้นอนุบาล โรงเรียนอนุบาล
พระสมุทรเจดีย์

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ศธ.0564.11.5/235

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

4 สิงหาคม 2549

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นางจริตร แหวนทอง ศึกษาพิเศษ 9 สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สมุทรปราการ เขต 1

ด้วยนางสาวนางลักษณ์ เล็ดรอด นักศึกษาปริญญาโท สาขานักศึกษาระดับและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยตามโครงการวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การสร้างเจตคติที่ต่อการเรียนรู้ เรื่องของใช้ภายในบ้าน โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.ประเทือง	อัมพรภักดี	ประธานกรรมการ
2. ดร.เปรมสุรีย์	เชื้อมทอง	กรรมการที่ปรึกษาร่วม

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ดังกล่าวข้างต้น ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ สอดคล้องกับหัวข้อการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวเป็นอย่างดี ซึ่งคำแนะนำของท่านจะเกิดประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยของนักศึกษาให้มีคุณภาพและเหมาะสมเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจแก้ไขเครื่องมือวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้และบัณฑิตศึกษา ขอขอบคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

ที่ ศธ .0564.11.5/236

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

4 สิงหาคม 2549

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นางวัฒนา รวยสำราญ ศึกษาพิเศษ 9 สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สมุทรปราการ เขต 1

ด้วยนางสาวนงลักษณ์ เล็ดรอด นักศึกษาปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยตามโครงการวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เรื่องของใช้ภายในบ้าน โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.ประเทือง	อัมพรภักดี	ประธานกรรมการ
2. ดร.เปรมสุริย์	เชื้อมทอง	กรรมการที่ปรึกษาร่วม

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ดังกล่าวข้างต้น ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ สอดคล้องกับหัวข้อการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งคำแนะนำของท่านจะเกิดประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยของนักศึกษาให้มีคุณภาพและเหมาะสมเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจแก้ไขเครื่องมือวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้และบัณฑิตศึกษา ขอขอบคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

ที่ ศธ.0564.11.5/234

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

4 สิงหาคม 2549

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นายทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ด้วยนางสาวณงลักษณ์ เล็ดรอด นักศึกษาปริญญาโท สาขานักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยตามโครงการวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เรื่องของไขภายในบ้าน โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.ประเทือง	อัมพรภักดิ์	ประธานกรรมการ
2. ดร.เปรมสุริย์	เชื้อมทอง	กรรมการที่ปรึกษาร่วม

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ดังกล่าวข้างต้น ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ สอดคล้องกับหัวข้อการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งคำแนะนำของท่านจะเกิดประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยของนักศึกษาให้มีคุณภาพและเหมาะสมเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจแก้ไขเครื่องมือวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้และบัณฑิตศึกษา ขอขอบคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สราวุธ ศรีสุขจร)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

ที่ ศธ .0564.11.5/237

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

4 สิงหาคม 2549

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นายนพดล อารมณสุขโข ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดครุใน

ด้วยนางสาวนงลักษณ์ เล็ดรอด นักศึกษาปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยตามโครงการวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เรื่องของไข้ภายในบ้าน โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.ประเทือง	อัมพรภักดี	ประธานกรรมการ
3. ดร.เปรมสุรีย์	เชื้อมทอง	กรรมการที่ปรึกษาร่วม

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ดังกล่าวข้างต้น ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ สอดคล้องกับหัวข้อการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งคำแนะนำของท่านจะเกิดประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยของนักศึกษาให้มีคุณภาพและเหมาะสมเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจแก้ไขเครื่องมือวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้และบัณฑิตศึกษา ขอขอบคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐจร)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

ที่ ศธ.0564.11.5/238

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

4 สิงหาคม 2549

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นางนงลักษณ์ ดีสุคนธ์ หัวหน้าสายชั้นอนุบาล โรงเรียนอนุบาลพระสมุทรเจดีย์

ด้วยนางสาวนงลักษณ์ เลิศรอด นักศึกษาปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยตามโครงการวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เรื่องของใช้ภายในบ้าน โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.ประเทือง	อัมพรภักดี	ประธานกรรมการ
2. ดร.เปรมสุริย์	เชื้อมทอง	กรรมการที่ปรึกษาร่วม

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ดังกล่าวข้างต้น ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ สอดคล้องกับหัวข้อการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งคำแนะนำของท่านจะเกิดประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยของนักศึกษาให้มีคุณภาพและเหมาะสมเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจแก้ไขเครื่องมือวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้และบัณฑิตศึกษา ขอขอบคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรยุทธ์ เกรษฐขจร)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลและทดลองเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ.0564.11.5/298

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

22 มกราคม 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและทดลองเครื่องมือวิจัย

เรียน นายนพดล อารมณสุขโข ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดครุใน (ปิ่นเกล้าวิทยาสานนศึกษา)

ด้วยนางสาวนงลักษณ์ เล็ดรอด นักศึกษาปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยตามโครงการวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เรื่องของใช้ภายในบ้าน โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.ประเทือง	อัมพรภักดี	ประธานกรรมการ
2. ดร.เปรมสุริย์	เชื้อมทอง	กรรมการที่ปรึกษาร่วม

ฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา จึงขอความอนุเคราะห์มายังสถานศึกษาของท่านอนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวข้างต้น เก็บรวบรวมข้อมูลและทดลองใช้เครื่องมือวิจัยกับนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าว และฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา ขอขอบคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไฟุ้ง วัฒนานิมิตกุล)

รองอธิการบดี

ภาคผนวก ง

คู่มือครูชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติเรื่องของใช้ภายในบ้าน

คำนำ

ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติได้จัดการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 และนำส่วนหนึ่งของสาระที่ควรเรียนรู้เรื่องสิ่งต่าง ๆ รอบตัวมาจัดหมวดหมู่ให้เป็นเรื่องเดียวกัน คือเรื่องสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน ซึ่งเป็นสิ่งที่เด็กพบเห็นในชีวิตประจำวัน และใช้โปรแกรมมาตาล ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ระดับปฐมวัย มาบูรณาการกับเพลงและเกม มีการส่งเสริมประสบการณ์สำคัญให้เกิดขึ้นกับเด็กเพื่อพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา สนับสนุนให้เกิดแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้ ใฝ่ดี และมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองของเด็กปฐมวัย กระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้เป็นการจัดการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เด็กได้เรียนรู้ด้วยการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 มีความสุขสนุกสนานกับเพลงและเกม เรียนรู้อย่างมีความสุขและสอดคล้องคุณธรรม จริยธรรม เช่นในการช่วยเหลือผู้ปกครอง การมีระเบียบวินัย และการรู้จักการรอคอย การมีเจตคติที่ดีต่อการใช้สิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ภายในบ้านอย่างถูกวิธี ปลอดภัย ประหยัด และคุ้มค่า ทั้งยังปลูกฝังในเรื่องของการประหยัดพลังงานเพื่อเป็นการปูพื้นฐานการเป็นเยาวชนไทยรุ่นใหม่ที่ดีต่อไปในอนาคต

นางสาวนงลักษณ์ เล็ดรอด

คู่มือการใช้ชุดการสอนวางแผนพื้นฐานเจตคติ

คำชี้แจง

1. ชุดการสอนนี้ใช้ในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ สำหรับเด็กประถมวัย ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 ที่มีอายุ 4 - 5 ปี
2. ในการดำเนินการกิจกรรม ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการ
3. ระยะเวลาในการเินการจัดกิจกรรมในระดับชั้นอนุบาลชั้นปีที่ 2 ใช้เวลาทั้งหมด 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 30 นาที

ชุดการสอนวางแผนพื้นฐานเจตคติเรื่องของใช้ภายในบ้านสำหรับเด็กปฐมวัย

สัปดาห์ที่ 1 รูปร่างลักษณะสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน

1. ชื่อของสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ภายในบ้าน
2. ลักษณะของเครื่องใช้
3. คุณลักษณะของวัสดุเครื่องใช้
4. สีสรรของเครื่องใช้
5. การใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าอย่างปลอดภัย

สัปดาห์ที่ 2 การจัดประเภทสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน

1. อุปกรณ์ทำสวน
2. อุปกรณ์เครื่องมือช่าง
3. อุปกรณ์ในห้องนอน
4. อุปกรณ์ในห้องครัว
5. อุปกรณ์ในห้องน้ำ

สัปดาห์ที่ 3 การเปรียบเทียบเรื่องมิติสัมพันธ์ของสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน

1. เปรียบเทียบเรื่องรูปร่าง
2. เปรียบเทียบเรื่องขนาด
3. เปรียบเทียบเรื่องเหตุการณ์
4. เปรียบเทียบเรื่องจำนวน
5. เปรียบเทียบเรื่องความสัมพันธ์ของสิ่งของเครื่องใช้

สัปดาห์ที่ 4 การใช้งานของสิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและปลอดภัย

1. การแบ่งประเภทโดยใช้เกณฑ์แบ่งคุณสมบัติข้อเดียว
2. การใช้อย่างถูกวิธี
3. การใช้อย่างมีมารยาทและปลอดภัย
4. การจัดเก็บ
5. การใช้อย่างประหยัด

สัปดาห์ที่ 1 รูปร่างลักษณะสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน

วันที่ 1 ชื่อของสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน

สาระสำคัญ

ของใช้ภายในบ้านเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันมีชื่อเรียกและวิธีใช้ที่แตกต่างกัน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. บอกชื่อเครื่องใช้ภายในบ้านได้
2. สนทนาและแสดงความคิดเห็นร่วมกับครูและเพื่อน ๆ ได้

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง

เพลง จ.จาน (นงลักษณ์ เลิศรอด)

จ.จานสะอาดจัง ควรระวังในการใช้งาน

เด็ก ๆ ก็ช่วยได้หนา (จ้า) มาซิมา ล้างจานทุกวัน (จ้า)

ขั้นกิจกรรมการสอน

1. ให้เด็กช่วยกันเปลี่ยนเนื้อเพลง โดยใช้ชื่อสิ่งของต่าง ๆ ภายในบ้าน มาแต่งเป็นเพลง โดยใช้บัตรคำ และบัตรภาพ
2. ให้เด็กนั่งเป็นวงกลม นำตัวอย่างสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น จาน ถ้วย ชาม และตะเกียบ มาให้เด็กได้สัมผัสทุกคนและสนทนาเกี่ยวกับชื่อ และวิธีใช้ของสิ่งของแต่ละชนิด

ขั้นสรุปบทเรียน

1. นำบัตรภาพและบัตรคำ และช่วยกันสรุปถึงลักษณะและวิธีใช้
2. แบบฝึกหัดโยงเส้นจับคู่ภาพที่สัมพันธ์กัน

สื่อการเรียนการสอน

1. แผ่น เนื้อเพลง จ.จาน
2. ของใช้ เช่น จาน ถ้วย ชาม ตะเกียบ
3. บัตรคำ และบัตรภาพ จาน ถ้วย ชาม ตะเกียบ

แบบฝึกหัด

โยงเส้นจับคู่ภาพที่สัมพันธ์กัน

ประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การทำแบบฝึกหัด

วันที่ 2 ลักษณะของเครื่องใช้

สาระสำคัญ

สิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน มีหลายชนิดทั้งเครื่องใช้ไฟฟ้า และไม่ใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. บอกชื่อเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้านได้
2. สามารถแยกประเภทของใช้ภายในบ้านทั้งที่ใช้ไฟฟ้า และไม่ใช้ไฟฟ้าได้ถูกต้อง

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

เกมถุงผ้าปริศนา

ให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมและกล่าวสวดในถุงผ้าปริศนาเมื่อครบทุกคนแล้วให้ช่วยกันบอกถึง

ลักษณะรูปร่างหรือการใช้งานโดยห้ามพูดชื่อสิ่งนั้น

ขั้นกิจกรรมการสอน

1. ให้เด็กและครูช่วยกันสรุปถึงลักษณะรูปร่างและการใช้งาน
2. แจกบัตรภาพให้เด็กกลุ่มละ 1 ชุด โดยใน 1 ชุด จะมีสิ่งของเครื่องใช้ที่เป็นเครื่องใช้ไฟฟ้า และไม่ใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า
3. ให้เด็กช่วยกันแยกประเภท สิ่งของเครื่องใช้ไฟฟ้าและไม่ใช้ไฟฟ้า

ขั้นสรุปบทเรียน

ช่วยกันสรุป ความแตกต่างของเครื่องใช้ไฟฟ้าและไม่ใช้ไฟฟ้า โดยมีตัวอย่างอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีสายไฟอยู่ที่เครื่อง

สื่อการเรียนการสอน

1. ถุงผ้าปริศนา
2. เครื่องใช้ไฟฟ้า เช่น วิทยุเครื่องเล็ก หรือเตารีดเล็ก ๆ
3. ชุดบัตรภาพเครื่องใช้ไฟฟ้า และไม่ใช้ไฟฟ้า

แบบฝึกหัด

หาภาพเครื่องใช้ไฟฟ้า

ประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การทำแบบฝึกหัด

วันที่ 3 คุณลักษณะของวัสดุเครื่องใช้

สาระสำคัญ

สิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันมีลักษณะของวัสดุที่ใช้ในการผลิตหลายชนิด เช่น ไม้ พลาสติก โลหะ และแก้ว ซึ่งเด็กควรระมัดระวังในการใช้วัสดุที่แตกได้

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. บอกลักษณะวัสดุที่ใช้ในการทำเป็นสิ่งของเครื่องใช้ได้
2. บอกข้อควรระวังในการใช้งานของวัสดุแต่ละชนิดได้

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

เกมส่งต่อสิ่งของเครื่องใช้

1. ให้เด็กนั่งเป็นแถวตอนลึก โดยมีสิ่งของเครื่องใช้ เช่น หมอน ทับทึบ กระต๊อบ ชัน ให้เด็กคนที่อยู่ข้างหน้าเป็นคนส่งต่อไปให้เพื่อนโดยส่งต่อข้ามศีรษะไปเรื่อย ๆ
2. เมื่อคนสุดท้ายได้รับก็วิ่งมาเป็นคนข้างหน้าและส่งต่อไปจนทุกคนได้มาอยู่เป็นคนเริ่มส่ง และคนเริ่มต้นมาเป็นคนที่นั่งข้างหน้าเหมือนเดิม

ขั้นกิจกรรมการสอน

1. สนทนากับเด็กเกี่ยวกับประสาทสัมผัสที่ได้รับในการส่งต่อสิ่งของเครื่องใช้โดยให้เด็กแต่ละกลุ่มเปลี่ยนกันสัมผัสสิ่งของแต่ละชนิดบ้าง
2. สนทนาร่วมกันเกี่ยวกับวัสดุที่ใช้ในการทำสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ และข้อควรระวังในการใช้งาน

ขั้นสรุปบทเรียน

ให้เด็กออกมาพูดประสบการณ์เกี่ยวกับการใช้วัสดุสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน

สื่อการเรียนรู้การสอน

วัสดุของใช้ ต่าง ๆ เช่น หมอน ทับทึบ กระต๊อบ ชัน

แบบฝึกหัด

จับคู่สิ่งของที่ใช้วัสดุชนิดเดียวกัน

ประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การทำแบบฝึกหัด

วันที่ 4 สีสรรของเครื่องใช้

สาระสำคัญ

สิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันมีสีสรรที่หลากหลายแต่บางอย่างก็มีลักษณะเฉพาะ เช่น กระดาษ ไม้ และหม้อสแตนเลส เป็นต้น ซึ่งจะมีประโยชน์ในการใช้ที่แตกต่างกัน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. บอกสีของสิ่งของเครื่องใช้ได้
2. อธิบายถึงสีของลักษณะเฉพาะของสิ่งของเครื่องใช้ได้
3. บอกประโยชน์ของสิ่งของเครื่องใช้ได้

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง

เพลงสิ่งของ (นงลักษณ์ เลิศรอด)

สิ่งของมากมายลวดลายหลายสี

เหลืองฟ้าแดงมี แสด ขาว ชมพู

ขั้นกิจกรรมการสอน

1. สนทนาเกี่ยวกับสีของสิ่งของเครื่องใช้ในบ้านว่ามีหลายสีเพื่อความสวยงามและความชอบของแต่ละบุคคลที่ไม่เหมือนกัน
2. ครูนำกระดาษพับได้ขนาดเล็กมาให้นักเรียนดูและได้สังเกตร่วมกันสนทนาถึงลักษณะเฉพาะของกระดาษ เช่น ความเงา และแตกได้ และวัสดุอื่นๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
3. ให้เด็กนั้นเป็นวงกลม และให้ทุกคนได้สัมผัสสิ่งของที่ทำจากวัสดุที่มีลักษณะเฉพาะต่าง ๆ เช่น แก้ว ไม้พาย และหม้อสแตนเลส
4. บอกประโยชน์ของสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ได้

ขั้นสรุปบทเรียน

ให้เด็กออกมาพูดเกี่ยวกับสีของสิ่งของเครื่องใช้ที่เด็กชอบและใช้ทำประโยชน์อย่างไร

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. เพลงสีของ
2. กระดาษพับได้ขนาดเล็ก
3. วัสดุอื่น ๆ เช่น แก้ว หวี แปรงสีฟัน ไม้พาย ช้อน

แบบฝึกหัด

จับคู่ภาพสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้คู่กัน เช่น ช้อน-จาน

ประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การทำแบบฝึกหัด

วันที่ 5 การใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าอย่างปลอดภัย

สาระสำคัญ

สิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันมีทั้งที่เป็นเครื่องใช้ไฟฟ้า และที่ไม่ใช้ไฟฟ้าซึ่งมีทั้งคุณและโทษ ดังนั้นการใช้งานจึงต้องใช้อย่างระมัดระวังและคำนึงถึงความปลอดภัยให้เหมาะสมกับวัย

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. บอกประโยชน์และโทษของเครื่องใช้ไฟฟ้าได้
2. บอกวิธีใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. เกมหาของใส่ตู้
2. ครูนำภาพตู้เสื้อผ้า และบัตรภาพตู้เย็นมาให้เด็กดูและสะกดคำว่า ตู้ จากบัตรคำ
3. แบ่งเด็กเป็น 4 กลุ่มๆเท่า ๆ กัน โดยให้เล่นครั้งละ 2 กลุ่ม แล้วนำภาพตู้เสื้อผ้า และบัตรภาพตู้เย็นไปวางที่เก้าอี้จุดหมาย
4. แจกบัตรภาพให้กลุ่มละ 1 ชุด เมื่อสัญญาณดัง ให้แต่ละกลุ่มดูภาพทีละคนแล้วนำไปวางที่ตู้ที่ควรเก็บแล้ววิ่งกลับมา คนต่อไปของกลุ่มจึงดูบัตรภาพต่อไปบัตรภาพกลุ่มใดหมดก่อนและใส่ได้ถูกต้องมากกว่าเป็นฝ่ายชนะ
5. ผลัดเปลี่ยนให้อีก 2 กลุ่มได้เล่นบ้าง

ขั้นกิจกรรมการสอน

1. ร่วมกันสนทนากับเด็กเกี่ยวกับตัวชนิดต่าง ๆ ที่ใช้ไฟฟ้า และไม่ใช้ไฟฟ้า เช่น ตู้เย็น ตู้เสื้อผ้า ตู้กับข้าว ตู้ใส่รองเท้า โดยมีบัตรภาพและบัตรคำประกอบ
2. ครูนำโคมไฟตั้งโต๊ะมาให้นักเรียนดูและสาธิตการใช้แล้วจึงสนทนาเกี่ยวกับประโยชน์และโทษของเครื่องใช้ไฟฟ้า ที่มีอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ ตลอดจนการใช้อย่างปลอดภัย

ขั้นสรุปบทเรียน

เด็กแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าได้

สื่อการเรียนการสอน

1. บัตรภาพตู้เย็น และบัตรภาพตู้เสื้อผ้า อย่างละ 2 ใบ
2. ชุดบัตรภาพของเกมหางของใช้ใส่ตู้ 2 ชุด
3. บัตรคำของตู้
4. แก้วน้ำ
5. โคมไฟตั้งโต๊ะหรือเครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น ๆ

แบบฝึกหัด

ให้เลือกภาพตู้ที่มีขนาดใหญ่และเติมคำว่าตู้ในภาพที่ให้

ประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การทำแบบฝึกหัด

สัปดาห์ที่ 2 การจัดประเภทสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน

วันที่ 1 อุปกรณ์ทำสวน

สาระสำคัญ

เครื่องมือเพาะปลูกมีหลายชนิด เช่น เสียม ขอนตักดิน และบัวรดน้ำ เป็นต้น ซึ่งสำหรับเด็กอนุบาลใช้ได้บางชนิด และควรใช้อย่างระมัดระวัง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. สามารถสนทนาเกี่ยวกับเครื่องมือเพาะปลูกได้
2. บอกประโยชน์ของเครื่องมือที่ใช้เพาะปลูกได้

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

รื้อนำเข้าสู่บทเรียน

เกมกระจกเงา

ครูสาธิตเป็นคนส่องกระจกและให้เด็กเป็นกระจก แสดงท่าทางการขุดดิน ปลุกต้นไม้และให้เด็ก ๆ ทายว่าครูทำอะไร

ขั้นกิจกรรมการสอน

1. ให้เด็กนั่งเป็นวงกลมและครูนำอุปกรณ์ในการทำสวนของจริงมาให้เด็กสัมผัสจนครบทุกคน
2. ครูนำภาพอุปกรณ์ในการเพาะปลูกมาให้เด็กเรียนดู และจำคู่บัตรภาพกับบัตรคำ
3. ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการใช้งานและประโยชน์ตลอดจนการใช้้อย่างระมัดระวังของเครื่องมือแต่ละชนิด

ขั้นสรุปบทเรียน

ให้เด็กดูภาพเหตุการณ์การปลุกต้นไม้และร่วมกันสรุปถึงอุปกรณ์และวิธีใช้อย่างเหมาะสม

สื่อการเรียนการสอน

1. เกมกระจกเงา
2. อุปกรณ์ เช่น เสียม ข้อนตัดดิน บัวรดน้ำ
3. บัตรภาพ และบัตรคำ
4. ภาพเหตุการณ์การปลุกต้นไม้

แบบฝึกหัด

เรียงลำดับเหตุการณ์ภาพการเพาะปลูกต้นไม้

ประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การทำแบบฝึกหัด

วันที่ 2 อุปกรณ์เครื่องมือช่าง

สาระสำคัญ

เครื่องมือช่างมีหลายชนิดที่เด็กอนุบาลควรรู้จักและไม่ควรนำมาเล่นเพราะอาจเกิดอันตรายได้เช่น ค้อน เลื่อย ไขควง สว่าน ตะปู และน็อต เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. สามารถสนทนาเกี่ยวกับเครื่องมือช่างได้
2. บอกประโยชน์ของเครื่องมือช่างได้

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. เด็กและครุร่วมกันร้องเพลง
เพลง ดอกตะปู (ไม่ทราบนามผู้แต่ง)
ดอกตะปู ปีก ปีก (ซ้ำ)
ดอกให้ดื้อยาให้นิวดอก
ลั่นลั่นล่า ลั่นล่าลั่นล่า (ซ้ำ)
2. ให้นักเรียนร้องและทำท่าทางประกอบเพลง

ขั้นกิจกรรมการสอน

1. ให้เด็กนั่งเป็นวงกลม และส่งต่ออุปกรณ์เครื่องมือช่าง เช่น ไขควง ค้อนเล็ก น็อต (อุปกรณ์ที่ไม่เป็นอันตรายต่อเด็ก) เป็นต้น เพื่อให้เด็กได้สัมผัสจนครบทุกคน โดยส่งต่อตามจังหวะเพลง
2. ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับชื่อของเครื่องมือช่างและประโยชน์ของการใช้งานแต่ละชนิด โดยใช้ของจริงหรือบัตรภาพประกอบและเด็กไม่ควรนำอุปกรณ์เหล่านี้มาเล่นเพราะอาจเกิดอันตรายได้

ขั้นสรุปบทเรียน

ให้เด็กช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ช่วยคุณพ่อซ่อมบ้านและเล่าประสบการณ์ในการที่เด็กได้มีส่วนร่วมช่วยเหลืออย่างไรได้บ้าง

สื่อการเรียนการสอน

1. เนื้อเพลง ดอกตะปู
2. เครื่องมือช่าง เช่น ไขควง น็อต ค้อนเล็ก (อุปกรณ์ที่ไม่เป็นอันตรายต่อเด็ก) เป็นต้น
3. บัตรภาพ และบัตรคำ
4. ภาพลำดับเหตุการณ์คุณพ่อซ่อมบ้าน

แบบฝึกหัด

เกมเรียงลำดับเหตุการณ์คุณพ่อซ่อมบ้าน

ประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การทำแบบฝึกหัด

วันที่ 3 อุปกรณ์ในห้องนอน

สาระสำคัญ

สิ่งของเครื่องใช้ในห้องนอน เช่น โคมไฟ ที่นอน หมอน มุ้ง นาฬิกาปลุก เป็นต้น ซึ่งเป็นสิ่งที่
ใช้ในชีวิตประจำวันของเด็กอนุบาล และการรักษาความสะอาดตลอดจนการใช้อย่างถูกสุขลักษณะ
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. สามารถสนทนาเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ในห้องนอนได้
2. บอกประโยชน์และโทษหรืออันตรายจากการใช้อย่างไม่ถูกวิธี
3. บอกถึงการรักษาความสะอาดและวิธีใช้อย่างถูกสุขลักษณะ

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง

เพลง ยุง (ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

ยุง ยุง ยุง ยุงนั้นมันมีมากหลาย

ยุงดำ ยุงลาย กันป่อง

ยุงมันกัดที่ไหน (ซ้ำ)

ยุงมันกัดที่แขน (ซ้ำ) เอ้า ตบ ตบ ตบ ตบ ตบ

2. ร่วมกันร้องเพลงและทำท่าทางประกอบ โดยเปลี่ยนตรงคำว่า ยุงมันกัดที่ให้นักเรียน

คิดคำขึ้นมาใหม่

ขั้นกิจกรรมการสอน

1. เล่นเกมพานหมอนไปด้วยกัน โดยแบ่งเด็กเป็นสองทีม ทีมละสองแถว
2. โดยให้เด็กแต่ละทีมจับคู่กันโดยให้อวัยวะส่วนหนึ่งสัมผัสกับหมอนทั้งคู่ห้ามให้หมอน
ตกและพาไปด้วยกัน เมื่อไปถึงจุดหมายแล้วให้กลับไปที่เดิมเพื่อส่งหมอนให้คู่ต่อไปได้
กลุ่มไหนหมดแถวก่อนกลุ่มนั้นก็เป็นผู้ชนะ
3. ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ในห้องนอน โดยให้เด็กได้ดูบัตรภาพ และบัตร
คำ ตลอดจนการใช้อย่างถูกสุขลักษณะ

ขั้นสรุปบทเรียน

ให้เด็กจำคู่มือรูปภาพและบัตรคำแล้วบอกถึงการใช้งานอย่างถูกต้องลักษณะ

สื่อการเรียนการสอน

1. เพลง ยุง
2. นมोन
3. บัตรภาพ และบัตรคำ

แบบฝึกหัด

ให้นักเรียนวงกลมล้อมรอบภาพสิ่งของเครื่องใช้ที่อยู่ในห้องนอน

ประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การทำแบบฝึกหัด

วันที่ 4 อุปกรณ์ในห้องครัว

สาระสำคัญ

สิ่งของเครื่องใช้ในห้องครัว เช่น กระทะ จาน ช้อน ช้อนส้อม หม้อ ทัพพี และตะเกียบ เป็น
 ดัชนี เป็นสิ่งที่เด็กอนุบาลพบและใช้ในชีวิตประจำวันจึงจำเป็นต้องใช้อย่างถูกวิธีเหมาะสมกับวัย
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. สามารถสนทนาเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ในห้องครัวได้
2. สามารถใช้เครื่องใช้ในห้องครัวได้อย่างถูกวิธีเหมาะสมกับวัย

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง

เพลง จ.จาน (เดือนใจ ศรีมารุต)

จ.จานใบนี้ สีสวยดูใจ

จ.จานใบใหญ่ ใส่ผลไม้ดี

ข้าวปลาอาหาร จ.จานรองรับ

ทั้งข้าวและกับ ก็อยู่ในจาน

ขั้นกิจกรรมการสอน

1. ให้เด็กนั่งเป็นวงกลม และส่งต่อสิ่งของเครื่องใช้ในห้องครัว เช่น ทัพพี ตะหลิว
 ตะเกียบ ชามโคม เป็นต้น โดยให้ทุกคนได้สัมผัส

2. ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับวิธีการใช้สิ่งของเครื่องใช้ในครัวอย่างเหมาะสมกับลักษณะของอาหารหรือการใช้งาน

ขั้นสรุปบทเรียน

ให้นักเรียนคุบัตรูปภาพภาชนะที่มีขนาดต่าง ๆ กันและร่วมกันสนทนาถึงวิธีการใช้ที่เหมาะสม

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. เพลง จ.จ.จ.
2. สิ่งของเครื่องใช้ในห้องครัว เช่น ท็อปปี้ ตะหลิว ตะเกียบ ชามโคม ช้อน ช้อนล่อม เป็ดดัน
3. บัตรภาพภาชนะ

แบบฝึกหัด

ให้เด็กจับคู่ความสัมพันธ์ของภาชนะในห้องครัวและวิธีการใช้อย่างเหมาะสม

ประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การทำแบบฝึกหัด

วันที่ 5 อุปกรณ์ในห้องน้ำ

สาระสำคัญ

สิ่งของเครื่องใช้ในห้องน้ำเช่น ชันน้ำ สบู่ ยาสระผมและแปรงสีฟัน เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. สามารถสนทนาเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ในห้องน้ำได้
2. สามารถใช้สิ่งของเครื่องใช้ในห้องน้ำได้อย่างถูกวิธีโดยการใช้อย่างประหยัดและปลอดภัย

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง

เพลงนับนิ้วมือ (เตือนใจ ศรีมารุต)

นี่คือนิ้วมือของฉัน มือฉันนั้นมี 10 นิ้ว

มือซ้ายฉันมี 5 นิ้ว มือขวาก็มี 5 นิ้ว

นับ 1 2 3 4 5 นับต่อมา 6 7 8 9 10

นับนิ้วนับจนอย่ารีบ นับ 1 ถึง 10 จำให้ขึ้นใจ

ขั้นกิจกรรมการสอน

1. ให้เด็กใช้นิ้วมือหนึ่งถึงสิบตามเนื้อร้องของเพลง
2. ให้เด็กนั่งเป็นวงกลมและส่งต่อสิ่งของเครื่องใช้ในห้องน้ำ เช่น ชันน้ำ สบู่และยาสระผม โดยให้เด็กได้สัมผัสจนครบทุกคน
3. ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการใช้สิ่งของเครื่องใช้ในห้องน้ำอย่างถูกวิธีประหยัดและปลอดภัย

ขั้นสรุปบทเรียน

ให้เด็กเปรียบเทียบภาพการใช้อุปกรณ์เครื่องใช้ในห้องน้ำและร่วมกันแสดงความรู้สึกต่อการใช้อุปกรณ์เครื่องใช้ในห้องน้ำโดยร่วมกันแสดงความคิดเห็น

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. เพลงนับนิ้วมือ
2. สิ่งของเครื่องใช้ในห้องน้ำ เช่น ชันน้ำ สบู่และยาสระผม เป็นต้น
3. ภาพการใช้อุปกรณ์เครื่องใช้ในห้องน้ำ

แบบฝึกหัด

เรียงลำดับเหตุการณ์การปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก

ประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การทำแบบฝึกหัด

สัปดาห์ที่ 3 การเปรียบเทียบที่เรื่องมีคุณสมบัติของสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน

วันที่ 1 เปรียบเทียบเรื่องรูปร่าง

สาระสำคัญ

รูปร่างของสิ่งของที่ใช้ภายในบ้านส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นรูปทรงทางเรขาคณิต เช่น วงกลม สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยมจัตุรัสและสี่เหลี่ยมผืนผ้า เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. สามารถบอกรูปทรงทางเรขาคณิตของสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านได้
2. เกิดความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง

เพลงบ้าน (ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

บ้านของฉันอยู่ด้วยกันมากมาย

พ่อแม่ ปู่ย่า ลุงป้า ตายาย มีทั้งน้ำอา

ที่และน้องมากมาย ทุกคนสุขสบาย เราเป็นพี่น้องกัน

ขั้นกิจกรรมการสอน

1. ร่วมสนทนาเกี่ยวกับรูปทรงทางเรขาคณิตที่ประกอบกันขึ้นเป็นบ้าน
2. แบ่งนักเรียนเป็น กลุ่ม ๆ ละ 5-6 คน
3. ครูแจกชิ้นส่วนรูปทรงเรขาคณิต ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ช่วยกันประกอบเป็นบ้าน
4. ให้เด็กนั่งเป็นวงกลมและครูนำสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านที่เป็นรูปทรงต่าง ๆ มาให้เด็กดู และสัมผัสทุกคน เช่น นาฬิกา ขันน้ำ ร่ม เป็นต้น
5. ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับรูปทรงต่าง ๆ ของสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน

ขั้นสรุปบทเรียน

1. ครูนำบัตรภาพรูปเรขาคณิตมาให้เด็กดู
2. ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามเกี่ยวกับรูปทรงเรขาคณิตแล้วช่วยกันยกตัวอย่างรูปทรงเรขาคณิตต่าง ๆ ว่าเป็นเครื่องใช้ชนิดใดได้บ้าง

สื่อการเรียนการสอน

1. เนื้อเพลงบ้าน
2. สิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน เช่น นาฬิกา ขันน้ำ ร่ม เป็นต้น
3. ชิ้นส่วนรูปเรขาคณิต
4. บัตรภาพ บัตรรูปทรงสี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม และวงกลม

แบบฝึกหัด

หาภาพที่มีรูปทรงเรขาคณิตเดียวกัน

ประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การทำแบบฝึกหัด

วันที่ 2 เปรียบเทียบเรื่องขนาด

สาระสำคัญ

สิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านจะมีขนาดที่แตกต่างกัน ทั้งในเรื่องของความเหมาะสมกับผู้ใช้ เช่น แปรงสีฟัน เสื้อผ้า ของเล่น และความเหมาะสมของการใช้งานในแต่ละครอบครัวเพื่อเป็นการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่าและประหยัดพลังงาน เช่น หม้อหุงข้าวและตู้เย็น เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. สามารถเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ได้เหมาะสมกับตนเอง
2. สามารถใช้อย่างประหยัดพลังงานและคุ้มค่า

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ให้เด็กเล่นเกม ข้อนส่งมะนาว
2. แบ่งเด็กเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละเท่า ๆ กัน และแจกข้อ ให้กลุ่มละ 2 อัน มะนาว 1 ลูก
3. ให้หัวหน้าแถวแต่ละแถวตั้งมะนาวใส่ข้อแล้วนำไปถึงจุดหมายและกลับมาส่งมะนาวให้เพื่อนคนถัดไปจนครบทุกคน กลุ่มไหนครบคนก่อนเป็นฝ่ายชนะ

ขั้นกิจกรรมการสอน

1. ครูนำสิ่งของเครื่องใช้ที่มีขนาดแตกต่างกันมาให้นักเรียนสังเกต เช่น แปรงสีฟัน เสื้อผ้า เป็นต้น
2. ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับขนาด และการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ให้เหมาะสมกับบุคคลและความต้องการรวมทั้งการใช้อย่างประหยัดและประหยัดพลังงาน

ขั้นสรุปบทเรียน

ให้นักเรียนสังเกตภาพที่ประหยัดพลังงาน และไม่ประหยัดพลังงานแล้วร่วมกันแสดง

เหตุผล

สื่อการเรียนการสอน

1. สิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน เช่น แปรงสีฟัน เสื้อผ้า ข้อน
2. มะนาว
3. ภาพการประหยัดพลังงานและไม่ประหยัดพลังงาน

แบบฝึกหัด

สังเกตและหาภาพการประหยัดพลังงาน

ประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การทำแบบฝึกหัด

วันที่ 3 เปรียบเทียบเรื่องเหตุการณ์

สาระสำคัญ

สิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านแต่ละชนิดแต่ละประเภทจะมีการจัดเก็บที่สะดวกต่อการใช้และเหมาะสม เพื่อป้องกันอันตรายและถูกสุขลักษณะ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. เพื่อฝึกฝนความมีระเบียบวินัยของนักเรียน
2. สามารถและจัดเก็บได้ถูกตำแหน่งและเหมาะสม

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

เกม หมวกวิเศษ

ให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม ส่งหมวกไปตามจังหวะเมื่อสัญญาณหยุดหมวกอยู่บนศีรษะเด็กคนไหนให้เด็กคนนั้นออกมาทำท่าทางประกอบเพลงบ้าน

ขั้นกิจกรรมการสอน

1. ให้เด็กออกมาเล่าประสบการณ์ในการช่วยผู้ปกครองจัดเก็บสิ่งของต่างๆภายในบ้าน โดยร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับตำแหน่งและลักษณะการใช้งานของสิ่งของเครื่องใช้
2. ให้เด็กช่วยกันตอบคำถามเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ เช่นอะไรที่อยู่ ข้างบน.....และอยู่ข้างล่าง.....หรือข้างใต้.....เช่นบนศีรษะคือหมวก ได้ศีรษะคือหมอน ข้างล่างคือรองเท้า บนหน้าคือแว่นตา
3. ครูยกตัวอย่างสิ่งของในห้องเรียนว่าสิ่งใดอยู่ตำแหน่งใดและให้เด็กยกตัวอย่างบ้าง พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็น
4. ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ในบ้านว่าอะไรสิ่งไหนควรอยู่ตรงไหนในบ้าน ตลอดจนการจัดเก็บอย่างมีระเบียบและเหมาะสม

ขั้นสรุปบทเรียน

ให้นักเรียนดูภาพการจัดเก็บของใช้ภายในบ้านและร่วมกันสนทนา

สื่อการเรียนการสอน

1. หมวก
2. ภาพการจัดเก็บของใช้ภายในบ้าน

แบบฝึกหัด

ให้นักเรียนหาภาพตามตำแหน่งที่กำหนด

ประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การทำแบบฝึกหัด

วันที่ 4 เปรียบเทียบเรื่องจำนวน

สาระสำคัญ

สิ่งของต่างๆในชีวิตประจำวันและที่เด็กพบเห็นในบ้านจะมีจำนวนที่แตกต่างกันและนำมาเปรียบเทียบได้ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องค่าของจำนวนและค่าของตัวเลข

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. สามารถจับคู่ตัวเลขและจำนวนภาพของสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน
2. เข้าใจเกมโดมิโนพื้นฐานการบวก-ลบ

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง

เพลง บวกลบ (เดือนใจ ศรีมารุต)

บ้านฉันมีแก้วน้ำ 4 ใบ ครูให้อีก 3 ใบนะเธอ

มารวมกันนับดี ๆ จิเออ ดูซิเธอรวมกันได้ 7 ใบ

บ้านฉันมีแก้วน้ำ 7 ใบ หายไป 3 ใบนะเธอ

ฉันหาแก้วแล้วไม่เจอ ดูซิเธอเหลือเพียงแค่ 4 ใบ

ขั้นกิจกรรมการสอน

1. ครูนำบัตรภาพแก้วน้ำ 4 ใบ และ 3 ใบมาใช้ในการประกอบเพลง
2. ให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม และครูนำสิ่งของเครื่องใช้มาให้นักเรียนทุกคนได้สัมผัสและร้อง

เพลงประกอบ โดยเปลี่ยนเนื้อเพลงเป็นชื่อของสิ่งของนั้น ๆ

3. ใช้บัตรภาพที่มีลักษณะผลการบวกและผลการลบจากเกมพื้นฐานการบวกมาให้เด็กใช้

ประกอบเพลง

ขั้นสรุปบทเรียน

1. แบ่งให้นักเรียนนั่งเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5-6 คน
2. ครูแจกบัตรภาพเกมพื้นฐานการบวกให้เด็กกลุ่มละ 1 ชุด

สื่อการเรียนการสอน

1. เพลง บวกลบ
2. บัตรภาพแก้ว
3. เกมพื้นฐานการบวก

แบบฝึกหัด

เติมภาพให้มีผลบวกเท่ากับ 10

ประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การทำแบบฝึกหัด

วันที่ 5 เปรียบเทียบเรื่องความสัมพันธ์ของสิ่งของเครื่องใช้

สาระสำคัญ

การใช้สิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน จะมีความสัมพันธ์กับสิ่งของชนิดอื่น ๆ เช่น เตาหุงต้มกับผ้า กระดาษกับตะหลิว ถุงเท้าคู่กับรองเท้า เป็นต้น และสิ่งของบางชนิดจะเหมาะสมกับแต่ละบุคคล

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. บอกความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ภายในบ้านได้
2. ใช้สิ่งของให้สัมพันธ์กันได้อย่างถูกต้อง
3. มีเจตคติต่อการใช้

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง

เพลงนาฬิกาบอกว่า (เตือนใจ ศรีมารุต)

ตึก ตีอก ตึก ตีอก เสียงบอกตรงต่อเวลา

เธอมาสายอีกแล้วนะ นาฬิกาบอกว่า ตึก ตีอก

ขั้นกิจกรรมการสอน

1. ให้เด็กนั่งเป็นวงกลมครูนำนานาฬิกาเรือนใหญ่มาให้เด็กสังเกตและสัมผัสทุกคน
2. ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับประโยชน์และชนิดของนาฬิกาซึ่งมีลักษณะการใช้งานและความเหมาะสมที่แตกต่างกัน เช่น นาฬิกาปลุก นาฬิกาข้อมือ และนาฬิกาแขวน เป็นต้นซึ่งสิ่งของแต่ละชนิดจะมีความเหมาะสมกับการใช้งานที่ต่างกัน
3. ให้เด็กดูภาพการนำของใช้มาเล่นและร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับของใช้บางชนิดเล่นได้ บางชนิดเล่นไม่ได้ เช่น ไม้หนีบผ้านำมาเล่นเป็นตุ๊กตาสรางสรรค์ได้ ช้อน ยากันยุง ไฟฉาย หรือยาสระผม นำมาเล่นไม่ได้เพราะจะทำให้สกปรก อันตราย สิ้นเปลืองและเสียหายได้

ขั้นสรุปบทเรียน

ให้เด็กช่วยกันยกตัวอย่างสิ่งของเครื่องใช้ที่นำมาเล่นได้และสิ่งของเครื่องใช้ที่นำมาเล่นไม่ได้พร้อมทั้งอธิบายเหตุผล

สื่อการเรียนการสอน

1. เพลง นาฬิกาดังว่า
2. อุปกรณ์ เช่น นาฬิกาเรือนใหญ่ ไม้หนีบผ้า ไฟฉาย
3. ภาพการนำของใช้มาเล่น

แบบฝึกหัด

เรียงลำดับเหตุการณ์ก่อน-หลัง

ประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การทำแบบฝึกหัด

สัปดาห์ที่ 4 การใช้งานของสิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและปลอดภัย

วันที่ 1 การแบ่งประเภทโดยใช้เกณฑ์แบ่งคุณสมบัติข้อเดียว

สาระสำคัญ

การแบ่งประเภทของสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน โดยใช้เกณฑ์แบ่งคุณสมบัติข้อเดียว

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. เด็กสามารถบอกได้ว่า คุณสมบัติใดเป็นคุณสมบัติร่วมของวัตถุนั้น ๆ
2. สามารถจัดประเภทของสิ่งของต่าง ๆ ตามคุณสมบัติที่ร่วมกันได้

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง

เพลง กาต้มน้ำ (ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

ฉันคือกาต้มน้ำน้อย อ้วนหม้อด้อ

นี่คือหูของฉัน นี่คือพวยมีคอ

ยามเมื่อน้ำมันเดือด ฉันร้องว่าอ้อ

ยกฉันลง และทิ้งฉันนอ

2. ให้นักเรียนทำท่าทางประกอบเพลง

ขั้นกิจกรรมการสอน

1. ครูนำกาต้มน้ำมาให้นักเรียนดูแล้วสนทนาเกี่ยวกับลักษณะของกาต้มน้ำและสิ่งของที่เป็นวัตถุดิบในการทำกาต้มน้ำคือ สแตนเลส และมีสิ่งของต่างๆ อีกเช่น ข้อนและ หม้อเป็นต้น
2. ให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมครูนำสิ่งของเครื่องใช้ที่มีคุณสมบัติร่วมกันมาให้ให้นักเรียนได้สัมผัสและร่วมกันสนทนา เช่น ขันพลาสติก - แก้ว (แตกได้) และ ขันพลาสติก - แก้ว พลาสติก ปากกา-ดินสอ

ขั้นสรุปบทเรียน

ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นในการจัดหมวดหมู่ของสิ่งของต่างๆ ตามคุณสมบัติร่วมกัน

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. เพลง กาต้มน้ำ
2. สิ่งของต่างๆ ที่มีคุณสมบัติร่วมกัน เช่น ขันพลาสติก - แก้ว (แตกได้) และ ขันพลาสติก - แก้ว พลาสติก ปากกา - ดินสอ เป็นต้น
3. กาต้มน้ำ ข้อน หม้อ

แบบฝึกหัด

จับคู่ภาพที่มีความสัมพันธ์กัน

ประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การทำแบบฝึกหัด

วันที่ 2 การใช้อย่างถูกวิธี

สาระสำคัญ

การใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างถูกวิธีตามคุณสมบัติของสิ่งของเครื่องใช้แต่ละชนิด

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. เด็กสามารถเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ได้ตามคุณสมบัติ
2. มีเจตคติที่ดีในการใช้สิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ให้เด็กเล่นเกมโยนลูกบอลโดยครูนำผ้าขนหนูและผ้าเช็ดหน้ามามัดเป็นก้อนกลม เป็น 2 ก้อน ก้อนละชนิด
2. ให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมและโยนลูกบอลผ้าให้เพื่อนคนที่นั่งตรงข้ามโดยไม่ให้ซ้ำกัน

ขั้นกิจกรรมการสอน

1. ครูแกะผ้าออกและร่วมกันสนทนากับเด็กว่าทำไมเราไม่สามารถโยนก้อนผ้าให้ไกลได้เท่ากัน
2. สนทนาเกี่ยวกับคุณสมบัติร่วมกันของผ้าในเรื่องของความอ่อนนุ่มรับน้ำได้
3. ให้เด็กนั่งเป็นวงกลมและครูนำสิ่งของเครื่องใช้มาให้เด็กได้สัมผัส เช่น ฟองน้ำ และ สก็อตไบท์

ใบ้

4. สนทนาถึงคุณสมบัติของสิ่งของแต่ละชนิด โดยใช้ให้เหมาะสมกับคุณสมบัติ เช่น การใช้ฟองน้ำล้างแก้ว การใช้สก็อตไบท์ล้างภาชนะ การใช้ผ้าเช็ดผ้าเช็ด และไม้ถูพื้น เป็นต้น

ขั้นสรุปบทเรียน

ให้เด็กออกมาเล่าเกี่ยวกับประสบการณ์ในการใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างถูกต้องตามคุณสมบัติของสิ่งของนั้น ๆ

สื่อการเรียนการสอน

1. ผ้าขนหนู ผ้าเช็ดหน้า
2. ฟองน้ำ สก็อตไบท์ ผ้าเช็ดผ้าเช็ด ไม้ถูพื้น

แบบฝึกหัด

หาความสัมพันธ์ของลำดับภาพ

ประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การทำแบบฝึกหัด

วันที่ 3 การใช้อย่างมีมารยาทและปลอดภัย

สาระสำคัญ

การใช้สิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านซึ่งมีหลายประเภทนอกจากการใช้เป็นการส่วนตัวแล้ว บางอย่างต้องใช้ร่วมกันจึงต้องรู้จักการรอคอย การแบ่งปันและมีมารยาทในการใช้ เช่น การดูทีวี การใช้โทรศัพท์ เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. เด็กสามารถใช้สิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ภายในบ้านได้ด้วยตนเอง
2. เด็กสามารถใช้สิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านได้อย่างถูกประเภทและถูกสุขลักษณะ
3. มีมารยาทในการใช้สิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. เกมแข่งขันแต่งตัว

2. แบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละเท่า ๆ กัน โดยให้ทุกคนถอดถุงเท้าและแกะกระดุม 3 เม็ดไว้

3. เมื่อได้ยินสัญญาณให้คนที่ 1 เหย่งขาเดียวไปที่จุดหมายแต่งตัวให้เรียบร้อย (ใส่ถุงเท้าและติดกระดุม 3 เม็ด) และเหย่งขาเดียวกลับมาสัมผัสมือกับคนต่อมาเพื่อไปแต่งตัว เช่นเดิมทำจนครบทุกคน กลุ่มไหนครบก่อนเป็นฝ่ายชนะ

ขั้นกิจกรรมการสอน

1. นำโทรศัพท์ของจริงมาให้เด็กได้สัมผัสทุกคน

2. หาดูภาพแสดงบทบาทสมมติการใช้โทรศัพท์และสนทนาเกี่ยวกับมารยาทในการใช้โทรศัพท์และสิ่งของต่าง ๆ ร่วมกัน

3. สนทนาเกี่ยวกับการใช้เครื่องใช้ภายในบ้านอย่างถูกประเภทและถูกสุขลักษณะ เช่น การไม่ใส่ถุงเท้าวิ่งเล่นในสนาม การไม่ใช้ช้อนไปตักดินหรือทราย การใช้แก้วนํ้าที่มีหู เพื่อความสะดวกและปลอดภัยโดยครูนำอุปกรณ์เครื่องใช้มาให้เด็กได้สัมผัสทุกคน เช่น แก้วนํ้าที่มีหู แก้วนํ้าที่ไม่มีหู เป็นต้น

ขั้นสรุปบทเรียน

1. ให้เด็กเลือกภาพการปฏิบัติตามเหตุการณ์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์
2. ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับภาพ

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. อุปกรณ์เครื่องใช้ เช่น โทรศัพท์ แก้วน้ำที่มีหู และแก้วน้ำที่ไม่มีหู เป็นต้น
2. ภาพเด็กปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ

แบบฝึกหัด

เลือกภาพเหตุการณ์ที่สมควรปฏิบัติ

ประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การทำแบบฝึกหัด

วันที่ 4 การจัดเก็บ

สาระสำคัญ

การใช้สิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านในชีวิตประจำวันของเด็กควรส่งเสริมให้มีระเบียบวินัยในเรื่องของการจัดเก็บและความสามารถในการช่วยเหลือผู้ปกครองได้ตามวัย

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. เด็กสามารถเก็บของใช้เมื่อใช้แล้วได้ด้วยตนเอง
2. ส่งเสริมการมีลักษณะนิสัยความมีระเบียบวินัยในตนเอง
3. สามารถช่วยเหลือผู้ปกครองได้ตามวัย

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง

เพลง ลมเพลมพัด (ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

ลมเพลมพัด โบกสะบัดพัดมาไว ๆ (ซ้ำ)

ลมเพลมพัดอะไร (ซ้ำ) ฉันจะบอกให้

พัดคน

2. ให้เด็กยืนเป็นวงกลมแล้วร่วมกันร้องเพลง เช่นเมื่อพัดคนที่ติดกับ คนนั้นก็วิ่งเปลี่ยนที่ไป

กับใครที่ติดกับเหมือนกัน (คนที่ไม่ได้ติดกับก็ยืนอยู่กับที่)

ขั้นกิจกรรมการสอน

1. ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับสิ่งของที่มีลักษณะเบา ลมพัดได้ เช่น เสื้อผ้า ถุงเท้า ผ้าเช็ดหน้า เป็นต้น โดยให้เด็กได้สัมผัสและทดลองเป่าผ้าเช็ดหน้า

2. ครูนำภาพการช่วยทำงานบ้านมาให้เด็กดูและร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของเด็กในบ้าน เช่น การจัดเก็บสิ่งของเครื่องใช้แต่ละประเภทให้ถูกที่เหมาะสม การทำความสะอาด และถ้าจะช่วยคุณแม่ตากผ้าเราจะทำอย่างไรได้บ้าง และถ้าผ้าแห้งแล้วจะทำอย่างไร

ขั้นสรุปบทเรียน

เด็กสามารถเล่าประสบการณ์ในการจัดเก็บสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านด้วยตนเอง เช่น การพับผ้า เก็บจานข้าวของตนเอง และช่วยคุณแม่ล้างจาน

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. เพลง ลมพัดลมพัด
2. อุปกรณ์เครื่องใช้ เช่น เสื้อผ้า ถุงเท้า ผ้าเช็ดหน้า เป็นต้น
3. ภาพการช่วยทำงานบ้าน

แบบฝึกหัด

แสดงความรู้สึกจากภาพสถานการณ์การปฏิบัติตนในบ้าน

ประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การทำแบบฝึกหัด

วันที่ 5 การใช้อย่างประหยัด

สาระสำคัญ

การใช้สิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ภายในบ้านอย่างประหยัดและคุ้มค่าทำให้ลดรายจ่ายได้

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. เด็กสามารถใช้สิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านได้อย่างประหยัดและคุ้มค่า
2. เด็กมีเจตคติที่ดีในการช่วยประหยัดพลังงาน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง

เพลงน้ำและไฟ (ศรีมวณ รัตนสุวรรณ)

น้ำและไฟ น้ำและไฟ

เมื่อเปิดใช้แล้วต้องปิดน้ำ ไฟ

ขาดแคลนน้ำมันต้องช่วยกันประหยัด (ซ้ำ)

ประหยัดไฟ น้ำ ประหยัด น้ำ ไฟ

ขั้นกิจกรรมการสอน

1. ร่วมกันสนทนาว่าเหตุใดเราต้องประหยัดน้ำและไฟ

2. ครูนำกรวยมาให้เด็กทุกคนได้สัมผัส

3. สนทนาร่วมกันเกี่ยวกับลักษณะ และประโยชน์ในการใช้ แล้วจึงสาธิตการกรอกน้ำใส่ขวดโดยใช้กรวย

4. สนทนาร่วมกันว่าสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านว่าชนิดใดที่มีความสัมพันธ์กับน้ำและสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านชนิดใดที่มีความสัมพันธ์กับไฟฟ้าแล้วทำไมต้องประหยัดน้ำและไฟฟ้า

ขั้นสรุปบทเรียน

ให้นักเรียนดูภาพที่ประหยัดน้ำและภาพที่ไม่ประหยัดน้ำแล้วร่วมกันแสดงเหตุผล

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. เพลงน้ำและไฟ
2. ภาพการใช้น้ำอย่างประหยัดและไม่ประหยัดน้ำ
3. ขวดน้ำและกรวย

แบบฝึกหัด

สังเกตและหาภาพการใช้น้ำอย่างประหยัด

ประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การทำแบบฝึกหัด

เพลง จ.จวน (นงลักษณ์ เลิศรอด)

จ.จวนสะอาดจัง ควรระวังในการใช้งาน

เด็ก ๆ ก็ช่วยได้หนา (ซ้ำ) มาซิมา ล้างจานทุกวัน (ซ้ำ)

เพลงสิ่งของ (นงลักษณ์ เลิศรอด)

สิ่งของมากหลายลวดลายหลายสี

เหลืองฟ้าแดงมี แสด ขาว ชมพู

เพลง ดอกตะปู (ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

ดอกตะปู ปีก ปีก (ซ้ำ)

ดอกให้ดื้อย่ำให้นิ้วถลอก

ลั่นลั่นล่า ลั่นล่าลั่นลา (ซ้ำ)

เพลง ยุง (ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

ยุง ยุง ยุง ยุงนั้นมันมีมากมาย

ยุงดำ ยุงลาย กันป้อง

ยุงมันกัดที่ไหน (ซ้ำ)

ยุงมันกัดที่แขน (ซ้ำ) เอ้า ตบ ตบ ตบ ตบ ตบ

เพลง จ.จวน

(เตือนใจ ศรีมารุต)

จ. จวนใบนี้ สีสวยถูกใจ

จ. จวนใบใหญ่ ใส่ผลไม้ดี

ข้าวปลาอาหาร จ. จวนรองรับ

ทั้งข้าวและกับ ก็อยู่ในจาน

เพลงนับนิ้วมือ

(เตือนใจ ศรีมารุต)

นี่คือนิ้วมือของฉัน มือฉันนั้นมี 10 นิ้ว

มือซ้ายฉันมี 5 นิ้ว มือขวาก็มี 5 นิ้ว

นับ 1 2 3 4 5 นับต่อมา 6 7 8 9 10

นับนิ้วนับจงอย่ารีบ นับ 1 ถึง 10 จำให้ขึ้นใจ

เพลงบ้าน

(ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

บ้านของฉันอยู่ด้วยกันมากมาย

พ่อแม่ ปู่ย่า ลุงป้า ตายาย มีทั้งน้ำอา

พื้และน้องมากมาย ทุกคนสุขสบาย เราเป็นพี่น้องกัน

เพลงบวกลบ

(เตือนใจ ศรีมารุต)

บ้านฉันมีแก้วน้ำ 4 ใบ ครูให้อีก 3 ใบนะเธอ
มารวมกันนับดี ๆ ซิเออ ดูซิเธอรวมกันได้ 7 ใบ
บ้านฉันมีแก้วน้ำ 7 ใบ หายไป 3 ใบนะเธอ
ฉันหาแก้วแล้วไม่เจอ ดูซิเธอเหลือเพียงแค่ 4 ใบ

เพลงนาฬิกาบอกว่า

(เตือนใจ ศรีมารุต)

ตึก ต๋อก ตึก ต๋อก เสียงบอกตรงต่อเวลา
เธอมาสายอีกแล้วนะ นาฬิกาบอกว่า ตึก ต๋อก

เพลง กาดัมน้ำ

(ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

ฉันคือกาดัมน้ำน้อย อ้วนหม้อต้อ
นี่คือหูของฉัน นี่คือพวยมีคอ
ยามเมื่อน้ำมันเดือด ฉันร้องว่าฮ้อ
ยกฉันลง และก็ชงฉันนอ

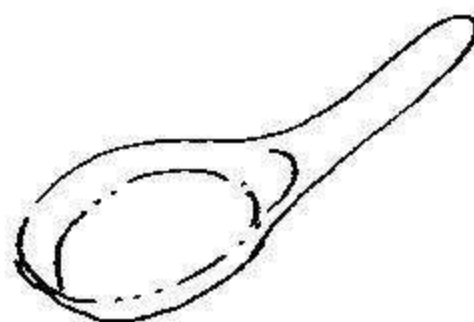
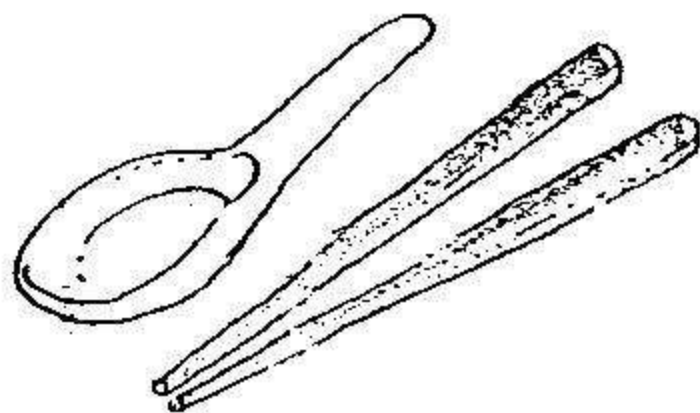
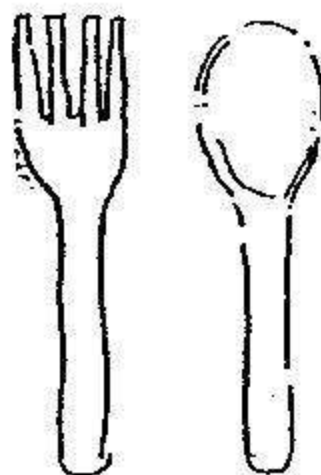
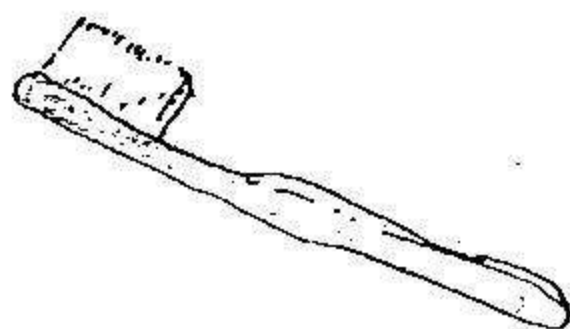
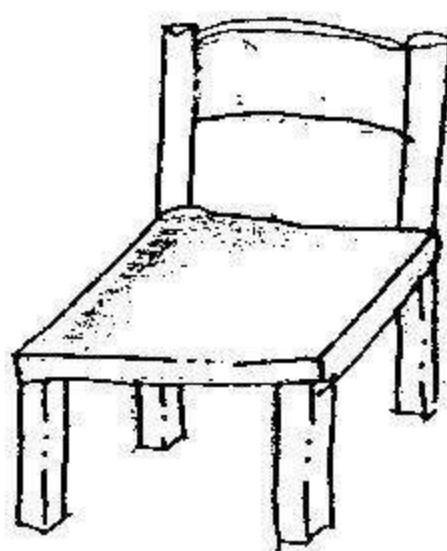
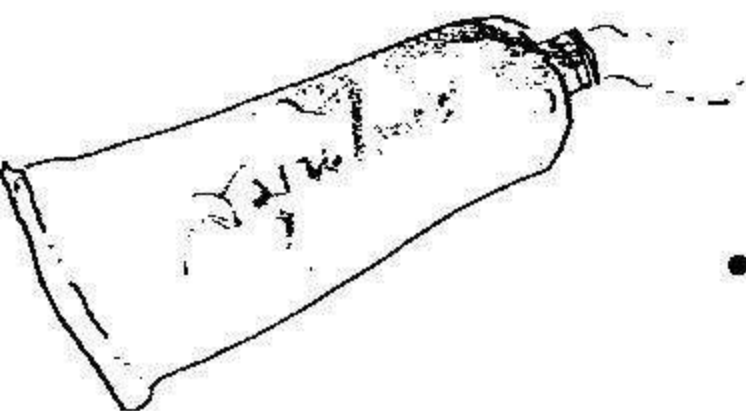
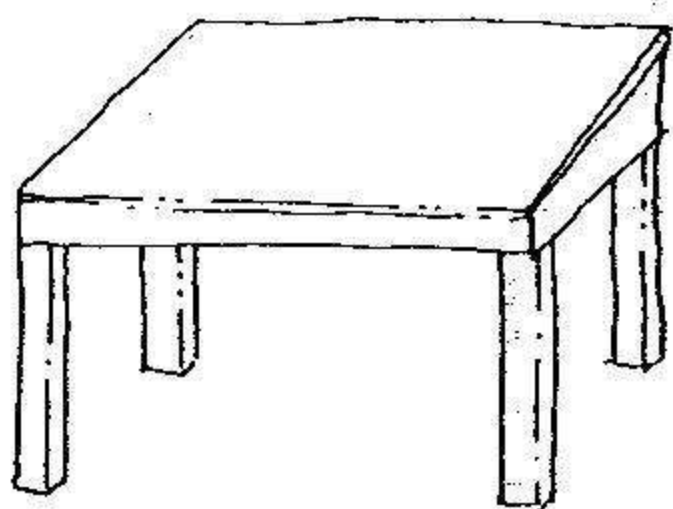
เพลง ลมเพลมพัด

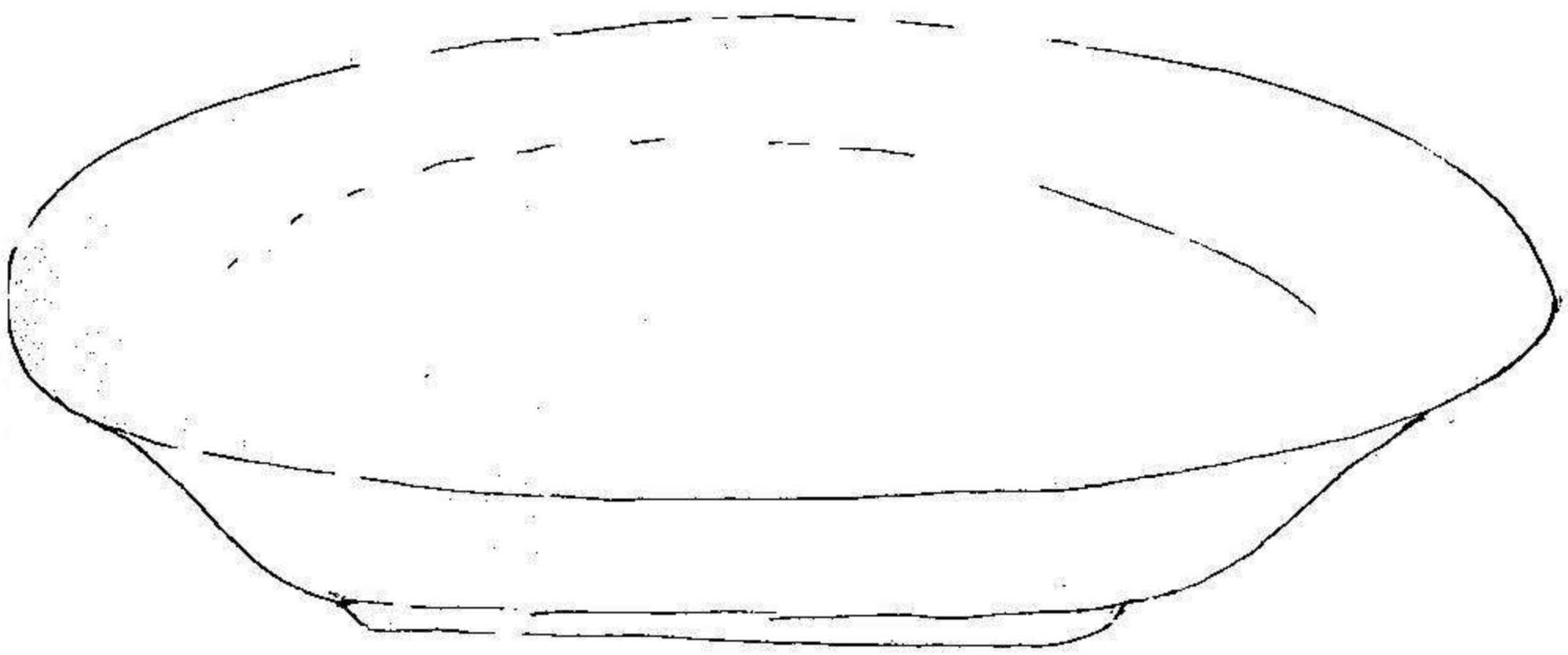
(ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

ลมเพลมพัด โบกสะบัดพัดมาไว ๆ (ซ้ำ)
ลมเพลมพัดอะไร (ซ้ำ) ฉันจะบอกให้
พัดคน

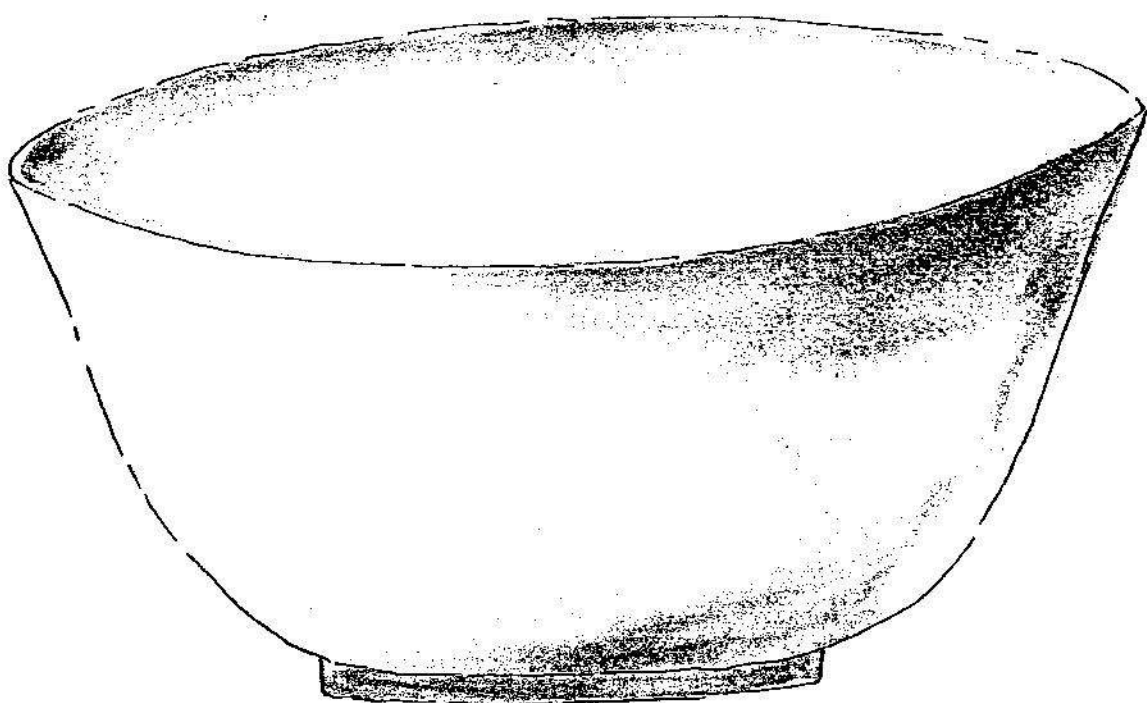
เพลงน้ำและไฟ (ศรีนวล รัตนสุวรรณ)
 น้ำและไฟ น้ำและไฟ
 เมื่อเปิดใช้แล้วต้องปิดน้ำ ไฟ
 ขาดแคลนน้ำมันต้องช่วยกันประหยัด (ซ้ำ)
 ประหยัดไฟ น้ำ ประหยัด น้ำ ไฟ

ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่ภาพที่สัมพันธ์กัน

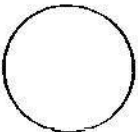

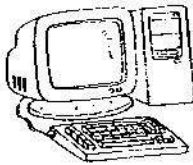
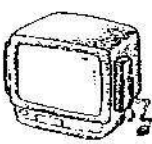
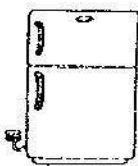
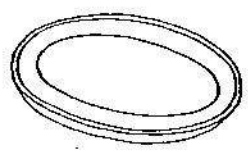
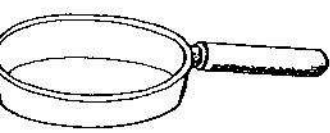
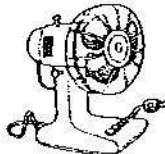
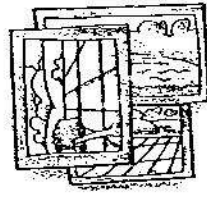
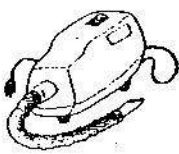
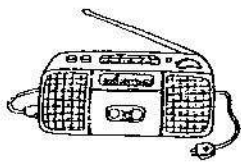
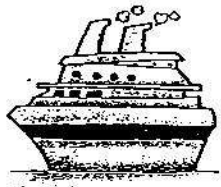

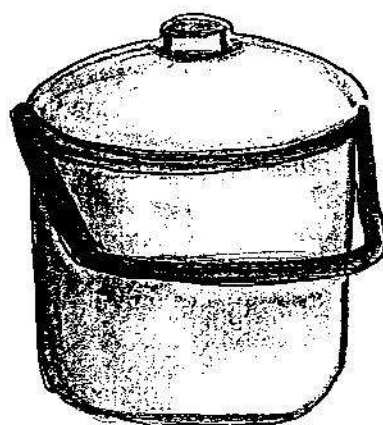
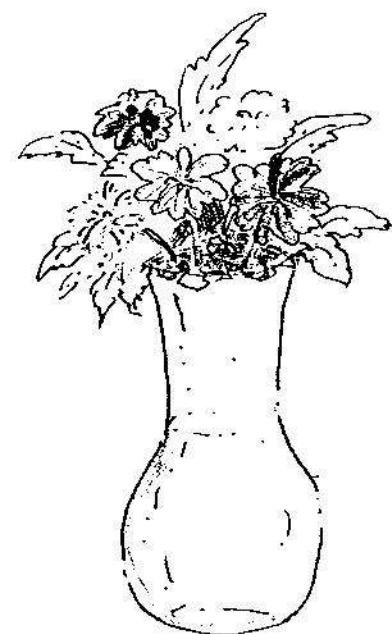
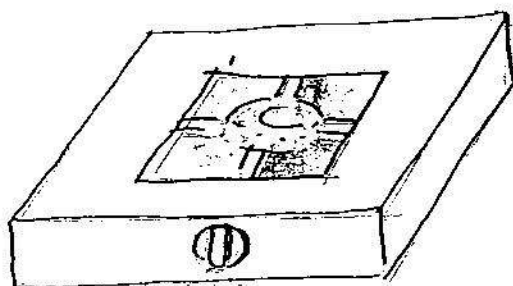
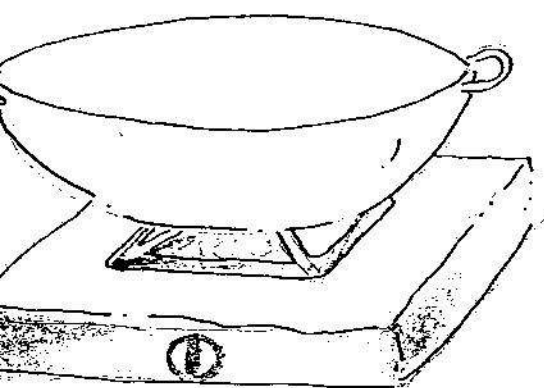
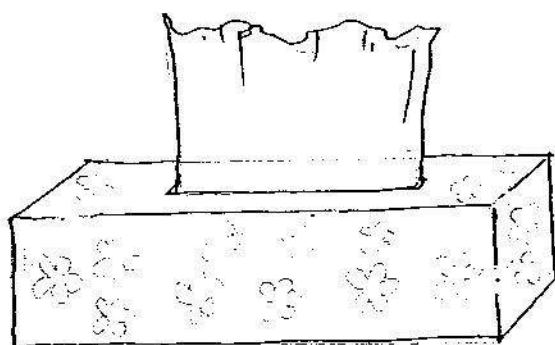
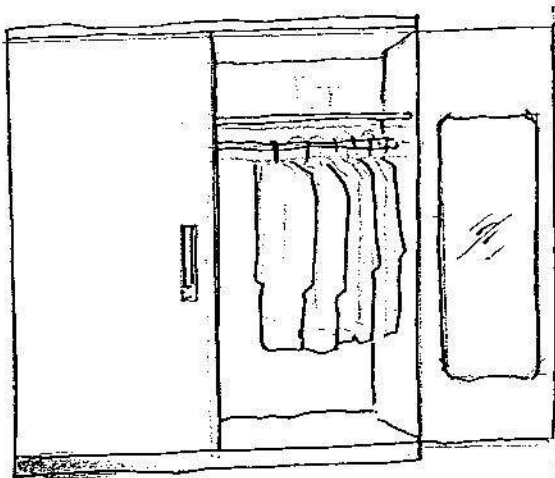
จาน

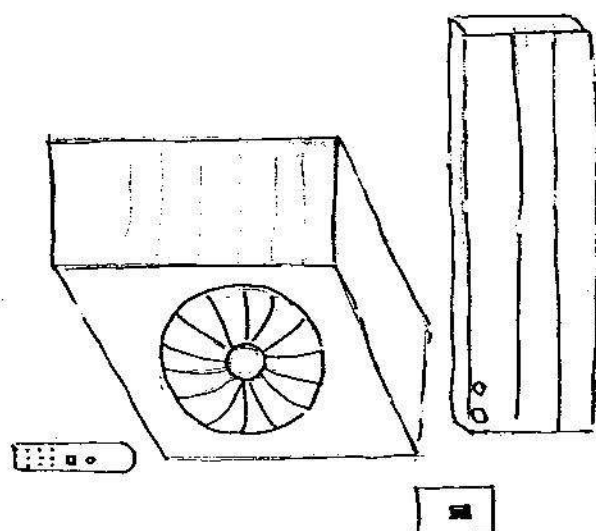
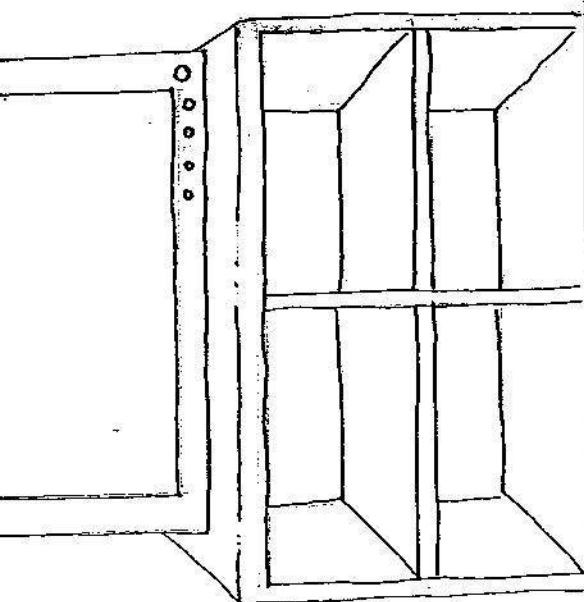
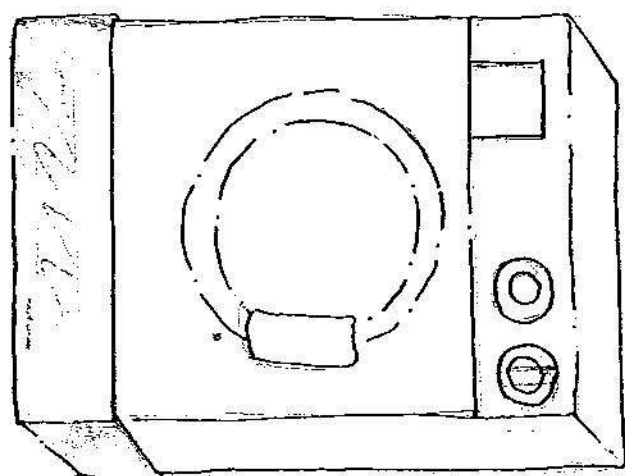
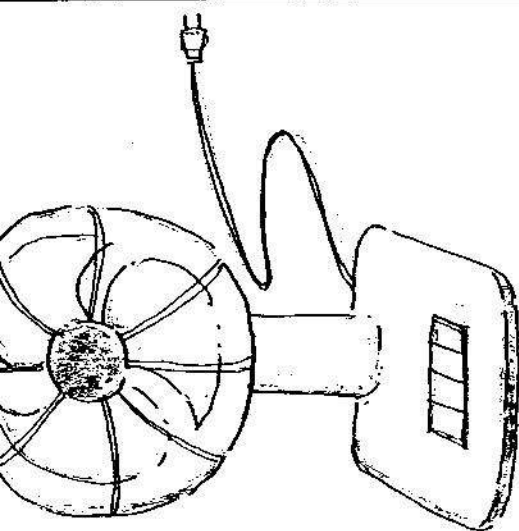
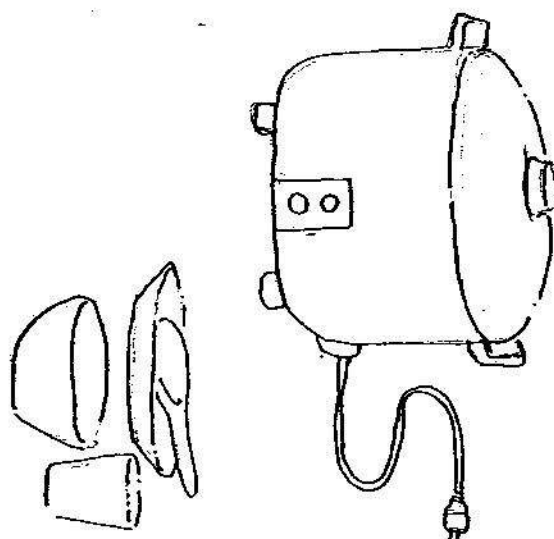
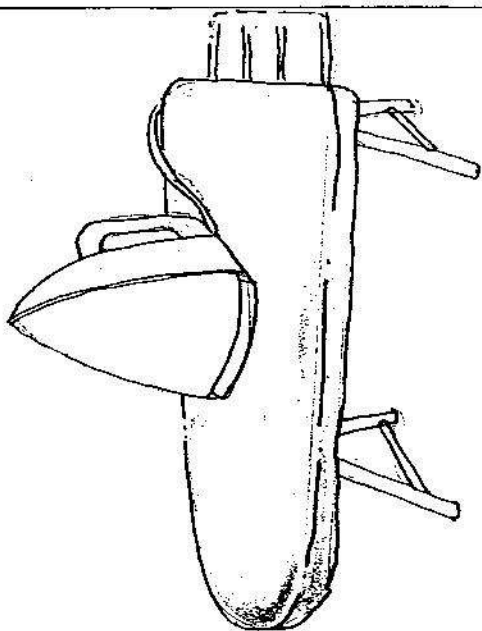

ชาม

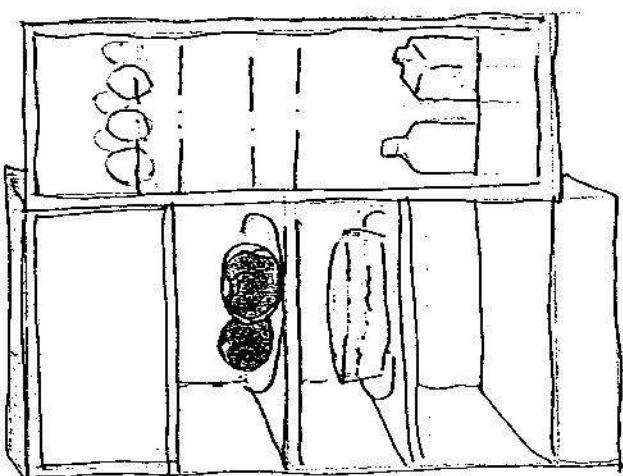
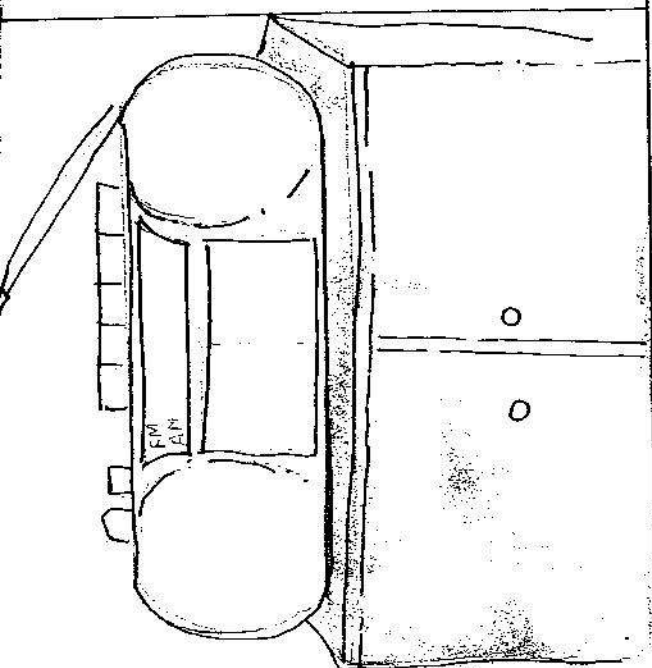
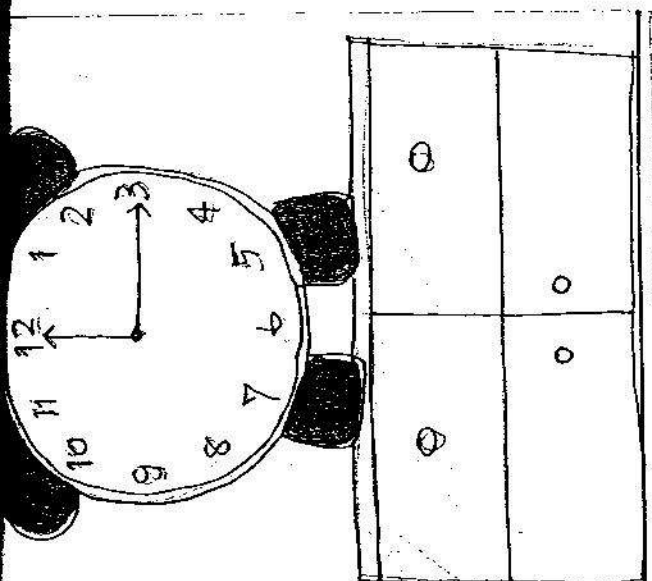
ให้นักเรียน ล้อมรอบภาพที่เป็นเครื่องใช้ไฟฟ้า

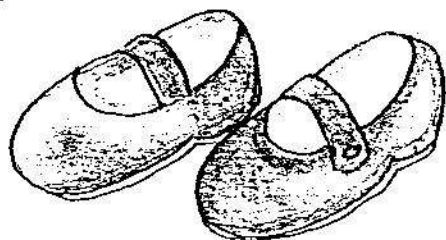
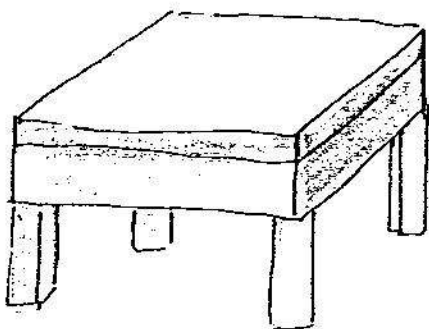
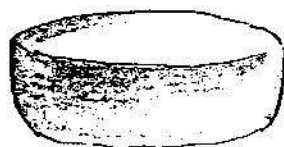
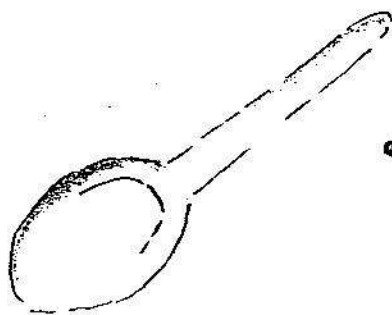
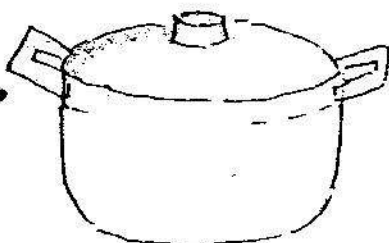
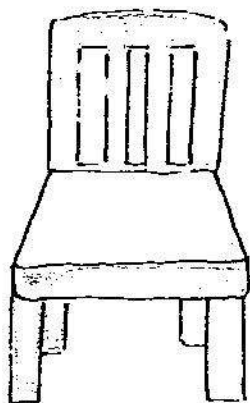
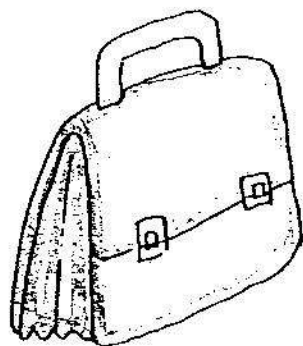
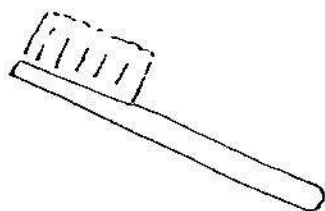

1.2 ลักษณะของเครื่องใช้

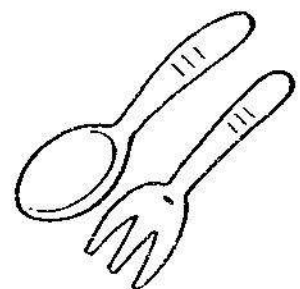
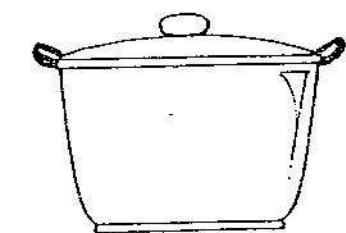
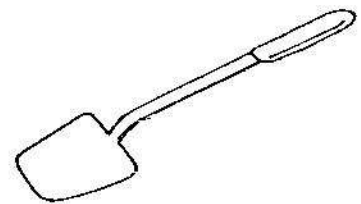
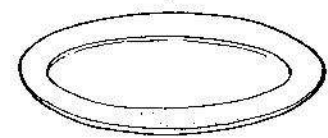
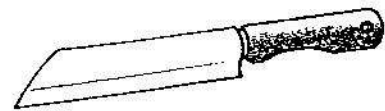
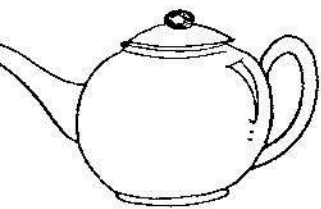
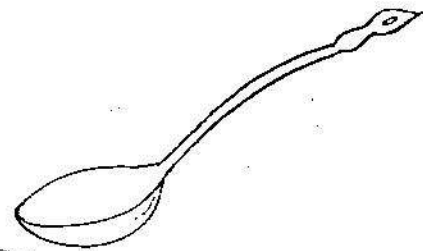
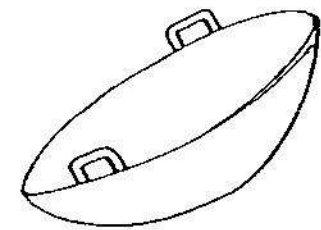
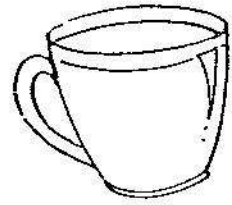
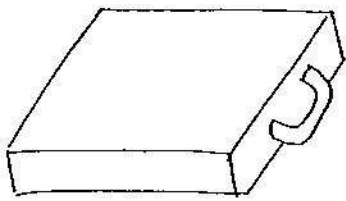

อา	จ	อ	พ	พฤ	ศ	ส
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่สิ่งของเครื่องใช้ที่วัสดุเดียวกัน

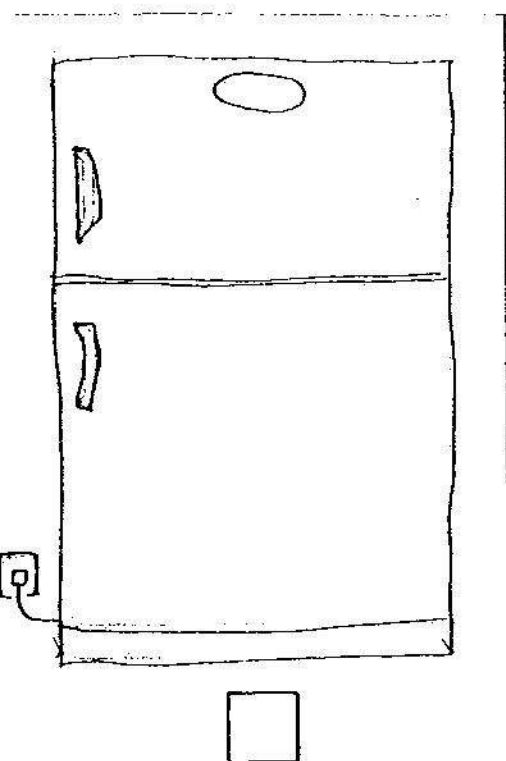

ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่ภาพสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้คู่กัน

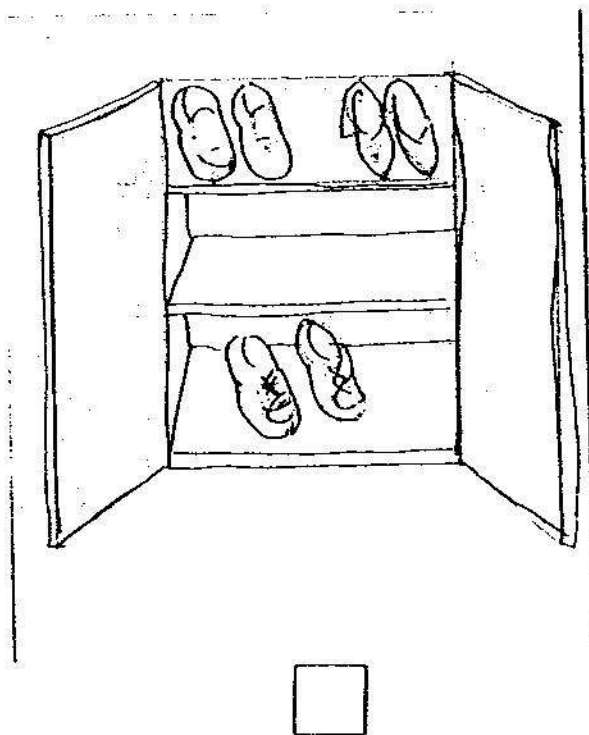

ให้นักเรียนเติม ✓ ลงใน

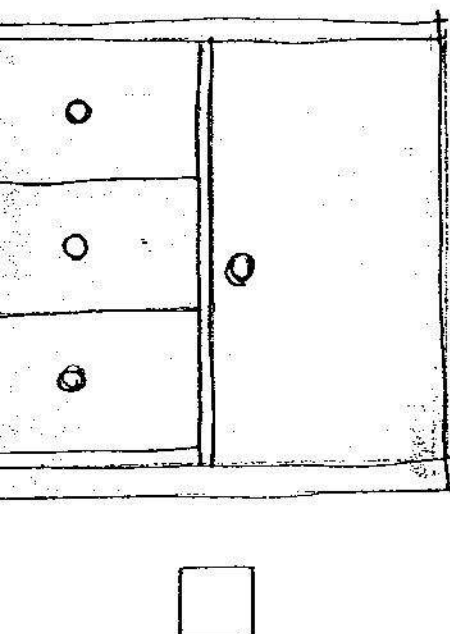
ภาพตู้ที่ใหญ่ที่สุดและเขียนคำว่าตู้

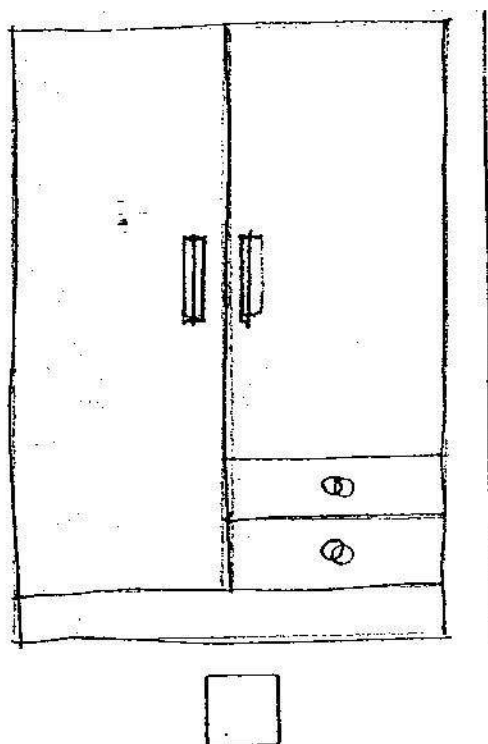
.....เย็น

.....รองเท้า

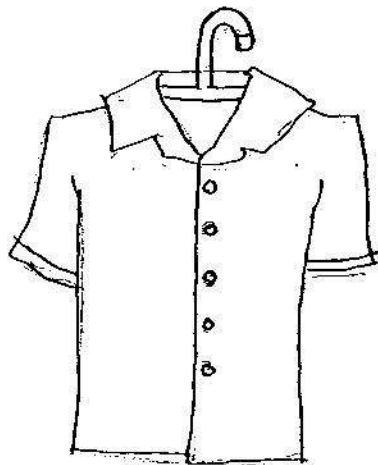
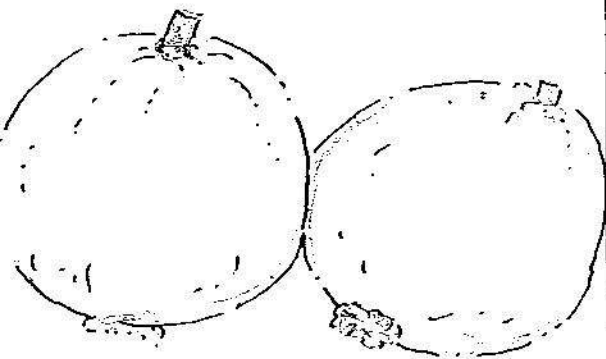
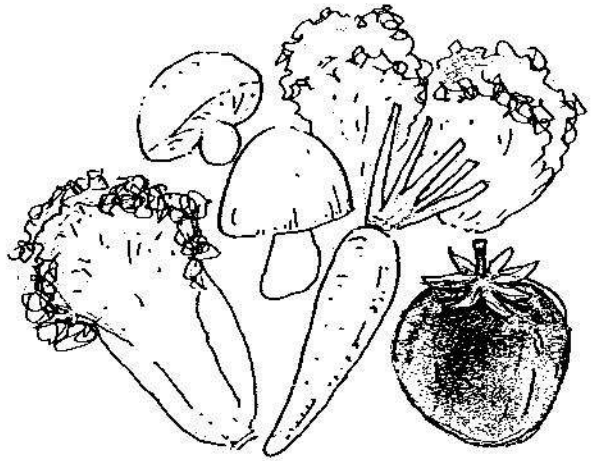
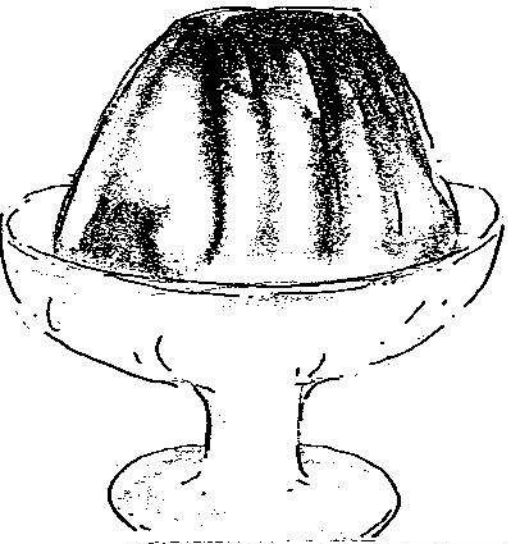
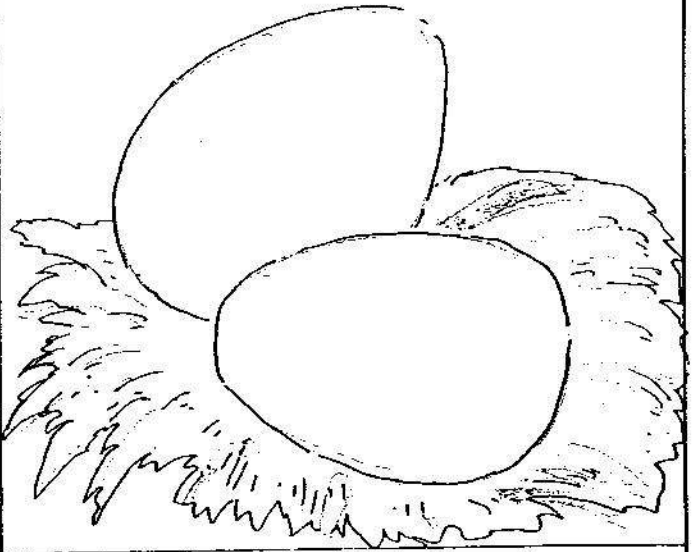
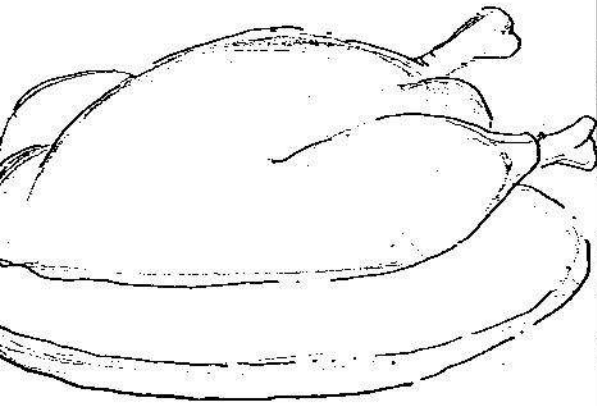

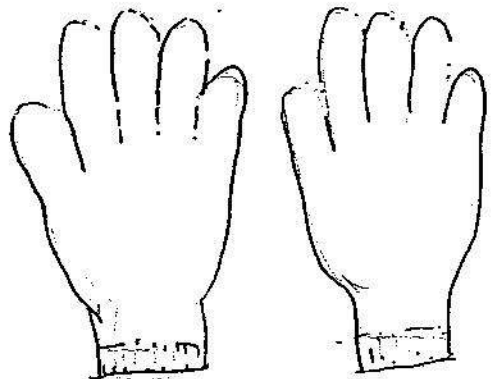
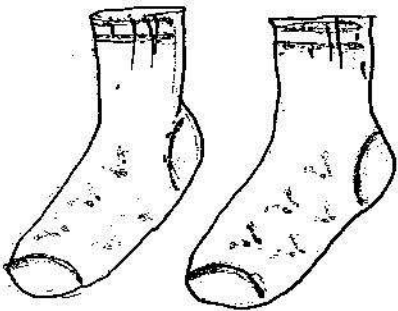
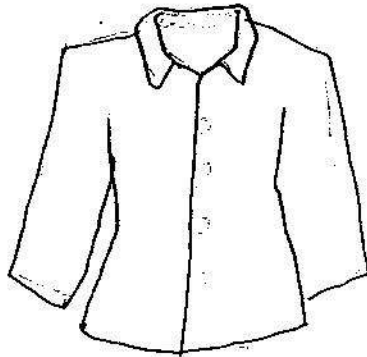
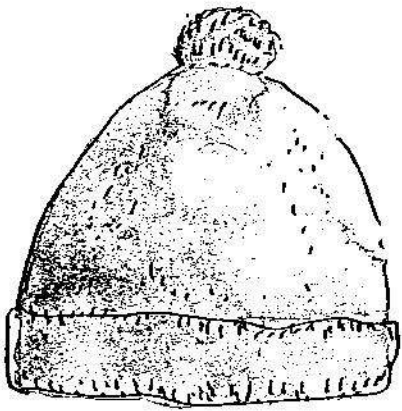
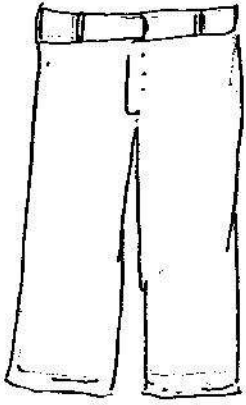
.....เก็บของ

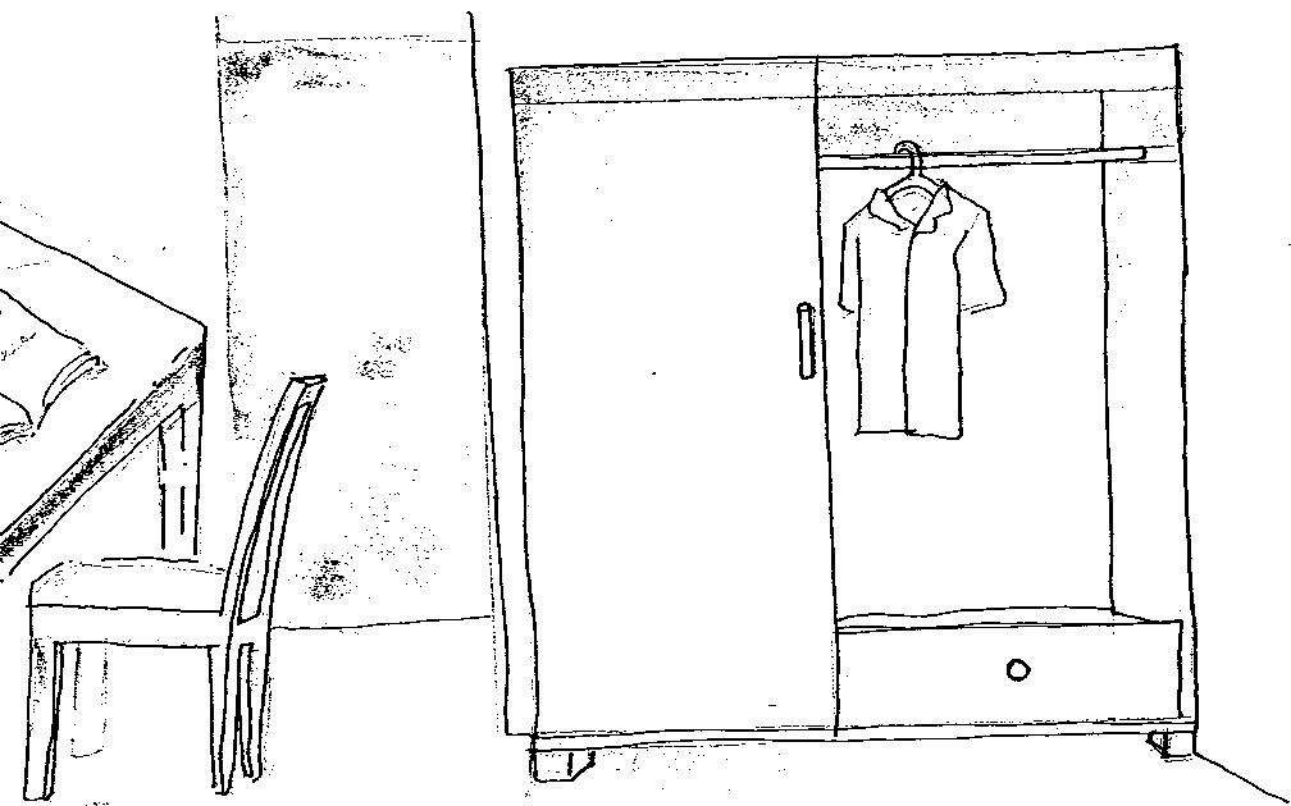
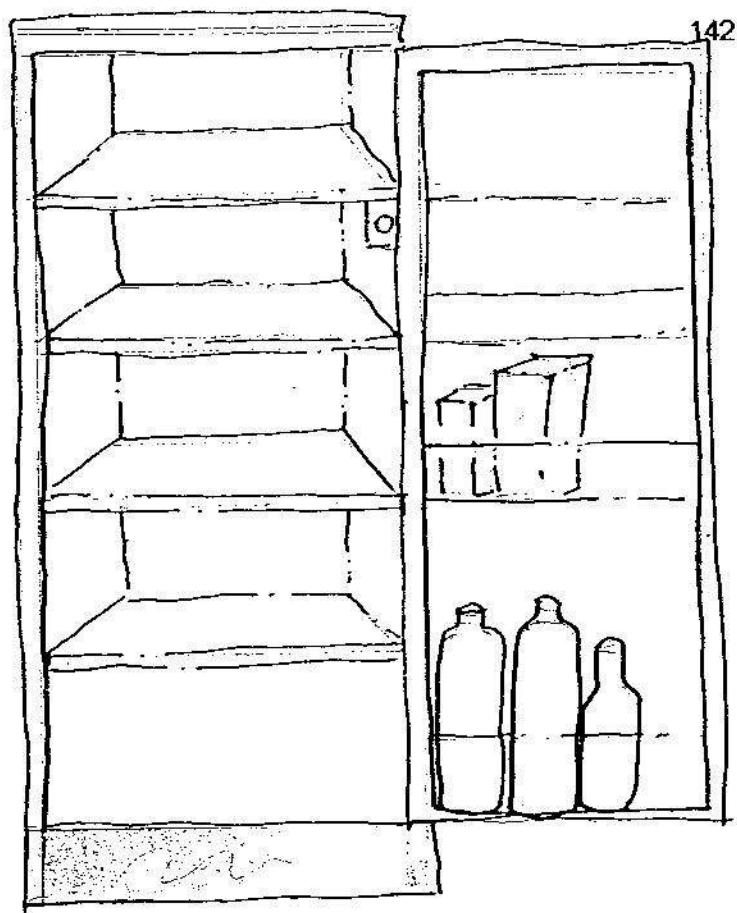
.....เสื้อผ้า

๗
๓
๖

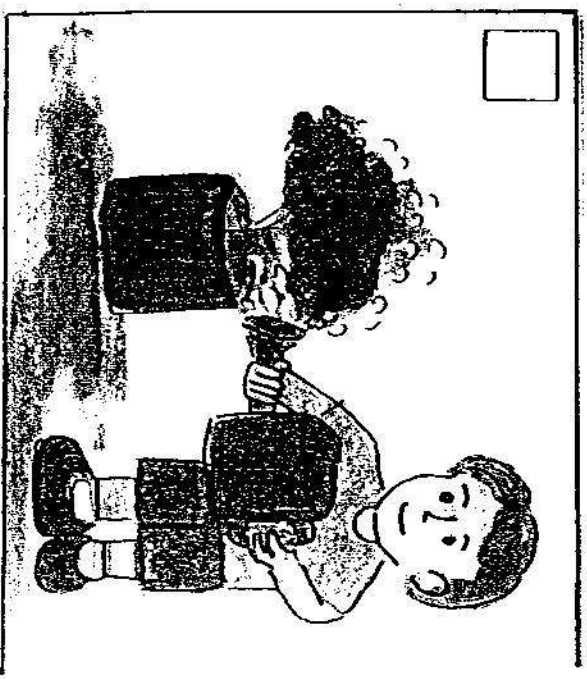
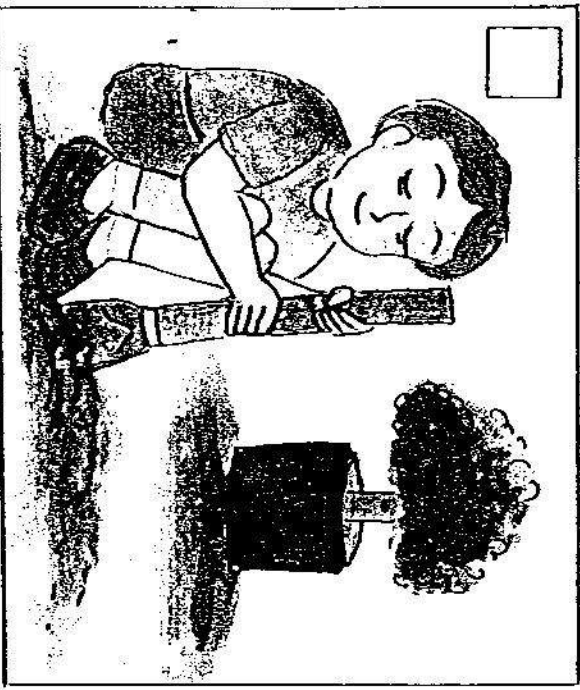

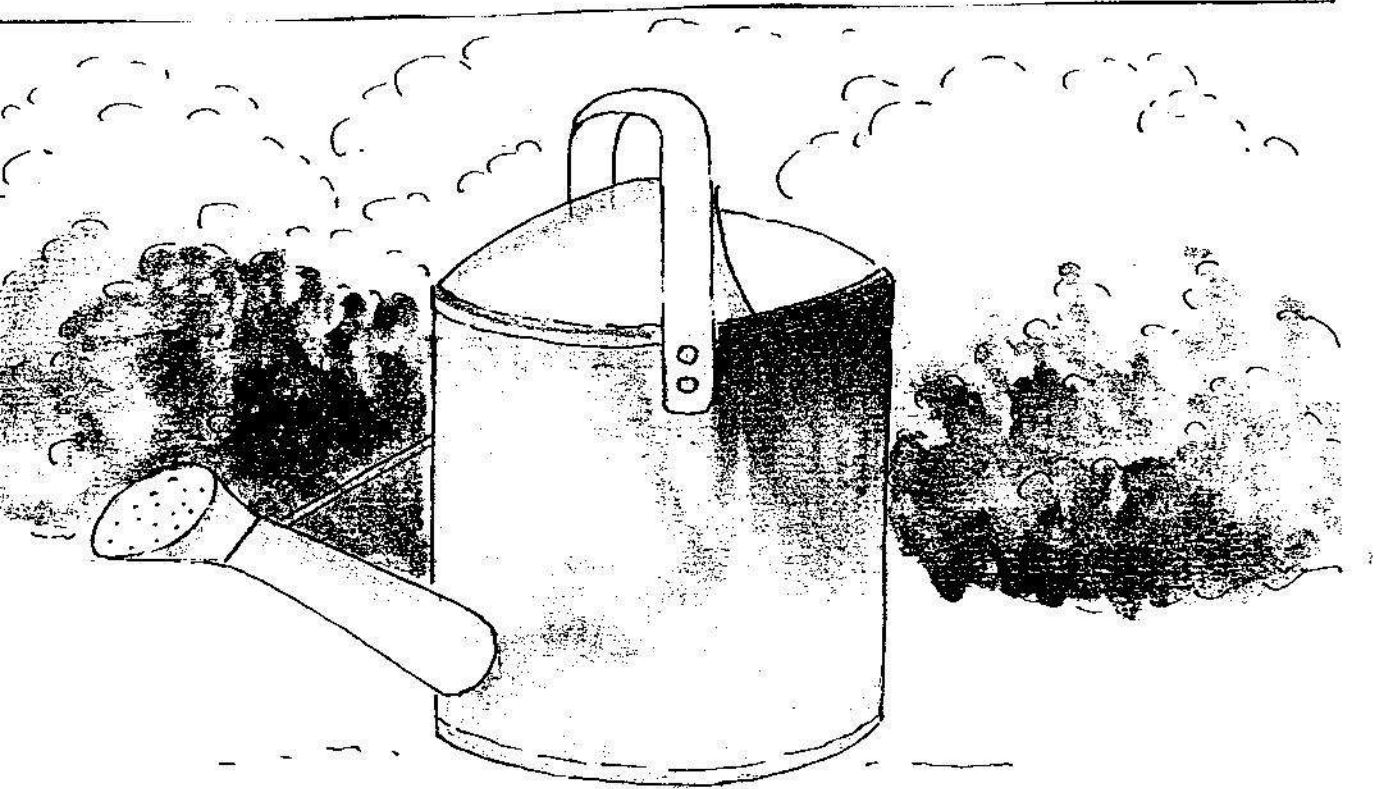

1.5 การใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าอย่างปลอดภัย

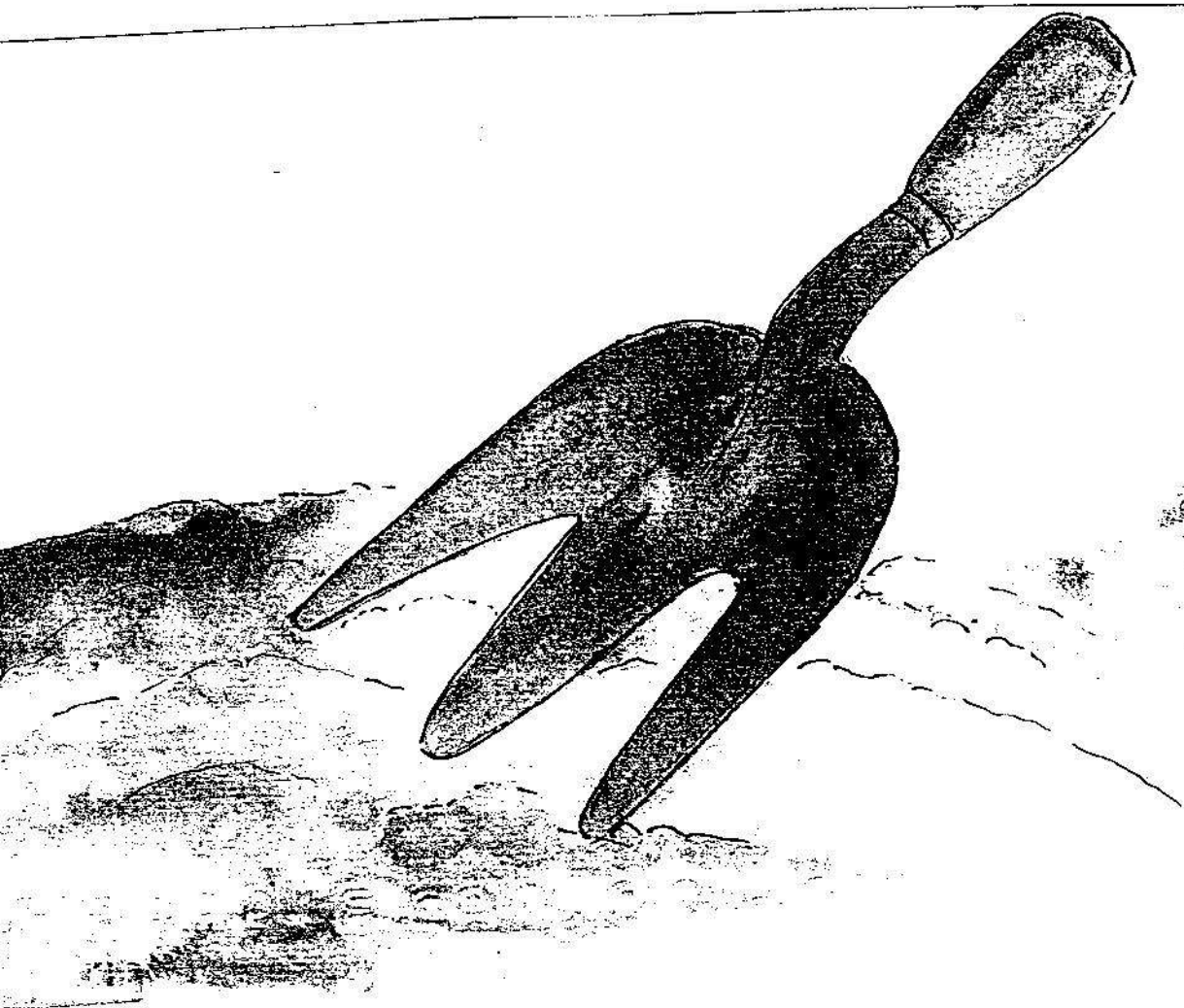

ตอนที่ 3 ให้นักเรียนเรียงภาพลำดับเหตุการณ์ โดยเติมหมายเลข 1-5 ลงในช่องว่าง

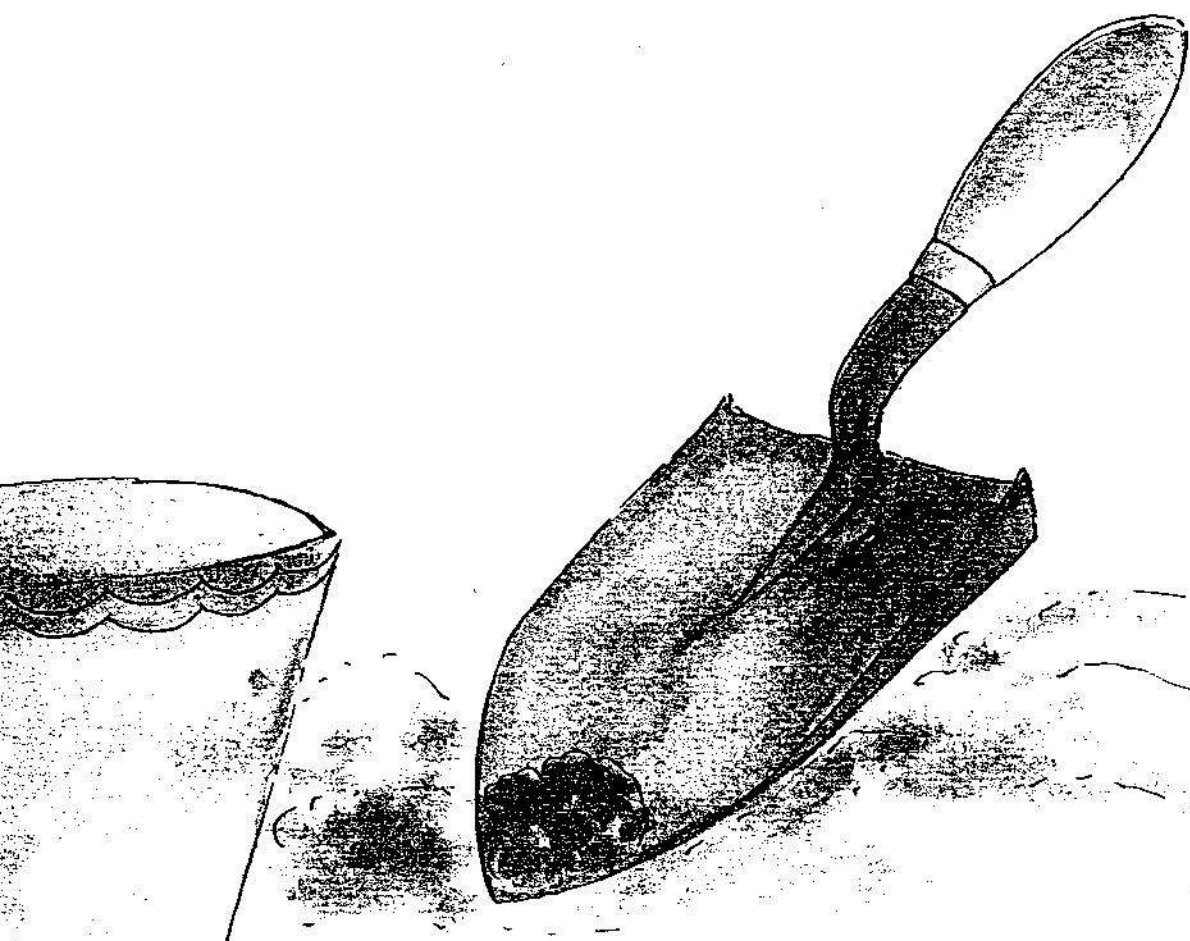

๒
บัวรดน้ำ

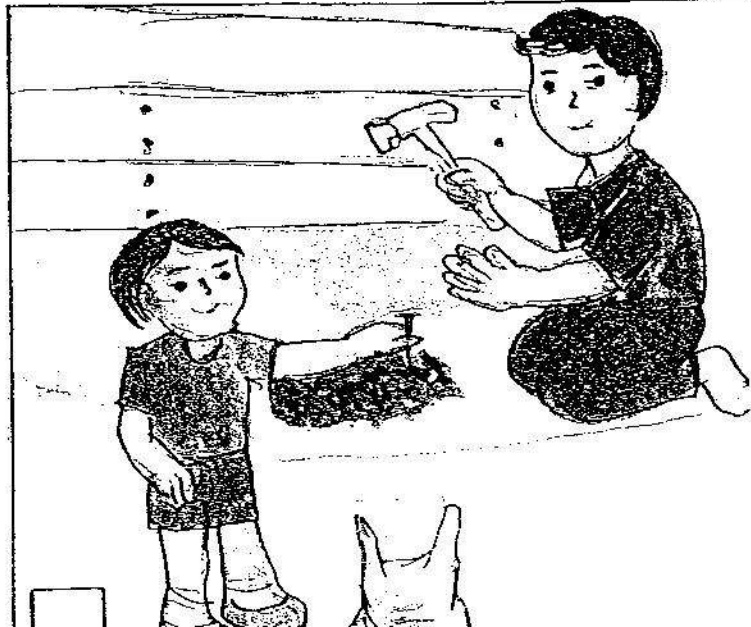
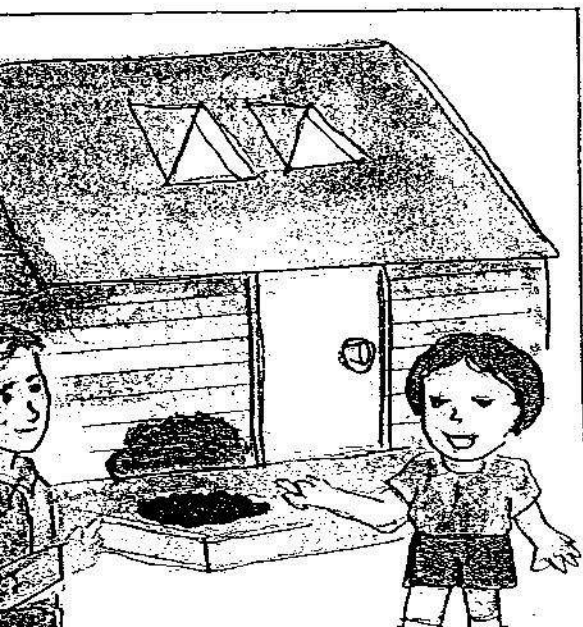

ส้อมตักดิน

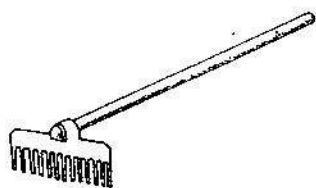
พลั่วตักดิน

การช่วยคุณพ่อซ่อมบ้าน

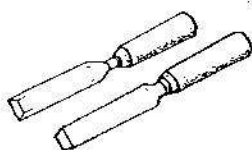

จอบ

คราด

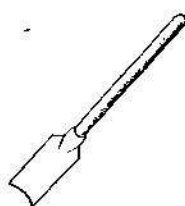
ส่ว

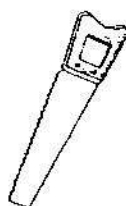
พลั่ว

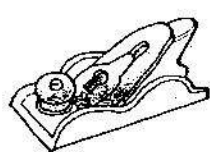
ค้อน

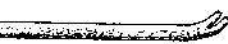
เลียม

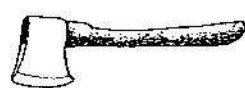
เลื่อย

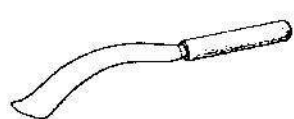
กบ

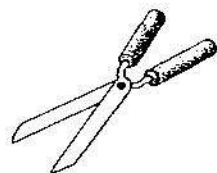
ชะแลง

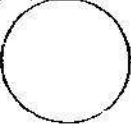
ขวาน

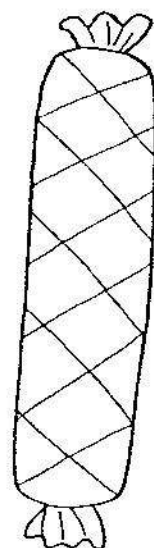
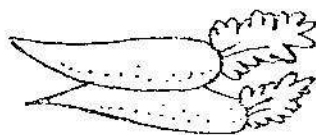
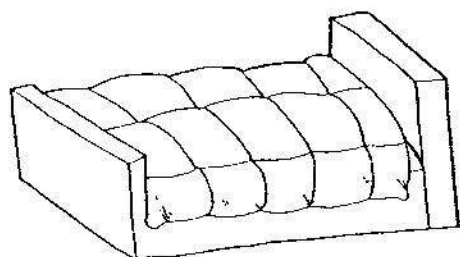
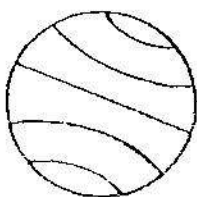
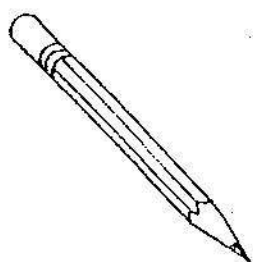
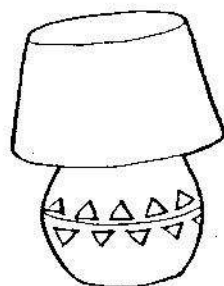
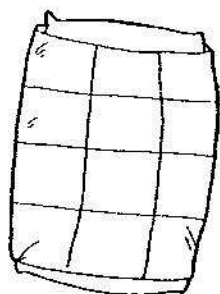
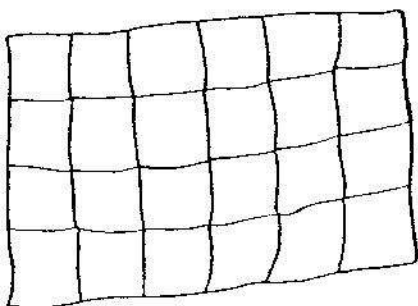
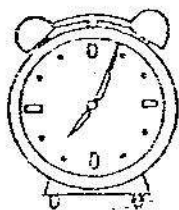
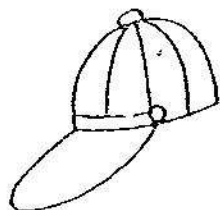

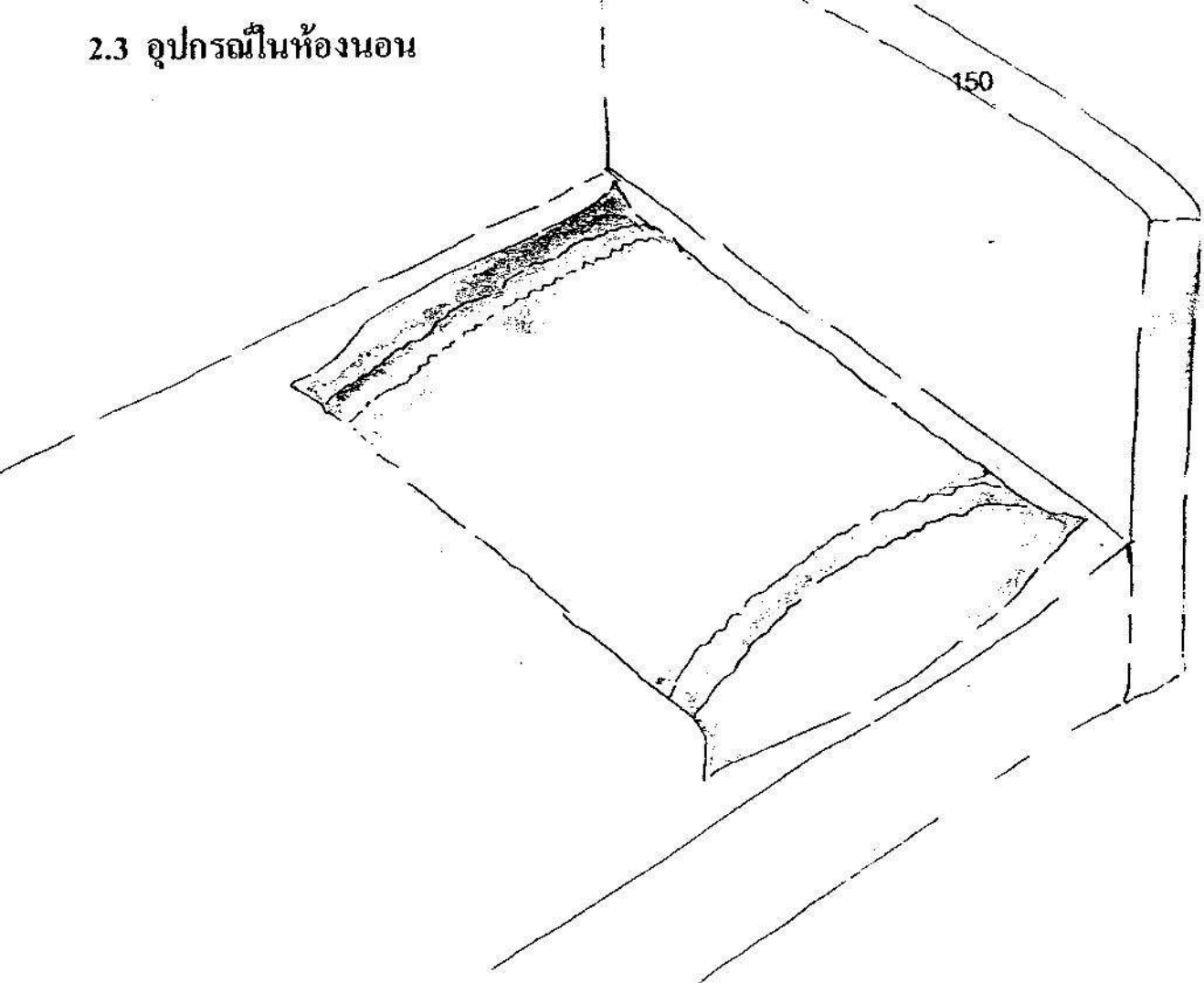
มีดฟันหญ้า

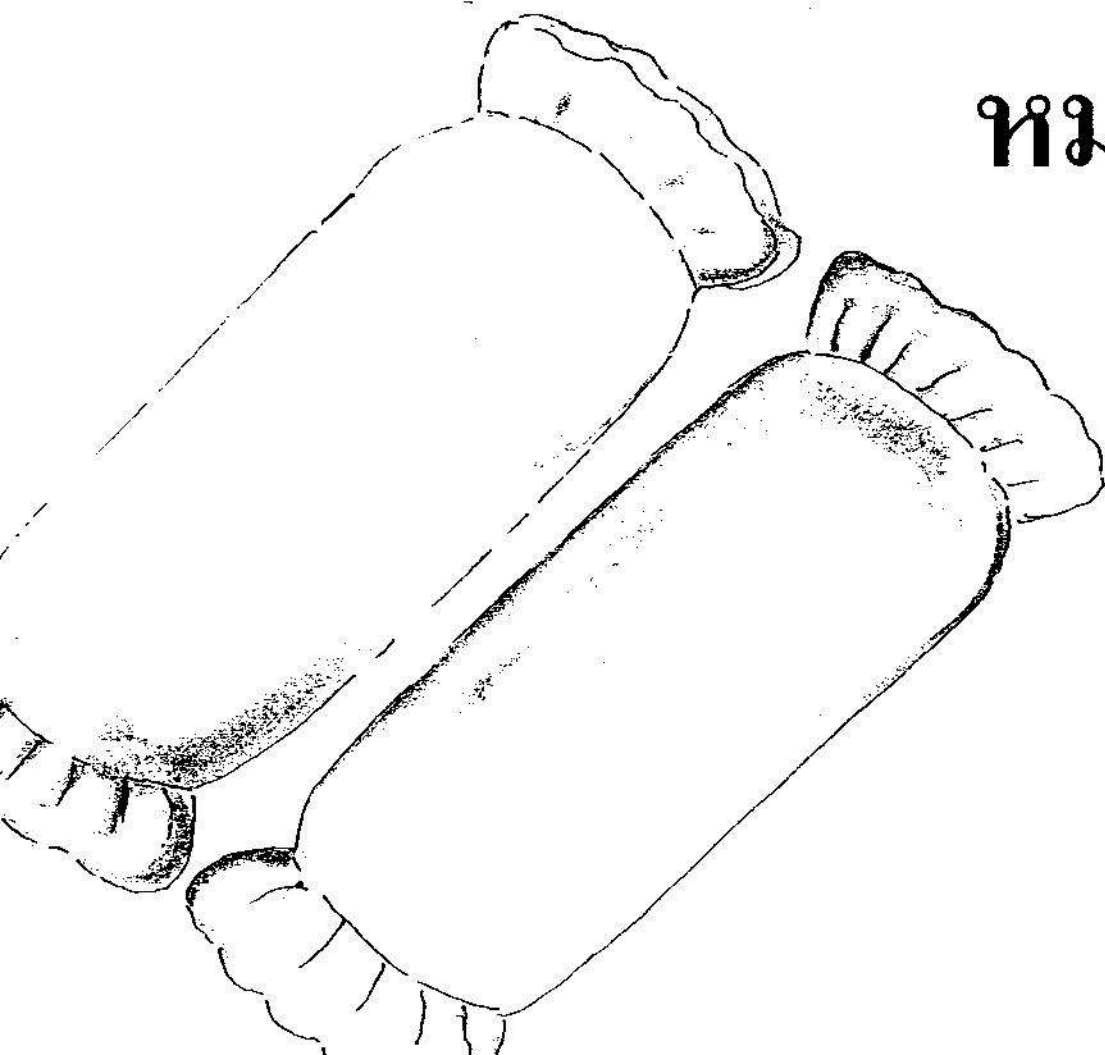
กรรไกรตัดหญ้า

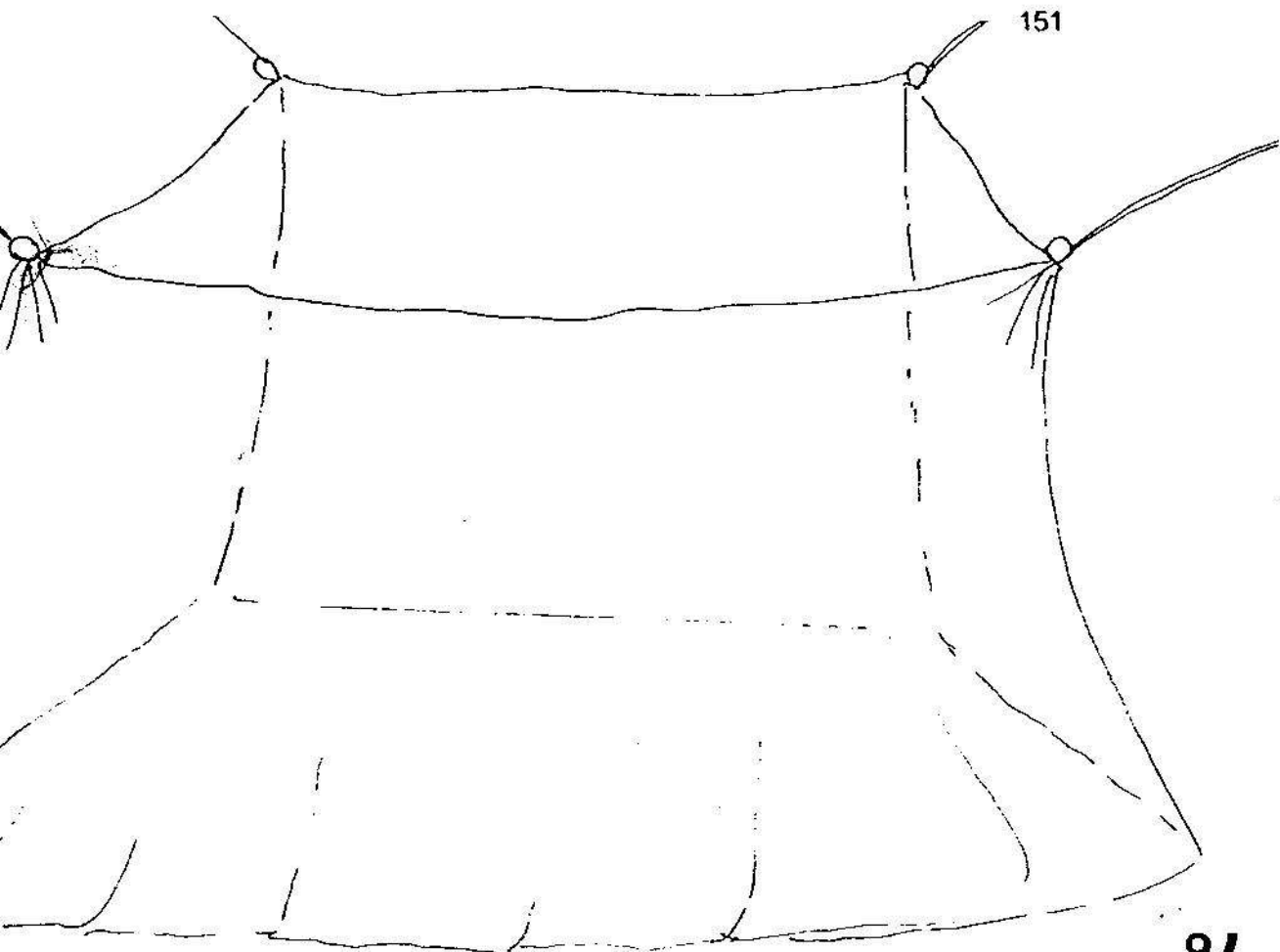
ให้นักเรียน ล้อมรูปภาพสิ่งของเครื่องใช้ที่อยู่ในห้องนอน

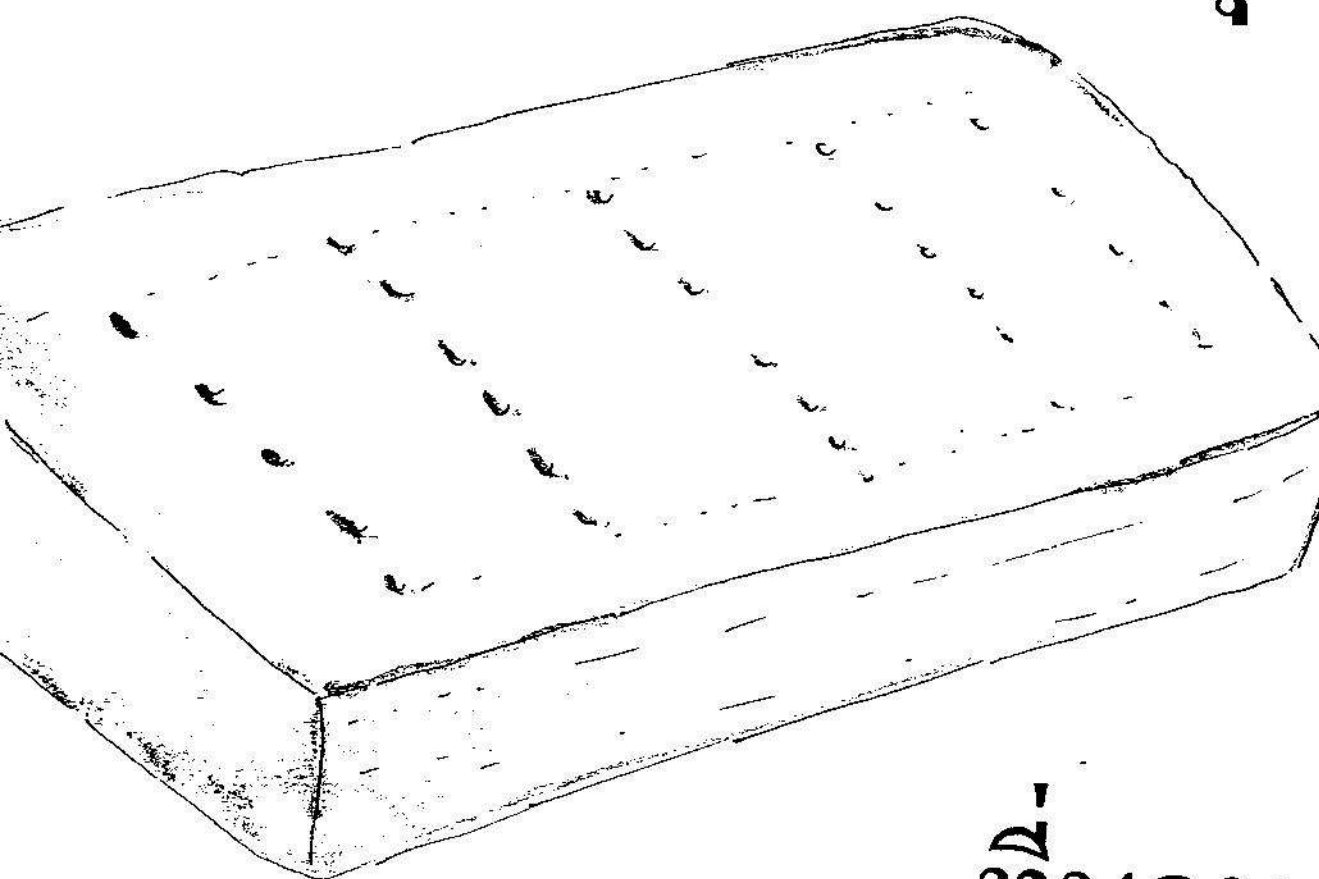

หมอน

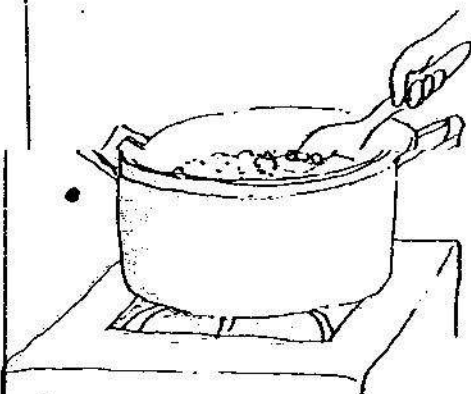
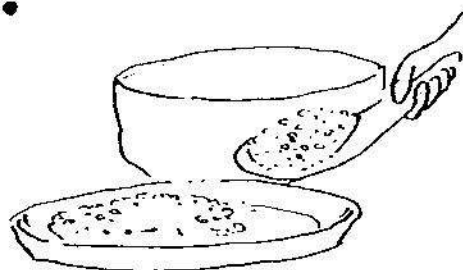
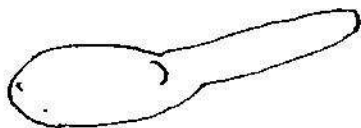
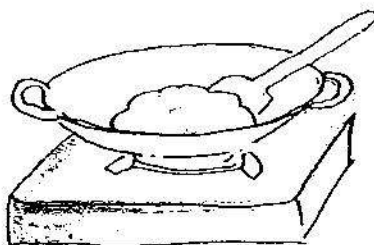
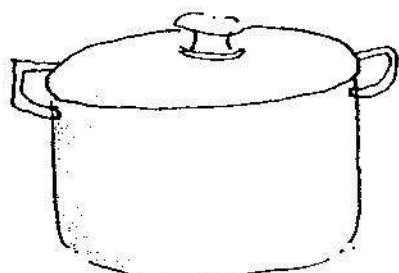
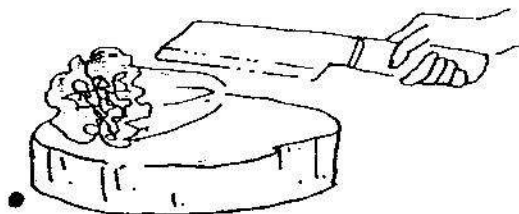
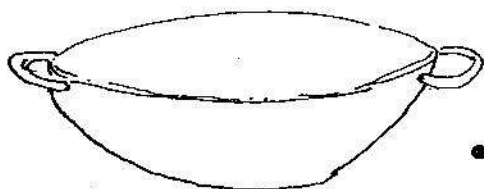
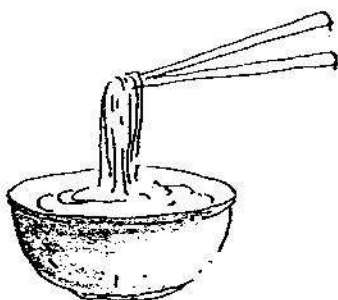
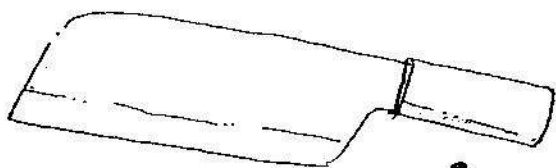

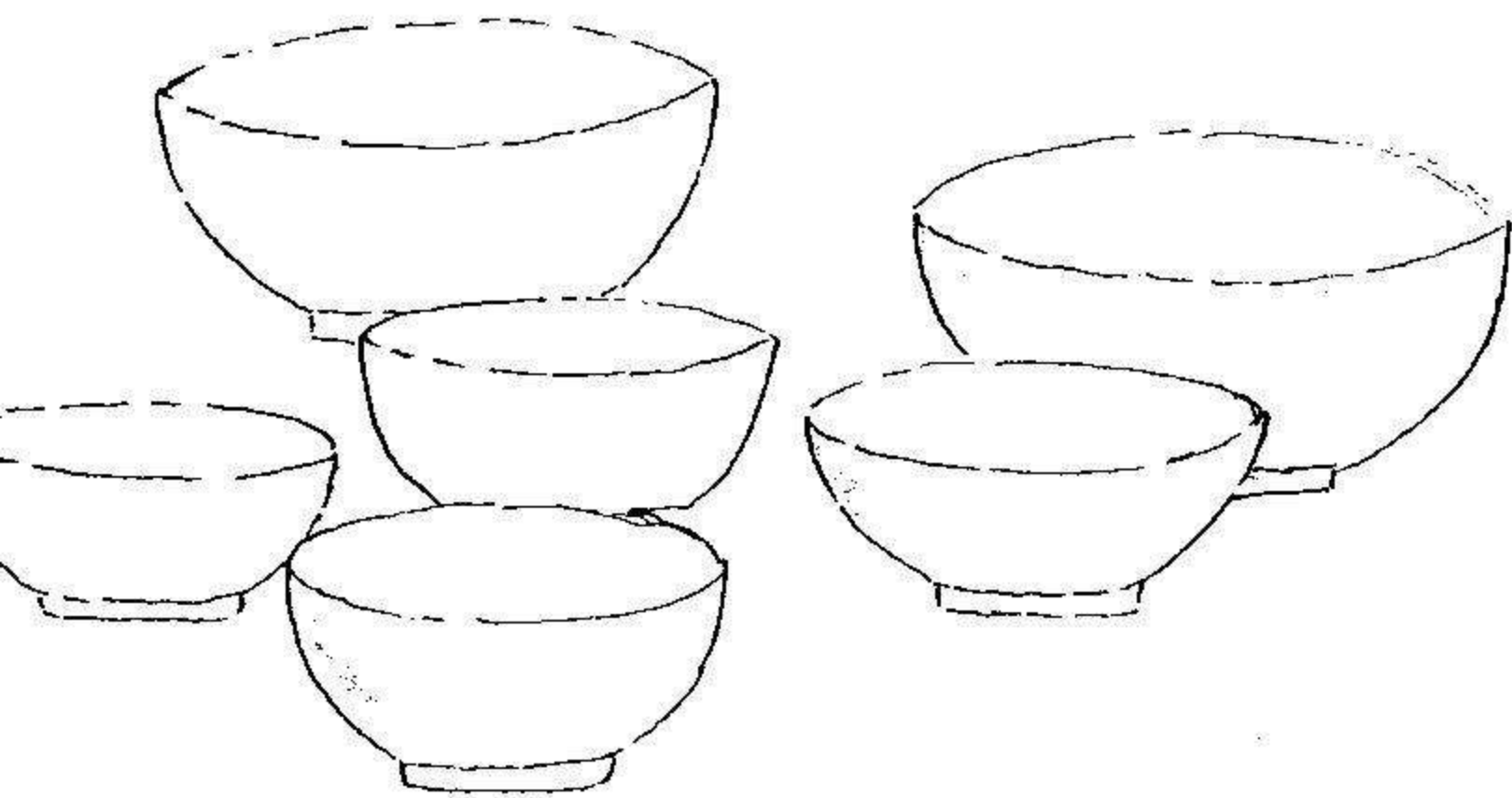
มุ้ง

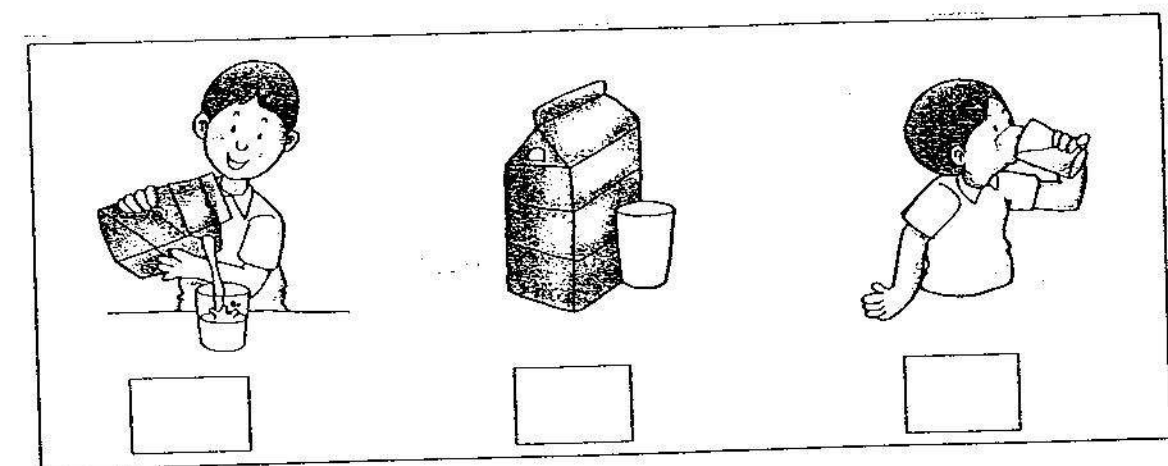
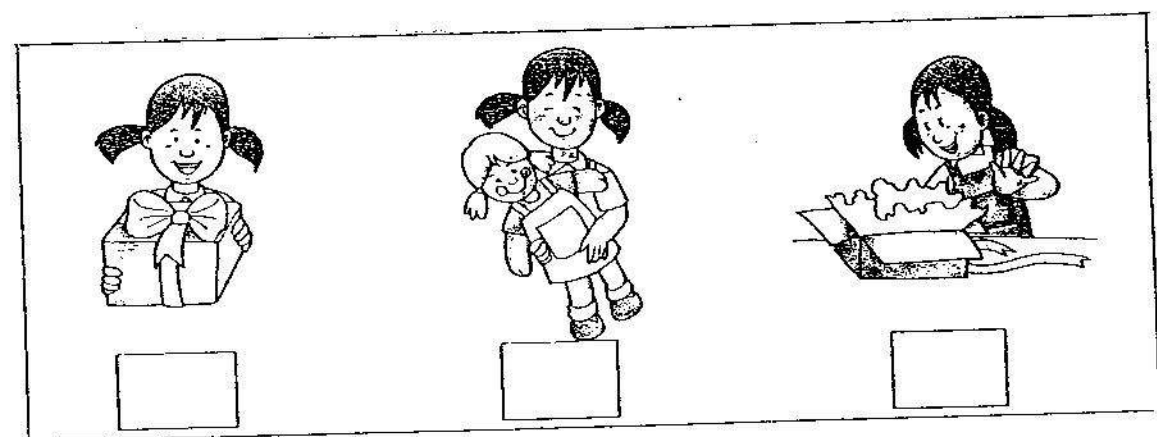
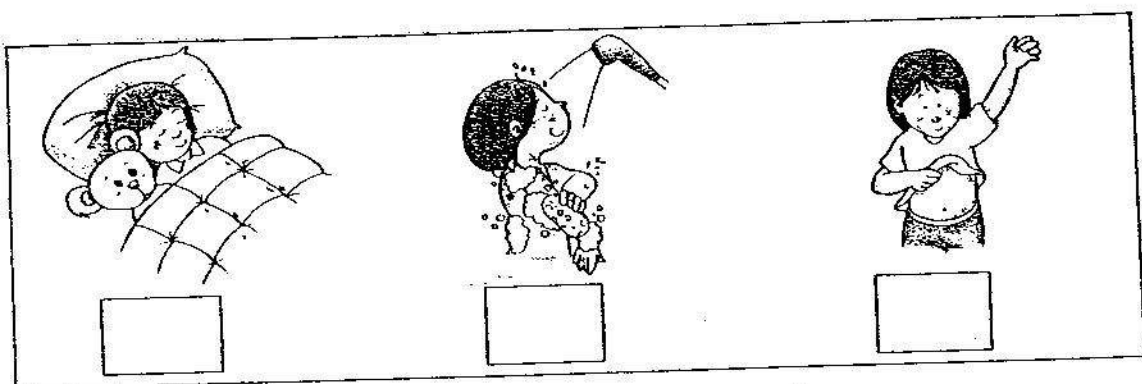
ที่นอน

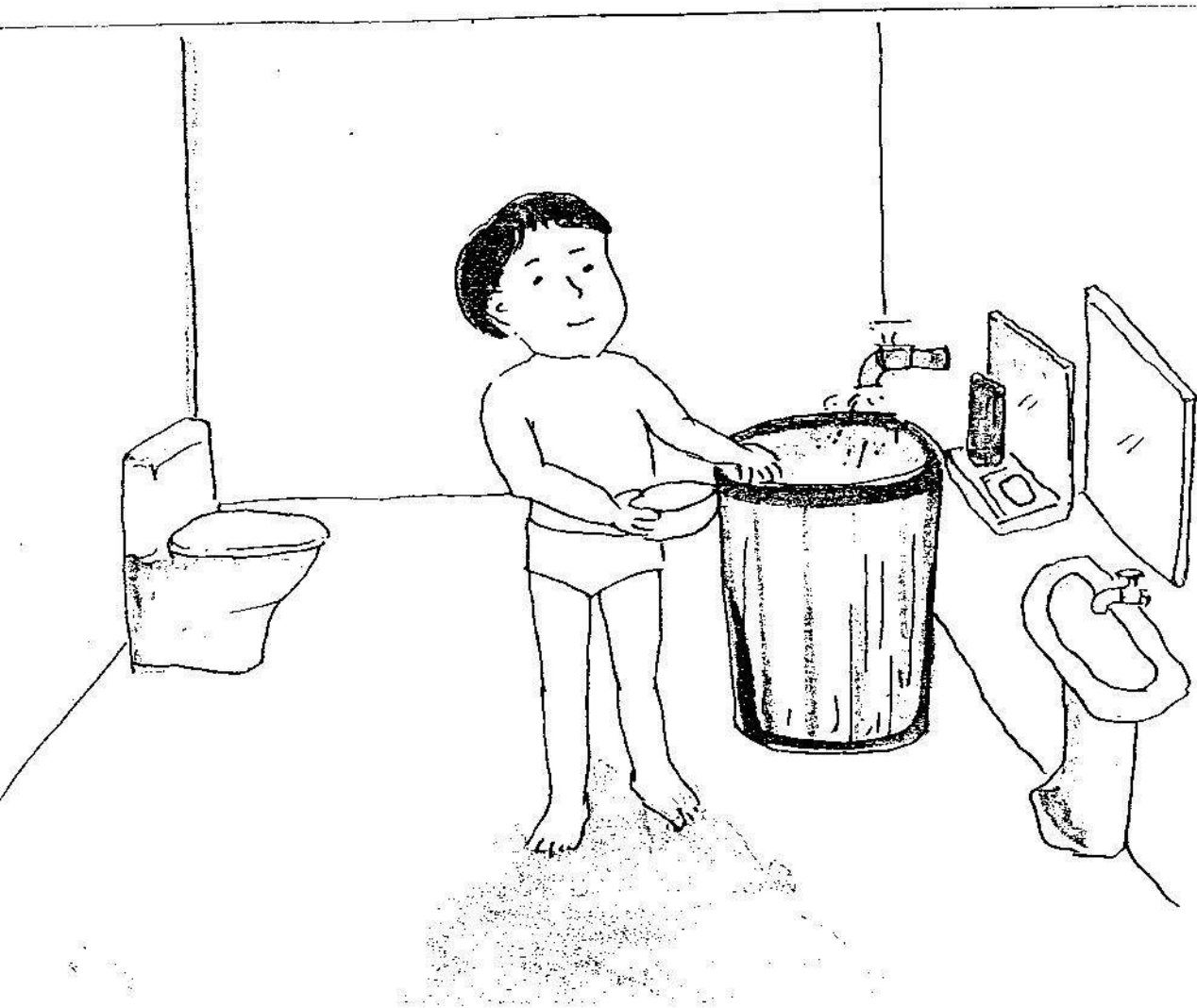
ให้นักเรียนจับคู่ความสัมพันธ์ของสิ่งของในครัวและวิธีการใช้

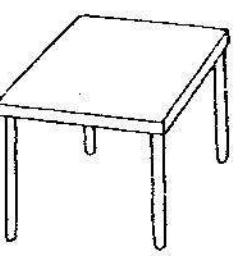
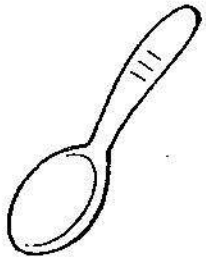
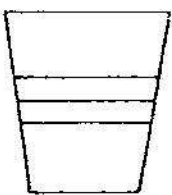
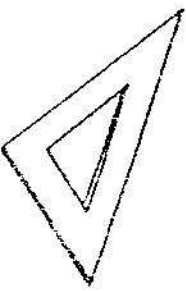
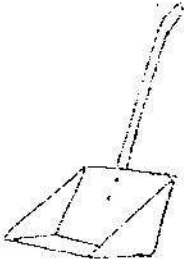
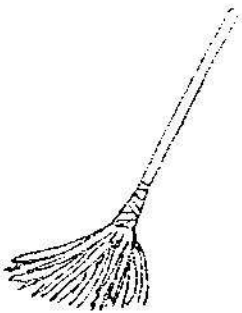
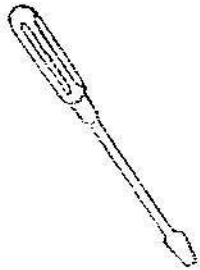
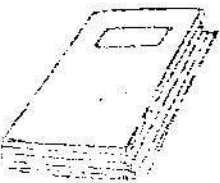
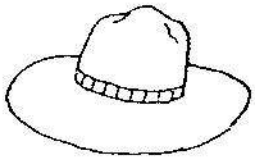
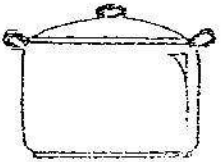
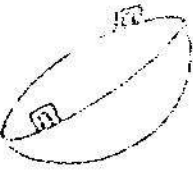
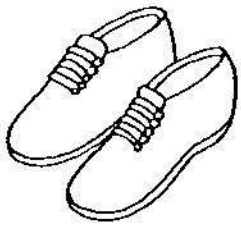
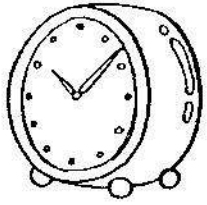
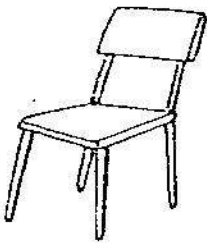
ให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์การปฏิบัติกิจกรรมของเด็กโดยเติมหมายเลข 1-3

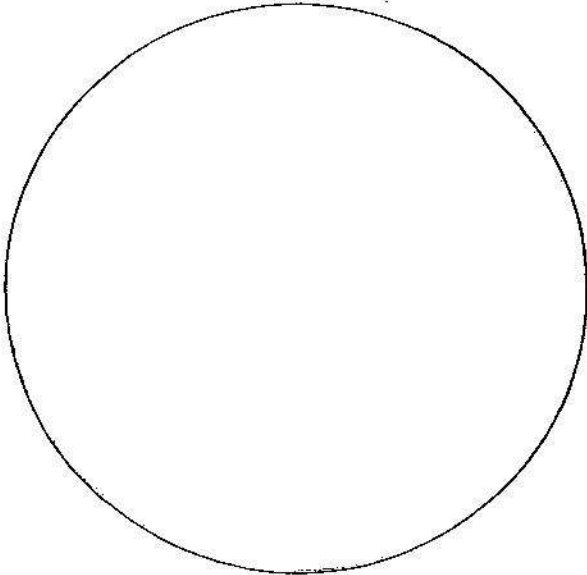
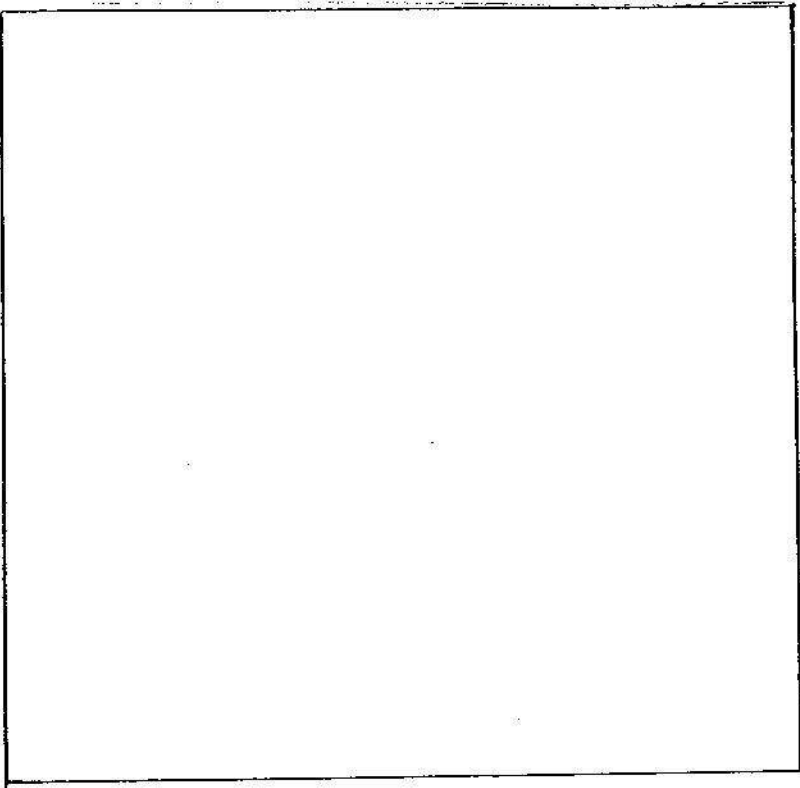
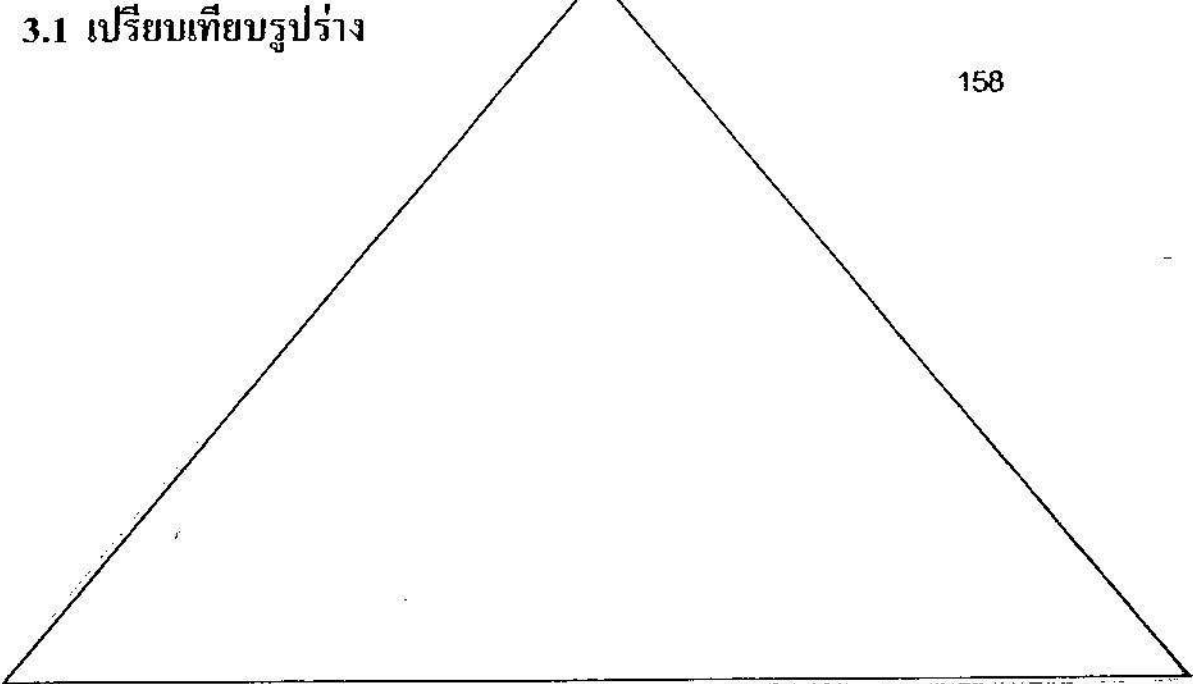

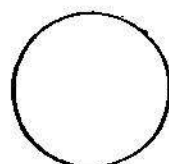
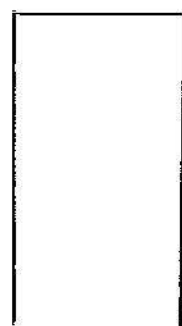
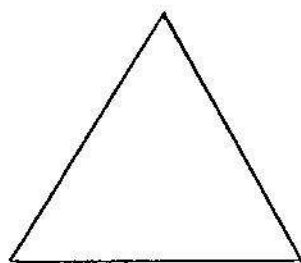
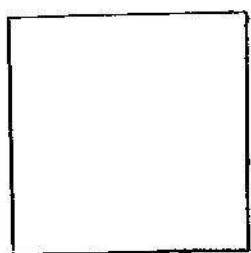
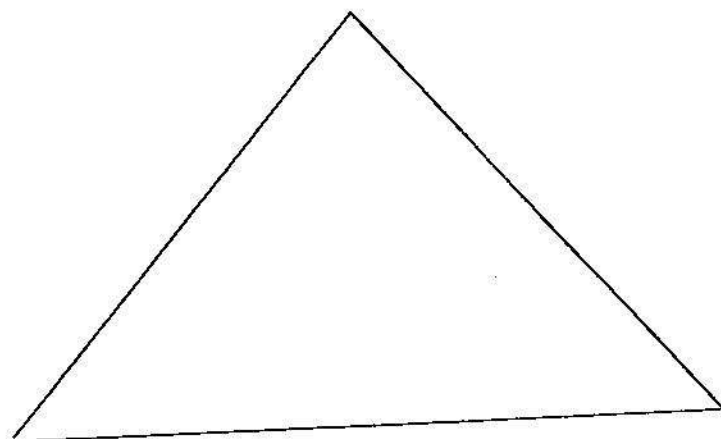
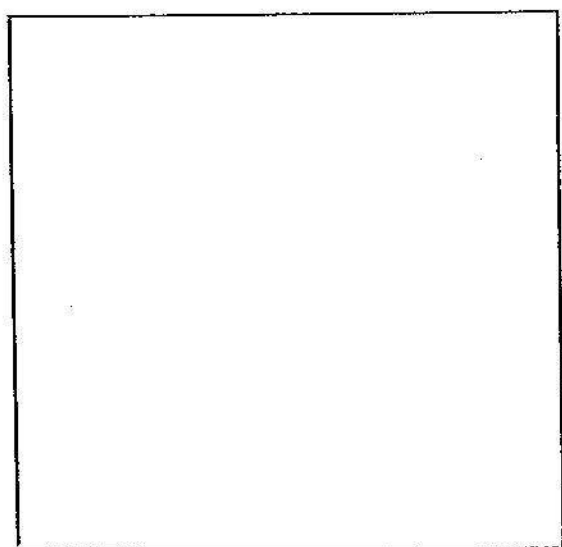

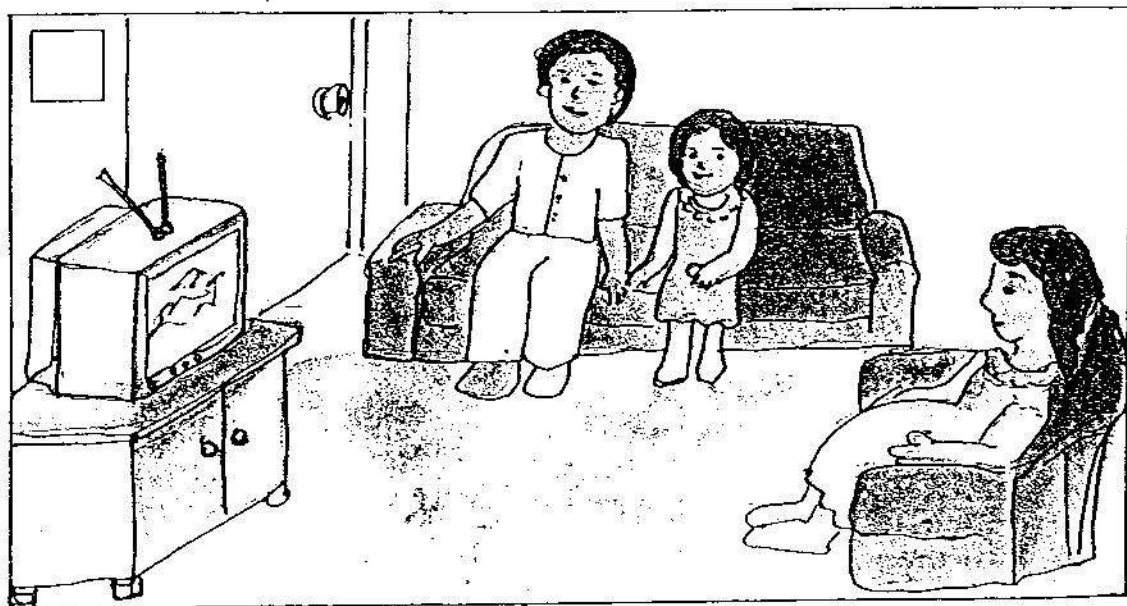
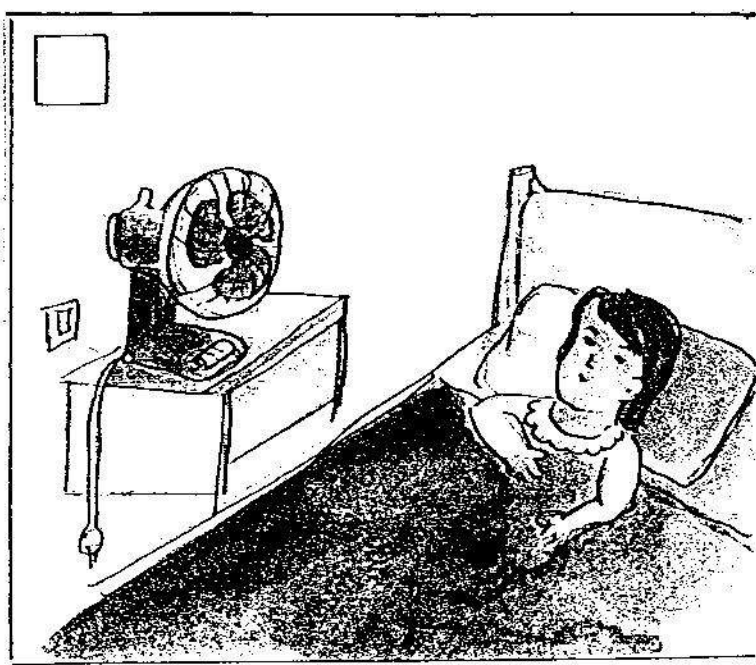
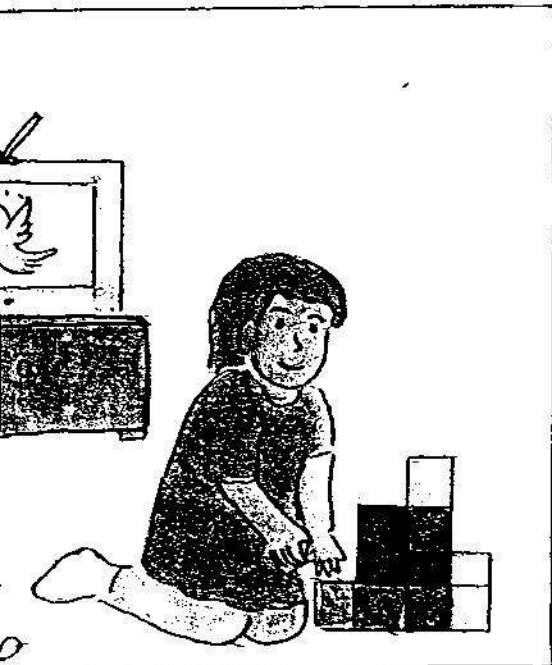
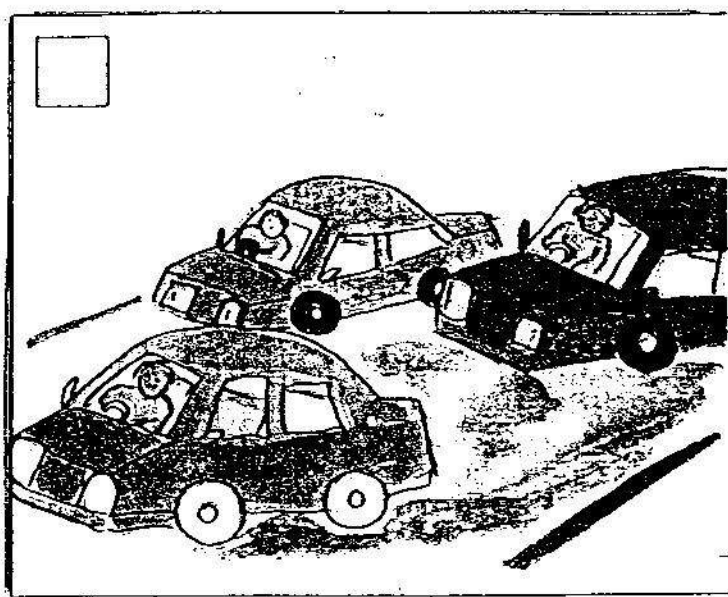
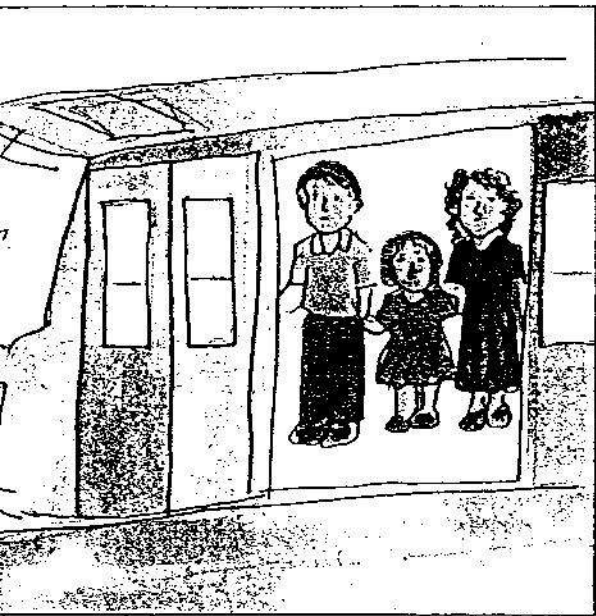

ให้นักเรียน ✕ ทับภาพที่มีรูปทรงเดียวกันกับภาพข้างหน้า

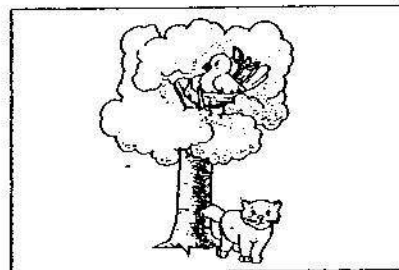
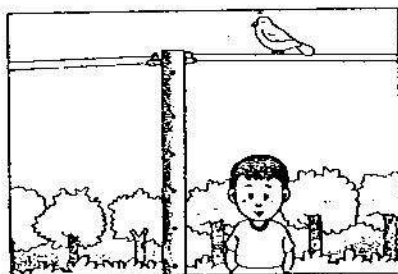
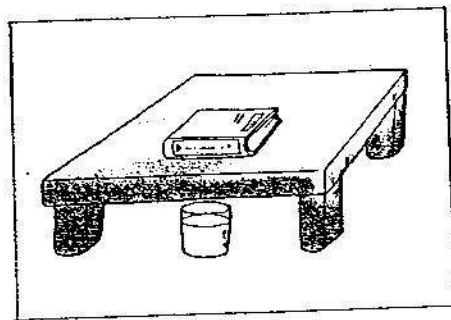
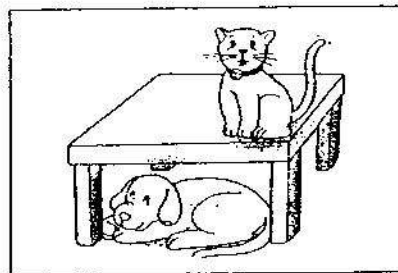
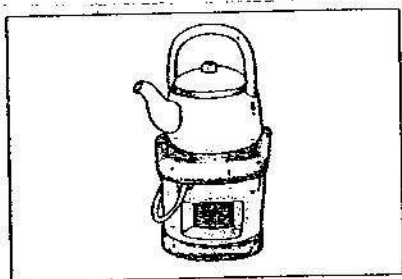
			
			
			
			

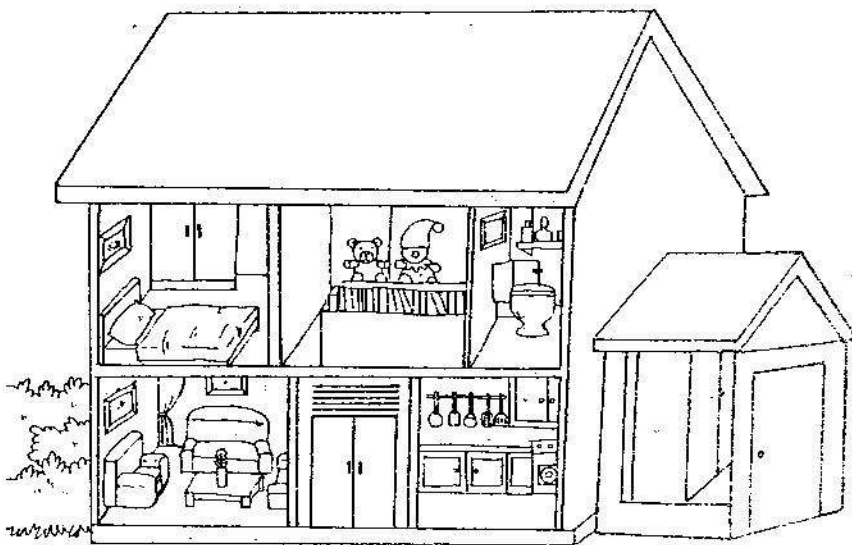

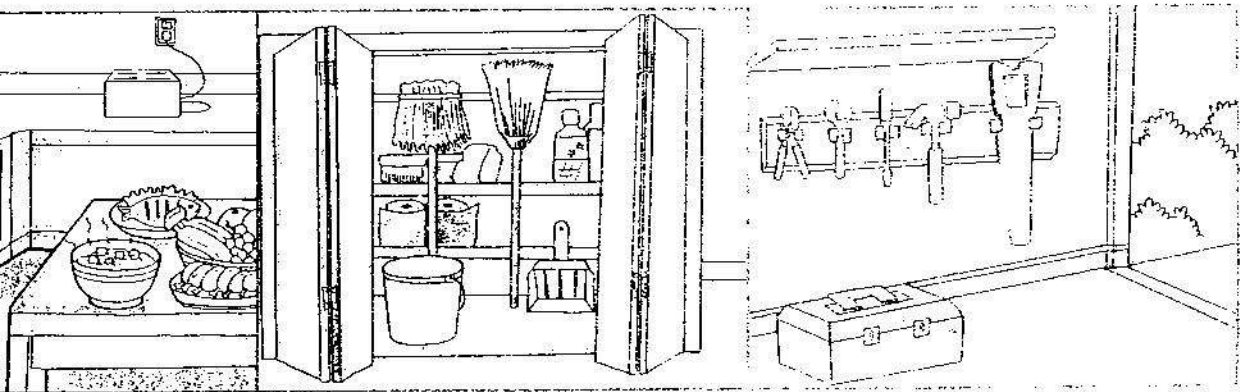

ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย✓ ลงในภาพที่อยู่ข้างบน

บ้านของเรามีของใช้มากมาย

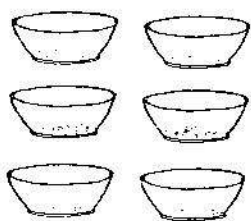

ใช้ทำอาหาร

ของใช้ทำความสะอาด

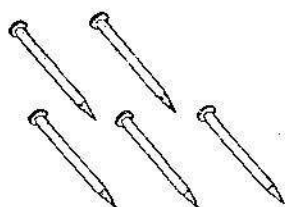
ของใช้ซ่อมแซม

ให้นักเรียนเติมภาพเพื่อให้ผลบวกเท่ากับ 10

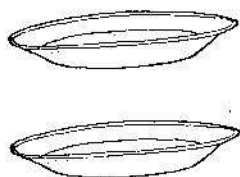
+

= 10

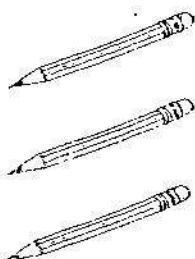
+

=

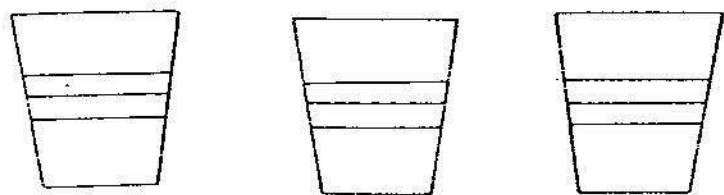
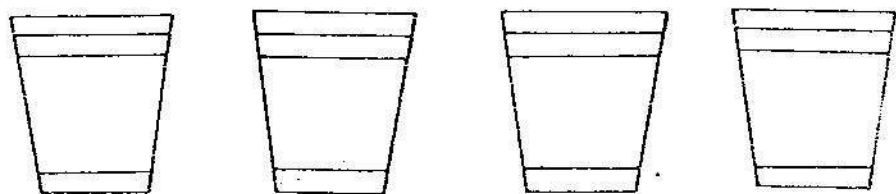
+

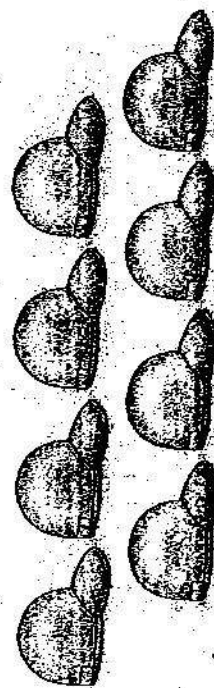
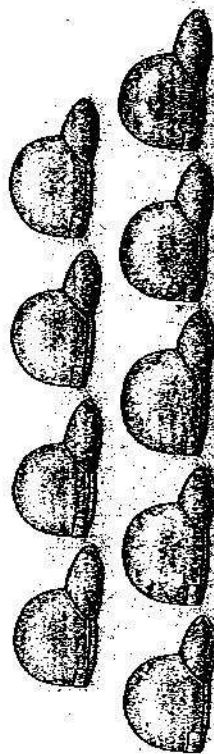
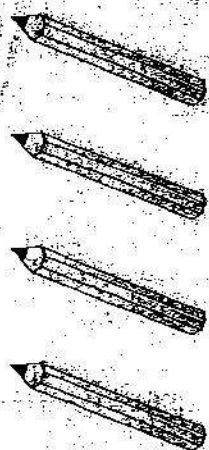
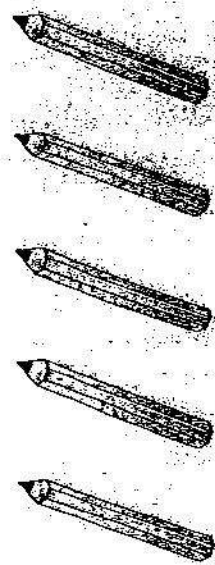
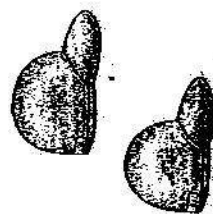
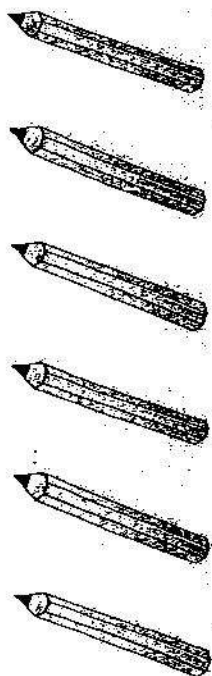
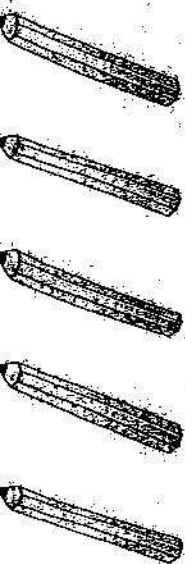
=

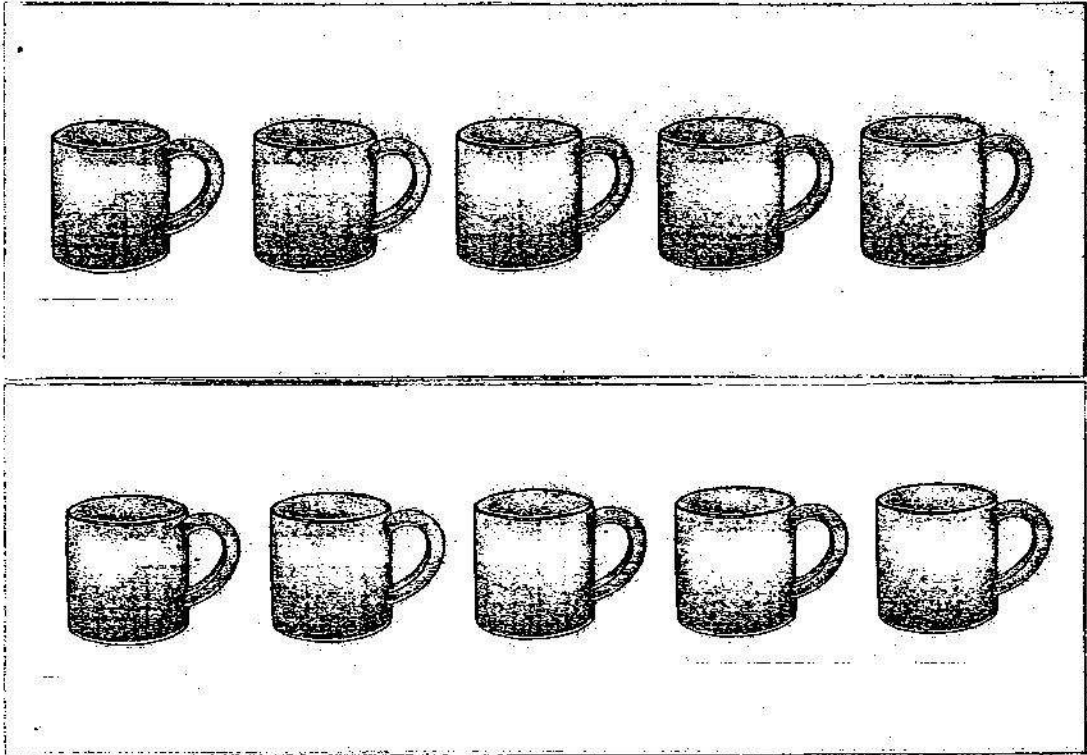

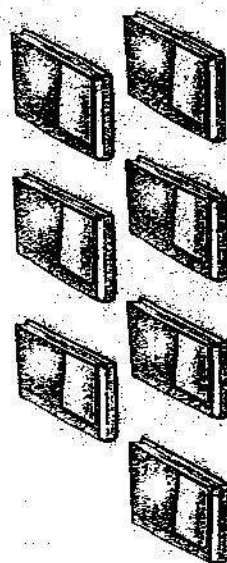
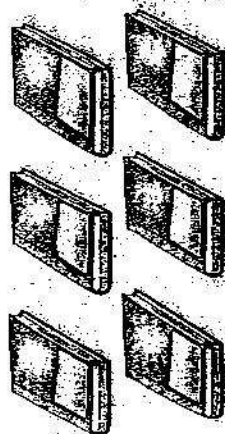
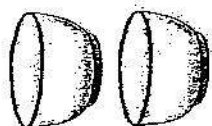
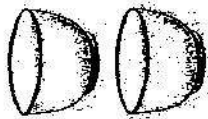
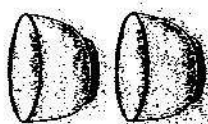
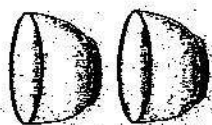
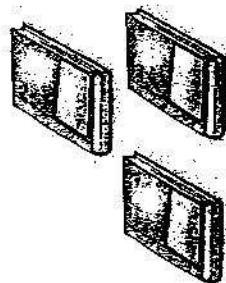
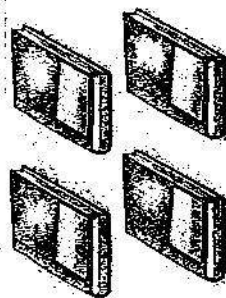
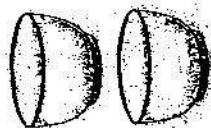
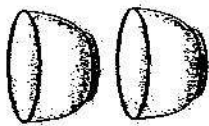
+

=

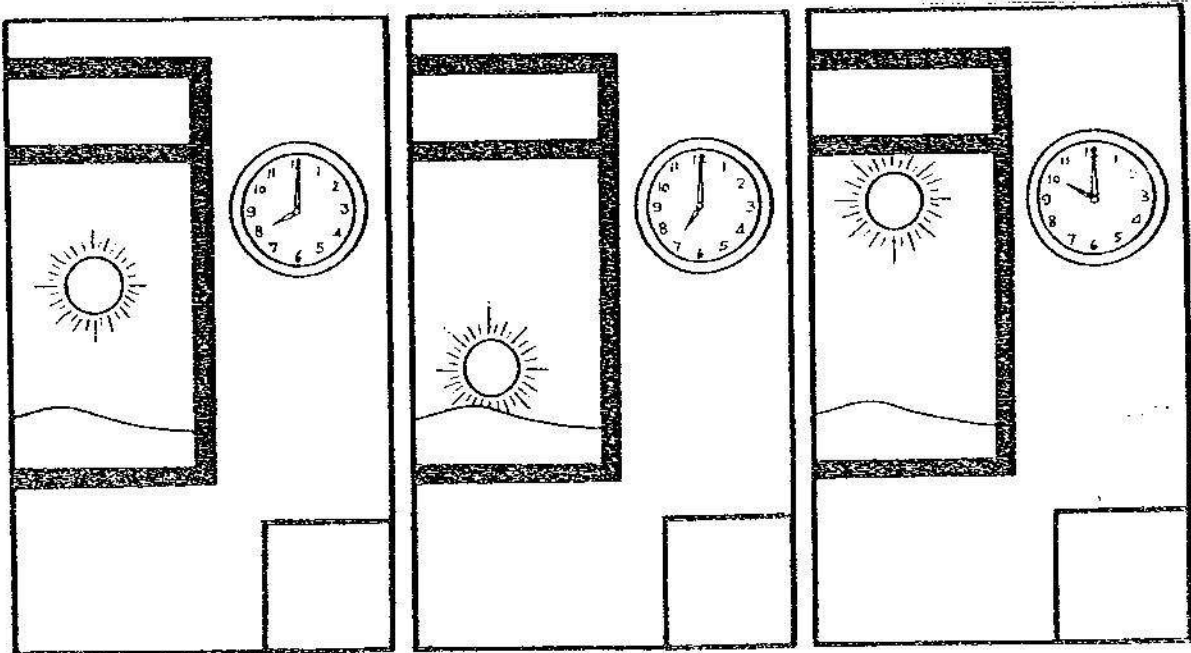
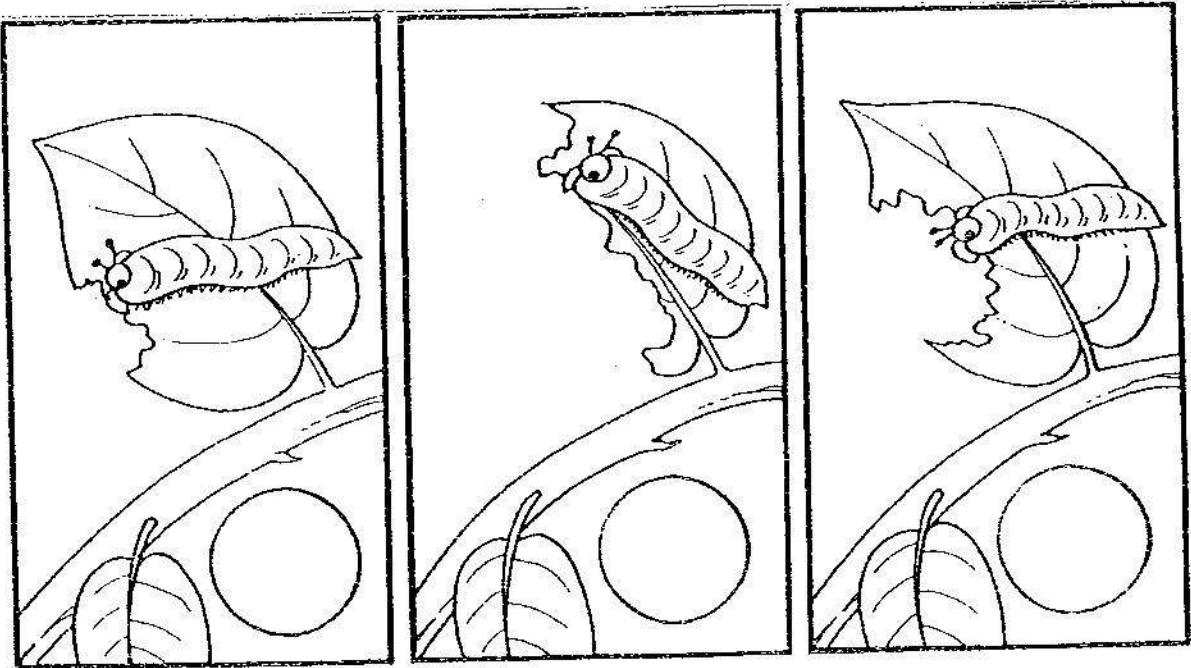

3.5 เปรียบเทียบเรื่องความสัมพันธ์ของสิ่งของเครื่องใช้

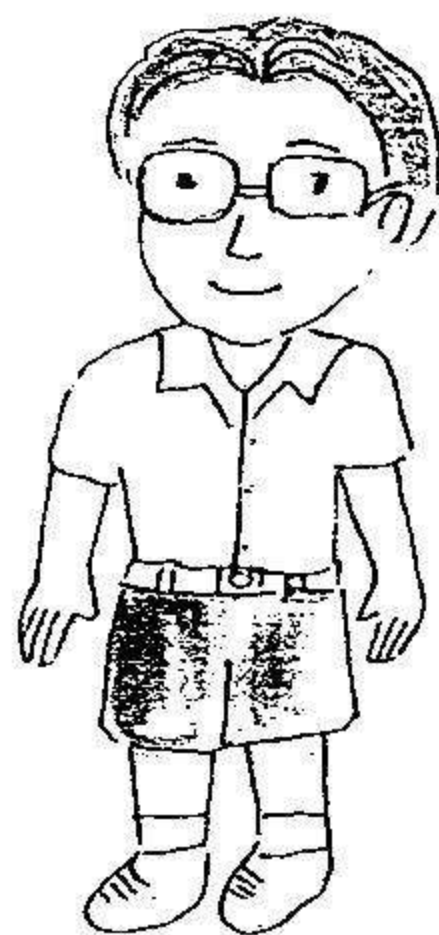
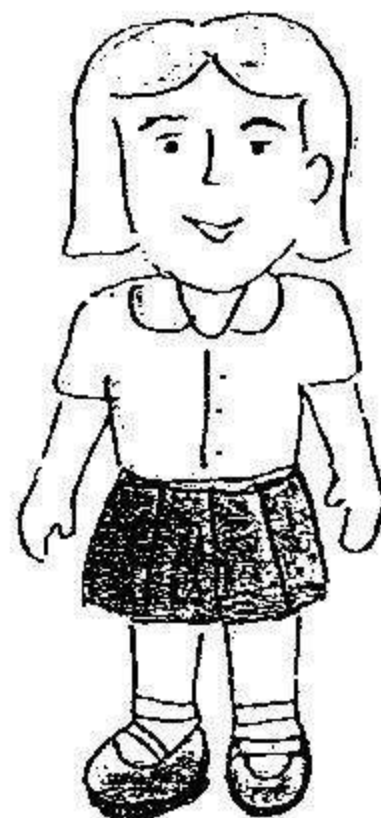
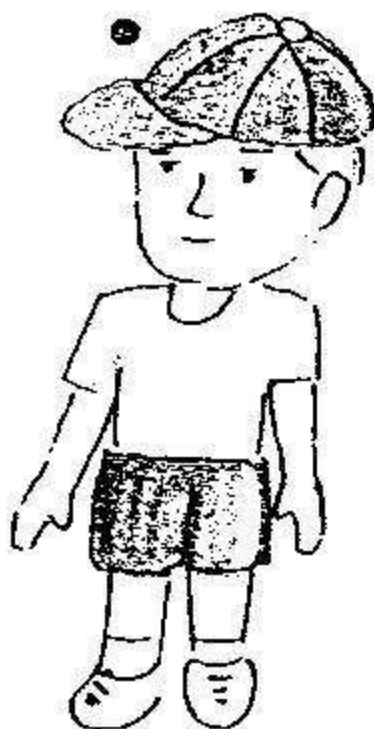
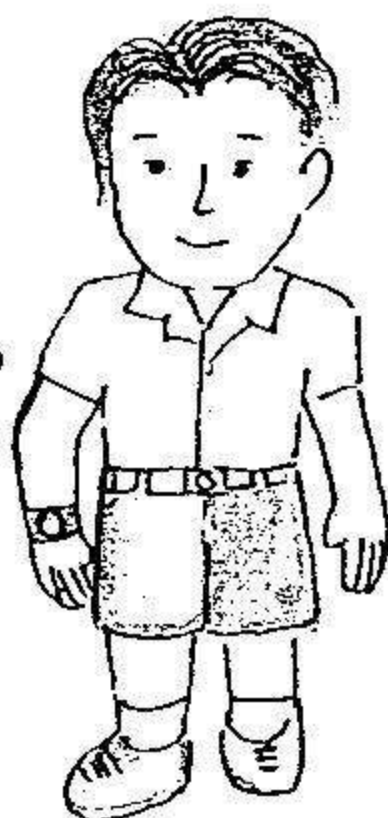
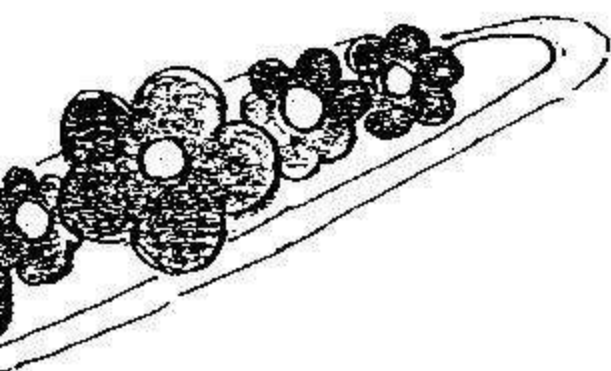
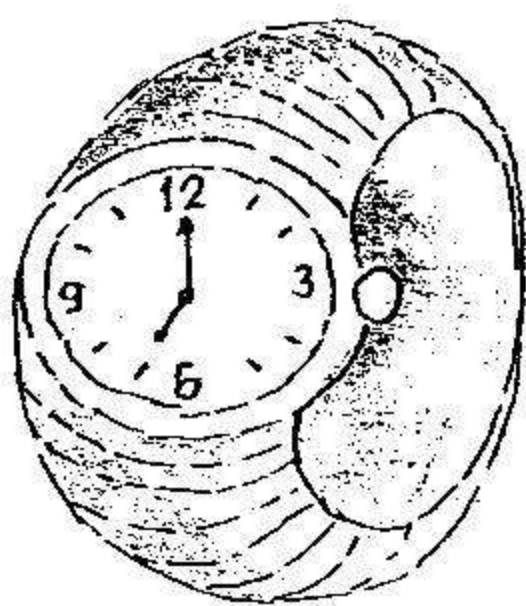
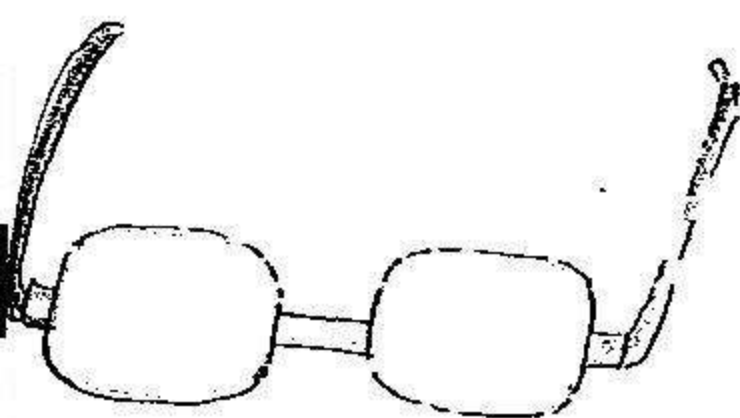
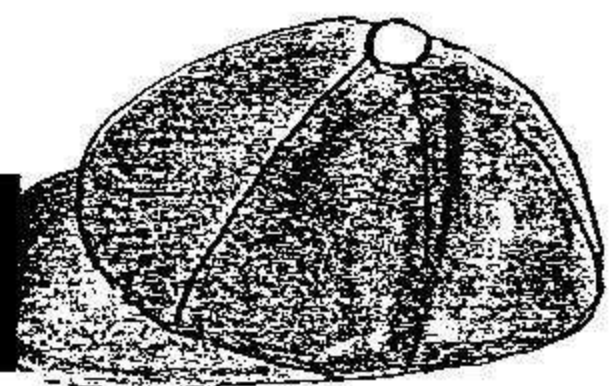
ให้นักเรียนเรียงภาพตามลำดับเหตุการณ์โดยเติมหมายเลข 1-3

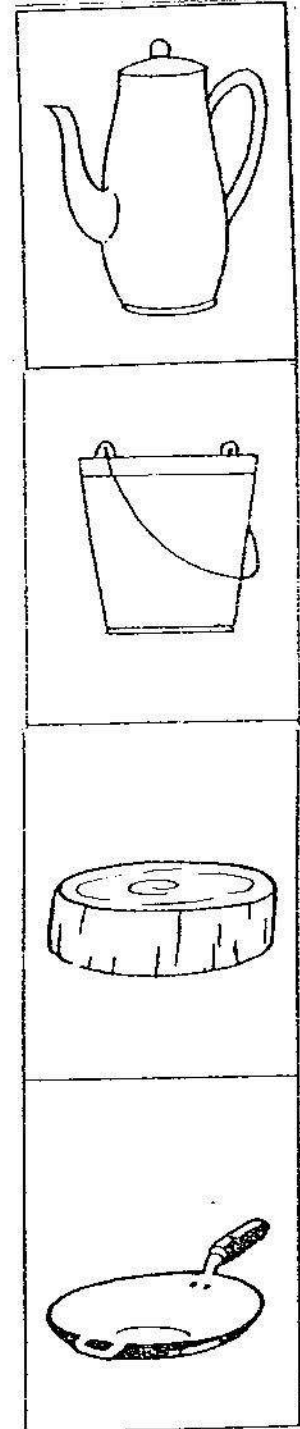
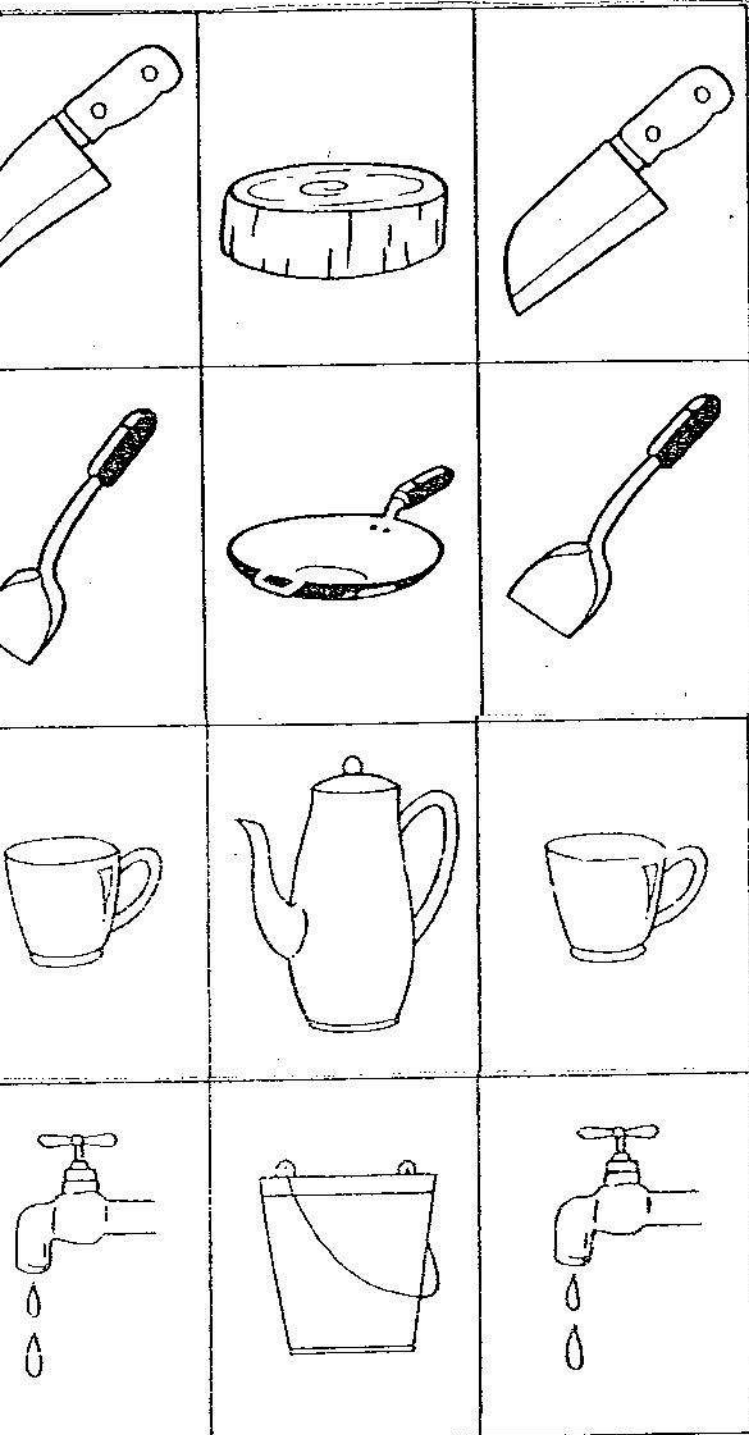

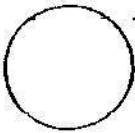
ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่ภาพที่สัมพันธ์กัน

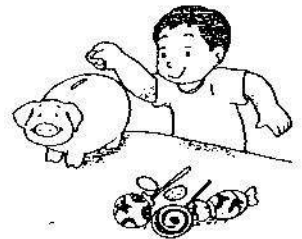
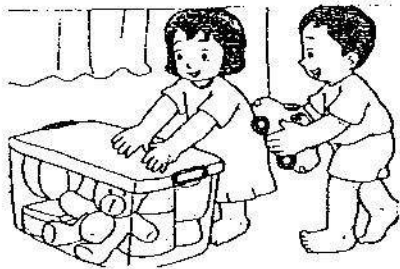
170

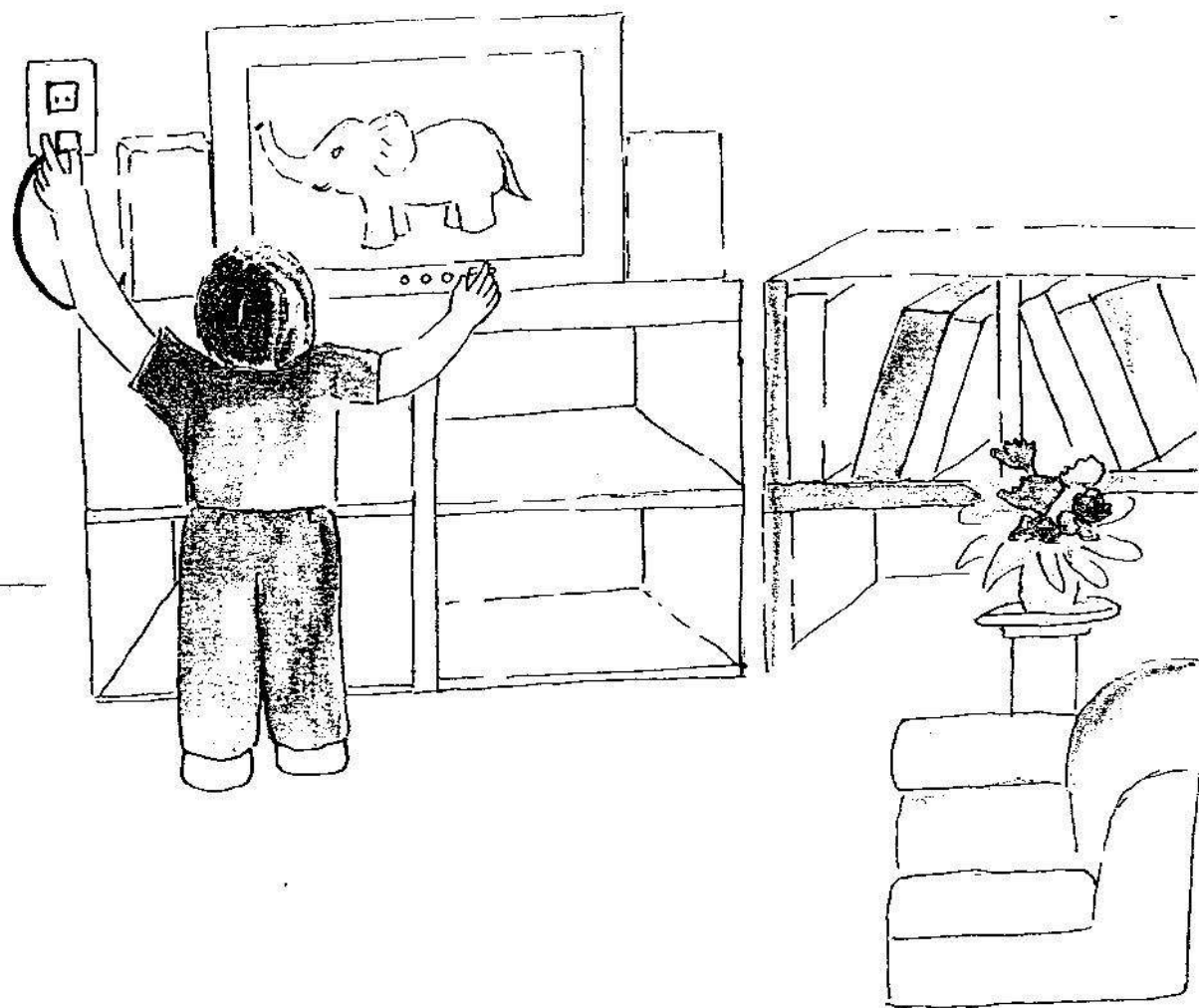

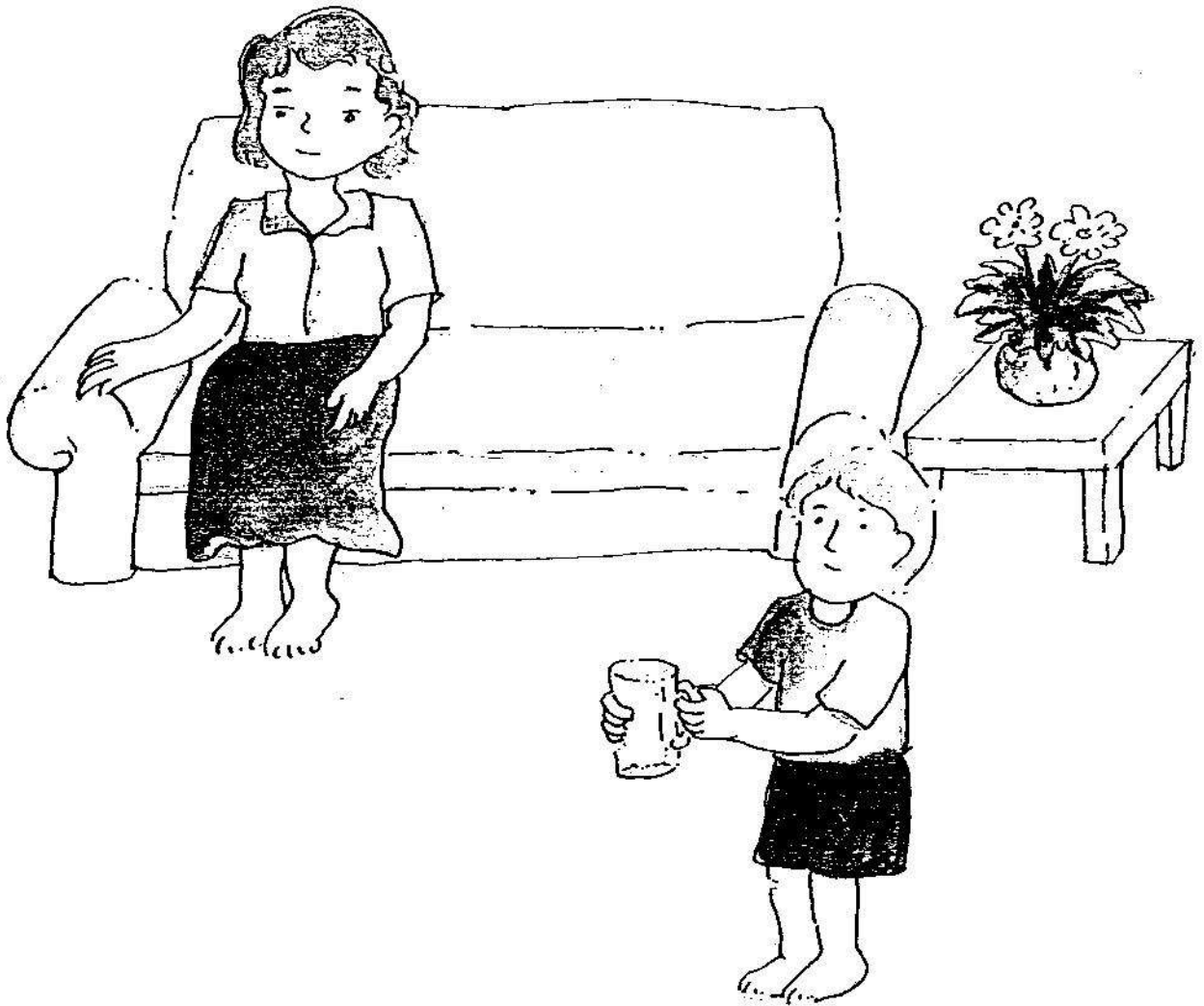
ให้นักเรียนสังเกตจากชุดภาพที่กำหนดให้แล้วโยงภาพลำดับต่อไป

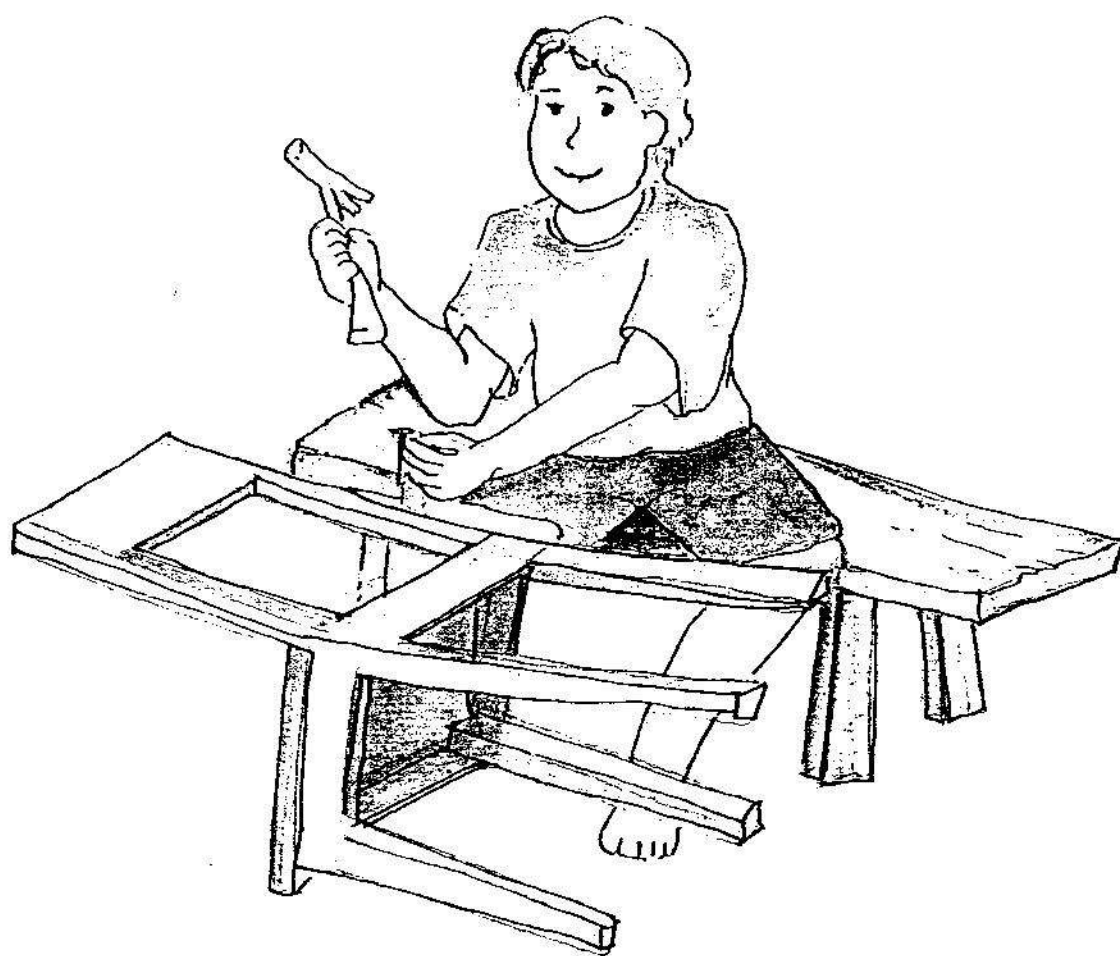

ให้นักเรียน อธิบายภาพเหตุการณ์ที่นักเรียนควรปฏิบัติ

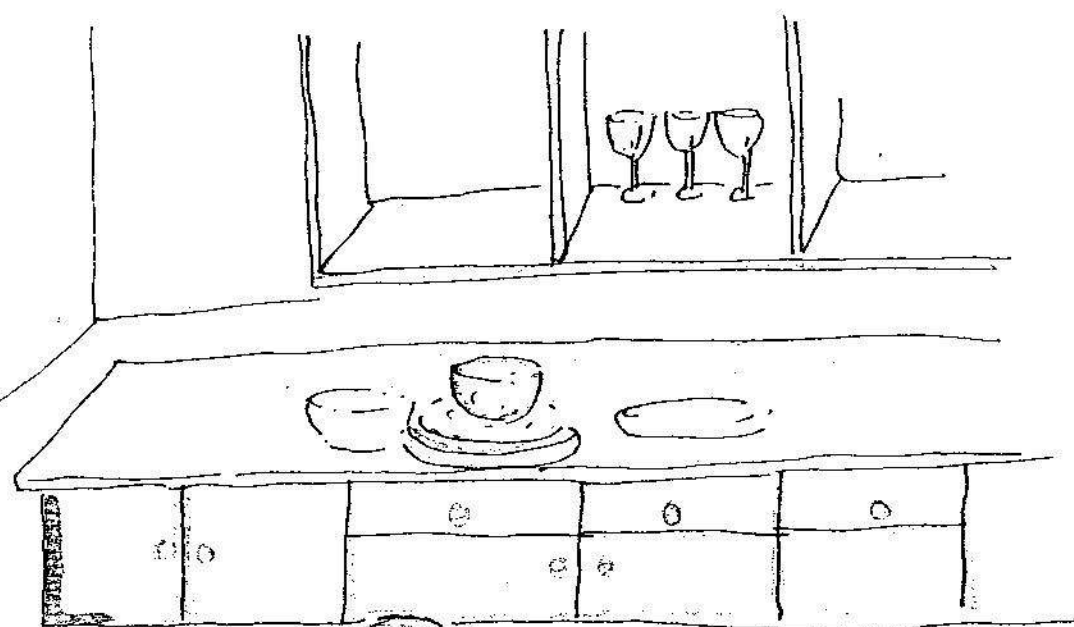

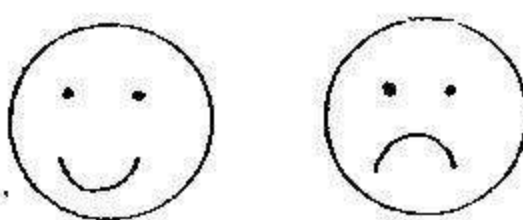
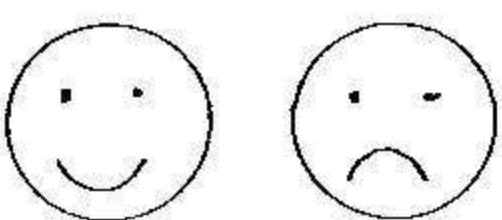
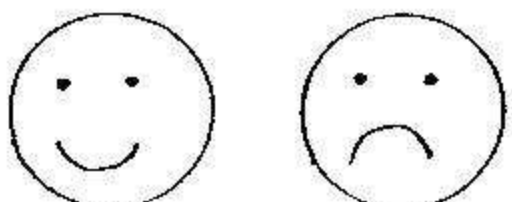
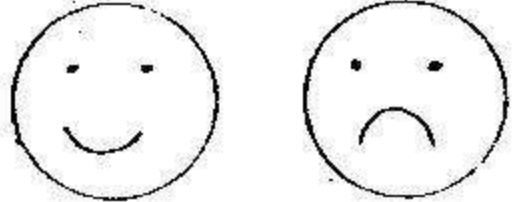

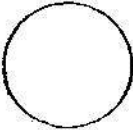

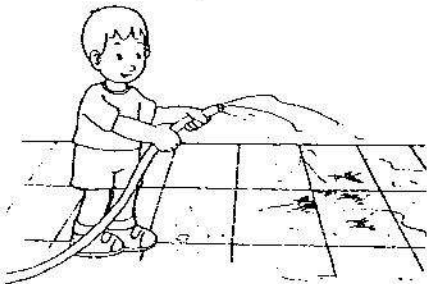
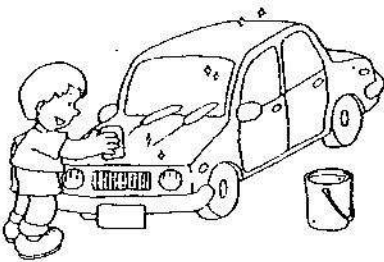
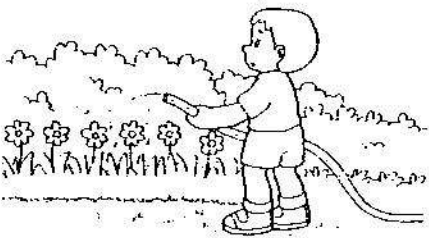

ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย / ลงใน หรือ ตามความรู้สึกของนักเรียน

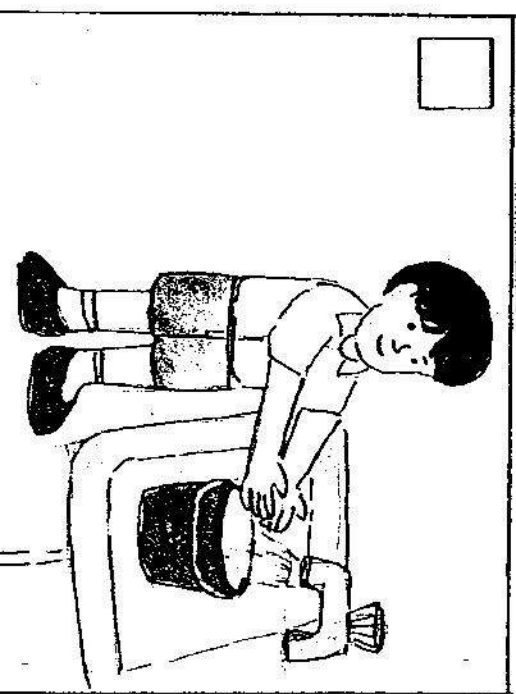
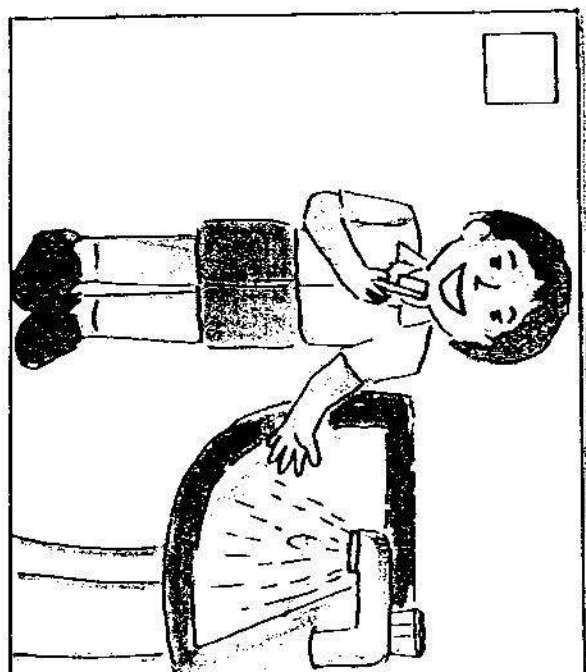
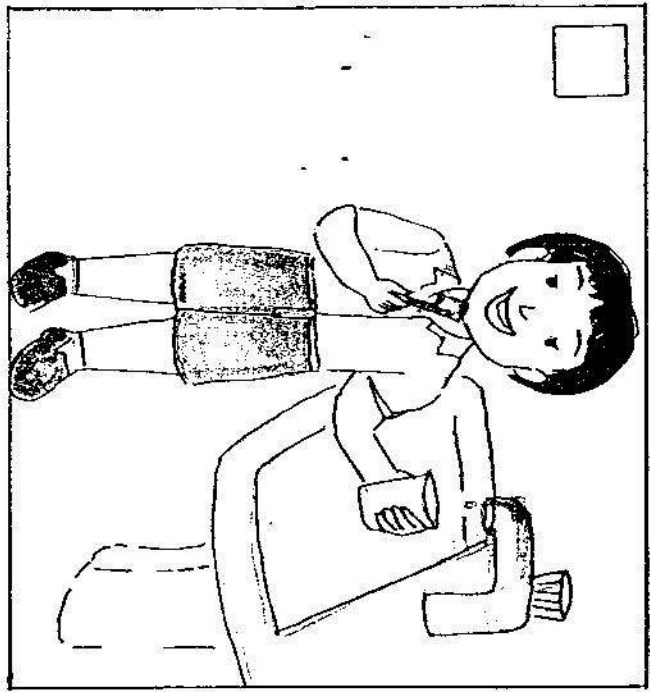

ให้นักเรียน ล้อมรอบภาพการใช้น้ำอย่างประหยัดและระบายสีภาพ

ให้นักเรียนเติม ✓ ภาพที่ประหยัดน้ำและ ✕ ภาพที่ไม่ประหยัดน้ำลงใน □

ภาคผนวก จ

แบบทดสอบวัดเจตคติเรื่องการใช้ภายในบ้าน

คู่มือแบบทดสอบวัดเจตคติเรื่องการใช้ภายในบ้าน ระดับชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบวัดเจตคติเรื่องสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านของเด็กปฐมวัย อายุ 5-6 ปี ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ
2. ในการดำเนินการทดสอบ ให้ผู้ดำเนินการทดสอบ 1 คนและผู้ช่วยดำเนินการทดสอบ 1 คน ลำดับดูแลและอำนวยความสะดวกให้กับผู้รับการทดสอบสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามคำอธิบายของผู้ดำเนินการทดสอบ
3. แบบทดสอบวัดเจตคติ มีทั้งหมด 15 ข้อ
4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดสอบ ข้อละ 1 นาที
5. เกณฑ์การให้คะแนน
ข้อ 1 – 10
 -นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในภาพ ☺ ได้ 3 คะแนน
 -นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในภาพ ☹ ได้ 2 คะแนน
 -นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในภาพ ☹ ได้ 1 คะแนน
 ข้อ 11 – 15
 -นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในภาพ ☹ ได้ 3 คะแนน
 -นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในภาพ ☺ ได้ 2 คะแนน
 -นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในภาพ ☺ ได้ 1 คะแนน
6. ก่อนดำเนินการทดสอบ ให้ผู้ช่วยดำเนินการทดสอบพาผู้รับการทดสอบไปทำธุระส่วนตัว เช่น คั้นน้ำ เข้าห้องน้ำให้เรียบร้อย
7. ผู้ดำเนินการทดสอบควรสร้างความคุ้นเคยกับผู้รับการทดสอบโดยทักทายพูดคุยเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ทำให้ผู้รับการทดสอบไม่กังวล มีความมั่นใจ เมื่อเห็นว่าผู้ทดสอบพร้อมจึงเริ่มการทดสอบ
8. ก่อนทำการทดสอบต้องเขียนชื่อ-นามสกุลของผู้เข้ารับการทดสอบให้เรียบร้อย
9. เมื่อเสร็จสิ้นการทดสอบให้ผู้ทดสอบพักและผู้ดำเนินการทดสอบตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบทดสอบ

แบบทดสอบวัดเจตคติ เรื่องของใช้ภายในบ้าน ระดับชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2
ชื่อ.....ชั้น.....โรงเรียน.....

คำชี้แจง ครูอ่านข้อความแสดงความรู้สึกต่อการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้านแล้วให้

นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่แสดงความรู้สึกของตนเอง

เลือก 😊 ถ้าเด็กเห็นด้วยกับข้อความอย่างยิ่ง

เลือก 😐 ถ้าเด็กไม่แน่ใจ

เลือก ☹️ ถ้าเด็กไม่เห็นด้วยกับข้อความอย่างยิ่ง

ข้อ	คำถาม	😊	😐	☹️
1	หนูรู้สึกสนุกที่ได้ช่วยผู้ใหญ่ทำงานบ้าน			
2	การทำงานบ้านทำให้เป็นเด็กดี			
3	เด็กขยันช่วยทำงานบ้าน			
4	การทำงานบ้านทำให้ร่างกายแข็งแรง			
5	หนูชอบทำงานบ้านเองโดยไม่มีใครสั่ง			
6	คนเก่งช่วยคุณพ่อทำงานช่าง			
7	หนูใช้ตะเกียบทานก๋วยเตี๋ยวได้เหมือนผู้ใหญ่			
8	หนูเต็มใจใส่เสื้อเก่าของพี่			
9	การประหยัดน้ำและไฟเป็นการกระทำที่ฉลาด			
10	หนูภูมิใจที่ได้กรอกน้ำดื่มให้ทำคนในบ้าน			
11	หนูสนุกกับการขยี้ม้วนคุณแม่มาดักดิน			
12	ใส่ถุงเท้าวิ่งเล่นถ้าดำเดียวก็ชักได้			
13	คู่มือดีครั้งหลาย ๆ เรื่องทำให้มีประโยชน์			
14	การจัดเก็บของในบ้านเป็นงานที่น่าเบื่อ			
15	การทำงานบ้านไม่เหมาะสำหรับเด็ก			

ภาคผนวก จ

แบบวัดผลสัมฤทธิ์เรื่องของใช้ภายในบ้าน

คู่มือดำเนินการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เรื่องสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน ระดับชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบวัดเจตคติด้านความรู้ความเข้าใจเรื่องสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านของเด็กปฐมวัย อายุ 5-6 ปี ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอนวางพื้นฐานเจตคติ

2. แบบวัดผลสัมฤทธิ์เรื่องสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ให้นักเรียน X ภาพตามคำสั่ง จำนวน 4 ข้อ และให้นักเรียน ภาพที่รวมกับภาพข้างหน้าแล้วได้จำนวน 10 จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่ภาพที่สัมพันธ์กัน จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 ให้นักเรียนเรียงภาพลำดับเหตุการณ์โดยเติมหมายเลข 1-5 ลงในช่องว่าง จำนวน 5 ข้อ

3. ในการดำเนินการทดสอบ ให้ผู้ดำเนินการทดสอบ 1 คนและผู้ช่วยดำเนินการทดสอบ 1 คน สำหรับดูแลและอำนวยความสะดวกให้กับผู้รับการทดสอบสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามคำอธิบายของผู้ดำเนินการทดสอบ

คำแนะนำในการใช้แบบทดสอบ

1. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดสอบ ตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ข้อละ 1 นาที ตอนที่ 3 ให้เวลาข้อละ 5 นาที

2. เกณฑ์การให้คะแนน

ตอนที่ 1 ให้นักเรียน X ภาพตามคำสั่ง จำนวน 4 ข้อ ให้คะแนนโดย ถูกต้องได้ 1 คะแนน ให้นักเรียน X ภาพที่รวมกับภาพข้างหน้าแล้วได้จำนวน 10 จำนวน 6 ข้อ ให้คะแนนโดย ถูกต้องได้ 1 คะแนน

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่ภาพที่สัมพันธ์กัน จำนวน 5 ข้อ ให้คะแนนโดย โยงเส้นจับคู่ได้ถูกต้อง ได้ 1 คะแนน

ตอนที่ 3 ให้นักเรียนเรียงภาพลำดับเหตุการณ์โดยเติมหมายเลข 1-5 ลงในช่องว่าง จำนวน 5 ข้อ ให้คะแนนโดยเติมหมายเลขลงในช่องว่างได้ถูกต้อง ได้ช่องละ 1 คะแนน

3. การเตรียมการก่อนทดสอบ

3.1 สถานที่ทดสอบควรเป็นห้องเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทั้ง

ภายในและภายนอกห้องเชื้อต่อผู้รับการทดสอบ เช่น โต้ะ แก้ว มีขนาดเหมาะสมกับผู้รับการทดสอบ มีแสงสว่างเพียงพอ ไม่มีเสียงรบกวน

3.2 ผู้ดำเนินการทดสอบ ต้องศึกษาคู่มือในการทดสอบให้เข้าใจ กระบวนการในการทดสอบทั้งหมด เพื่อให้เกิดความชำนาญในการใช้แบบทดสอบซึ่งจะทำให้การดำเนินการทดสอบเป็นไปอย่างราบรื่น และก่อนทำการทดสอบต้องเขียนชื่อ-นามสกุลของผู้เข้ารับการทดสอบให้เรียบร้อย

3.3 อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบคือมือครูผู้ดำเนินการทดสอบ ดินสอสำหรับผู้รับการทดสอบ และนาฬิกาจับเวลา 1 เรือน

3.4 ก่อนดำเนินการทดสอบ ให้ผู้ช่วยดำเนินการทดสอบพาผู้รับการทดสอบไปทำธุระส่วนตัว เช่น ดื่มน้ำ เข้าห้องน้ำให้เรียบร้อย

3.5 ผู้ดำเนินการทดสอบควรสร้างความคุ้นเคยกับผู้รับการทดสอบโดยทักทายพูดคุยเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ทำให้ผู้รับการทดสอบไม่กังวล มีความมั่นใจ เมื่อเห็นว่าผู้ทดสอบพร้อมจึงเริ่มการทดสอบ

4. การดำเนินการทดสอบ

4.1 ดำเนินการที่ละแบบทดสอบ

4.2 ให้ผู้รับการทดสอบเปิดที่ละหน้า และทำที่ละข้อ

4.3 ผู้ดำเนินการทดสอบอ่านคำสั่ง ข้อละ 2 ครั้ง

4.4 ผู้ดำเนินการทดสอบและผู้ช่วยสังเกตให้ผู้รับการทดสอบทำทุก

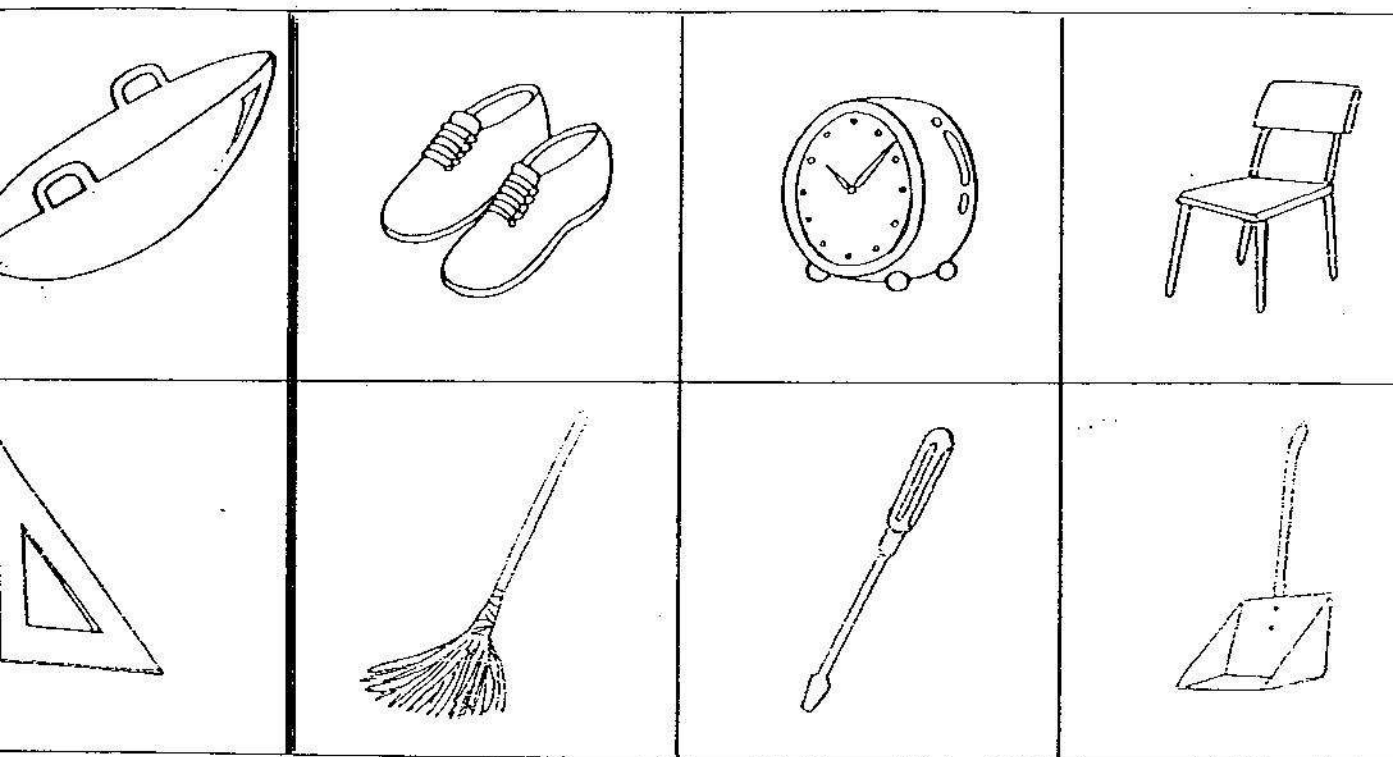
คน

4.5 เมื่อเสร็จสิ้นการทดสอบให้ผู้ทดสอบพักและผู้ดำเนินการทดสอบ

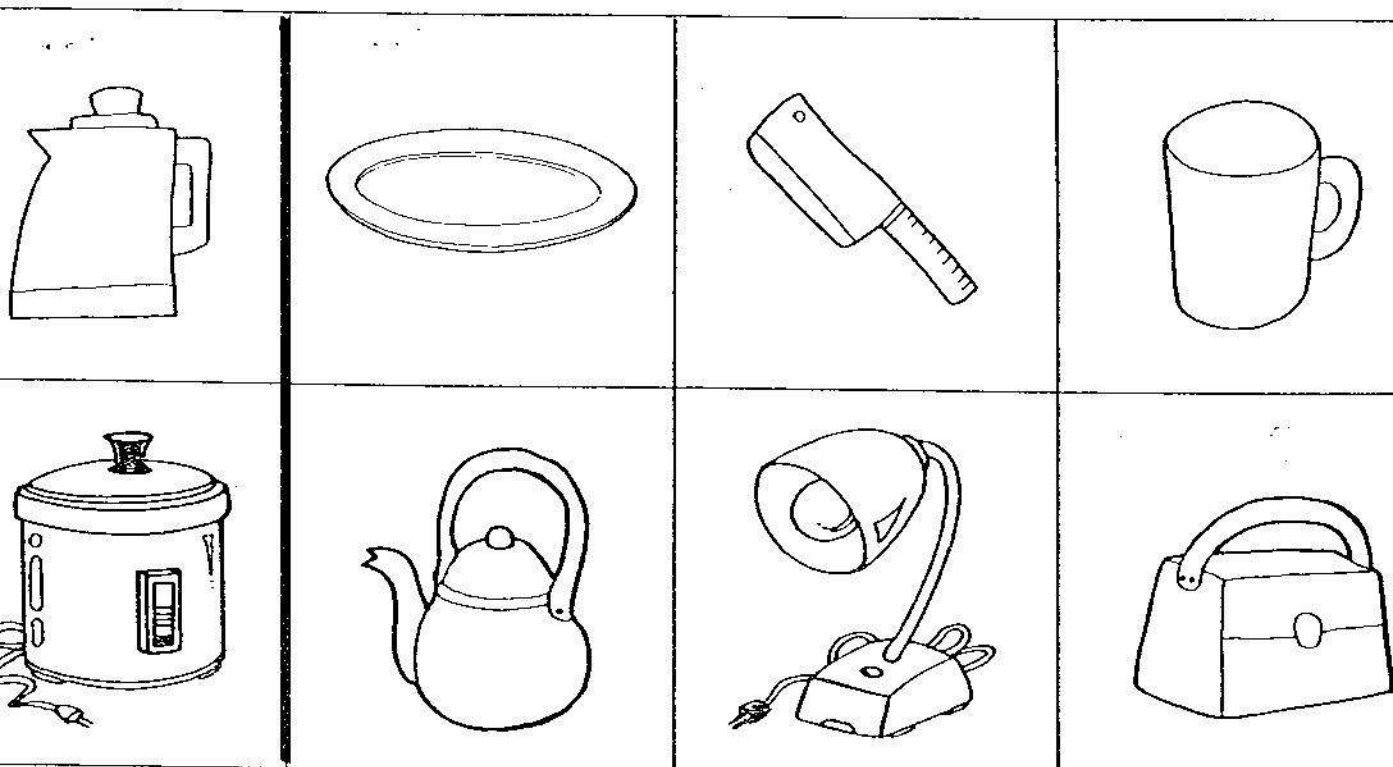
ตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบทดสอบ

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนทำตามคำสั่งต่อไปนี้

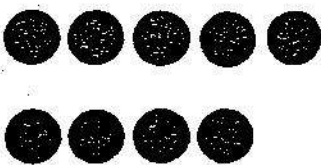
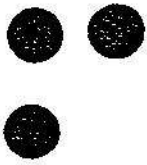
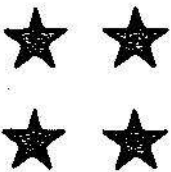
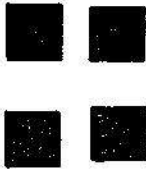
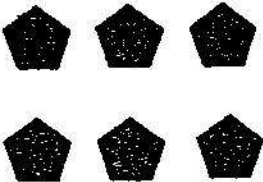
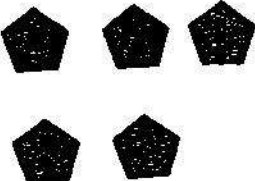
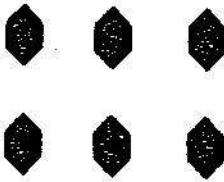
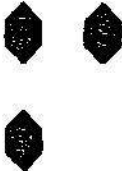
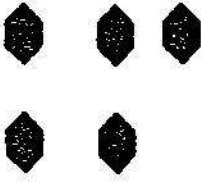
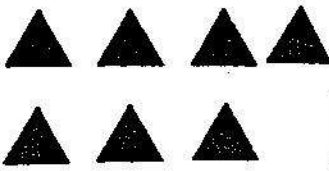
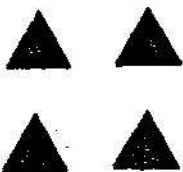
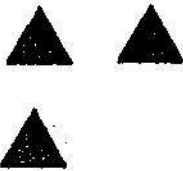
1. ให้ X ภาพที่มีรูปทรงเดียวกับภาพข้างหน้า

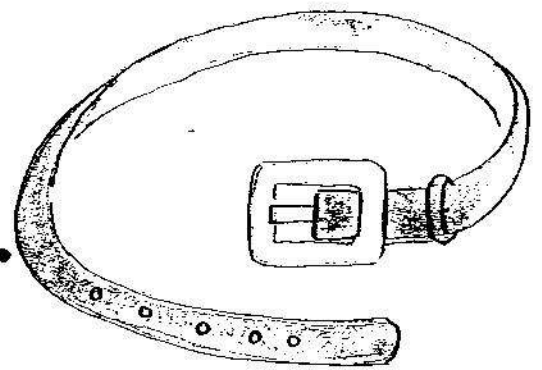
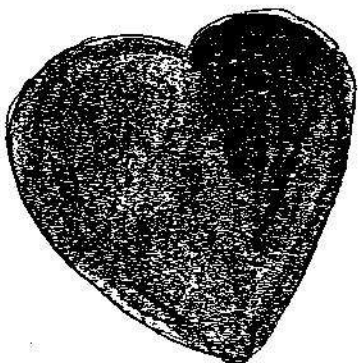
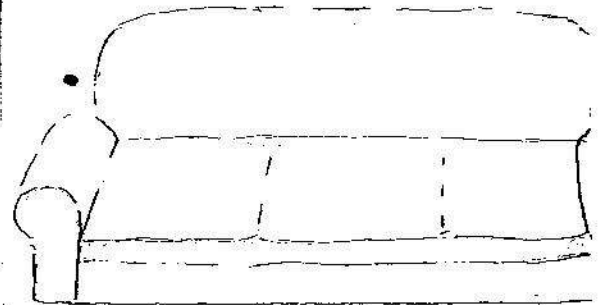
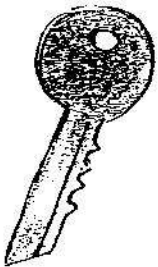
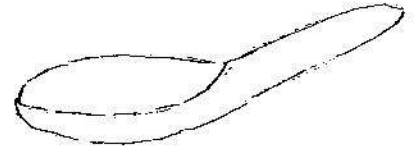
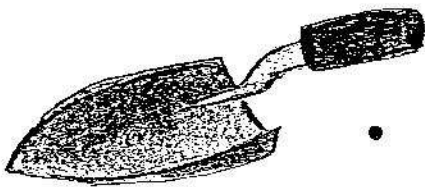
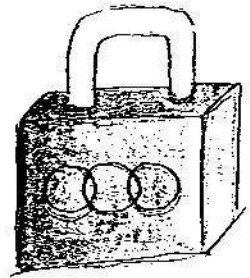
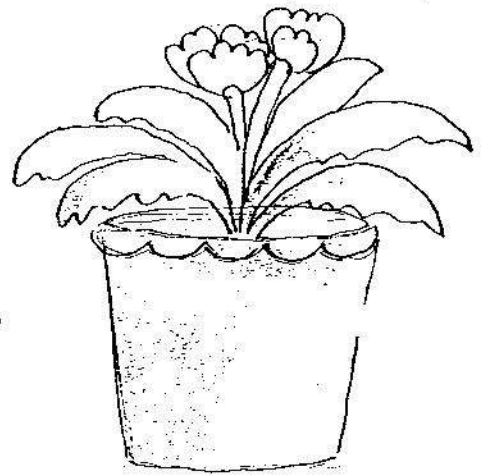
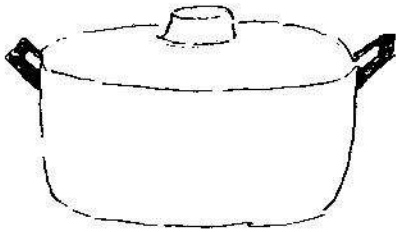
2. ให้ X ภาพสิ่งของที่เป็นพวกเดียวกับภาพข้างหน้า

3. ให้ ✕ ภาพที่รวมกับภาพข้างหน้าแล้วได้จำนวน 10

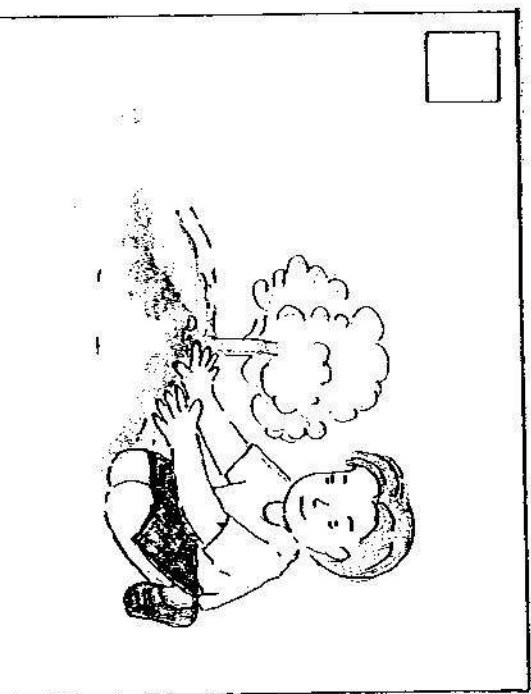
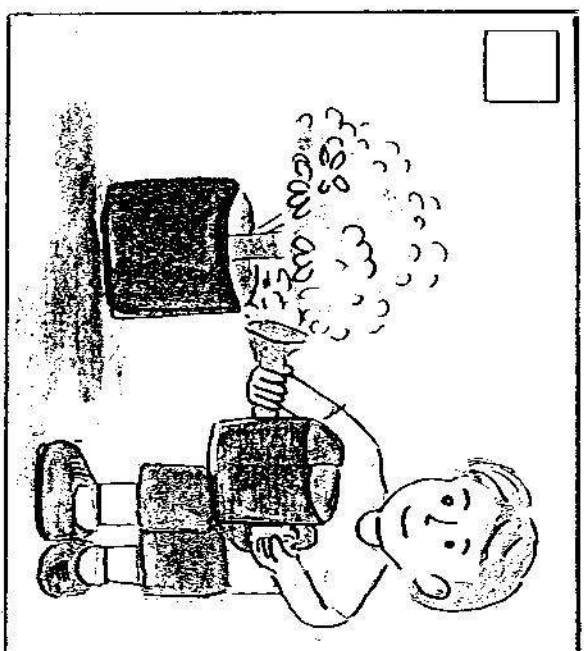
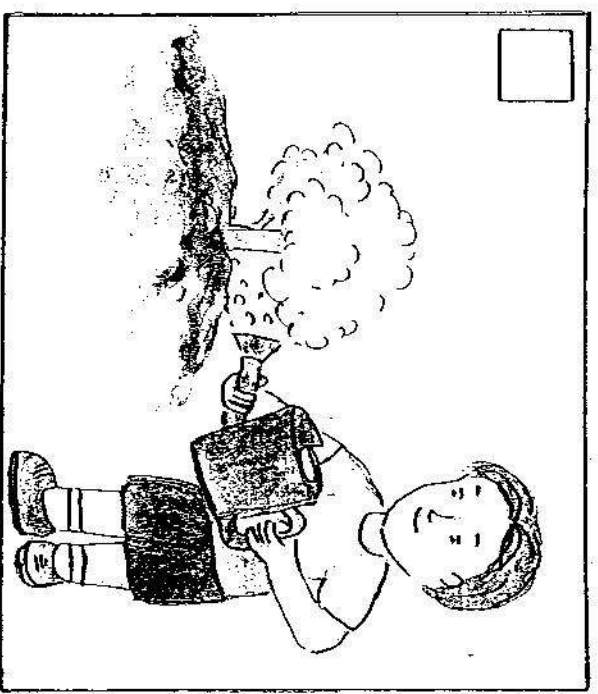
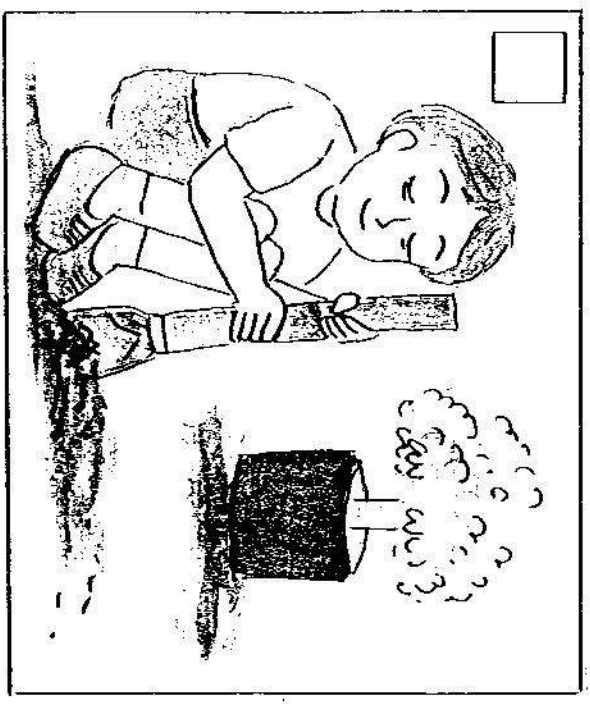
			
			
			
			
			
			

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่ภาพที่สัมพันธ์กัน

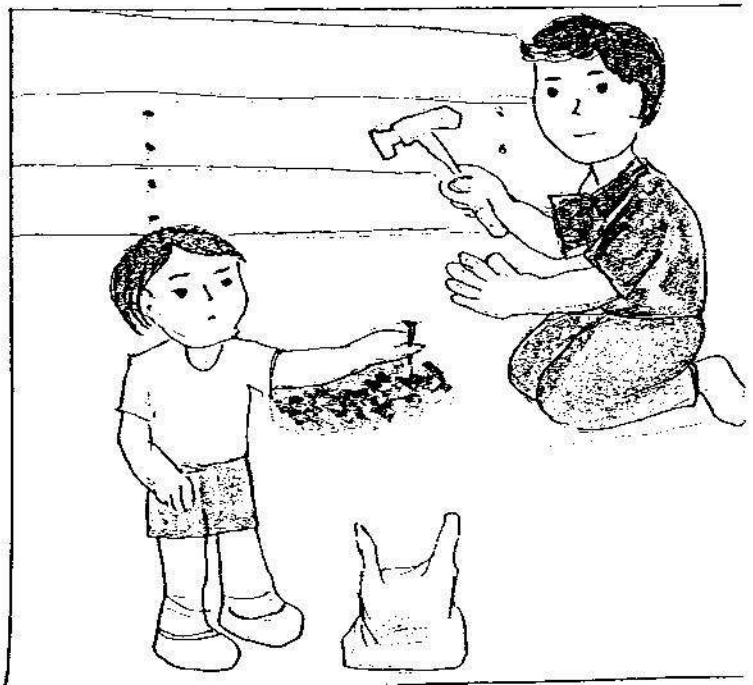
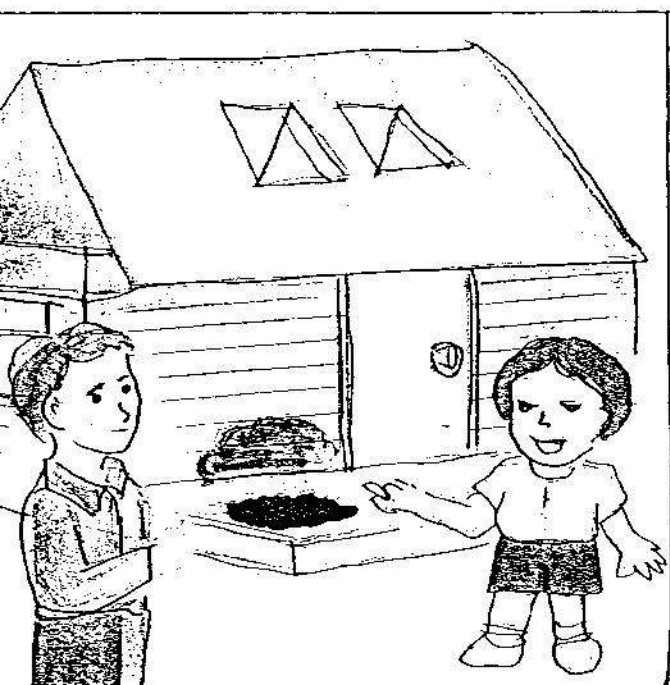
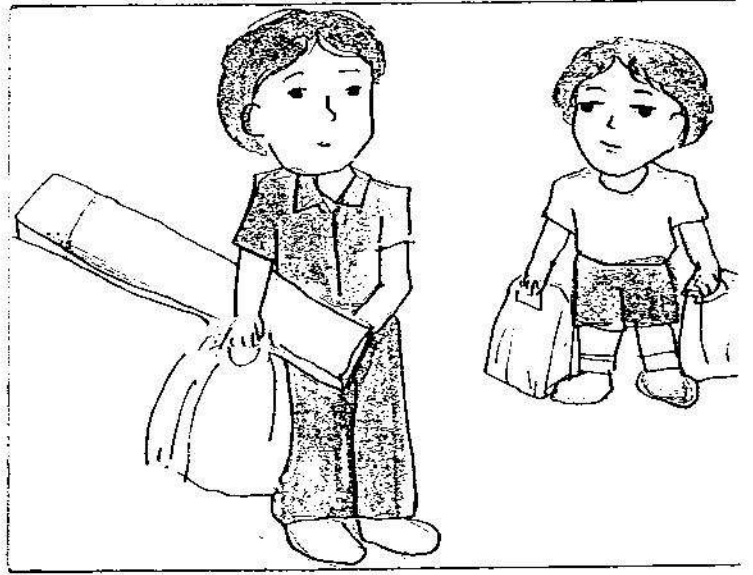
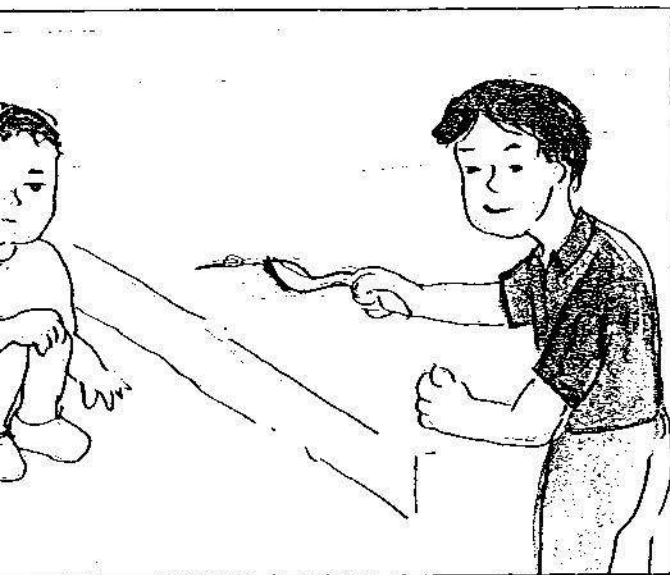
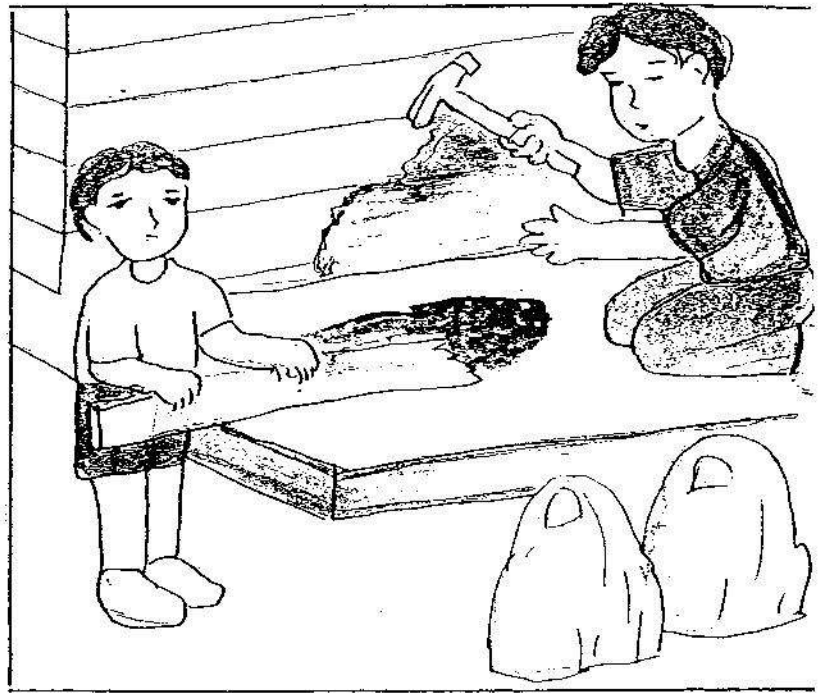

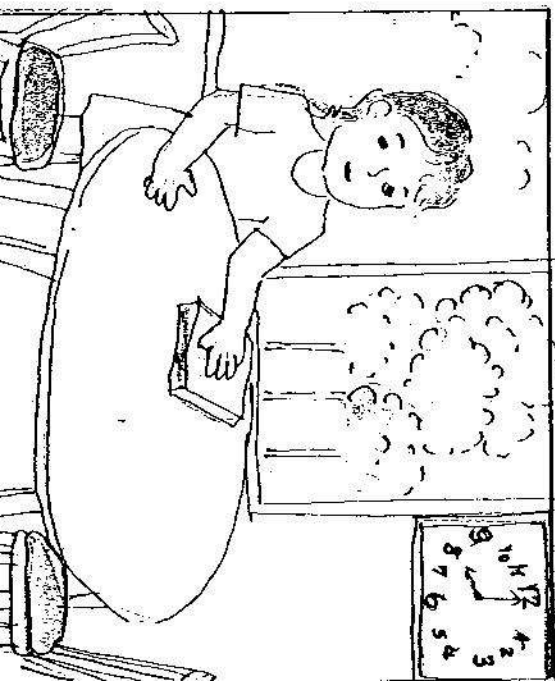
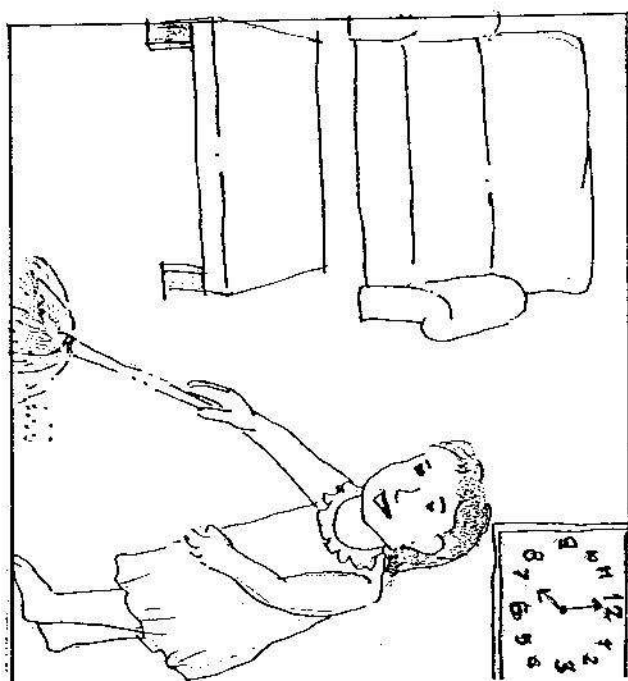
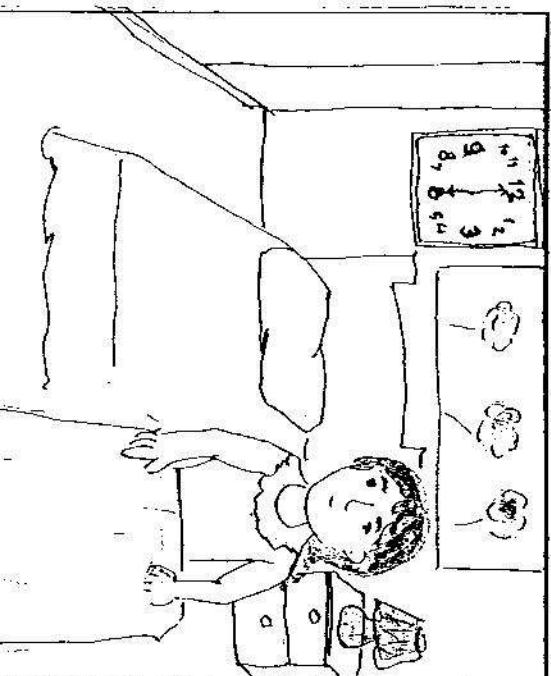
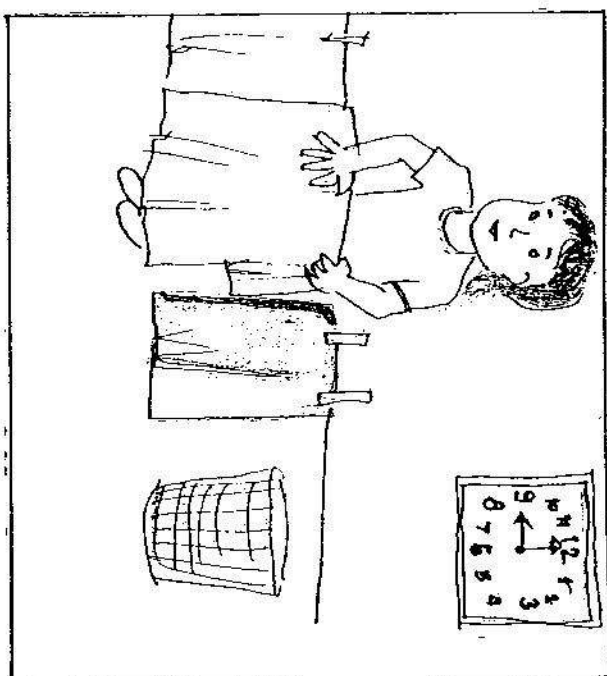
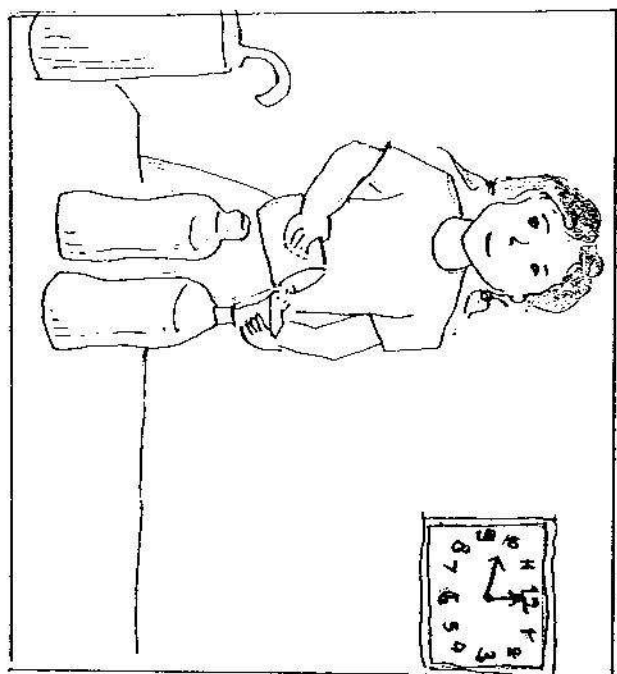
ตอนที่ 3 ให้นักเรียนเรียงภาพลำดับเหตุการณ์ โดยเติมหมายเลข 1-5 ลงในช่องว่าง

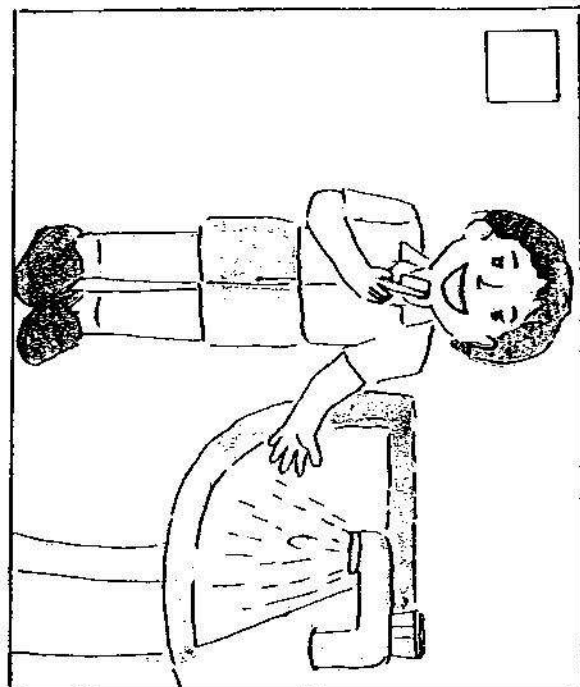
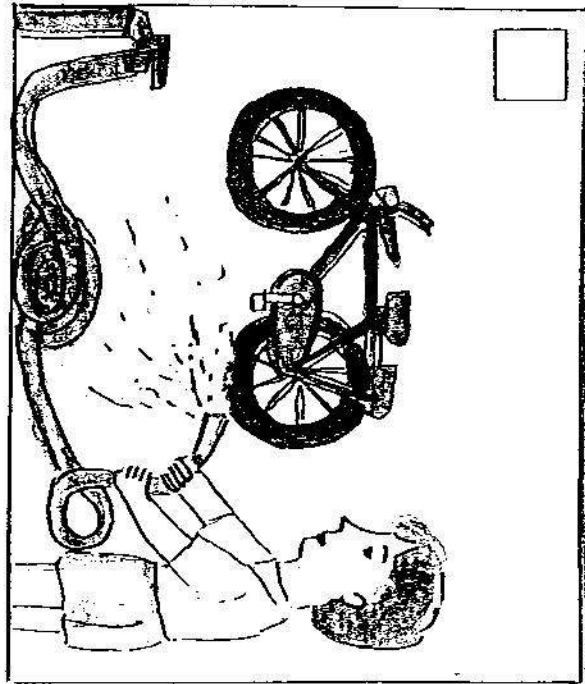
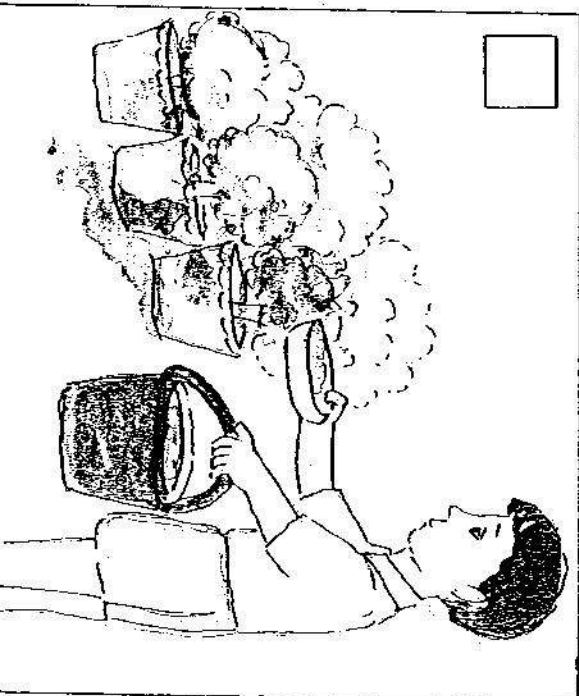
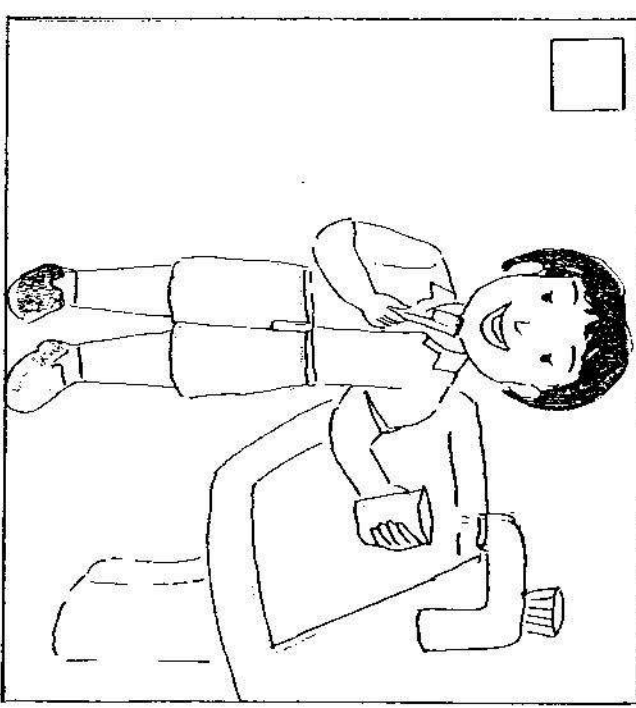
191 ภาพเหตุการณ์การปลูกต้นไม้

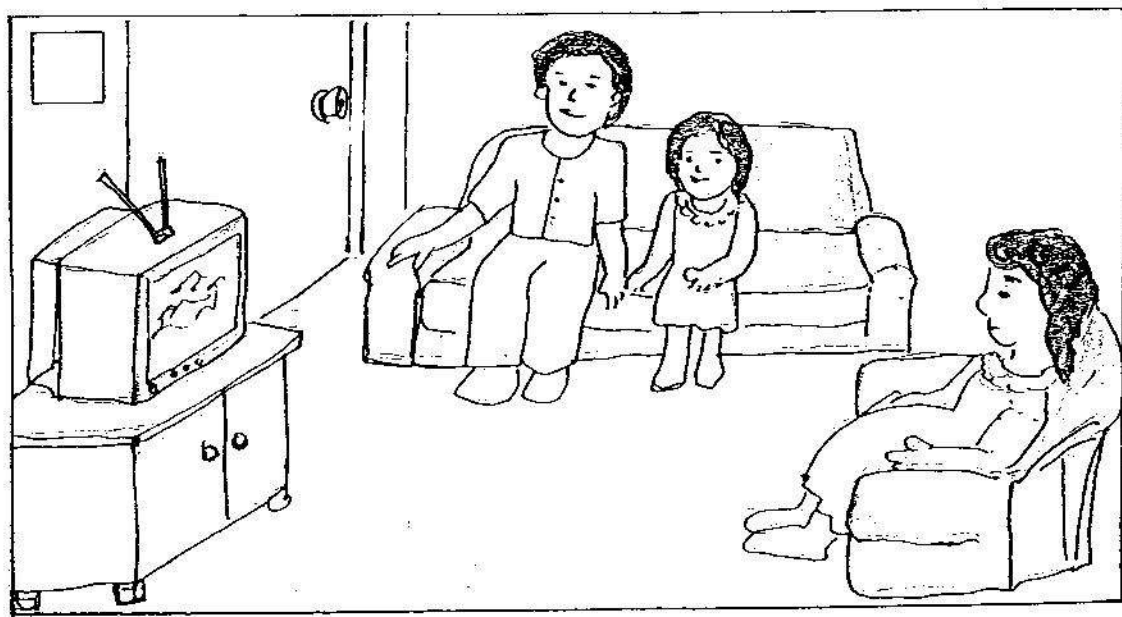
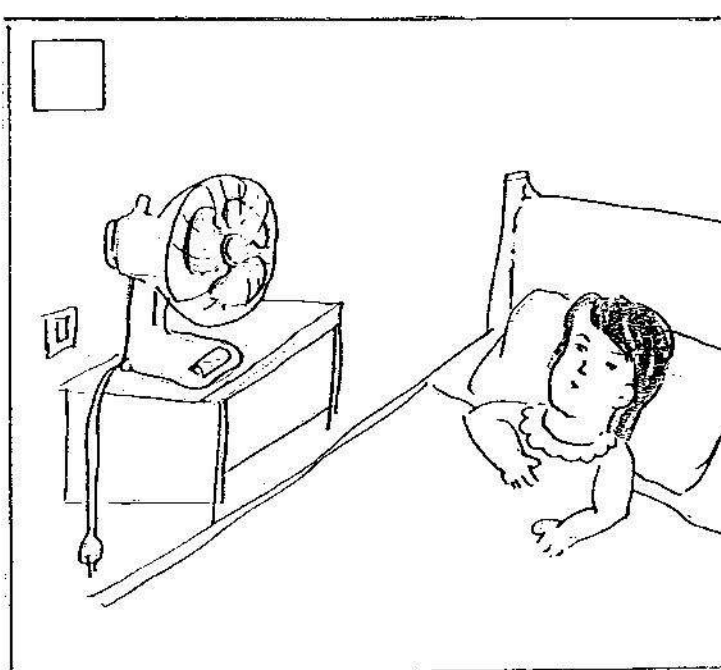
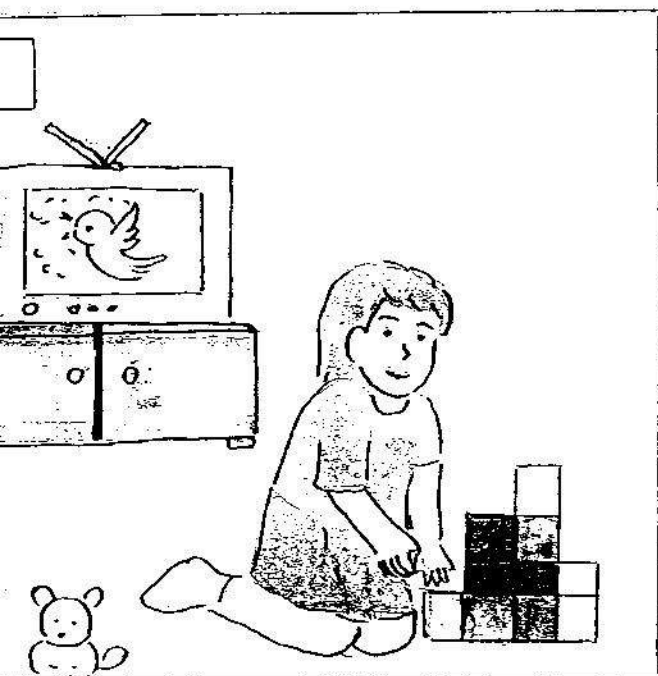
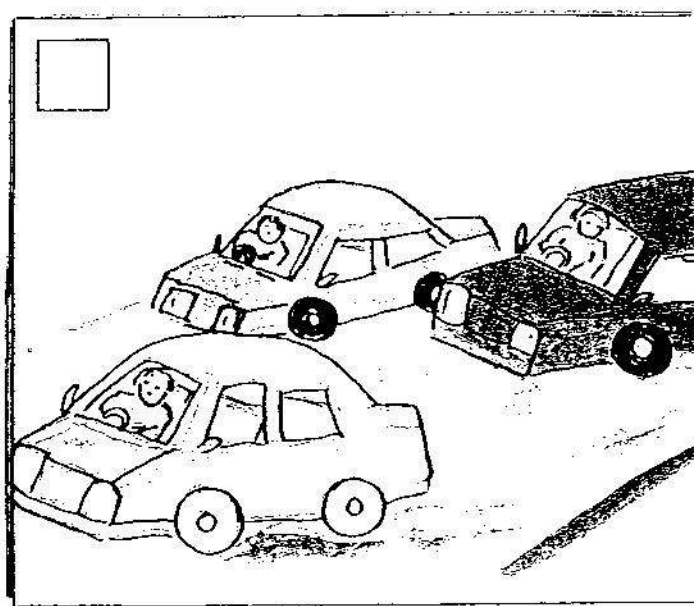
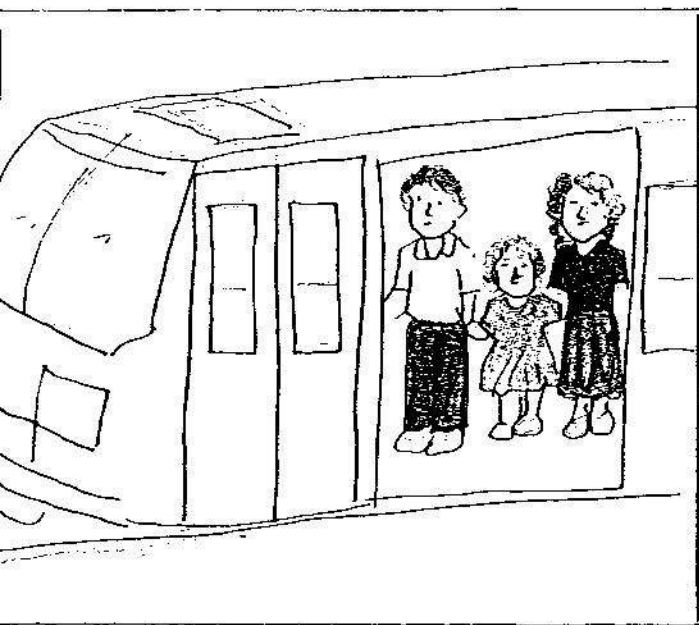
เหตุการณ์การช่วยเหลือซ่อมบ้าน

ให้นักเรียนเติม ✓ ภาพที่ประหยัดพลังงานและ ✕ ภาพที่ไม่ประหยัดพลังงานลงใน □

ภาคผนวก ข

แบบประเมินค่าเจตคติต่อการเรียนรู้เรื่องของใช้ภายในบ้าน

แบบประเมินค่าเจตคติต่อการเรียนรู้เรื่องการใช้ภายในบ้านของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2

ชื่อนักเรียน.....ผู้สังเกต.....

ชั้น.....วันเดือนปี.....

คำชี้แจง : ให้ผู้ปกครองใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับของพฤติกรรมด้านเจตคติของเด็กที่เกิดขึ้น ดังนี้ 2 = ทำบ่อยครั้ง , 1 = ทำบ้างบางครั้ง , 0 = ไม่ทำเลย

รายการ	ระดับพฤติกรรม		
	2	1	0
1. ด้านความรู้ความเข้าใจ			
1.1 เลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง			
1.2 ใช้สิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านอย่างถูกวิธี			
1.3 ใช้สิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านอย่างปลอดภัย			
1.4 ใช้สิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านอย่างประหยัด			
2. ด้านอารมณ์-ความรู้สึก			
2.1 รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง			
2.2 ยึดมั่นแหม่นใส่งาน			
2.3 ช่วยเหลืองานบ้านเมื่อมีโอกาส			
3. พฤติกรรมด้านการกระทำและการแสดงออกทางสังคม			
3.1 จัดเก็บของมีระเบียบและสะอาดเรียบร้อย			
3.2 การใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างมีมารยาท เช่น แบ่งปัน รอคอย			
3.3 การพูดแสดงความคิดเห็นในการใช้อย่างประหยัด			

ภาคผนวก ข

ผลระดับค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
เรื่องของใช้ภายในบ้าน

ตารางแสดงระดับความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผล
สัมฤทธิ์ผลเรื่องสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน (ตอนที่ 1)

ข้อ	P_H	P_L	$P_H + P_L$	$P_H \cdot P_L$	p	r
1	21	12	33	9	0.66	0.36
2	23	9	32	14	0.64	0.56
3	20	13	33	7	0.66	0.28
4	16	6	22	10	0.44	0.4
5	22	10	32	12	0.64	0.48
6	13	4	27	9	0.34	0.36
7	17	11	28	6	0.56	0.24
8	17	10	27	7	0.54	0.28
9	16	10	26	6	0.52	0.24
10	20	9	29	9	0.58	0.36

**คะแนนและผลต่างของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์เรื่องสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน
(ก่อน - หลัง) ของนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2**

คนที่	ก่อน (40)	หลัง (40)	D	D ²
1	19	37	18	324
2	15	23	8	64
3	13	25	12	144
4	18	30	12	144
5	16	24	8	64
6	29	34	5	25
7	16	31	15	225
8	18	25	7	49
9	23	33	10	100
10	16	29	13	169
11	13	25	12	144
12	16	28	12	144
13	15	24	9	81
14	15	28	13	169
15	22	30	8	64
16	19	28	9	81
17	17	35	18	324
18	13	23	10	100
19	18	35	17	289
20	27	37	10	100
21	17	27	10	100
22	29	36	7	49
23	25	40	15	225
24	20	36	16	256
25	29	33	4	16
26	28	33	5	25
27	24	35	11	121
28	27	31	4	16
29	20	33	13	169
30	26	36	10	100

คะแนนและผลต่างของแบบสังเกตแบบประเมินค่าต่อการเรียนรู้เรื่องสิ่งของเครื่องใช้
ภายในบ้าน (ก่อน - หลัง) ของนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 (ผู้ปกครอง)

คนที่	ก่อน (20)	หลัง (20)	D	D ²
1	12	18	6	36
2	12	15	3	9
3	11	14	3	9
4	12	20	8	64
5	14	18	4	16
6	13	15	2	4
7	14	19	5	25
8	8	14	6	36
9	10	18	8	64
10	12	18	6	36
11	12	15	3	9
12	10	12	2	4
13	12	16	4	16
14	5	14	9	81
15	10	16	6	36
16	14	20	6	36
17	14	18	4	16
18	11	15	4	16
19	10	16	6	36
20	11	20	8	64
21	10	12	2	4
22	17	18	1	1
23	18	20	2	4
24	11	16	5	25
25	7	18	11	121
26	7	16	9	81
27	12	16	4	16
28	13	18	5	25
29	10	15	5	25
30	14	17	3	9

คะแนนและผลต่างของแบบทดสอบวัดเจตคติต่อเรื่องของใช้ภายในบ้าน
(ก่อน - หลัง) ของนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 (นักเรียน)

คนที่	ก่อน (45)	หลัง (45)	D	D ²
1	39	41	2	4
2	35	39	4	16
3	35	41	6	36
4	35	37	2	4
5	35	41	6	36
6	29	41	12	144
7	39	43	5	25
8	32	45	13	169
9	34	41	7	49
10	31	43	12	144
11	34	41	7	49
12	26	42	16	256
13	31	41	10	100
14	37	41	4	16
15	29	43	14	196
16	37	40	3	9
17	35	40	5	25
18	34	43	9	81
19	31	43	12	144
20	39	44	5	25
21	26	39	13	169
22	39	40	1	1
23	41	45	4	16
24	36	43	7	49
25	35	43	8	64
26	35	45	10	100
27	37	43	6	36
28	32	43	11	121
29	33	43	10	100
30	37	43	6	36

ภาคผนวก ณ

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นางสาวนงลักษณ์	เล็ดรอด
วันเดือนปีเกิด	28 ตุลาคม 2510	
สถานที่เกิด	อำเภอพระประแดง	จังหวัดสมุทรปราการ
ที่อยู่	77 หมู่ที่ 10 ตำบลบางครุ	อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ 10130
ประวัติการศึกษา		
พ.ศ. 2522	ระดับประถมศึกษา	โรงเรียนวัดครุโน
พ.ศ. 2528	ระดับมัธยมศึกษา	โรงเรียนวิสุทธิกษัตริ์
พ.ศ. 2532	ระดับปริญญาตรี	วิทยาลัยครูสวนดุสิต
ประวัติการทำงาน		
พ.ศ. 2535	โรงเรียนบ้านสังเค็ด	จังหวัดบุรีรัมย์
พ.ศ. 2539	โรงเรียนวัดป่าเกด	จังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ. 2549 - ปัจจุบัน	โรงเรียนวัดครุโน	จังหวัดสมุทรปราการ